

AFDELING KNIP & PLAK
(met groot gemak).

VIETNAM

Dossier VI

Map 4

*Vietnam, Laos, Cambodja,
Thailand, Birma en Maleisië*

28 juli 1971-8 april 1972

www.MinisterieVanPropaganda.org

„Soldaten Saigon behandelen Cambodjanen als Vietcong”

KOMPONG TRABEK, 2 aug. — Zuidvietnamese troepen die opereren in het grensgebied in Cambodja hebben meer dan 5000 dorpsbewoners gedwongen te vluchten, plunderden huizen en verkrachtten de Cambodjaanse vrouwen, zo heeft een dorpscommandant zaterdag gezegd.

Volgens luitenant Nou Hum, commandant in Kompong Trabek, worden de Cambodjaanse dorpsbewoners door de Zuidvietnamese militairen behandeld alsof zij lid zijn van de Vietcong.

Sinds de Zuidvietnamezen op 15 juli een actie begonnen in het grensgebied, aldus Noun Num, zijn al meer dan 5000 dorpsbewoners hun huizen ontvlucht. De Zuidvietnamezen plunderden, verkrachten de vrouwen en stelen het goud uit de pagodes, zo bevestigde de luitenant.

Brigade-generaal In Tam, de eerste vice-premier in de Cambodjaanse regering, heeft Kompong Trabek al voor de derde maal binnen een maand bezocht bij de Zuidvietnamese militairen. Hij heeft zijn beklag gedaan over het gedrag van hun mannen.

De Cambodjaanse hoofdstad heeft bekendgemaakt dat van het lijk is gevonden van de 38-jarige Japanse journalist Wajima, die sinds eind vorig jaar in Cambodja was. De journalist had

een schotwond in de nek en was kennelijk geëxecuteerd omdat hij Amerikaanse kleren droeg en een perskaart van de Amerikaanse autoriteiten in Japan in zijn bezit had, zo zei de chef van het Japanse bureau in Phnom-Penh waar Nakajima voor werkte

Overleg met Tsjoë

In Peking heeft intussen Le Duc Tho, lid van het Noordvietnamese Politiebureau overleg gepleegd met de Chinese premier, Tsjoë En-lai. Het gesprek verliep in een „warme sfeer van revolutionaire vriendschap en militante eenheid” tussen de twee landen, aldus meldde het persbureau Nieuw-China.

Tho is op weg van Parijs, waar hij verbleef tijdens de indiening van het nieuwe vredesplan van de Vietcong, naar Hanoi. Naar verluidt zijn de Noordvietnamezen ernstig verontrust over de toenaderingspolitiek tussen de VS en China.

Maar in de Noordkoreaanse hoofdstad Pjongjang heeft prins Sihanouk, de afgezette Cambodjaanse leider, nog eens herhaald dat premier Tsjoë En-lai hem persoonlijk had verzekerd dat het bezoek van Nixon geen enkele verzwakking van Pekings steun aan zijn Indochinese bondgenoten zou betekenen. De prins brengt op het ogenblik een staatsbezoek aan Noord-Korea. (Reuter-AP)

CIA zeer actief in Laos

WASHINGTON, 3 aug. (AP) — Volgens een rapport aan de senaatcommissie voor buitenlandse zaken heeft de „Central Intelligence Agency” (CIA) vorig jaar meer dan 100 miljoen dollar uitgegeven als een onderdeel van de Amerikaanse pogingen om de opmars van de Noordvietnamezen in Laos tot staan te brengen.

Volgens het rapport, uitgebracht na een bezoek van twaalf dagen aan Laos door twee ambtenaren van de commissie, zou ondanks de groeiende Amerikaanse steun, waarvan het bedrag vorig jaar minstens 350 miljoen dollar bedroeg afgezien van de kosten van de bombardementen die op vijf keer dit bedrag worden geschat, de toestand in Laos volgens de meeste waarnemers voortdurend slechter worden. Het initiatief zou duidelijk in handen van de vijand zijn.

Het rapport dat 23 pagina's telt is op een aantal plaatsen voorzien van het opschrift „doorgehaald” waar oorspronkelijk cijfers stonden of andere gegevens.

Een aantal tot nu toe geheime bijzonderheden over de Amerikaanse acties in Laos wordt in het rapport onthuld, zoals bijvoorbeeld de rol van de CIA in Laos, cijfers over het aantal Amerikaanse bombardementen en de omvang van Noordvietnamese strijdkrachten in Laos. Andere bijzonderheden, zoals de omvang van de bedragen die door de CIA in Laos zijn uitgegeven, kunnen vrij gemakkelijk uit de cijfers in het rapport worden afgeleid.

Ondanks de zware verliezen is het aantal Noordvietnamese strijdkrachten gestegen van ongeveer 40.000 in maart 1968 tot 100.000 in april 1971. Volgens het rapport wordt het grootste deel van de strijd geloverd door Noordvietnamezen die daarmee de plaatselijke Pathet-Laotroepen sparen voor de toekomst, wanneer deze de politieke macht in Laos zullen kunnen overnemen.

De beste strijdkrachten in Laos zijn volgens het rapport niet die van het koninklijke leger van Laos, maar de ongeregelde strijdkrachten, die voornamelijk door de CIA in stand gehouden worden.

Geheim stuk over Laos gepubliceerd

WASHINGTON, 3 aug. — De Amerikaanse geheime dienst (CIA) onderhoudt in Laos een ongeregelde troepenmacht van 30.000 man, terwijl het koninklijke Lao-tische leger voornamelijk wordt geleid vanuit de Amerikaanse ambassade in Vientiane.

Dat zijn enkele, overigens reeds lang bekende feiten, die nu onomwonden zijn toegegeven door de publikatie van een tot gisteren hoogst geheim rapport dat door leden van de Senaatscommissie voor buitenlandse betrekkingen is opgesteld.

Na schrapping van de meest kwetsbare gegevens is het rapport gisteren door CIA en State Department vrijgegeven. Toegegeven wordt ook dat de geheime oorlog die de VS in Laos voeren al direct na het falen van de Akkoorden van Genève van 1962 is begonnen.

Uit het rapport blijkt verder dat de door de VS gesteunde aanval van het Zuidvietnamese leger op de Ho-Tsji-Minhroute in het zuiden van Laos, in februari van dit jaar, een mislukking was en niet een militaire overwinning zoals de Amerikaanse en Zuidvietnamese autoriteiten indertijd wilden doen geloven. President Nixon noemde die operatie „een mijlpaal in de ontwikkeling van Zuid-Vietnam“.

Ondanks de massale Amerikaanse steun aan het regime in Vientiane (geschat wordt dat die vorig jaar zo'n 350 dollar bedroeg, de bombardementskosten niet meegerekend) wordt de toestand in Laos volgens het rapport steeds slechter, het gebied dat de regering onder controle heeft (ongeveer een derde van het land) steeds kleiner en toont zij geen initiatieven om verloren gebied terug te winnen. (Reuter - AP)

Vrijlating van VS-gevangenen „verzinsels”

WASHINGTON/STOCKHOLM, 5 aug. — Zowel het Witte Huis als Noord-Vietnam heeft berichten ontkend als zou Hanoi op het punt staan 183 krijgsgevangenen vrij te laten, die met een door Amerikaanse militaire autoriteiten in West-Europa gecharterde DC-8 van de Scandinavische luchtvaartmaatschappij SAS van Vientiane naar de VS zouden worden overgebracht.

Nadat een woordvoerder van de Noordvietnamese ambassade in Stockholm een bericht in de Stockholmse Dagens Nyheter al een „puur verzinsel” had genoemd, verklaarde Xuan Thuy de Noordvietnamese onderhandelaar in Parijs van morgen, dat het nieuws op „buitenstporige fantasie” berust.

Thuy zei dat zolang president Nixon het vredesplan van de Vietcong niet aanvaardde „de lijst van gevangen genomen militairen niet korter doch slechts langer zal worden”.

Volg^{1/2}s de Zweedse krant hadden Amerikaanse militaire autoriteiten in Munchen bij de SAS een DC-8 gecharterd waarmee volgende week woensdag, 12 augustus, een groepje van 183 Amerikaanse krijgsgevangenen van de Laotische hoofdstad Vientiane naar de VS moet worden gebracht.

Volgens het blad waren de eerste contacten voor deze geheime vrijlatingsoperatie eind juli gelegd en zou de Zweedse regering bemiddeld hebben bij de onderhandelingen daarover.

Het Witte Huis liet echter nog geen uur nadat het nieuws be-

kl^{1/2}d was geworden bij monde van woordvoerder Ziegler weten dat de VS niet met Hanoi hadden onderhandeld over een plan tot vrijlating van een aantal krijgsgevangenen en dat Washington niet officieel van dergelijke plannen op de hoogte was.

Ook was niets bekend over het charteren van een vliegtuig van de SAS.

Een woordvoerder van de SAS in Kopenhagen heeft verklaard dat het Amerikaanse verzoek was gedaan bij het SAS-kantoor in Frankfort, maar dat het contract nog moet worden getekend. Militaire autoriteiten in Munch^{1/2}s hebben geweigerd commentaar te geven, maar zeiden dat later op de dag waarschijnlijk een verklaring zou worden afgelegd.

Al direct bij het verschijnen van de eerste editie van de Dagens Nyheter had het Zweedse ministerie van buitenlandse zaken ontkend iets van de zaak af te weten.

De 183 krijgsgevangenen die volgens de Zweedse krant zouden worden vrijgelaten verteg^{1/2}woordigen meer dan de helft van de 378 Amerikanen die volgens het Pentagon in Noord-Vietnam worden vastgehouden.
(Reuter-AP)

Verkiezingen in Z.-Vietnam dreigen fiasco te worden

SAIGON, 6 aug. (Reuter) — De spanning rond de komende presidentsverkiezingen in Zuid-Vietnam is voelbaar geworden na het besluit van het hooggerechtshof in Saigon de kandidatuur van vice-president Nguyen Cao Ky te verwerpen. Onmiddellijk toen dit bekend werd dreigde generaal Duong Van Minh, de enige overgebleven tegenkandidaat van president Van Thieu, dat hij zijn kandidatuur nog eens wilde bezien.

De bezorgdheid van de Amerikaanse ambassade in Saigon over een verkiezingsstrijd met slechts één kandidaat werd groter, toen generaal Minh de president beschuldigde van „het gebruiken van alle denkbare listen” om te beletten dat Ky ook kandidaat staat.

„De regeringstaktiek wijst er op dat de verkiezingen van het begin af niet zuiver zijn. In het licht van deze kritieke situatie achten wij het noodzakelijk het mededingen naar het presidentschap nog eens te bezien,” aldus een verklaring van het bureau van Minh.

In beroep

De 41-jarige vice-president Ky, die een bittere vijand van Thieu is geworden, zal volgens zijn woordvoerder in beroep gaan. Op 20 augustus zal de definitieve kandidatenlijst worden opgesteld.

Het hooggerechtshof verwierp de kandidatuur van Ky en van een vierde kandidaat, het voormalige provinciehoofd Nguyen Tran, omdat „ze niet de benodigde officieel gewaarmerkte handtekeningen hadden verzameld.” Ky had volgens het hof geen waarmerk voor 39 van de 101 handtekeningen die hij van provinciale raden had weten te verkrijgen.

Een kandidaat moet op grond van een controversiële wet 100 gewaarmerkte handtekeningen van provinciale of gemeentelijke raden bezitter of 40 van parlementariërs om naar het presidentschap te mogen dingen. Overigens zei Ky dat hij niet 101 maar 102 namen bij het hof had gedeponneerd.

Volgens het hof zijn de 39 handtekeningen van Ky ongeldig verklaard omdat zij al aan Thieu waren toegekend. Uit de verstrekte cijfers bleef dat de president, om alle risico's te vermijden, de handtekeningen heeft verzameld van 452 van de 550 provinciale raadsleden die Zuid-Vietnam telt en van 104 van de 185 parlementsleden.

Deze monopoliseringstaktiek garandeert niet alleen zijn kandidatuur, maar beperkt tevens de kansen van zijn tegenstanders drastisch. Generaal Minh kwam tot 44 handtekeningen van parlementsleden. Nguyen Tran had geen gewaarmerkte handtekeningen.

De Zuidvietnamese vice-president, die weinig kans heeft zijn beroepszaak te winnen, is fel tekeer gegaan tegen de controversiële kieswet, die dit jaar werd geïntroduceerd door de president en die het aantal kandidaten voor de verkiezingen sterk beperkt.

Nadat hij woensdag bij de kiesraad

GENERAAL KY
... boos ...

was aangekomen, vergezeld van gewapende leden van de luchtmacht (Ky is vroeger luchtmaarschalk geweest), hield hij een persconferentie waarin hij Thieu beschuldigde van verkiezingszwendel. De provinciale raden zijn door bedreigingen en geweld geïmmiteerd om te beletten dat zij hun steun geven aan de vice-president, aldus Ky.

Huis verlengt dienstplichtwet

WASHINGTON, 5 aug. — Het Amerikaanse Huis van Afgevaardigden heeft gisteren met 297 tegen 108 stemmen de dienstplichtwet met twee jaar verlengd. Bovendien werd er bij president Nixon op aangedrongen „op zo kort mogelijke termijn alle militaire operaties van de VS in Indo-China te beëindigen". Snelle en ordelijke terugtrekking van alle Amerikaanse strijdkrachten werd aanbevolen in samenhang met de vrijlating van Amerikaanse krijgsgevangenen. De datum wordt aan de president overgelaten.

De Amerikaanse senaat had voor de terugtrekking een periode van negen maanden willen vaststellen, maar het Huis van Afgevaardigden is de nieuwe versie overeengekomen.

(AFP-Reuter)

Spanning in Saigon rond verkiezingen stijgt

SAIGON, 6 aug. — De spanning rond de komende presidentsverkiezingen in Zuid-Vietnam is voelbaar geworden na het besluit van het hooggerechtshof in Saigon om de kandidatuur van vice-president Ky te verwerpen.

Onmiddellijk na het besluit kwam er een nieuwe dreiging van generaal Duong van Minh, de enige overgebleven tegenkandidaat van president Thieu, die verklaarde zijn kandidatuur nu nog eens te willen bezien.

De bezorgdheid van de Amerikaanse ambassade in Saigon over een verkiezingsstrijd rond slechts één kandidaat werd groter toen generaal Minh president Thieu beschuldigde van „het gebruikmaken van alle denkbare listen” om te beletten dat

Ky ook kandidaat zou zijn. De regeringstaktiek zou erop wijzen dat „de verkiezingen van het begin af aan al niet zuiver zijn en in het licht van deze kritieke situatie achten wij het noodzakelijk het mededingen naar het presidentschap nog eens te bezien”, aldus een verklaring van het bureau van Minh.

De 41-jarige vice-president Ky die een bittere vijand van Thieu is geworden zal volgens zijn woordvoerder in beroep gaan op de beslissing van het Hooggerechtshof.

Het hof verwierp de kandidatuur van Ky en van een vierde kandidaat, het voormalige provinciehoofd Nguyen Tran, omdat ze niet de benodigde officieel gewaarmerkte handtekeningen hadden verzameld.

Volgens de bekendmaking van het hof zijn 39 handtekeningen van Ky ongeldig verklaard omdat ze al aan Thieu waren toegekend. Uit de verstrekte cijfers bleek dat de president zich om alle risico's te vermijden verzekerde van de handtekeningen van 452 van de 550 provinciale raden die Zuid-Vietnam telt terwijl er 100 nodig zijn en van 104 van de 185 parlementsleden (40 benodigd).

Deze monopoliseringstaktiek garandeerde niet alleen Thieu's kandidatuur maar beperkte tevens de kansen van zijn tegenstanders drastisch. Generaal Minh kwam tot 44 handtekeningen van parlementsleden. Nguyen Tran had geen gewaarmerkte handtekeningen.

Vlak voor het begin van de 124-ste zitting van het vredesoverleg in het Parijse Internationale conferentiecentrum (rechts) moesten twee Deense demonstranten met de Vietcongvlag op hun rug op last van de politie de onmiddellijke omgeving van het gebouw verlaten.

Aanval van Ky op Thieu

SAIGON, 5 aug. — Het Zuid-vietnamese Hooggerechtshof heeft vandaag de kandidatuur van vice-president Ky om deel te nemen aan de presidentsverkiezingen op 3 oktober afgewezen. De kandidatenlijst die het hof heeft uitgegeven vermeldt alleen de namen van de president Thieu en van het voormalige staatshoofd generaal Duong Van Minh.

Ky, die zijn kandidatuur aanvraag gisteren vlak voor het sluiten van de termijn indiende, beschikte niet over de vereiste 100 gewaarmerkte handtekeningen.

Ky beschuldigd Thieu ervan le hand te hebben gehad in de weigering van een aantal provinciehoofden om de handtekeningen van provinciebestuurders die Ky steunen te waarmerken.

Zie verder pag. 4

Moskou wil verdeling van Azië voorkomen

Nieuwsdienst Le Monde

MOSKOU, 9 aug. — Er heerst grote verrassing in diplomatieke kringen in de Russische hoofdstad over de ondertekening van het verdrag van vriendschap en samenwerking met India. Iedereen wist wel hoe uitstekend de betrekkingen tussen de Sowjetunie en India zijn, die allebei vijandig staan tegenover China, maar niets liet een zo belangrijke politieke daad voorzien als het bondgenootschap voor twintig jaar, waarvan de verdragstekst volledig op de voorpagina van de Prawda is gepubliceerd.

Het initiatief is van de Russen gekomen, want het is precies hun stijl om een institutioneel karakter te geven aan hun uitstekende betrekkingen met een

land als India net zoals onlangs met Egypte, of simpelweg aan de normalisering van betrekkingen met een land zoals dat het geval was met West-Duitsland. Iedereen die de Russen kent weet trouwens hoeveel eerbied zij hebben voor officiële teksten. „Schrijf een brief” is het antwoord dat altijd gegeven wordt als men zich tot welk orgaan dan ook richt.

Dit verdrag is het gevolg van Sowjetdruk in het licht van de Chinees-Amerikaanse toenadering en ook van de steun die China sinds enige tijd aan Pakistan geeft.

Het Pakistaanse leger gebruikt steeds meer Chinese wapens naast het Sowjetmaterieel dat het gebruikte in de grensoorlog met India.

De clause van het verdrag waarin overleg wordt voorzien teneinde „pasende doeltreffende maatregelen te nemen in geval van een aanval” op India of de Sowjetunie moet in de geest van de Russen China ervan afhouden het initiatief

te nemen tot een conflict waartoe het verleid zou kunnen worden wanneer het na toenadering met Washington de indruk zou hebben de handen vrij te hebben. Het gaat er in ieder geval om een soort „verdeling van Azië” te beletten die impliciet kan worden gezien in de normalisering van de betrekkingen tussen Peking en Washington.

Maar hoe duidelijk het „anti-Chinese” karakter van het verdrag ook is, India heeft in ieder geval zijn traditionele houding van voorzichtigheid opgegeven, gezien het risico van een conflict met Pakistan. Door zich zo aan de kant van India te scharen hebben de Russen van hun kant iedere mogelijkheid van politieke, economische of militaire inplanting in Pakistan opgegeven, dat zo tegelijk wordt gestraft voor de rol die het heeft gespeeld in de reis van Kissinger naar Peking.

Sinds enige tijd is die politiek van het opgeven van de Russische posities in Pakistan al

merkbaar, zoals duidelijk bleek uit de scherpe waarschuwing die Podgorny op 3 april aan president Yahya Khan gaf om een eind te maken aan het bloedbad in Oost-Pakistan.

Collectief

Dit terugtrekken van de Russen is misschien vergelijkbaar met dat van de Verenigde Staten, hoewel de Russen verder gaan door nu welbewust het risico te lopen te worden meegesleept in een conflict tussen India en Pakistan.

In de geest van de Sowjetleiders kan het verdrag met India een belangwekkende uitloop krijgen omdat het andere Aziatische landen die bezorgd zijn over de Amerikaans-Chinese invloed ertoe zou kunnen brengen toe te treden tot een collectief veiligheidsverdrag, zoals Brezjnev dat drie jaar geleden heeft voorgesteld. Een diplomatiek offensief van Moskou ten gunste van zo'n verdrag kan tegemoet gezien worden, maar de oorlog

in Indo-China en de bijsmaak van grote mogendheid die alle Sowjetinitiatieven in Azië nu eenmaal hebben, doen vermoeden dat dit plan op dit ogenblik nog niet veel kans maakt.

De ondertekening van het verdrag viel samen met de publicatie in de Prawda van een artikel van maar liefst dertien kolom over de consequenties die Nions bezoek aan Peking kan hebben met name voor de betrekkingen tussen Washington en de Sowjetunie en andere socialistische landen. De Prawda geeft geen duidelijk antwoord omdat alles af zal hangen van de houding van de Verenigde Staten tegenover problemen als Vietnam, het Nabije Oosten, de Europese veiligheid en de beperking van de strategische wapens. „Maar de positie van de Sowjetunie en het socialisme is stevig genoeg om welke wending dan ook met zelfvertrouwen tegemoet te zien”, aldus de Prawda.

Dit artikel en alle oproepen tot eenheid van het socialisti-

sche kamp schijnen te bevestigen dat de jongste topconferentie in de Krim de betrekkingen tussen de landen van het Pact van Warschau en China diepgaand heeft onderzocht en dat verklaart dan weer de afwezigheid van de Roemeense leider Ceaucescu.

Seoel bereid tot direct contact met Noord-Korea

SEOEL, 10 aug. — De Zuidkoreaanse premier Tsjong-Pil Kim heeft gezegd dat zijn land bereid is directe besprekingen te gaan voeren met Noord-Korea in het grensplaatsje Panmoenjorn. Het is een aanwijzing dat Amerika zich daadwerkelijk uit de onderhandelingen wil terugtrekken omdat Washington meer resultaat ziet in directe besprekingen tussen de partijen.

Kim voegde er wel aan toe dat het aan het Amerikaanse hoofd van de VN-commissie in Seoel is om een Zuidkoreaanse generaal te benoemen ter vervanging van een Amerikaan als leider van de bestandscommissie.

„Wij zijn bereid de benoeming van een Zuidkoreaanse officier als delegatieleider te aanvaarden als dit een positief resultaat oplevert”, aldus Kim.

Voorlopig lijken de contacten tussen Noord- en Zuidkoreanen echter nog weinig vriendschappelijk. Tijdens een receptie op de ambassade van Singapore in Kaïro kwam het tussen diplomaten van de twee landen tot een vechtpartij.

Staatsgreep in Saigon ophanden?

WASHINGTON, 20 aug. De Washington Daily News, een van de bladen van het krantenconcern Scripps-Howard weet uit Saigon te melden dat binnenkort in Zuid-Vietnam een poging tot een staatsgreep zal worden gedaan.

Achter de opstandige beweging zouden de politieke vrienden van vice-president Nguyen Cao Ky van Zuid-Vietnam staan. Vorige week is de kandidatuur van Ky voor de presidentsverkiezingen op 3 oktober verworpen.

Het gerucht dat er een nieuwe staatsgreep ophanden is, verbreidt zich snel in Saigon, aldus het blad, en vice-president Ky doet zijn best „het vuurtje brandende te houden”.

Ky is omringd door een groep tot de tanden bewapende volgelingen. Er is nog geen schot gelost, zo zegt de Washington Daily News, maar hoe lang zullen de wapens nog zwijgen?

VS bezorgd

over trucs

van Thieu

WASHINGTON/SAIGON, 10 aug. — President Nixon heeft gisteren bijna een uur lang gesproken met Ellsworth Bunker, de Amerikaanse ambassadeur in Saigon. Algemeen wordt Bunkers overkomst naar Washington gezien als een poging van de Amerikaanse regering de Zuidvietnamese president Thieu er toe te brengen de deelneming aan de Zuidvietnamese presidentsverkiezingen te verbreden.

Washington is ernstig bezorgd dat het democratische image dat men van het regime in Saigon poogt op te houden grote schade is toegebracht door de afwijzing van de kandidatuur van vice-president Ky, vorige week.

Wanneer generaal Minh, Thieu's enige tegstander, zijn bedreiging zal waarmaken en zich uit de verkiezingsstrijd terugtrekt omdat het oneerlijk toegaat met de verkiezingen, dan zou de president als enige kandidaat overblijven en de verkiezingen een farce worden.

Intussen hebben helpers van generaal Minh bekend gemaakt dat zij over geheime documenten beschikken met instructies van de Zuidvietnamese regering om de oppositie tegen president Thieu bij de verkiezingsstrijd te verlammen.

Daarmee is Minhs dreiging om zich terug te trekken uit de strijd nog reëler geworden. De documenten waren gericht aan de 44 provinciehoofden in Zuid-Vietnam en bevatten instructies voor militair personeel en functionarissen van de pacificatieprogramma's om aanhangers van generaal Minh te intimideren.

De Washington Daily News weet intussen uit Saigon te melden dat er binnenkort in Zuid-Vietnam een poging tot een staatsgreep zal worden gedaan. Achter de opstandige beweging zouden de politieke vrienden van vice-president Ky staan.

Het gerucht dat er een nieuwe staatsgreep ophanden is, verspreidt zich snel in Saigon, aldus het blad, en vice-president Ky doet zijn best „het vuurtje brandende te houden”.

Ky is omringd door een groep tot de tanden bewapende volgelingen. „Er is nog geen schot gelost”, zo zegt de Washington Daily News, „maar hoe lang zullen de wapens nog zwijgen?”

(Reuter-AFP)

Ky: 'Ik blijf in Vietnam'

1300 AT 7000

SAIGON (AFP, Rtr.) — De Zuidvietnamese vice-president Ngoejen Cao Ky is niet van plan zijn land na het verstrijken van zijn ambts-termijn (31 oktober) te verlaten. Hij liet dit maandag bekendmaken naar aanleiding van geruchten dat hij vrijwillig in ballingschap zou gaan of op een ambassadeurspost in het buitenland (wellicht Amerika) zou worden benoemd. „Ik ben hier geboren — ik zal hier leven en ook sterven,” zo deelde Ky in een verklaring mee.

Ky leeft op zeer gespannen voet met de onlangs herkozen president Thieu, die als nieuwe vice-president Tran Van Hoeong krijgt. Ky had zich aanvankelijk kandidaat gesteld voor het presidentschap, maar zich teruggetrokken met de beschuldiging dat Thieu zich aan verkiezingszwendel had schuldig gemaakt.

Luchtaanval op N.-Vietnam

SAIGON (AFP) — Twee Amerikaanse jachtbommenwerpers hebben dinsdagmiddag met raketten een luchtdoelraketstelling in Noord-Vietnam aangevallen. De jachtbommenwerpers begeleiden zware bommenwerpers die de zogenaamde Ho Tsji-minh-weg door Laos aanvielen, toen met behulp van elektronische apparatuur werd ontdekt, dat de Noordvietnamezen de lanceerinstallatie voor luchtdoelraketten op veertig km ten noorden van de gedemilitariseerde zone gereed maakten voor een actie tegen de Amerikaanse vliegtuigen.

„Er is geen plaats voor blanken in Azië”

Door ROBERT GUILLAIN
(Le Monde)

PEKING, 11 aug. — Er zal geen plaats zijn voor blanke mogelijkheden rond de onderhandelingstafel van een toekomstige internationale conferentie over het nieuwe Indo-China of wanneer er helemaal geen conferentie komt doch alleen multilaterale onderhandelingen zal er ook geen plaats voor hen zijn.

Het nieuwe statuut van Indo-China moet geregeld worden tussen de Indochinezen onderling zonder dat het Westen zich er na het vertrek van de Amerikaanse troepen in mengt, zo denkt ten minste de Chinese regering er over. Er zal dus geen „nieuw Genève” komen. Op de Geneefse conferentie van 1954 hadden Engeland, de Sowjetunie, Frankrijk, Canada, Polen en de Verenigde Staten zich in Indochinese zaken gemengd maar zeventien jaar later zien de zaken er heel anders uit. De koloniale mogelijkheden zijn verjaagd en het is ontoelaatbaar dat zij nog de pretentie hebben een rol te spelen. Ten hoogste kan men veronderstellen dat sommige landen die rechtstreeks bij de zaak betrokken zijn, zoals China zelf, hun garantie geven aan het nieuwe evenwicht.

Volgens Tsjoe-en-lai zal het nieuwe China gebaseerd zijn „op het standpunt van de revolutionaire volken en regeringen van de drie landen dat wil zeggen: de regering van de Democratische Republiek Vietnam, de revolutionaire voorlopige regering van de Republiek Zuid-Vietnam, de regering van nationale eenheid onder leiding van het Verenigd Nationaal Front van Cambodja en het Patriotische Front van de Pathet-Lao”. Dat zijn dus drie landen en vier regeringen: een nieuwe aanduiding voor het feit dat de samenvoeging van de beide Vietnams nog niet voor de deur staat.

In april 1970 hadden de hoofden van die vier regeringen een topconferentie gehouden, waarschijnlijk in Zuid-China, waarvan de betekenis thans beter blijkt en waarin men de voorbode kan zien van een regeling tussen Aziaten. Tsjoe-en-

Tsjoe En-lai
China

lai die aan het eind van die topconferentie ook verscheen bood de steun van China aan en de garantie voor hun onafhankelijkheid en hun grenzen. Dat was het eerste grote diplomatieke initiatief van China na het eind van de culturele revolutie.

Eén bevriend blok

Van het Indo-Chinese schiereiland een stevig en verenigd geheel maken, een bevriend blok ten zuidoosten van China, dat is Pekings doel. Daarom wil het dat de betrokkenen de problemen van dat gebied onderling regelen en zich verplichten elkaars grenzen te eerbiedigen. Die onderneming is niet gemakkelijk want China behoudt zich er immers aan dat het zich niet mag mengen in de Indochinese zaken.

Hanoi hecht zeer sterk aan zijn onafhankelijkheid en Peking weet dat men in Laos en Cambodja bang is voor een nieuwe tendens in Hanoi die streeft naar een overheersing over het schiereiland.

Peking heeft dus de moeilijke taak de partijen tot een akkoord te brengen en om de regel van gelijkheid tussen sterken en zwakken ook in Indochina te doen toepassen. Op langere termijn meent Peking dat een reconstructie van Indochina onvolledig is zolang niet Thailand op zijn beurt besloten heeft deel te gaan uitmaken van het nieuwe systeem.

Maar de heroriëntering van de Chinese politiek is moeilijk uit te leggen aan de Indochinese strijders. De formule van de strijd tot het bittere einde is volgens de beste China kenners

Soevannoephong
Pathet Lao

geïnspireerd door de vrees van Hanoi en Peking voor een nieuw boerenbedrog in de uiteindelijke regeling voor een onvolmaakte oplossing zoals bijvoorbeeld de vorming in Zuid-Vietnam van een regering die voor Amerika een economisch en politiek bruggehoofd zou zijn.

De Vietnamezen vinden dat zij al twee maal bedrogen zijn: door de Fransen in 1946 na de conferentie van Fontainebleau en door de Amerikanen in 1954 na de onechte vrede van Genève. Strijdend tot het bittere einde betekende strijden tot de vijand zo zeer in moeilijkheden zou zijn gekomen dat er geen mogelijkheid meer bestaat voor een gebrekkige oplossing.

Betrekkingen nauw

De vraag rijst of er geen kans bestaat op een zekere spanning in de betrekkingen tussen Hanoi en Peking. De goede China-kenners denken van niet. De betrekkingen zijn nog nooit zo nauw geweest als nu en de overeenstemming is zeer duidelijk tot uitdrukking gekomen in het belangrijke communiqué van 8 maart na het bezoek van Tsjoe-en-lai aan Hanoi vlak na het begin van de „ping-pong-diplomatie”.

De solidariteit van beide landen, versterkt na de topconferentie in Zuid-China, valt des te meer op omdat de Sowjetunie in heel die periode terrein is blijven verliezen in Indo-China.

Treffend is de parallel tussen Pekings houding tegenover Indo-China en tegenover Taiwan. Ook daar moeten om te beginnen de Amerikanen vertrekken waarna China aan iedere buitenlandse

Sihanock
Nationale Front Cambodja

mogelijkheid met inbegrip van de Verenigde Naties het recht zal ontzeggen zich te mengen in de uiteindelijke oplossing.

Het wil over die oplossing wel onderhandelen en geen geweld gebruiken maar het zal iedere poging onder welke vorm dan ook verwerpen om het onaanvaardbare idee van de „twee China's” iedere kans te ontnemen.

Een nieuw gegeven werd geleverd toen Tsjoe-en-lai ter gelegenheid van de ping-pongwedstrijden voor het eerst de Amerikaanse journalisten het standpunt van zijn regering over het lot van Taiwan uiteenzette. De behendige eerste minister had het vooral gemunt op de onwil van de Amerikaanse openbare mening om Tsjiang Kai-sjek in de steek te laten en veertien miljoen inwoners van Taiwan „uit te leveren”.

In een interview aan de New York Times gaf Tsjoe-en-lai nieuwe geruststellingen. De inwoners van Taiwan zullen er niet op achteruit gaan: de lonen zullen hetzelfde blijven en dan zonder belastingen want in China bestaat er geen inkomstenbelasting.

De vluchtelingen van het vaste land in Taiwan die terugkomen zullen niet alleen amnestie krijgen maar ook een beloning.

De ministers van Tsjiang Kai-sjek herinnerde de premier er aan dat het regime altijd edelmoedig is geweest met de „bekeerlingen” van de Kwomintang waarvan er nog velen in Peking zijn. De „autonomen” in Taiwan liet hij daarentegen weten dat China meedogenloos zal zijn omdat zij alleen maar agenten zijn in dienst van Washington of Tokio. China zal geen volks-

Pham Van Dong
Noord-Vietnam

stemming toestaan over een mogelijke onafhankelijkheid van Taiwan.

Tsjiang Kai-sjek zelf is ook tegen de stelling van de twee China's, aldus de Chinese premier. We zijn bondgenoten van hem geweest voor wij zijn vijanden zijn geworden maar we zijn het althans op dit punt eens. Van een uitnodiging aan Nixon naar een uitnodiging tot Tsjiang Kai-sjek is de afstand minder groot dan men zou denken. Men kan zich nergens meer over verbazen. Al in 1965 had maarschalk Tsjen-ji zo'n uitnodiging voorgesteld maar de culturele revolutie heeft dit volledig doen vergeten.

Geen geweld

De terugkeer van Taiwan tot China zal in ieder geval zonder geweld moeten gebeuren en China heeft geen haast. De verzwakking van het nationalistische regime gaat verder. Het wordt al half in de steek gelaten door zijn Amerikaanse bondgenoot, is in gevaar in de Verenigde Naties en wordt ondermijnd door het perspectief van de dood van Tsjiang Kai-sjek die niet veraf meer kan zijn.

Door uitholling hoopt Peking de anti-Chinese omsingeling te doorbreken met inbegrip van de stevigste schakel: die van Taiwan. Een westelijk diplomaat in Peking zei dat de Verenigde Staten hun veiligheidslijn eerst-ter hoogte van Hawaï hadden getrokken: dat was te ver af en ze hebben daar duur voor betaald. Vlak na de oorlog trokken zij die lijn op het vasteland en dat was te ver naar voren. De fout kwam neer op een ramp doordat zij ver-

Binh
revolutionair Zuid-Vietnam

mengd raakten in alle twisten en stormen in een wereld die vol ledig verschillend was van die hunne.

Waar zullen de Amerikanen nu hun nieuwe veiligheidslijn trekken? Zal het een keten blijven om China te isoleren? De grote gebeurtenis in het begin van dit decennium is dat China aan de zuidkant al voor de helft de omsingeling heeft doorbroken. Nu gaat het naar het noorden kijken naar Japan waarvan het vrees dat het de Amerikaanse politiek voor zijn rekening zal nemen en naar de Sowjetunie wiens omsingeling op het vasteland voor Peking de meest onduidelijke en meest dreigende is.

Strategisch belangrijke we 0 km 400

Maandelijks zevenduizend deserteurs uit VS-leger

WASHINGTON, 31 aug
— Het aantal deserteurs in het Amerikaanse leger is gestegen tot bijna zevenduizend per maand, het hoogst niveau sinds de Tweede Wereldoorlog.

Volgens cijfers die door het leger bekend zijn gemaakt zijn in de tien maanden tot april van dit jaar 68.449 Amerikaanse soldaten gedeserteerd. Het jaarlijkse percentage is daarmee gekomen op 6,25, een piek die ook aan het einde van de tweede wereldoorlog nagenoeg werd bereikt. Vijf jaar geleden bedroeg dit 1,5 procent.

Amerikaanse militairen in Zuid-Vietnam die klaar staan voor repatriëring maar van wie wordt vastgesteld dat zij druggebruikers zijn worden onmiddellijk als medische patiënten naar de VS gevlogen, zo heeft het Amerikaanse opperbevel in Saigon bekend gemaakt. Naar schatting werden tot dusver 10.000 Amerikaanse militairen als druggebruiker gesignaleerd. (Reuter)

Cambodja wil offensief starten

WASHINGTON (AP) — Sirik Matak, de vice-premier van Cambodja heeft meegedeeld dat het leger van zijn land van plan is een groot winteroffensief te ontketenen tegen de Noordvietnamezen en de Viet Cong. Het Zuidvietnamese en Amerikaanse leger zou de Cambodjaanse strijdkrachten bijstaan. Cambodja wil vier provincies in het noorden op de vijand heroveren, aldus Sirik Matak.

De Zuidvietnamese regering heeft gisteren bij het parlement een wetsontwerp in gediend, waarin wordt voorgesteld de doodstraf in te voeren voor handelaars in verdovende middelen. Van de zijde van de VS was eerder aangedrongen op hardere maatregelen tegen drug-handelaars.

Hanoi doet bedekte felle aanval op China

WASHINGTON, 16 aug. — Noord-Vietnam heeft vorige week wat Amerikaanse experts noemen „de scherpste aanval aller tijden” gedaan op Peking, zo weet de Washington Post te melden.

De aanval, gedaan in het Noordvietnamese legerdagblad Quan Doi Nhan Dan, wordt door Amerikaanse waarnemers gezien als een nieuwe aanwijzing voor de groeiende achterdocht in Hanoi jegens de toenadering tussen China en de VS, waaruit volgens

de Noordvietnamezen een aan hen opgedrongen regeling van de oorlog in Indochina zou kunnen resulteren.

Het lange artikel in het legerdagblad bevat de krachtigste indirecte, maar toch duidelijke uitdrukkingen van Noordvietnamees ongenoegen jegens Peking sinds het bekend worden van Kissingers geheime bezoek aan Peking, een maand geleden.

Volgens het artikel is de „Amerikaanse politiek van 'verzoening' met sommige landen op sommige plaatsen slechts een zeer doortrapt zaakje dat er op is gericht de offensieve positie van de revolutionaire krachten af te sluiten...”

„Het meest geconcentreerde doel van de „Nixon-doctrine” is het saboteren van het socialistische kamp en van de communistische wereldbeweging aan te moedigen met „vele nieuwe manoeuvres...” Hanoi beschuldigt Nixon ervan een politiek te hebben gelanceerd „om vrienden te worden met elk land teneinde verdeeldheid te zaaien onder de socialistische landen en het ene land tegen het andere op te zetten...”

Verder is nog veelbetekenend dat de leus voor twee aanstaande revolutionaire feestdagen Noord-Vietnam luidt: „Verlede de geest van onafhankelijkheid en soevereiniteit hoog, vooral op onszelf ver...”

Australiërs en Nieuwzeelanders uit Vietnam

CANBERRA/WELLINGTON.

18 aug. — Het grootste deel van de Australische troepenmacht en alle Nieuwzeelandse eenheden zullen tegen het einde van dit jaar uit Zuid-Vietnam zijn teruggetrokken. Dit is vanmorgen officieel in de respectieve hoofdsteden meegedeeld.

Van het Australische contingent zullen alleen adviseurs en instructeurs in Zuid-Vietnam achterblijven „als zij daar gewenst worden en als bevredigende regelingen kunnen worden getroffen.” Aldus premier McMahon.

Er bevinden zich momenteel 6000 Australische militairen in Zuid-Vietnam. In 1968 bereikte het Australische contingent een piek van 8000 man. (Reuter)

Oorlogsveteraan verbrandt zich omwille van Ky

SAIGON, 17 augustus (AP) — Een Zuidvietnamese oorlogsveteraan is gisteravond in een ziekenhuis overleden, acht en een half uur nadat hij zich met benzine had overgoten en in brand gestoken om te protesteren tegen het feit dat vice-president Nguyen Cao Ky is uitgesloten van de presidentsverkiezingen.

Tran Minh Nghia (36) verbrandde zich op een van de drukste kruispunten in het centrum van Saigon. „Laat Ky meedoen aan de verkiezingen”, steunde hij terwijl hij ineenkromp van de pijn.

In het ziekenhuis bleek dat tachtig procent van zijn lichaam was verbrand.

VOLGEND JAAR PROCES-ELLS

Daniel Ellsberg, de man die de geheime Pentagon-documenten doorspeelde naar de New York Times, verscheen gisteren voor een rechtbank in Los Angeles waar hij formeel werd beschuldigd van het doorgeven van geheime regeringsdocumenten. De rechter stelde de aanvangsdatum vast op 4 januari 1972.

China wil troepen in Zuid-Vietnam kwijt

HO CHI MINH/SAIGON, 17 maart. Een Cambodjaanse delegatie om de zaak te bespreken is gisteren door de Cambodjaanse basis van het opperbevel gisteren bekend gemaakt.

Eerder op de dag al had het commando laten weten dat de Zuidvietnamese troepen de basis zouden verlaten, waarop vanuit Saigon een uitermate verbaasd dementi van het Zuidvietnamese ministerie van buitenlandse zaken volgde. Het Cambodjaanse opperbevel had verklaard dat het vertrek van de Zuidvietnamese troepen alleen afhangt van de aankomst van Amerikaanse militaire hulp, onder meer artillerie en rivierpatrouilleboten.

Maar het Zuidvietnamese ministerie zei niets te weten over een Cambodjaans verzoek om de troepen terug te trekken. De basis Neak Leung, een strategisch belangrijke veerplaats over de Mekongrivier, is het hoofdkwartier van de rond tienduizend Zuidvietnamese militairen die in zuidoost-Cambodja opereren sinds de terugtocht van de Amerikaanse troepen vorig jaar juni na de grensacties in Cambodja. De Zuidvietnamese zijn toen op verzoek van de Cambod-

jaanse regering gebleven.

Maar geregelde klachten van de Cambodjaanse bevolking over het wangedrag van de Zuidvietnamese soldaten, die de Cambodjanen volgens een recent rapport behandelen als leden van de Vietcong, hebben de verhouding tussen de dorpsbewoners en militairen zeer verslechterd.

VS geven aanvallen

op zone toe

SAIGON, 18 aug. - Voor het eerst heeft het Amerikaanse opperbevel in Saigon toegegeven dat na de stopzetting van de bombardementen op Noord-Vietnam in 1968 de luchtaanvallen op het zuidelijk deel van de gemilitariseerde zone tussen Noord- en Zuid-Vietnam zijn voortgezet met de massachtige B 52 bommenwerpers.

Op een vraag waarom deze aanvallen altijd geheim werden gehouden, antwoordde een woordvoerder: „De B 52-ers zijn zeer kwetsbaar. Hoe verder naar het noorden de aanvallen zich uitstrekken, des te groter wordt het gevaar.”

Hij ontkende de Noordvietnamese beschuldiging dat ook het zuiden van Noord-Vietnam wordt aangevallen. Volgens hem gebruiken de Noordvietnamezen de zone om hun troepen weer op sterven te brengen.

Noordvietnamese artillerie heeft vanocht haar eerste beschieting van Zuidvietnamese forten aan de grens van de zone voortgezet. (Reuter/AP)

Bondgenoten halen troepen uit Vietnam

SYDNEY, 19 aug. (NYT) — Australië en Nieuw Zeeland zullen de komende maanden hun strijdkrachten uit Zuid-Vietnam terugtrekken. Premier McMahon van Australië en premier Holyoake van Nieuw Zeeland hebben dit gisteren in Canberra en Wellington bekendgemaakt.

Het Australische contingent troepen in Zuid-Vietnam telt nu nog ongeveer 4200 man, dat van Nieuw Zeeland 264 man. Premier McMahon zei dat de meeste troepen met Kerstmis thuis zouden zijn. Beide landen zullen kleine opleidingseenheden in Vietnam houden.

De aangekondigde troepenterugtrekking maakt een eind aan de controversiële deelneming van Australië en Nieuw Zeeland aan de oorlog in Vietnam. Veel Australiërs en Nieuwzeelanders beschouwden haar als „het betalen van de verzekeringspolis van de Amerikaanse garantie om de twee landen te beschermen, zoals deze is vastgelegd in het verdrag voor wederzijdse veiligheid van 1951.

Krant die Ky steunt kan niet meer verschijnen

SAIGON, 19 aug. — Het dagblad Lap Truong, dat doorgaans de mening van de Zuid-vietnamese vice-president Nguyen Cao Ky weergeeft, kan niet meer verschijnen, daar geen enkele onderneming het langer wil drukken.

Volgens de eigenaar hebben de drukkerijen die daartoe wel bereid waren, een anoniem dreigement ontvangen. Het blad had een oplage van 20.000. Er zijn in totaal 353 nummers verschenen, waarvan er 184 door het ministerie van buitenlandse zaken in beslag zijn genomen.

De eigenaar is 64 maal tot een geldboete veroordeeld. President Thieu en vice-president Ky zijn in een bittere strijd verwickeld na Thieu's geslaagde pogingen om zijn rivaal buitenlandse presidentsverkiezingen te houden. (AFP)

Bombardementen op neutrale zone van Vietnam

SAIGON, 19 aug. (Reuter) — Het Amerikaanse militaire opperbevel in Saigon heeft voor de eerste maal toegegeven, dat na het staken van de bombardementen op Noord-Vietnam in 1968 bommenwerpers van het type B-52 aanvallen hebben uitgevoerd in de gedemilitariseerde zone tussen Zuid- en Noord-Vietnam.

De achtmotorige reuzenbommenwerpers lieten honderden tonnen bommen vallen op verdachte Noordvietnamese stellingen in het niemandsland, aldus het opperbevel. De toestellen gingen niet verder dan de rivier de Ben Hai, die de negen kilometer brede zone in tweeën deelt.

De woordvoerder zei dat hij niet kon zeggen hoe vaak de B-52's sinds het staken van de bombardementen op het noorden in november 1968 doelen in de zone tussen de beide Vietnams hebben aangevallen.

Voortzetten

Volgens het opperbevel is het zuidelijke deel van het niemandsland Zuidvietnamees grondgebied en hebben de bombardementen op geen enkele wijze de bombardementsstop geschonden. De aanvallen zullen worden voortgezet als Amerikaanse en de met hen verbonden troepen in gevaar zijn.

Op de vraag waarom het opperbevel sinds 1968 nooit over de bombardementen op de gedemilitariseerde zone heeft gesproken, antwoordde de woordvoerder: „Wij zijn in het belang van de bemanningen steeds vaag geweest over de missies van de B-52's in Zuidoost-Azië. Deze bommenwerpers zijn zeer kwetsbaar voor raketten. Hoe

verder de aanvallen zich naar het noorden uitstrekken, des te groter wordt het gevaar.”

Wegen

De aanvallen op het niemandsland zijn alleen uitgevoerd als er sprake was van „belangrijke doelen”. Uit rapporten van de inlichtingendienst is gebleken dat de Noordvietnamezen de zone gebruiken als een soort verzamelpunt om hun troepen weer op sterkte te brengen. Zij hebben ten noorden van de Ben Hai ook wegen aangelegd die naar Noord-Vietnam leiden. Er is ook een weg naar Zuid-Vietnam en Laos.

De mededelingen van het opperbevel kwamen nadat journalisten de laatste dagen steeds weer hadden gevraagd naar Amerikaanse ondersteuning van de Zuidvietnamese grensposten, die bijna een week onder vuur van de Noordvietnamezen hebben gelegen. De Amerikanen, die aanvankelijk de base in het niemandsland bemanden, zijn nu achter de eerste verdedigingslinie teruggetrokken, aldus de woordvoerder.

Minh trekt zich terug uit verkiezingen

SAIGON, 20 aug. — Generaal Duong Van Minh heeft vanmorgen zijn kandidatuur voor de Zuidvietnamese presidentsverkiezingen teruggetrokken. Daarmee is president Thieu nog als enige kandidaat overgebleven.

De generaal, die al herhaaldelijk had gedreigd zijn kandidatuur in te trekken maakte zijn beslissing bekend in een brief aan het Hooggerechtshof, waarin hij zegt dat zijn vermoedens dat de regering-Thieu oneerlijke methodes gebruikt bij het voorbe-

reiden van de verkiezingen nu zijn bevestigd en weigert nog „mee te spelen in een verachtelijke klucht“.

Door het overblijven van Thieu als enige kandidaat bij de verkiezingen van 3 oktober is een politiek bijzonder explosieve situatie ontstaan in Zuid-Vietnam. Verschillende pressiegroepen, zoals studenten, oorlogsinvaliden, liberale katholieken en boeddhisten, zullen de agitatie tegen president Thieu nu vergroten en de geruchten over staatsgrepen, vooral uit de hoek van vice-president Ky, die van de presidentsverkiezing werd uitgesloten, worden steeds ernstiger genomen.

De beslissing van generaal Minh kwam nadat de Amerikaanse ambassadeur Ellsworth Bunker, juist terug van ruggespraak met president Nixon in Washington, nog een laatste poging had gedaan de populaire generaal, die in 1963 de leiding had van de staatsgreep tegen de gehate president Diem, van gedachten te doen veranderen.

Alle interventies van de Amerikaanse ambassadeur bij president Thieu in de afgelopen maanden om een schijn van democratie bij de komende verkiezingen te bewaren, zijn tevergeefs gebleken. De president zelf

bekommert zich eers dat de stembuurties is geworden. Gaan a kiezingen ste een soort ref van het volk krijgen.

Voor de Amerikaanse verlies belang hebben. Een Bunker zou dan Thieu verkiezingen het nu b worden on nanciële e het regim goedkeure

Alleen Thieu nog kandidaat

SAIGON, 20 aug. (AP) — De regering van de Verenigde Staten overweegt de hulp aan de regering in Saigon te besnoeien of geheel te staken indien president Nguyen Van Thieu de enige kandidaat is bij de op 3 oktober te houden presidentsverkiezingen.

De kans dat Thieu de enige kandidaat zal zijn is vanmorgen grote geworden toen generaal B. D. Duong Van Minh zich als kandidaat voor het presidentschap terugtrok, omdat Thieu zijns inziens met de kiezers knoeit.

De enige andere kandidaat, vice-president Nguyen Cao Ky, is op 5 augustus door het Zuidvietnamese hooggevoetshof gediskwalificeerd omdat hij niet het vereiste aantal officiële verklaringen van steun van leden van de provinciale staten bezat.

Van uiterst betrouwbare zijde is thans vernomen, dat de Amerikaans-ambassadeur, Ellsworth Bunker, verklaard zou hebben dat het een moeilijke zaak wordt het Amerikaans Congres te bewegen nieuwe bedragen voor de hulp aan de regering-Thieu toe te wijzen indien aan de verkiezingen slechts één kandidaat deelneemt.

KY OP BEGRAFENIS AANHANGER

Vice-president Ky van Zuid-Vietnam loopt samen met zijn vrouw in de begrafenisprocessie van Tran Viet Nghia, een invalide veteraan die zichzelf levend verbrandde uit protest tegen de uitsluiting van Ky van de komende presidentsverkiezingen in oktober.

Zuidvietnamezen kunnen zich niet handhaven aan zonegrens

SAIGON, 21 aug. — Zware beschietingen van de Amerikaanse zevende vloot en hevige luchtaanvallen van B 52-bommenwerpers ten spijt, hebben de Zuidvietnamezen zich niet kunnen handhaven in de meest bedreigde geschutsbasis Kamp Sarge, even ten zuiden van de ge-

demilitariseerde zone tussen Noord- en Zuid-Vietnam

Een Zuidvietnamese woordvoerder zei dat het grootste deel van de artillerie uit het kamp is verwijderd om „te voorkomen dat de Noordvietnamezen de kanonnen buitmaken“. Een klein aantal Zuidvietnamese mariniers houdt het kamp nog bezet na dagenlange beschietingen van Noordvietnamese artillerie.

Ook vandaag bombardeerden Amerikaanse B 52-igers het zuiden van de gedemilitariseerde zone. (Reuter/AP)

Kandidatuur van Ky nu toch geldig

Ky

SAIGON, 21 aug. — Het Zuidvietnamese Hoogrechtshof heeft vandaag bepaald, dat vice-president Ky toch kandidaat mag zijn voor het presidentschap. Begin deze maand was de kandidatuur van Ky verworpen, omdat hij niet het vereiste aantal handtekeningen (100) van provinciale raadsleden kon overleggen. Het is nog niet zeker of Ky ingaat op het besluit.

Het Hooggerechtshof deelde mee dat er nu twee kandidaten zijn: president Thieu en Ky, nadat 39 raadsleden toestemming hadden gekregen hun handtekeningen in plaats van aan Thieu aan Ky te geven.

Het voormalige staatshoofd Minh besloot gisteren zijn kandidatuur intrekken. In een brief aan het Hooggerechtshof schreef Minh, dat zijn vermoedens inzake oneerlijke manoeu-

voorbereiden van de verkiezingen nu bevestigd zijn.

Kort voordat bekend werd dat Ky's kandidatuur toch aanvaard werd had de Zuidvietnamese vice-president een bezoek gebracht aan generaal Minh, terwijl de Amerikaanse ambassadeur Ellsworth Bunker later een lang bij Ky op bezoek was. De vraag is nu of generaal Minh nog op zijn besluit van gisteren zal terugkomen.

VS verontwaardigd

Onze correspondent in Washington meldt voorts dat het Witte Huis en het State Department gisteren verontwaardigd en gedesillusioneerd reageerden op het feit dat generaal Minh zich heeft teruggetrokken uit de strijd.

Ambassadeur Bunker had hier bij president Nixon de laatste twee weken persoonlijk het standpunt van Minh uitgelegd dat de Verenigde Staten „meer dan neutraal” moesten zijn om de eerlijkheid van de verkiezingen te garanderen.

De president zou echter geweigerd hebben de absolute Amerikaanse neutraliteit op te geven met de redenering dat ieder Amerikaans optreden in wezen voor de VS nadelige uitleg zou krijgen. Nadat Bunker Nixons standpunt aan Minh had overgebracht had deze zich onmiddellijk teruggetrokken.

Met dreigingen over vermindering der hulp, buiten de algemene beknothting met tien procent der buitenlandse hulp om, die Nixon zondagavond aankondigde zijn de Amerikanen in Saigon er nu in geslaagd althans vice-president Ky als kandidaat te doen handhaven.

Zo zou dan tenminste het gezicht der verkiezingen gered zijn. De ironie is echter dat Ky inderdaad volgens de verkiezingswetten geen kandidaat zou kunnen zijn en in Washington beschouwd wordt als een onbetrouwbare en gevaarlijke hansworst, terwijl de kandidatuur van Minh niet aanvechtbaar was.

Ook Ky trekt zijn kandidatuur nu in

SAIGON, 23 aug. — De Zuidvietnamese vice-president Nguyen Cao Ky heeft vanmorgen bekendgemaakt zich terug te trekken uit de strijd om het presidentschap, waarvoor de verkiezingen op 3 oktober worden gehouden.

Daarmee is de Amerikaanse hoop dat de Zuidvietnamese verkiezingen niet ont-aarden in een farce de bodem ingeslagen. Want door het zich terugtrekken uit de strijd, vorige week vrijdag, van generaal Duong Van Minh en nu van Ky, is president Thieu als enige kandidaat overgebleven.

Om tot een oplossing van de politieke crisis in Saigon te geraken stelde Ky voor dat hij en president Thieu, die hij ervan beschuldigt de verkiezingen alleen maar te gebruiken voor het versterken van zijn eigen positie, hun functies zullen neerleggen teneinde vrije verkiezingen mogelijk te maken.

In dat geval zou volgens de grondwet de voorzitter van de Senaat, Nguyen Van Huyen, het presidentschap voor drie maanden op zich nemen, binnen welke periode dan nieuwe verkiezingen zouden moeten worden gehouden. Naar verluidt zou er wel Amerikaanse sympathie voor deze suggestie van Ky.

De Amerikaanse ambassade, die de afgelopen weken wanhopige pogingen heeft gedaan de democratische schijn van de Zuidvietnamese verkiezingen te bewaren, heeft intussen laten weten de beslissing van Ky om zich terug te trekken te betreuren.

Het afgelopen weekeinde schijnt Ky (wiens kandidatuur na een aanvankelijke weigering, zaterdag na de terugtrekking van generaal Minh plotseling door het Hoogerechtshof werd goed-

gekeurd) zeker drie maal door de Amerikaanse ambassadeur Bunker te zijn bezocht, maar evenals in het geval van Minh, slaagde Bunker er niet in Ky tot deelneming over te halen.

In zijn openingsverklaring, die door de aanwezigen met applaus werd begroet, zei Ky: „Op basis van de wettelijke onregelmatigheden die hebben plaatsgehad en afgaande op persoonlijke overwegingen, heb ik besloten niet aan de verkiezingen deel te nemen.” De president, aldus Ky, „heeft getoond geen rekening te houden met de grondwet of de wet en is vastbesloten de verkiezingen te gebruiken voor het verstevigen van zijn eigen macht.”

In een reactie op de beslissing van het Hoogerechtshof om Ky's kandidatuur alsnog te aanvaarden heeft radio-Hanoi gezegd dat dat „een farce” is, „opgedragen door Nixon in een ijdele poging de verkiezingen de schijn van legaliteit te verlenen.”

Nixon heeft al verklaard dat Thieu herkozen zal worden, aldus het Noordvietnamese radio-station, en „door dit eerst afwijzen van Ky en daarna weer aannemen wordt de hele wereld duidelijk gemaakt hoe corrupt, schaamteloos en onwettig de verkiezingen zullen zijn.”

(Reuter - AP)

Ky tijdens de persconferentie waarop hij bekendmaakte dat hij zijn kandidatuur voor de Zuidvietnamese presidentsverkiezingen (die juist zaterdag door het Hoogerechtshof was goedgekeurd) nu intrekt.

Ellsberg: andere Pentagon- geheimen bevatten „enorme verrassingen”

FORT COLLINS, 23 aug. — Daniel Ellsberg, de voormalige Amerikaanse regeringsambtenaar die terecht moet staan wegens onthulling van Pentagongeheimen over Vietnam, heeft gisteren gezegd dat er nog andere geheime documenten bestaan die „enorme verrassingen” bevatten. In een toespraak aan de universiteit van Colorado merkte Ellsberg op dat de bewuste dossiers onthullingen bevatten over de Navo, Cuba, de Dominicaanse republiek, Brazilië en Latijns-Amerika in het algemeen.

„Ik heb de meeste van die rapporten gelezen. President Nixon heeft ze niet gelezen. Minister Laird heeft ze niet gelezen. Ze worden zorgvuldig bewaakt door de bureaucratie van het Pentagon”, zo verklaarde Ellsberg. (AFP)

PRESIDENTSVERKIEZINGEN ZUID-VIETNAM

Ky trekt zich terug

Slag voor Amerikaans beleid

SAIGON, 23 augustus (Reuter/AFP) — De Zuidvietnamese vice-president Ngoejen Cao Ky heeft zich officieel teruggetrokken als kandidaat voor het presidentschap. Dit betekent dat president Thieu bij de verkiezingen op 3 oktober de enige kandidaat zal zijn.

Ky maakte zijn besluit vandaag op een persconferentie in Saigon bekend. Zijn mededeling werd door Zuidvietnamese journalisten met applaus ontvangen. Ky deed een beroep op Thieu, samen met hem een klein offer te brengen door af te treden. De macht zou dan overeenkomstig de grondwet in handen komen van de voorzitter van de senaat, die binnen drie maanden nieuwe verkiezingen zou moeten uitschrijven. De regering-Thieu bood geen garanties voor eerlijke verkiezingen, en de presidentsverkiezingen waren zeer belangrijk, aldus Ky.

Ky trok zijn kandidatuur in, hoewel het Zuidvietnamese hooggerechtshof hem vorige week alsnog als kandidaat had geaccepteerd, na hem in eerste instantie te hebben afgewezen. Het hof besloot een aantal handtekeningen van de lijst-Thieu naar die van Ky over te hevelen, maar de vice-president zag er niets meer in.

„Wij (Ky en zijn medestander Troeong Vinh Le) willen niet aan deze verkiezingen deelnemen om niet betrokken te raken in de situatie waarin president Thieu vastbesloten is de verkiezingen te gebruiken om zijn macht te consolideren, zo zei Ky op zijn persconferentie. Hij protesteerde opnieuw tegen de bedrieglijke manoeuvres van Thieu, die het hooggerechtshof voor zijn doeleinden had gebruikt, „eerst om mijn kandidatuur te verwerpen, vervolgens — hoewel ik ge-

Een dramatisch gebaar van de Zuidvietnamese vice-president, Ky, die vandaag in Saigon bekend maakte dat hij weigerde aan de komende presidentsverkiezingen deel te nemen. Tijdens de sensationele persconferentie hield hij een ogenblik zijn handen tegen zijn hoofd.

ping van de regering, waarop het ant-
word luidde: Ik durf de
„leider van de

Nu heeft Bunker, pas terug v
ruggespraak in Washington, weer
probeerde Ky tot handhaving van z
kandidatuur te bewegen, ook tev
geefs. De vice-president vertelde
Bunker hem zondagmiddag had op
zocht en dat hij (Ky) toen had gez
dat hij nog een aantal politieke
godsdienstige leiders wilde raadpleg
Ik kwam gisteravond heel laat
mijn besluit en vanmorgen stelde
de heer Bunker daarvan in ken
aldus Ky.

Voordat Ky zijn persconferen
hield, had de Zuidvietnamese sena
Ton That Dinn in een hoofdartikel
het oppositieblad Cong Luan sche
afkeuring uitgesproken over de A
rikaanse inmenging in de preside
verkiezingen. Doet Ky aan deze d
de Amerikanen geprefabriceerde v
kiezingen mee, zo schreef de sena
dan verliest hij alle prestige in
ogen van de Vietnamezen.

De Amerikaanse ambassade in S
gon heeft in een communiqué v
klaard het besluit van Ky te
treuren.

Washington

verliest

greep op

Thieu *F. M.*

Door onze correspondent

WASHINGTON, 24 aug. — Als een klap in Washingtons gezicht en tegen alle voorwendsels of illusies hier in over Vietnamese democratie, is gisteren het nieuws ontvangen over generaal Ky's weigering om kandidaat te zijn bij de presidentsverkiezingen. Ky noemt de verkiezingen een farce, die president Thieu als enige kandidaat overlaat.

De enige hoop is nu dat ambassadeur Bunker president Thieu ertoe kan krijgen Kys voorstel in een of andere vorm aan te nemen dat aftreden van Thieu als president en Ky als vice-president beoogt en reorganisatie van de verkiezingswet.

Juist omdat op uitdrukkelijke instructie van president Nixon de ambassadeur in Saigon Bunker alles deed om deze beschamende situatie, verkiezingen zonder concurrentie, te voorkomen wordt het gebeurde beschouwd als een Amerikaanse nederlaag en een teken dat de Amerikaanse invloed in Saigon snel vermindert.

Bunker kon niet verhinderen dat de enige officiële tegenkandidaat Minh zich terugtrok. Daarna bereikte hij wel via zware druk op Thieu en het hoogste gerechtshof dat de afgewezen kandidaat Ky toch werd erkend. Maar na dit succes trachtte hij urenlang Ky te overtuigen dat hij zich niet te-

In de laatste dagen had het State-department herhaaldelijk de Amerikaanse hoop uitgesproken dat de verkiezingen eerlijk en fair zouden zijn, maar vooral „omstreden” door meer dan één kandidaat.

Wanhoop

Minh weigerde omdat Nixon negatief antwoordde op zijn verzoek dat de Verenigde Staten „meer dan neutraal” dienden te zijn wilden de door Thieu georganiseerde verkiezingen geen farce worden. Bunkers ingreep achtten de regeringswoordvoerders gisteren geen schending van de Amerikaanse neutraliteit. Die moest toch vooral voorkomen dat een van de kandidaten in de campagne een voordeel zou genieten.

Nu de dictatuur in Zuid-Vietnam zelf ook voor het Amerikaanse publiek niet langer te verbergen is en deze in Zuid-Vietnam aantrekkelijker blijkt dan de door de Amerikanen geïmporteerde kwijnende democratie, menen velen dat dit voor president Nixon een mooie reden zou kunnen zijn om een snel en definitief eind aan de hele zaak te maken.

Verrassingen

Nu het niet mogelijk bleek voor de Verenigde Staten om zowel stabilisatie als democratie te bereiken in Zuid-Vietnam meent men dat Nixon bij gebrek aan beter met de stabilisatie genoeg zal nemen. Al was het alleen maar om een enigszins ordelijk vertrek en iets van het Amerikaanse gezicht te redden. Washington is wat dat betreft al lang de gevangene van zijn beschermeling Thieu.

Maar Nixoniaanse verrassingen worden na dit gebeuren niet uitgesloten geacht. In eerste instantie wordt de kans op een nieuwe coup in Saigon zo groot beschouwd dat alle aandacht is gevestigd op de verschillende mogelijkheden die een dan mogelijke totale verwarring Washington nog kunnen bieden.

Tekenen van crisis in Saigon nemen toe

SAIGON/SANCLEMENTS, 24 aug. — De oppositie tegen president Thieu, en daarmee de spanning in de Zuidvietnamese hoofdstad groeit voortdurend nadat vice-president Ky gisteren zijn kandidatuur voor de presidentsverkiezingen heeft ingetrokken.

Militante boeddhisten en linkse katholieken hebben laten weten dat zij van plan zijn de kiezers op te roepen tot een boycot van de verkiezingen van 3 oktober, terwijl er ook gevreesd wordt voor mogelijke demonstraties.

De Amerikaanse ambassadeur in Saigon, Ellsworth Bunker, pleegde gisteravond weer 40 minuten lang overleg met president Thieu. Bijzonderheden over het gesprek (behalve dan dat het met de verkiezingen in verband stond) werden niet gegeven.

Door Ky's besluit, genomen ondanks sterke druk van Bunker, om zijn kandidatuur te handhaven, is president Thieu nog als enige overgebleven in de strijd om het presidentschap. De andere vredeskandidaat, generaal Minh, had zich vrijdag al teruggetrokken, na de beschuldiging te hebben uitgesproken dat Thieu de verkiezingen vervalst.

Vice-president Ky liet zijn beslissing vergezeld gaan van het voorstel dat hij en Thieu hun functies neerleggen, waardoor de voorzitter van de Senaat voorlopig staatshoofd zou worden en vrije verkiezingen kan uitschrijven.

Van de kant van Thieu, die gisteren de hele dag heeft geconfereerd met zijn kabinet en met de bevelhebbers van de vier militaire districten, is nog niet op Ky's voorstel gereageerd. Het Amerikaanse State Department liet weten dat dat een zaak is die uitsluitend de Zuidvietnamezen aangaat.

De onrust die door de politieke crisissituatie in Zuid-Vietnam is ontstaan, werd gisteren ook duidelijk weerspiegeld in het feit dat tegen de avond de wacht bij het presidentiële paleis en het ministerie van binnenlandse zaken werd versterkt met enige vrachtwagenladingen parachutisten in volle gevechtsuitrusting. De vrees voor een staatsgreep tegen Thieu is door de ontwikkeling alleen nog maar toegenomen.

In een reactie op de terugtrekking van Ky heeft een woordvoerder van de Vietcong bij de vredesbesprekingen in Parijs gezegd dat de Amerikaanse regering een „nieuwe verkiezingsfarce” heeft opgezet om de „oorlogszuchtige groep van Nguyen Van Thieu aan de macht te houden”.

In San Clemente, het westerse Witte Huis in Californië,

ontvangt president Nixon vandaag William Porter, de nieuwe Amerikaanse onderhandelaar, die begin volgende week voor het eerst zijn post in Parijs zal betrekken. Volgens de woordvoerder van het Witte Huis zal Porter, vroeger ambassadeur in Zuid-Korea, geen speciale nieu-

we instructies van Nixon ontvangen. Porter heeft eerder al overleg gepleegd met minister van buitenlandse zaken Rogers en zal later deze week nog besprekingen hebben met de afgetreden onderhandelaar, David Bruce. (Reuter-AP)

Crisis dreigt in Saigon

Leger VS in paraatheid

Van een correspondent

SAIGON, 25 aug. — De Zuid-vietnamese hoofdstad Saigon dreigt in een regelrechte crisis te worden. Aanleiding is de vrees, dat de komende presi-

dentsverkiezingen een lachertje zullen worden nu alleen het huidige staatshoofd Ngoeyen Van Thieu als kandidaat is overgebleven. De beide andere kandidaten, vice-president Cao Ky, en generaal Doong Van Minh, hebben zich teruggetrokken uit protest tegen de knoeierijen en manipulaties van Thieu.

Men verwacht echter acties van oorlogsveteranen, studenten, boeddhisten en katholieken om alsnog verandering in de situatie te brengen ten gunste van Ky. Hierdoor is de spanning zo sterk gestegen, dat het Amerikaanse opperbevel het raadzaam heeft geacht haar troepen in staat van paraatheid te brengen. De opwinding is verder vergroot door het feit, dat zich opnieuw een invalide oorlogsveteraan uit protest levend heeft verbrand.

Ngoeyen Minh Dang, 37 jaar en vader van zes kinderen, overgoot zichzelf met benzine voor het gebouw van de vereniging voor oorlogsveteranen in het centrum van Da Nang en stak zich vervolgens in brand. Hij liet een verklaring achter waarin hij zei „in de geest van Tran Viet Nghia” te handelen.

Nghia was een oorlogsveteraan die zich vorige week maandag levend verbrandde uit protest tegen de uitsluiting van vice-president Ky van de presidentsverkiezingen. Ky is daarna door het Hooggerechtshof alsnog voor de verkiezingen toegelaten, maar hij weigerde de kandidatuur te aanvaarden.

Door zijn weigering heeft Ky zijn positie versterkt. Er wordt in de Zuid-vietnamese hoofdstad zelfs openlijk gefluisterd over de mogelijkheid van een staatsgreep tegen het bewind van Thieu. Washington heeft laten weten, dat het dit „een hoogst ongelukkige ontwikkeling” zou vinden.

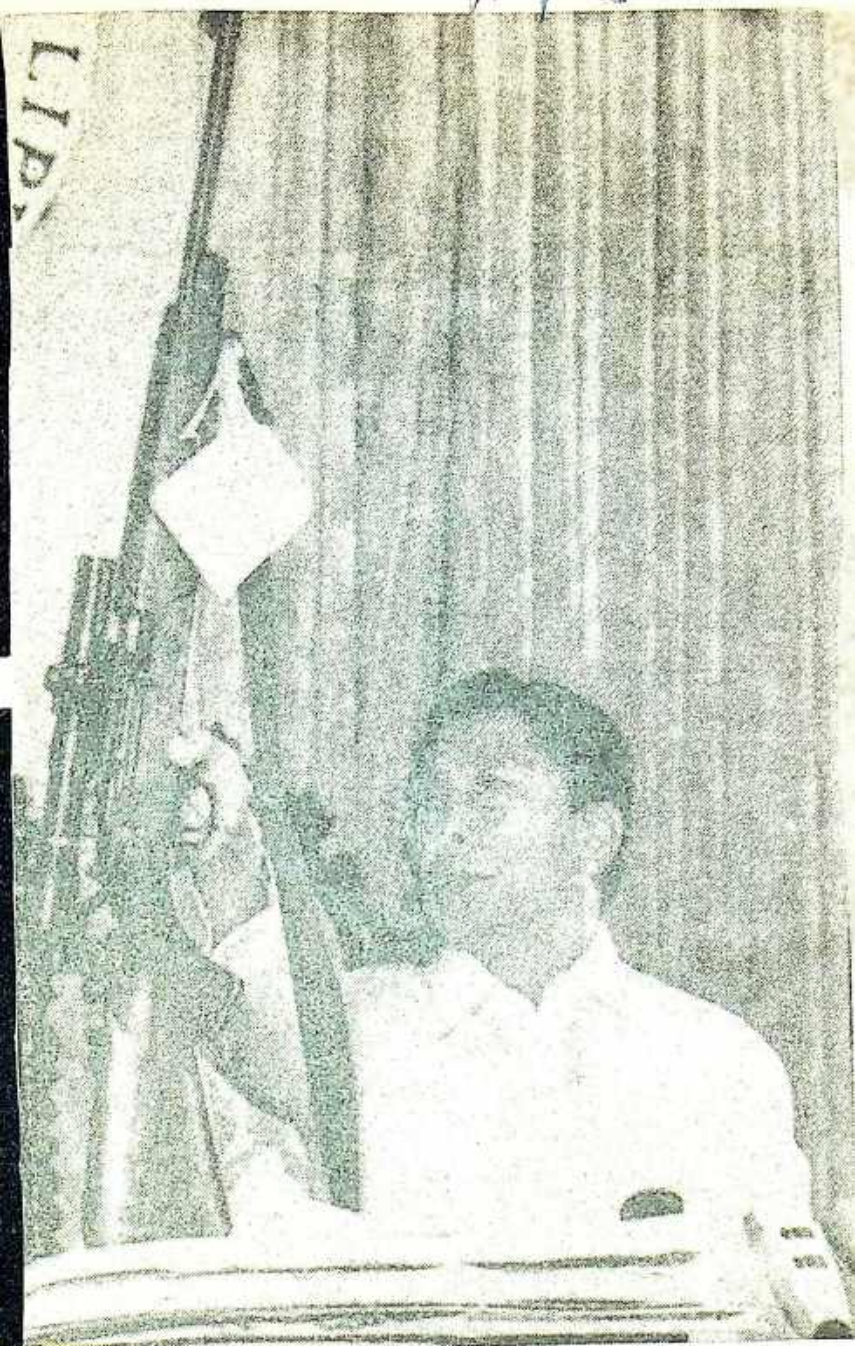
President Thieu heeft zich in zijn

zwaar bewaakte paleis teruggetrokken en voert onderhandelingen met diverse politieke groeperingen. Hij probeert waarschijnlijk zoveel mogelijk krachten tegen Ky te mobiliseren.

Gisteravond heeft het Amerikaanse opperbevel in Saigon de alarmtoestand van „grijs” op „geel” gebracht, de op en na hoogste graad van paraatheid. Alle Amerikaanse militairen in Saigon blijven geconsigneerd in hun kazernes

GEWEER VAN REBELLEN

President Marcos van de Filippijnen heeft gisteren verklaard, dat er een complot bestaat van communisten om Manilla plat te branden en ministers te ontvoeren en te vermoorden. Marcos laat hier een geweer zien dat buitgemaakt werd op communistische rebellen.

Van een correspondent

MANILLA, 25 aug. — President Marcos heeft noodmaatregelen genomen voor de Filippijnen „omdat communistische opstandelingen plannen hebben voor het platbranden van Manilla en voor het ontvoeren en vermoorden van leden van de Filippijnse regering.”

President Marcos verscheen voor de tweede keer in twee dagen voor de Filippijnse televisie en radio. Hij gaf een nadere verklaring van zijn proclamatie waarin hij de politie machtigde huiszoekingen te doen zonder schriftelijk bevel en verdachte personen te arresteren en voor onbepaalde tijd gevangen te houden. Marcos zei ook, dat de militaire autoriteiten een lijst bezaten van verdachte communistische rebellen en dat er arrestaties waren verricht. Marcos had zijn proclamatie gedaan kort na een aanslag met een handgranaat op een politieke bijeenkomst in Manilla op zaterdagavond. Acht personen werden gedood en bijna al de leiders van de Liberale oppositie-partij werden gewond. Na deze aanslag waren er nog zes tijdbomaanslagen in Manilla en omgeving.

„Er is een samenzwering om wraak te nemen op regeringsfunctionarissen en ook op onschuldige burgers”, aldus president Marcos. De president waarschuwde dat hij genoodzaakt zou kunnen zijn de noodtoestand af te kondigen. „Ik hoop voor God dat ik dat niet behoef te doen”.

Ondanks VS-poging 1 kandidaat

Thieu zet alleen verkiezingen door

SAIGON, 25 aug. — President Thieu van Zuid-Vietnam heeft vanmorgen de organisatoren van zijn verkiezingscampagne opdracht gegeven gewoon door te gaan met de voorbereidingen van de verkiezingen. Hij zal, nu vice-president Ky zich heeft teruggetrokken, de enige kandidaat zijn.

Thieu gaf deze opdracht na een onderhoud van een uur met de Amerikaanse ambassadeur Ellsworth Bunker. Deze heeft geen succes gehad met zijn pogingen de president te bewegen tot een verkiezingsstrijd waaraan ten minste twee kandidaten meedoen.

Maandag trok vice-president Ky zijn kandidatuur voor de verkiezingen in, en beschuldigde Thieu ervan fraude te plegen. In kringen rond de president wordt nu gezegd dat Ky zijn kandidatuur niet meer kon in trekken omdat de kandidatenlijst al bekend was en de stembiljetten al werden gedrukt. Dit zou een nieuw juridisch foefje van de president zijn om het te laten lijken alsof het niet zijn schuld is dat hij de enige kandidaat is.

De omgeving van Thieu heeft er al eerder op gewezen dat de president vier goede redenen had om niet in te gaan op het voorstel van vice-president Ky om samen met Ky af te treden als staatshoofd, waardoor binnen drie maanden nieuwe verkiezingen mogelijk zouden zijn, een voorstel waarnaar ook Washington wel oren schijnt te hebben om uit de huidige impasse te komen.

Die redenen zijn, en het is waarschijnlijk dat ook ambassadeur Bunker die vanmorgen te horen heeft gekregen:

- het land zou in die drie maanden ernstige onlusten kunnen doormaken
- de president ad interim, senaatsvoorzitter Huyen, zou niet in staat zijn een goede regeringsploeg bijeen te krijgen voor de interim-periode
- sommige militairen zouden daarvan kunnen profiteren door een militaire junta te vormen, wat helemaal een ramp zou zijn, en

Ellsworth Bunker

Nguyen Van Thieu

- het aftreden van Thieu en Ky zou een concessie schijnen aan de communisten, die dat immers allang hebben geëist.

President Thieu denkt helemaal niet aan zijn eigen lot, zo wordt in zijn omgeving gezegd, maar alleen aan dat van Zuid-Vietnam, en sommige ministers hadden bij het beraad van maandag zelfs de indruk gekregen dat hij bereid was zich terug te trekken, maar nog niet tot een besluit was gekomen.

Mislukking Bunker

In de geleerden van de oppositie wordt dit uiteraard gebrandmerkt als een politiek spel. Met Thieu's bevestiging van vanmorgen dat de verkiezingsstrijd gewoon doorgaat is trouwens de totale mislukking van ambassadeur Bunkers interven-

ties wel getekend, dit ondanks het feit dat er een permanente open telefoonlijn zou zijn tussen de ambassadeur en Henry Kissinger, de voornaamste adviseur van president Nixon op het gebied van de buitenlandse politiek.

De enige alternatieven die er vredig ook: het handhaven van de verkiezingen van 3 oktober en het uitschrijven van nieuwe, begin volgend jaar; of schorsing door president Thieu van de grondwet, waardoor de verkiezingen automatisch zouden vervallen. Maar in dat geval zou Ky vice-president blijven, naast een staatshoofd wiens felste tegenstander hij is.

Op de crisisfeer in de Zuidvietnamese hoofdstad is door het Amerikaanse opperbevel intussen gereageerd met een verscherping van de alarmtoestand van „grijs" op „geel", de op een na hoogste vorm van paraatheid.

Dit houdt in dat alle Amerikaanse militairen geconsigneerd blijven in hun kazernes en zich niet meer op straat mogen vertonen. De maatregel houdt ook verband met de verkiezingen van a.s. zondag voor het Zuidvietnamese Lagerhuis, wanneer nog grotere onrust en misschien ook terreuraanslagen worden verwacht. (Reuter-Nieuwsdienst Le Monde-AFP-AP).

Een vrolijk lachende president Thieu van Zuid-Vietnam op weg naar een verkiezingsbijeenkomst. Uit niets blijkt, dat hij onderwerp is van kritiek in verband met zijn merkwaardige verkiezingscampagne.

VIA ZUIDVIETNAMEES LEGER

VS oefenen druk uit op Thieu

SAIGON, 26 aug. (AFP, Reuter) — De Amerikaanse ambassade in Saigon zet de Vietnamese president Nguyen Van Thieu steeds sterker onder druk om hem te bewegen terug te komen op zijn besluit zijn kandidatuur, als enige, voor de presidentsverkiezingen van 3 oktober te handhaven.

De Amerikaanse ambassadeur Elsworth Bunker bracht gisteren tot tweemaal toe een bezoek aan het kabinet van de president. 's Morgens had Thieu na een onderhoud van een uur afscheid genomen van Bunker om in hotel „Majestic“ een toespraak te houden voor honderd gedelegeerden van het provinciale kiesvolk.

Hij sprak daar over de technische en politieke organisatie van de verkiezingscampagne. Thieu maakte ook bekend dat hij volgende week pas, na de parlamentsverkiezingen van komend weekeinde, zijn besluit om zich kandidaat te stellen zal bekendmaken.

De Amerikaanse ambassade poogt in de tijd tot de bekendmaking te profiteren om Thieu tot andere gedachten te brengen. Zij gokt daarbij het feit, dat drie van de elf raadslieden die Thieu voor de vorming van zijn kabinet heeft geraadpleegd

zich gereserveerd hebben opgesteld ten aanzien van zijn standpunt.

Het is in het verleden al vaker voorgekomen dat de VS behoorlijke invloed konden uitoefenen via kringen van het Zuidvietnamese leger.

Vice-president Cao Ky heeft bij deurwaardersexploot het Hoogerechtshof en het ministerie van binnenlandse zaken meegedeeld, dat hij zich definitief heeft teruggetrokken uit de verkiezingen en dat hij voor geen enkel officieel ambt meer kandidaat staat.

De dag tevoren had het departement van binnenlandse zaken hem, hoewel hij zijn terugtreden al had bekendgemaakt, nog verzocht vertegenwoordigers aan te wijzen om samen met afgevaardigden van president Thieu over de organisatie van de verkiezingscampagne te beraadslagen.

Ky is ook van plan om teruggave te vragen van de twee miljoen piaster (circa 25.000 gulden) die hij voor zijn kandidatuur heeft moeten storten.

De Zuidvietnamese politie heeft donderdag met de wapenstok de deelnemers aan een verkiezingsbijeenkomst in Saigon uiteengejaagd en een oppositiekandidaat voor de parlamentsverkiezingen van zondag plus tien boeddhistische studenten gearresteerd.

De bewuste kandidaat is Tran Toan Nham, die de bijeenkomst achter het parlamentsgebouw had belegd om te protesteren tegen de inbeslagneming en verminking van zijn campagnebiljetten, die president Nixon afbeeldden met een Hitlersnorretje. Volgens ooggetuigen werd Nham afgeranseld alvorens hij in een politiebureau opgevoerd en vastgehouden werd.

— *Handwritten signature*

— Japanse hulp. De Japanse regering denkt erover de hulp aan Zuid-Vietnam uit te breiden tot een jaarlijks bedrag van 10 miljoen dollar. Volgens regeringsbronnen heeft Tokio besloten de buitenlandse hulp sterk te vergroten na een Amerikaans verzoek voor uitbreiding van Japanse steun aan ontwikkelingslanden. (Reuter)

Deel Britse troepen uit Maleisië weg

26-1-76

Drie Britse infanteriebataljons en een regiment lichte artillerie, in totaal ongeveer 3.500 man, zullen voor november uit het Verre Oosten naar Engeland repatriëren, aldus heeft een woordvoerder van het Britse ministerie van defensie donderdag in Londen meegedeeld.

De troepen waren bestemd voor hulpverlening aan Maleisië gedurende de confrontatiepolitiek van Indonesië die onlangs is beëindigd.

Engeland heeft in totaal ongeveer 50.000 man troepen in Zuidoost-Azië en het Verre Oosten, voornamelijk ten behoeve van defensieverplichtingen in Maleisië en Singapore. (Reuter)

VS-verliezen in Vietnam

op laagterecord

SAIGON, 27 aug. — Vorige week sneuvelden in Zuid-Vietnam tien Amerikanen, het laagste aantal sinds augustus 1965. Aan Zuid-vietnamese zijde vielen 423 man.

Gisteren is ten zuiden van Da Nang zwaar gevochten tussen Noord- en Zuidvietnamezen. Vannacht sneuvelden vijf Amerikanen in dit gebied bij een Noordvietnamese verrassingsaanval. Saigon verwacht de komende dagen een sterke opvoering van de Noordvietnamese raket- en mortierbeschietingen en van de aanvallen op provinciesteden om de parlementsverkiezingen van zondag a.s. te ontwrichten. (AP)

„Pathet Lao kan deelnemen aan verkiezingen”

VIENTIANE, 27 aug. — De neutralistische premier van Laos, Soevanna Phoema, heeft de pro-communistische Pathet Lao uitgenodigd deel te nemen aan de verkiezingen in januari a.s. Phoema gaat nog dit jaar naar Europa en Amerika, maar heeft verzekerd dat intussen de besprekingen met de Pathet Lao kunnen worden voortgezet. (Reuter)

VS ontkennen omkoping van Ky en Minh

WASHINGTON, 27 aug. — Washington heeft het bericht van het radiostation ABC ontkend dat de Amerikaanse ambassadeur in Saigon „vrijwel onbeperkte financiële en materiële steun heeft aangeboden aan vicepresident Ky en generaal Minh voor hun verkiezingscampagnes en voor het vormen van een organisatie die oppositie kan voeren”.

ABC had van dit „betrouwbare zijde vernomen. Minh zou woedend zijn geweest en het aanbod als een persoonlijke belediging hebben beschouwd, maar Ky zou het heel normaal hebben gevonden en er geen poging tot omkoperij in hebben gezien. Zoals gemeld, hebben beiden zich teruggetrokken als presidentskandidaat.

Senator Muskie, een van de Democratische kandidaten voor het Amerikaanse presidentschap verklaarde: „Amerikanen sterven voor een regime dat bang is om zijn eigen bevolking een eerlijke keus te laten. Dit regime is niet waard er nog één mensenleven voor op te offeren”.

Het komende weekeinde worden in Zuid-Vietnam parlementsverkiezingen gehouden.
(AFP/Reuter/AP) 56

President Thieu laat verkiezingen normaal doorgaan

SAIGON, 27 aug. — De Amerikaanse ambassade in de Zuidvietnamese hoofdstad schijnt definitief tot de conclusie te zijn gekomen, dat het onmogelijk is president Van Thieu ervan te overtuigen dat hij niet de enige kandidaat moet zijn bij de presidentsverkiezingen in oktober. Zoals bekend hebben de beide andere kandidaten, vice-president Ky en generaal Minh, zich teruggetrokken vanwege Thieu's machinaties met de kieswet, die volgens hen een eerlijke stembusstrijd onmogelijk maken.

Ambassadeur Ellsworth Bunker heeft een week lang sterke druk uitgeoefend op Thieu, maar dat heeft niet geholpen. Thieu is nog steeds vastbesloten de verkiezingen te laten doorgaan om zichzelf een persoonlijk mandaat van het kiezersvolk te verschaffen.

De Amerikanen vinden de hele gang van zaken buitengewoon onaangenaam, omdat zij steeds hebben gezegd dat zij in Zuid-Vietnam vechten om de democratie te verdedigen. In de geheime Pentagon-documenten was al onthuld dat zij in werkelijkheid de oorlog om andere redenen voeren. Door de ondemocratische gang van zaken bij de verkiezingen wordt dat treffend geïllustreerd.

Voorlopig hebben ambassadeur Bunker en president Thieu een wapenstilstand gesloten tot zondag, als in geheel Zuid-Vietnam parlementsverkiezingen worden gehouden. De uitslag daarvan zal zeker van invloed zijn op het gedrag van Bunker en Thieu.

Parlement

Als een groot aantal parlementariërs wordt gekozen die achter de president staan, zal dit uiteraard Thieu's positie versterken. Het omgekeerde zal gebeuren als het volk vele leden van de oppositie naar het parlement stuurt. Andere mogelijkheden zijn een massaal wegblijven van de kiezers of een gewapende interventie van de Vietcong, allemaal dingen die het politieke landschap in Zuid-Vietnam drastisch kunnen veranderen. Dinsdag of woensdag zal de uitslag bekend zijn.

Thieu zal een voor hem gunstig resultaat uitleggen als een persoonlijke overwinning, hoewel het dat volgens alle waarnemers ter plaatse niet kan zijn, gezien het in Zuid-Vietnam toegenaste verkiezingssysteem. Boven-

dien staan de anti-Thieu-kandidaten onder zware druk.

Gisteren nog maakte de politie met gummiknuppels een einde aan een verkiezingsmeeting van een oppositiekandidaat achter het gebouw van de Nationale Vergadering. De menigte werd uit elkaar geslagen en de kandidaat, Tran Tuan Nham, werd gearresteerd evenals tien studenten. Nham had de meeting georganiseerd om te protesteren tegen het in beslag nemen van de muren verwijderden van zijn verkiezingsaffiches, waarop president Nixon staat afgebeeld met een Hitler-snor.

Parijs

De leider van de Noordvietnamese delegatie bij de vredesonderhandelingen in Parijs, Xuan Thuy, dreef gisteren de spot met de komende presidentsverkiezingen in Zuid-Vietnam. Tegen verslaggevers zei hij toen hij aankwam bij het conferentiegebouw (waar nog steeds elke donderdag over vrede wordt gepraat):

„Ik heb een belangrijke aankondiging. Het Witte Huis brengt in Saigon een klucht... Deze originele produktie staat onder leiding van de Amerikaanse ambassade aldaar. De toegang is gratis. Men hoeft zelfs geen programma te kopen, want de afloop is tevoren bekend”.

In de vergaderzaal zelf noemde Thuy de verkiezingen in het zuiden „een farce en een schande voor de Verenigde Staten”.

De Zuidvietnamese delegatieleider Phan Dang Lamg reageerde met de opmerkingen dat de communisten wel de allerlaatsten zijn die op dit punt kritiek mogen hebben omdat in Noord-Vietnam uitsluitend schijnverkiezingen worden gehouden.

'Apathie dreigt bij Zuidvietnamese kiezers'

SAIGON, 28 aug. — Twee Zuidvietnamese senatoren, beiden lid van de oppositie tegen Thieu, hebben gevaarschuwd dat een golf van apathie en onverschilligheid dreigt bij zowel de lagerhuisverkiezingen van morgen als de presidentsverkiezingen op 3 oktober.

Zij menen dat deze apathie gevaarlijker kan zijn dan een uitbreken van gewelddadige protesten waardoor het land zou worden blootgesteld aan verhoogde Vietcong-activiteit.

De onverschilligheid onder het kiezersvolk van Zuid-Vietnam zou volgens de senatoren al een goede voedingsbodem hebben gevonden in de herhaalde beweringen over onregelmatigheden van de regering in de verkiezingscampagne en het terugtrekken van president Thieu's twee tegenstanders bij de komende presidentsverkiezingen.

De meningen van de oppositieleiders vormen een scherp contrast met die van de radicale studentenleiders die donderdag met geweld hebben gedreigd als president Thieu niet aftreedt. Zij hebben de kiezers opgeroepen morgen thuis te blijven.

Als alles normaal verloopt zullen morgen meer dan zeven miljoen Zuidvietnamezen ter stembus gaan. Zij zullen moeten uitmaken wie van de 1333 kandidaten in aanmerking komen voor de 152 zetels van het nieuwe Lagerhuis. Het oude parlement omvatte 136 zetels.

Daarvan had de regering-Thieu er meer dan 100 in handen en de verwachting is dat deze meerderheid ook in het nieuwe Lagerhuis zal worden gehaald. Voor Thieu zijn deze verkiezingen een graadmeter van zijn populariteit, en een generale repetitie voor de verkiezingen van 3 oktober, die Thieu als een soort referendum beschouwt.

De definitieve uitslag van de parlementsverkiezingen wordt omstreeks 3 september verwacht.

In het district van Saigon zijn gisteren tweeduizend Zuidvietnamese soldaten ingezet om als versterking op te kunnen treden bij Vietcong-aanvallen, terreuraanslagen en eventuele politieke demonstraties. (Reuter-AFP-AP)

Mortieraanvallen in Zuid-Vietnam

SAIGON, 28 aug. — Vannacht heeft de Vietcong drie steden beschoten in het zuiden van Zuid-Vietnam, ten oosten en zuidwesten van Saigon, met mortieren. Er waren vrij veel gewonden, maar geen doden.

Gevechten in de omgeving van Da Nang duurden voort op de derde achtereenvolgende dag.

Zoals gemeld, wordt een opleving van de gevechten verwacht in verband met de parlementsverkiezingen van morgen.

In de VS is het proces tegen kapitein Medina, directe superior van luitenant Calley die werd veroordeeld wegens het bloedbad van My Lai, uitgesteld tot 8 september. De kriegsraad wil wachten op een beslissing van het Witte Huis of twee Vietnamese tolken naar de VS kunnen worden overgebracht voor een verhoor. Deze twee waren op de dag van het bloedbad in gezelschap

(AF/Reuter)

Moeilijk gesprek voor Agnew in Bangkok

Na zijn bliksembezoek aan de Cambodjaanse hoofdstad Phnom Penh, waar hij de regering van premier Lon Nol vooral morele steun bracht, arriveerde vice-president Agnew gisteravond in de Thailandse hoofdstad Bangkok, waar vandaag intensieve onderhandelingen worden verwacht.

Thailand immers heeft aan de vooravond van Agnews komst aangekondigd zijn 12.000 man troepen uit Zuid-Vietnam te zullen terugtrekken nu de „kritieke situatie” aan zijn eigen grenzen hun aanwezigheid daar noodzakelijker maakt.

De Thailandse leiders tonen zich verontrust over de terugtrekkingen van Amerikaanse militairen, die Vietnam juist verlaten op een moment waarop de bedreiging voor Thailand vanuit Laos en Cambodja toeneemt. Ongetwijfeld zal premier Kittikachorn vandaag dan ook de Amerikaanse vice-president wijzen op de noodzaak dat de VS helikopters gaan leveren alsmede uitrustingen voor de luchtbases.

In de particuliere woning van Kittikachorn werd vrijdag een informeel diner gehouden, waarbij ook de Amerikaanse ambassadeur in Bangkok, Unger, leden van de Thailandse regering en militaire leiders aanwezig wa-

Het vliegveld in Bangkok werd tijdens Agnews aankomst streng bewaakt door leden van de Amerikaanse veiligheidsdienst, die voortdurend met hun walkie-talkies heen en weer draafden. Opvallend was het geringe aantal leden van de Thailandse veiligheidsdienst.

Militaire hulp

Agnew, die morgen naar de VS terugkeert, had in Phnom Penh aan de Cambodjaanse leiders de verzekering gegeven dat de VS door zullen gaan met het verstrekken van militaire en economische hulp. Vorige week kondigde Washington aan dat het voor 40 miljoen dollar aan steun zou geven.

Volgens Amerikaanse zeggelieden drongen de Cambodjaanse leiders niet aan op meer hulp, al onderstreepten zij duidelijk hun behoeften alsmede de gevaren waar het land aan bloot staat. (De communisten verklaren er tweederde van het grondgebied in hun macht te hebben.)

In Zuid-Vietnam worden morgen verkiezingen gehouden voor dertig zetels van de zestig leden tellende Senaat. De Vietcong heeft opgeroepen de verkiezingen te boycotten.

De ongeveer zes miljoen kiezers die men niettemin verwacht, wijzen de senatoren voor een termijn van zes jaar aan. Ofschoon de Senaat weinig onmiddellijke invloed heeft op de politieke gang van zaken, is zij toch een belangrijk klankbord voor de kritiek op de regering. (Reuter, AP)

27/03/70

De Amerikaanse vice-president, Agnew, inspecteert bij aankomst in Phnom Penh de rewacht. Hij wordt vergezeld door de Cambodjaanse president, Cheng Heng, en de remier. Lon Nol.

Een lid van de veiligheidspolitie, zijn geweer losjes over de schouder, wijst de kiezers de weg naar het stembureau in Danang, zondag bij de verkiezingen voor het Zuidvietnamese parlement. De uitslag van 140 van de 159 zetels is nu bekend. Aanhangers van Thieu bezetten daar 58 van, terwijl een groot deel van de onafhankelijke kandidaten waarschijnlijk ook voor Thieu zal zijn. De oppositie heeft tot nu toe 32 zetels veroverd. Verwacht wordt dat Thieu uiteindelijk over zeker 90 zetels zal beschikken.

Laatste Zuidvietnamese troepen verlaten Cambodja

Nieuwsdienst Le Monde

SAIGON, 31 aug. — De Zuidvietnamese troepen zullen vandaag officieel totaal worden teruggetrokken uit Cambodja, zeventien maanden nadat zij officieel waren binnengedrongen. Dat is dan het einde van de militaire rol van Saigon in Cambodja.

De Zuidvietnamezen waren geïnstalleerd in de zgn. „Eendebeek” en „Vishaak” en aan de Mekong, gebieden bij de grens. Zij zullen de rivierbasis Neak Leung daar, die zij sinds mei 1970 hadden op 60 km ten zuidoosten van Phnom Penh, teruggeven aan het Cambodjaanse leger.

De Cambodjanen hadden enkele weken geleden laten weten dat zij de Zuidvietnamezen liever zouden zien vertrekken. Dit verzoek volgde op een perscampagne in Cambodja tegen het onbehouden optreden van de Zuidvietnamese soldaten tegen de Cambodjaanse bevolking.

Maar er zijn ook andere. Zuidvietnamese redenen voor het vertrek.

Deze troepen zullen in Zuid-Vietnam de strategische reserves moeten vervangen die naar de hoogvlakten zijn gezonden en naar de gemilitariseerde zone. Ze moeten ook bepaalde installaties bezetten die door

de Amerikanen zijn verlaten. Ten slotte zullen zij bij moeten dragen tot de veiligheid tijdens de presidentsverkiezingen.

Deze verklaring is duidelijk in de plaats gekomen van de verbazing die in Saigon aan de dag werd gelegd toen vanuit Phnom Penh om de terugtrekking werd verzocht. Nadien is over de terugtrekking met geen woord meer gerept. Kennelijk wilde men van Zuidvietnamese zijde geen prestigezaak van de moeilijkheden over het gedrag van de Zuidvietnamezen maken.

Na val Sihanouk

Officieel is de Zuidvietnamese inval in Oost-Cambodja op 29 april vorig jaar begonnen, maar in werkelijkheid waren de operaties in de „Eendebeek” al op 20 maart begonnen, twee dagen slechts na de afzetting van prins Sihanouk. Sindsdien hadden de Zuidvietnamezen zich permanent gevestigd in dat gebied en aan de Mekong.

Herhaalde malen waren zij verder in Cambodja doorgedrongen met name om hun bondgenoten te helpen die in moeilijkheden waren langs de weg nr. 4, de weg van Phnom Penh naar zee en in Kompong Cham. In februari waren zij een nieuw groot offensief begonnen in Oost-Cambodja waaraan toen vijftigduizend man deelnam.

Dat offensief stuitte echter op een hard verzet en kort na de dood van generaal Do Cao Tri, de grote inspirator van de operaties in Cambodja, begonnen de Zuidvietnamezen terug te trekken. De laatste eenheden zouden vandaag vertrekken.

De Amerikanen schijnen te denken dat Cambodja niet meer door de communisten zal worden aangevallen en daarom waren zij ook voorstander van de Zuidvietnamese terugtocht. Zij menen nl. dat Phnom Penh de revolutionairen in Cambodja nu zelf wel de baas kan blijven.

Nu de druk op de hoofdstad is verminderd hopen de Amerikanen dat verschillende Cambodjaanse eenheden naar de provincie kunnen worden overgebracht om zo althans gedeeltelijk de taak van de Zuidvietnamese troepen over te nemen.

De Amerikanen hopen dat Saigon tijdens het komende droge seizoen dat in oktober begint en in het zuiden pas in april eindigt over al zijn troepen kan beschikken.

Dat zal dan de laatste test zijn. De mogelijkheid van een terugkeer van de Zuidvietnamezen in Cambodja is overigens niet definitief uit te sluiten. Maar de troepen van Saigon zouden alleen terugkeren indien het leger van Cambodja, dat beschermd wordt door de Zuidvietnamese, Amerikaanse en Thailandse luchtmacht, op ernstige moeilijkheden zou stuiten.

DE SCHREEUW VAN

VIETNAM

S. 197-200 E.C.N.

THICH NHAT HANH poëzie

Beloof het nu vandaag
beloof het nu voor mij
terwijl de zon daarboven staat
precies nu in het zenith,
beloof het mij

net zoals zij je neerslaan
met bergen haat en van geweld
net zoals zij
je leven trappen en verpletteren
zoals een worm,
net zoals zij je leden afhakken,
je ingewanden uitrukken –
herinner je, mijn broer,
herinner je,
de mens is niet onz' vijand.

Enkel je medelij,
enkel je haat
zijn onweerstaanbaar, grenzeloos,
voorwaardeloos.
Haat zal jou nooit 't gezicht
van 't beest in mensen laten zien.

En op een dag,
als jij alleen dat beest aanschouwt,
je moed intact, je ogen mild,
door niets gestoord
zoals niemand ze ziet,
zal uit jouw glimlach een bloem opbloeien
en zij die van je houden
zullen je zien
over tienduizend werelden heen
van geboorte en van sterven!

Nu weer alleen
zal ik dan doorgaan met gebogen hoofd
maar mij bewust
van de onsterfelijkheid der liefde.
En op de lange, ruwe weg
zullen de zon en maan neerschijnen
om mijn voetstappen licht te geven.

Dit is een gedicht uit een boek van Thich Nhat Hanh, de bekende boeddhistische monnik, banneling, schrijver van o.a.

"Vietnam, Lotus in een zee van vuur"

Dit boek, een bundel gedichten over allerlei aspecten van diezelfde oorlog in Vietnam, is getiteld:

"De schreeuw van Vietnam"

Behalve gedichten, bevat het boek tekeningen van de Vietnamese schilder Vo-Dinh, die zijn naam illustreert met een vignette van een bloem, wellicht een lotusbloem?

Het geheel maakt zowel qua inhoud als qua vormgeving een zeer verzorgde indruk. Het woord Vietnam op het titelblad is inderdaad als een schreeuw weergegeven.

Ondanks esthetische vormgeving is het toch zeer eenvoudig gehouden, uit alles spreekt de geest van de Vietnamese monnik.

Het boek, dat bij de Unicom Press, California in het engels verscheen, werd uit het Vietnamese in het engels vertaald door de auteur in samenwerking met Helen Coutant.

De nederlandse tekst werd uit het engels vertaald door mr. Evert Straat.

"Kerk en Vrede" te Driebergen nam het initiatief tot deze uitgave.

Als ondertitel heeft het boek:

"De schreeuw om recht

kan ook de hemel scheuren."

Het is van Nguyen Du (1765-1820) uit Kim-Van Kieu, dat beschouwd wordt als het nationale gedicht van Vietnam.

Mij persoonlijk heeft het boek erg tot nadenken gebracht, over de inhoud van het boek. Politieke feiten worden er nauwelijks in genoemd, maar die ene regel;

"De schreeuw om recht

kan ook de hemel scheuren."

maakt alles duidelijk.

Hier spreekt iemand uit het diepst van zijn ziel: In de gedichten wordt dan ook geen partij gekozen voor een bepaalde groepering. Ze zijn niet ideologisch gebonden, maar ook kun je niet zeggen dat ze alleen de humane zijde van de oorlog berichten.

Ze getuigen van een grote humaniteit, ze getuigen van veel meer.

oefenen. Ik weet dat onze "parlementaire" democratie nog bij lange na geen "werkelijke" democratie is. Daarom zijn er vaak ook "buitenparlementaire" acties nodig b.v. als het er om gaat voor de rechten van 'n onderdrukte of vergeten groep in onze samenleving op te komen. Maar daar gaat het nu niet over. Waar het om draait is dat we als burgers van ons land aan mensen die we zelf kiezen de MACHT geven om ons te regeren. En in feite wordt er nu om die Macht tijdens een oorlog gevochten. De aanvaller wil de MACHT hebben om in ons land te doen wat HIJ wil. En WIJ willen die MACHT niet afstaan want daarmee is de garantie voor onze vrijheid en veiligheid naar de bliksem. Hier ligt het risico van het duel, van de krachtmeting. Verliezen we, dan zijn we de inzet "de MACHT" kwijt en zijn we "MACHTELOOS". Ik meen nu maar dat wij als burgers van ons land die MACHT nooit uit handen moeten geven. Ik geloof - afgezien van het feit dat ik de geweldmethode, die door de militair gebruikt wordt, afwijs - dat het onverstandig is als een volk zijn zeggenschap afstaat en het aan een leger overlaat om te zorgen dat het in goede handen blijft. Dat leger kan verliezen! De burger, het volk moet baas blijven over de Macht! En het rare is dat dat kan! Er is geen enkele mogelijkheid om een volk te regeren als je niet over een regeringsapparaat beschikt, d.w.z. als je geen registratie hebt, geen persoonlijke gegevens enz. enz. 't Eerste wat de Duitsers deden was persoonsbewijzen uitgeven. 'n Volk, de massa is alleen kwetsbaar in z'n individuen. In de enkeling. Die enkeling kun je bang maken en tot gehoorzaamheid dwingen. De naamloze massa is onaantastbaar. Daarom moeten de namen verdwijnen. Iedereen moet de kans krijgen in 't niet te verzinken. Zoals de militairen bruggen in de lucht laten vliegen om het de vijand moeilijk te maken, zo moeten de burgers de kaartenbakken en naamplaatjes laten verdwijnen. Dat kun je niet overlaten aan de mensen/ambtenaren die er dagelijks mee werken. Dat moeten anderen doen die hiervoor getraind zijn. Laten we b.v. zeggen de B.B. mensen van nu. Die lui moeten gewoon benzine en lucifers hebben. Als 't een klein beetje georganiseerd is kan 'n heel land in enkele uren 'n volkomen naamloos land zijn. Maar dan moeten er natuurlijk ook onderlinge verbindingen zijn. Iedere vijand zal meteen zorgen dat de contacten tussen de onderworpen burgers onderling en tussen de burgers en de buitenwereld verbroken worden. Zonder communicatie is geen eenheid van handelen mogelijk. Censuur is het middel om een volk machteloos te maken en tot gehoorzaamheid te dwingen. Wat doet het militaire apparaat in deze? Ze vechten tot ze winnen of verliezen. Maar als ze verliezen is 't uit. Dan is er niets anders dan de nederlaag. En misschien een handjevol overgeblevenen die - dan pas - gaan proberen een ondergronds verzet te organise-

ren. Waarom niet van te voren onze burgers leren wat ze kunnen doen als ze door een vijand bezet zouden worden? Er moet materiaal komen, er moeten mensen geïnstrueerd worden, er moet een verbindingssysteem georganiseerd/opgebouwd worden dat ondergronds en illegaal kan werken. Bediend en in stand gehouden door grote aantallen burgers. De kracht van een volk ligt verder in zijn "massale" optreden. Maar massaal betekent niet altijd "grote" groepen mensen. Massaal is ook een "kleine" groep die als totaliteit optreedt. Denk eens aan de artsen in '42. Alle ned. artsen bij elkaar zijn nu niet zó talrijk. Maar ze zijn bij elkaar een onmisbare groep. Zoals alle havenarbeiders, alle spoorwegpersoneel, gewoon iedere beroepen- of bedrijfsgroep als geheel onmisbaar is. Iedere stakingsgroep maakt van deze faktor - het onmisbaar zijn als totale groep - gebruik in een geweldloze weerbaarheids-actie. Deze weerbaarheid wordt men zich echter nú pas bewust als men in 'n noodsituatie komt of als men zich in zijn rechten voelt aangetast. Tijdens 'n bezetting is het veel moeilijker om tot georganiseerd (stakings) verzet te komen. Waarom niet nu al die honderden groepen en de mensen binnen die groepen zich hun weerbaarheid bewust laten worden? Ze trainen! Het leger doet toch ook niet anders dan jaar in jaar uit mensen opleiden voor 't gevecht. En dan heeft deze opleiding nog een demoraliserende uitwerking op onze zonen en vergiftigt zij stelselmatig ons denken doordat zij de bevolking het gevoel geeft machteloos te zijn en volkomen afhankelijk van het militarisme om de "Vrede" te behouden. We hoeven niet te schieten, niet te doden, niet te vernietigen om onze vrijheid te verdedigen. We hebben de MACHT in eigen hand. Onze zonen hoeven geen beroep op de wet gewetensbezwaarden te doen enkel vanuit mo gewetensbezwaarden te doen enkel vanuit morele overwegingen. Als wij, U en ik nuchter en logisch denken dan weten we dat we ons land en onze vrijheid ook, en ik durf te zeggen, beter kunnen dienen op geweldloze wijze d.m.v. de weerbaarheid van 'n volk dat zijn macht en mogelijkheden kent en weet te gebruiken.

Nem me niet kwalijk, beste mensen. Ik zit weer op m'n praatstoel en draaf misschien door zonder te luisteren naar wat U nog zeggen zou. Maar ik wil graag even stil zijn. Ruimte laten voor wat U te berde brengen wil. Om er dan samen nog eens over na te praten. Straks moeten onze zonen onder dienst. Het kan toch alleen maar goed zijn als hij ook van zijn ouders hoort dat militarisme niet het enige is. Dat dienstplicht niet zó vanzelfsprekend is.

Maar... nu zit ik weer op de praatstoel.

U bent aan het woord!

Schrijf eens!

Ton Bosman
Batingestr.4
Assen

In zijn gedichten kiest Thich Nhat Hanh wel partij. Niet voor een groepering, wel voor de mens. Hij kiest partij voor de mens, voor de liefde, voor geloof, voor het leven.

In "Veroordeling" zegt hij:

"Welke broer blijft over, als wij mensen doden?"

"Met wie moet men dan leven?"

Het is allang niet meer alleen een filosofie, het is ook een poging tot OVERLEVING.

Tot overleving van het leven van het goede, van de liefde, van dat, wat werkelijk de moeite waard is, ook daar, waar je het helemaal niet ziet.

In "Zij die niet zijn opgeblazen" zegt hij:

"... zo hebben wij dan dood en smart aanvaard, maar hoor mij, o mijn zusters en mijn broers, die bommen zijn gebarsten, scheurden de hemel stuk,

die jongens en die meisjes zijn nu weg, slierend in bloed,

maar er zijn méér granaten dan die gisteravond zijn ontploft.

Maar er zijn méér granaten en die worden gevangen in het hart van het leven.

Hoor je mij goed?

Er zijn er méér. Ze zijn nog niet ontploft.

Ze blijven nog

in het hart der mensen.

Het is onbekend,

de tijd waarop zij gaan vernielen

ons volk,.....maar toch

Wij vragen je geloof

dat er geen haat is in ons hart,

geen wrok in onze ziel.

omdat

wat de wereld nodig heeft

wat ons land nodig heeft

de liefde is....."

De LIEFDE waarvan van alle dieren juist de mens het voorrecht bezit, die bewust te ervaren, te geven, erin te zijn.....

Maar als pijnlijk contrast geeft hij dan als laatste regels van:

"Vlees en vel, baksteen en dakpan."

".....dit kind....

is het waar

dat dit kind heeft verbeurd

zijn recht om mens te worden?.."

VO-DINH tekeningen

De tekeningen, gemaakt in Oost-indische inkt, zijn erg esthetisch, erg mooi, toch eenvoudig. Ze behelzen de poëzie in het verschrikkelijke.

Ben tekening van een enkele tank, van een bombardement.

een tekening van een boom,
een boom met twee gezichten,
een boom met worstelende armen
alsof hij wil zeggen:

"Wij zijn toch broeders (nl. van de familie mens)

EN TOCH BEVECHTEN WE ELKAAR,

TOCH WENSEN WE ELKAAR DOOD,

VERMOORDEN, MARTELEN WE ELKAAR !!!

De poëzie in het verschrikkelijke:

dat is het, wat me in deze bundel zo sterk trof.

De eeuwige ambivalentie, die haar kern in de waarheid raakt; daar, waar God het meest dichtbij is.

Irene Peters.

China prijst Zweedse verzet tegen Vietnam- politiek van VS

HONGKONG, 2 sept. — Een Chinese minister heeft gisteravond Zweden geprezen voor het verzet dat Stockholm altijd heeft geboden tegen de Amerikaanse politiek in Indochina, zo meldt het persbureau Nieuw-China.

Op een banket ter gelegenheid van het bezoek van een Zweedse regeringsdelegatie zei de Chinese minister van lichte industrie, Tsjien Tsjih-koeang, dat China altijd tegen de „een of twee supermachten" was geweest die de wereld proberen te domineren en dat China „het rechtvaardige standpunt van Zweden tegen de Amerikaanse politiek van oorlog en agressie in Indochina en voor de onmiddellijke en onvoorwaardelijke terugtrekking van de Amerikaanse troepen uit Vietnam" op hoge prijs stelt.

De Zweedse minister van industrie, Johansson, antwoordde daarop dat de goede relaties tussen de twee landen het gevolg waren van gelijke standpunten tegenover vele problemen.

(Reuter)

Druggebruik V.S.-militairen in Vietnam daalt

SAIGON, 2 sept. — Het druggebruik onder de Amerikaanse troepen in Vietnam lijkt sterk afgenomen sinds in juni een grootscheepse campagne daartegen begon. Volgens cijfers die gisteren door het Amerikaanse opperbevel in Saigon zijn gepubliceerd, is het aantal geïdentificeerde druggebruikers bijna gehalveerd.

In juli was van 849 militairen vastgesteld dat ze drugs gebruikten. De maand daarvoor bedroeg dit aantal 1629. Over augustus zijn nog geen cijfers beschikbaar, maar volgens militaire kringen wijzen voorlopige schattingen erop dat ze waarschijnlijk nog lager liggen.

Ook het aantal militairen van wie uit urine-onderzoek bij het vertrek uit Vietnam is gebleken dat ze heroïne gebruiken, is aanzienlijk gedaald. Tot 27 augustus zijn in totaal 70.621 militairen aan zo'n onderzoek onderworpen, van wie 2.611 ofwel 3,6 procent heroïnegebruikers bleken. In de eerste weken van het urine-onderzoek bedroeg het percentage 5,4. (Reuter)

Minder druggebruik in Zuid-Vietnam

SAIGON, 2 sept. (Reuter) — Het druggebruik onder de Amerikaanse troepen in Vietnam is sterk afgenomen sinds in juni een grootscheepse campagne daartegen begon. Volgens cijfers van het Amerikaanse opperbevel in Saigon is het aantal geïdentificeerde gebruikers bijna gehalveerd.

„Campagne” in Saigon begint

SAIGON, 2 sept. — De Zuidvietnamese regering heeft gisteravond bekend gemaakt dat de presidentsverkiezingen volgens plan op 3 oktober zullen worden gehouden met als enige kandidaat de huidige president Nguyen Van Thieu.

Deze officiële bekendmaking scheen definitief een einde te maken aan het streven van de Amerikaanse regering en de Amerikaanse ambassadeur in Saigon, Ellsworth Bunker, om meer kandidaten aan de verkiezingen te laten deelnemen. In de bekendmaking werd verder gezegd dat het Hoog-gerechtshof dinsdag de naam

van vice-president Nguyen Cao Ky van de kandidatenlijst heeft geschrapt.

Ky's naam stond nog op de lijst, maar de vice-president heeft zich teruggetrokken omdat Thieu volgens hem de verkiezingen had vervalst.

Generaal Minh trok zich al op 20 augustus als kandidaat voor de presidentsverkiezingen terug. Dit was vroeg genoeg om zijn naam van de stembiljetten te kunnen verwijderen.

In een kennelijke poging zijn positie te versterken heeft president Thieu vandaag aan het begin van de campagne voor de presidentsverkiezingen acht stafofficieren bevorderd tot luitenant-generaal.

Volgens militaire kringen is het het grootste aantal bevorderingen in eenmaal en waarnemers menen dat de president de steun zoekt van de militairen voor zijn herverkiezing.

Tot de bevorderden behoren generaal-majoor Tran Van Minh, de commandant van de luchtmacht en generaal-majoor Tran Van Troeng, hoofd van het centraal bureau voor de politieke oorlogvoering, die alle militaire radiostations en de inlichtingendiensten onder zijn beheer heeft.

Er zijn geruchten geweest dat de luchtmacht Thieu zou kunnen tegenwerken omdat vice-president Ky de oud-bevelhebber van dit strijdmachtonderdeel is en onder zijn aanhangers stromingen waren die op een staatsgreep tegen Thieu aanstuurden.

De Zuidvietnamese afgevaardigde Pham The Truc heeft in een open brief aan de voorzitter van de Raad van de Interparlementaire unie in Parijs de regering in Saigon ervan beschuldigd de parlementaire onschendbaarheid niet te respecteren en de bewegingsvrijheid van parlementariërs in Zuid-Vietnam te beperken.

Volgens Truc hebben troepen op 2 augustus de afgevaardigde Nguyen Van Mau gedood en andere leden van de Nationale vergadering bij verscheidene incidenten in de afgelopen maand verwond. (AP-Reuter)

... kunnen bijdragen tot
... hebben rijk en de Zwitserse
... dat de vijandelijkheid wordt
... de regering wordt
... Hanoi en Bern in de Zwitserse
... contact had bestaan tussen
... het wettelijk kabinet
... is rijk en de Zwitserse
... van de gevallen
... in de Dr
... Hse
... de
... Noord-
... er-
... kampioen
... tusschen d
... nse kampio
... men, die gesprok
... worden en spele
... el leiders van 22.1
... (in kleur) Teven
... van uitge
... Nederland worden
... van dit due
... Naciona
... rillisen van de voetbal
... Celte van de voetbal
... van de Glasgoc opna
... genaken te Glasgoc
... van de
... risten van de
... risten van de
... 2 sept. — Er
... en Cal
... de doelpun
... 50.00
... Er waren acht
... rust al een achte
... als inze
... (ANP)
... Lennox (2x) en Cal
... 2. Er waren acht
... rust al een achte
... als inze

China herhaalt met nadruk steun aan Hanoi

HONG KONG, 2 sept. — De Chinese leiders hebben vandaag opnieuw hun warme waardering uitgesproken voor Noord-Vietnam, welke overwinning op Frankrijk en de VS „een wonder” wordt genoemd „dat grote indruk maakte op de wereld”.

In een hoofdartikel ter gelegenheid van de 26ste verjaardag van de Noordvietnamese onafhankelijkheid wordt hier aan toegevoegd dat zolang de

Noordvietnamezen de Amerikanen nog niet verdreven hebben „de wijde uitgestrektheid van China's grondgebied hun achterland is”.

Het artikel komt een dag na een gezamenlijke verklaring van partijvoorzitter Mao Tse-toeng, vice-voorzitter Lin Piao en premier Tsjoë En-lai, waarin het heet dat China zoals altijd alle steun zal geven aan zijn wapenbroeders in Noord-Vietnam.

In die boodschap, die kenmerkend is bedoeld om Noordvietnamese ongerustheid over Nixons aanstaande bezoek aan Peking weg te nemen, wordt herhaald dat het Chinese volk „beslist zijn internationalistische verplichtingen zal vervullen”.

In Peking verklaarde de Noordvietnamese ambassadeur daar gisteren ook al dat Hanoi er alles aan gelegen is de betrekkingen met China op het huidige vriendschappelijke peil te handhaven.

Noord-Vietnam neemt een neutraal standpunt in in het conflict tussen Moskou en Peking, maar de aankondiging, maandag dat de president van de Sowjetunie, Podgorny, in oktober een bezoek aan Hanoi zal brengen, wordt toch algemeen opgevat als een reactie op de Amerikaans-Chinese toenadering.

In Hanoi heeft premier Pahn Van Dong ter gelegenheid van de viering van de onafhankelijkheidsdag voorspeld dat de industriële produktie van het land dit jaar boven het peil uitkomen zoals dat was voerland dit jaar boven het peil zal dat de Amerikaanse bombardementen begonnen. De landbouw heeft alleen zwaar te lijden gehad onder ernstige overstromingen. (Reuter)

Zwitserland erkent N.-Vietnam

BERN, 2 sept. — De Zwitserse regering heeft gisteren besloten Noord-Vietnam te erkennen. De vorm van de toekomstige betrekkingen, en in het bijzonder het tijdstip wanneer vertegenwoordigers in Hanoi en Bern zullen worden gevestigd, zijn nog onderwerp van besprekingen. De enige communistische landen die nog niet door Zwitserland zijn erkend, zijn de DDR en Noord-Korea.

De beslissing van de Zwitserse regering is gisteren gevallen tijdens het wekelijkse kabinetsberaad, nadat al jaren lang sporadisch contact had bestaan tussen Hanoi en Bern via de Zwitserse ambassadeur in Peking.

In de verklaring van de Zwitserse regering wordt gezegd dat de vijandelijkheden in Vietnam altijd grote bezorgdheid hebben gewekt en de vraag hebben doen rijzen of Zwitserland zou kunnen bijdragen tot vergemakkelijking van de contacten tussen de strijdende partijen.

Zwitserland wil bemiddelen in kwestie-Vietnam

BERN, 2 sept. (AP, AFP, Reuter) — De kans op een regeling van de oorlog in Vietnam schijnt weer iets toegenomen door de verrassende Zwitserse beslissing het bewind in Noord-Vietnam te erkennen. In een officiële verklaring heeft de Zwitserse regering al duidelijk te kennen gegeven, dat zij verwacht een rol te kunnen spelen bij de onderhandelingen over beëindiging van het konflikt.

Goed geïnformeerde diplomatieke waarnemers zeiden, dat de beslissing om diplomatieke betrekkingen te openen met Noord-Vietnam door de Verenigde Staten aktief was aangemoedigd. Dit begon reeds anderhalf jaar geleden. In 1966 maakte de Zwitserse ambassadeur in Zuid-Vietnam reeds een geheime reis naar Hanoi. Dit werd door zijn opvolger, Oscar Rosetti, verschillende malen herhaald. De Verenigde Staten schijnen Zwitserland als de beste kans te zien om hun honderden krijgsgevangenen uit Noord-Vietnam terug te krijgen. Het wordt echter ook niet uitgesloten geacht, dat Zwitserse diplomaten tevens een rol kunnen spelen in een politieke oplossing van de oorlog in Vietnam.

In de thans uitgegeven Zwitserse verklaring wordt onderstreept, dat „recente ontwikkelingen” de kansen op een beëindiging van de vijandelijkheden in Vietnam duidelijk hebben vergroot. Gewezen werd op de traditionele rol van het neutrale Zwitserland als bemiddelaar. De verklaring zei verder dat Zwitserland zonder officiële betrekkingen met Noord-Vietnam „steeds een bescheiden rol zou kunnen spelen”.

Oost-Duitsland en Noord-Korea zijn nu de enige communistische landen, waarmee Zwitserland nog geen betrekkingen onderhoudt. De vorm van de toekomstige diplomatieke betrekkingen, en in het bijzonder de kwestie wanneer diplomatieke vertegenwoordigingen in Hanoi en Bern gevestigd zullen worden, blijft nog onderwerp van besprekingen. Ook is niet bekend of de betrekkingen zich op ambassadeursniveau of later zullen afspelen.

Inmiddels heeft president Nixon geantwoord op een brief van drie Amerikaanse bisschoppen, die hadden geschreven dat er tweespalt in de VS zou ontstaan als hij de troepen niet snel uit Vietnam haalt.

Nixon zegt nu, dat hij de troepen niet „hals over kop” naar huis kan halen, want dan komt het niet meer tot vredesonderhandelingen.

Verder, schrijft de president dat men niet mag aannemen, dat Amerikaanse krijgsgevangenen zullen worden vrijgelaten als Amerika een datum bekend maakt waarop de soldaten uit Vietnam zullen zijn. Hij erkent daarbij het gevaar van tweespalt in eigen volk onder de voortdurende aanwezigheid van Amerikaanse troepen in Vietnam. De Zuidvietnamese regering heeft bekend gemaakt, dat de presidentsverkiezingen op 3 oktober zullen doorgaan en dat president Thieu de enige kandidaat zal zijn. Het hooggerechtshof besloot woensdag de terugtrekking als kandidaat van vicepresident Ky te aanvaarden. Deze trok zich op 23 augustus terug als kandidaat. Hij liet toen weten dat de regering-Thieu fraude had gepleegd. Generaal Van Minh trok zich op 20 augustus om dezelfde reden als kandidaat terug.

Ernstige overstromingen in N.-Vietnam

SAIGON, 3 sept. — Noord-Vietnam heeft duizenden soldaten en burgers gemobiliseerd in de strijd tegen de grootste overstromingen van de afgelopen 26 jaar. Te velde staande gewassen zijn vernietigd, en wegen weggespoeld.

Het verkeer is in grote delen van het land volkomen ontwricht.

Het water in de Rode rivier en de Thai-Binh rivier staat ongekend hoog terwijl in hun delta's grote moeilijkheden zijn ontstaan door dijkbreuken.

Thieu belooft aftreden bij weinig steun

SAIGON, 3 sept. — In een radio- en televisietoespraak heeft de Zuidvietnamese president Thieu gisteren verklaard te zullen aftreden wanneer de presidentsverkiezingen van 3 oktober — waarin hij de enige kandidaat is — niet voldoende steun van het Vietnamese volk voor hem zouden opleveren.

De president, die vier jaar geleden met nog geen 35 procent van de stemmen werd gekozen maakte echter niet duidelijk welk stemmenpercentage hij nu als een vertrouwensvotum zou opvatten.

Thieu zei dat de verkiezingen normaal doorgang konden vinden omdat de datum vaststaat en niet gewijzigd kan worden ook al is er maar één kandidaat. „Er is in de wet geen grond te vinden voor het afgelasten van de verkiezingen”.

Thieu zei te betreuren dat er geen tegenkandidaten waren, maar voegde eraan toe dat dat het resultaat was van omstandigheden die buiten zijn macht lagen. Zowel generaal Duong Van Minh als vice-president Nguyen Cao Ky hebben zich uit de verkiezingsstrijd teruggetrokken omdat zij Thieu ervan beschuldigen de verkiezingen te vervalsen.

Ky's suggestie om samen af te treden en nieuwe verkiezingen door de voorzitter van het parlement te laten organiseren noemde Thieu onverantwoordelijk. Volgens Thieu zou zo'n procedure het land in gevaar brengen en kansen voor de vijand scheppen.

Thieu's aankondiging dat hij zich terug zal trekken wanneer hij niet genoeg stemmen op zich verzamelt klinkt als een zeer gemakkelijke concessie aan de bezwaren die behalve door zijn tegenstanders ook van Amerikaanse zijde geuit zijn op het feit dat Thieu de enige kandidaat is.

Gisteren nog, kort voordat Thieu zijn rede uitsprak had de president een ontmoeting met de Amerikaanse ambassadeur Bunker, die de afgelopen weken vergeefse pogingen heeft gedaan om een „democratische”

wending te geven aan de presidentsverkiezingen.

Ky vergadert

Terwijl Thieu gisteren zijn rede hield vergaderde vice-president Ky met vijftig vertegenwoordigers van kleine oppositiegroeperingen die op zijn hand zijn, waarna een verklaring werd uitgegeven waarin Thieu's beslissing om als enige kandidaat op te treden „ongrondwettig, ondemocratisch en een ramp voor de natie” wordt genoemd. De vergadering werd gehouden in Ky's hoofdkwartier op het vliegveld Than Son Nhut bij Saigon.

Tegenover een groep journalisten verklaarde Ky vanmorgen zich ten allen tijde bereid zich met Thieu te verzoenen mits deze zich afkeert van de weg van de dictatuur. Ky zei niet of de verzoening ook al valt binnen het kader van de presidentsverkiezingen van 3 oktober.

„Als Thieu op deze wijze voortgaat, zich als enige kandidaat te presenteren, gaat hij in de richting van de dictatuur en het volk weet wat met dergelijke regimes gebeurt. In dat geval zullen wij moeten vechten tegen de communistische dictatuur en tegen de dictatuur in eigen land’, aldus Ky. (Reuter — AP — AFP)

Ky wil Thieu „vernietigen”

Verkiezingen afgelasten

SAIGON, 4 sept. (AP, Reuter)
— De vice-president van Zuid-Vietnam, generaal Nguyen Cao Ky, heeft nu openlijk de oorlog verklaard aan president Nguyen Van Thieu. Ky's naaste medewerkers hebben gisteren meegedeeld dat de president nog twee

weken de tijd krijgt om de presidentsverkiezingen, die op 3 oktober worden gehouden, af te gelasten. Doet hij dat niet, dan loopt hij de kans dat hij wordt geconfronteerd met geweld. Ky, die meent dat zestig procent van de strijdkrachten achter hem staat, heeft in de afgelopen weken al enkele malen gezinspeeld op een staatsgreep.

De presidentsverkiezingen in Zuid-Vietnam dreigen een schertsvertoning te worden omdat president Van Thieu de enige kandidaat is. Zijn twee concurrenten, Ky en generaal Duong Van Minh („Grote Minh”) hebben zich teruggetrokken, omdat de stembusstrijd volgens hen niet eerlijk kan worden gevoerd. Thieu heeft zich volgens de Amerikaanse pers eens laten ontvalen: „Waarom zou ik mij door mijn vijanden uit mijn functie laten verdrijven?”

De president heeft deze week meegedeeld dat de verkiezingen op 3 oktober normaal zullen doorgaan en dat hij de uitslag zal beoordelen als een vertrouwensvotum. Hij zei dat hij zou aftreden als hij niet voldoende steun krijgt van het volk, maar hij liet in het midden wat „voldoende” is.

Vastbesloten

Ky's medewerkers, die niet genoemd willen worden maar namens de vice-president spraken, zeiden dat Ky vastbesloten is de president te „vernietigen”. Als het tot een confrontatie komt zal Thieu volgens hem in de steek worden gelaten door de topmilitairen, die hem nu nog trouw zijn.

Zelf zei Ky gisteren op een persconferentie dat hij Thieu beschouwt als een gevaar voor het land en dat er in Zuid-Vietnam een dictatuur komt als de president wordt herkozen. Ky zei dat hij zelf op 3 oktober niet naar de stembus zal gaan.

Onrust

Ky's zegslieden maakten niet duidelijk wat de vice-president precies zal ondernemen als de verkiezingen niet worden uitgesteld. Wel zeiden zij dat de komende dertig dagen, de termijn dus tot de verkiezingen, „de ergste zullen zijn die Zuid-Vietnam ooit gekend heeft.”

Ky voelt dat er grote onrust heerst bij de bevolking en bij de strijdkrachten. Hij kan het idee niet verdragen nog eens vier jaar onder Thieu te moeten leven. Daarom wil hij hem vernietigen, al zou hem dit zijn eigen leven moeten kosten.

De Amerikaanse minister van buitenlandse zaken William Rogers, heeft gisteren op een persconferentie gezegd dat de VS hun steun aan Zuid-Vietnam zullen blijven geven, ondanks het feit dat aan de presidentsverkiezingen slechts door één kandidaat zal worden deelgenomen.

Ky: geen geweld

tegen Thieu

SAIGON, 4 sept. — De woordvoerder van de Zuid-vietnamese vice-president Ky heeft vandaag tegengesproken dat deze bereid is geweld te gebruiken om Thieu ervan te weerhouden door te gaan met de campagne voor zijn eenmansverkiezingen.

In persberichten werden kringen in de omgeving van Ky geciteerd volgens welke Ky had gezegd Thieu nog twee weken de tijd te geven om de verkiezingen af te gelasten en anders „Thieu en zijn klik” te zullen vernietigen.

Ky heeft nu laten weten dat „niemand gerechtigd was om te spreken als een bron dicht bij de vice-president”. De opmerkingen over het mogelijk gebruik van geweld tegen Thieu waren gemaakt tijdens een persontmoeting waarop aanhangers van Ky buitenlandse persvertegenwoordigers vertrouwelijke achtergrondinformatie gaven.

Intensieve actie tegen guerrilla in N.O.-Thailand

BANGKOK, 6 sept. — De Thailandse regering heeft plannen opgesteld voor een intensieve campagne tegen communistische guerrilla-activiteiten in de noord oostelijke provincies. Volgens de regering hebben de verzetstrijders de laatste tijd grote successen behaald bij het verkrijgen van steun van de plaatselijke bevolking door handige propaganda en dienstverlening.

De operaties zullen voortaan uitsluitend worden uitgevoerd door het leger. In het verleden werden acties steeds gezamenlijk gevoerd door leger, politie en burgerlijke autoriteiten, maar die samenwerking is niet succesvol gebleken. (Reuter)

Crisissfeer in Saigon

SAIGON, 6 sept. (AFP) — President Ngoeyen Van Thieu van Zuid-Vietnam laat zich scherp bewaken na de, overigens later ontkende, uitlating van zijn vice-president Ky dat deze geweld zou gebruiken om de president te „vernietigen” als deze niet binnen twee weken de komende presidentsverkiezingen afgelast, waarvoor alleen Thieu kandidaat is.

Talrijke vrachtwagens tjokvol tot de tanden bewapende politiemannen alsmede twee pantserwagens weken niet van de zijde van Thieu toen deze zaterdag aanwezig was bij de officiële opening van een nieuw ziekenhuis bij Saigon.

Intussen werd in de stad druk gepatrouilleerd en talrijke voorbijgangers moesten zich identificeren. De zwaar bewaakte toegangswegen tot het presidentiële paleis worden sinds vrijdag gedurende de nacht voor het verkeer gesloten.

Waarnemers vergelijken de sfeer in de hoofdstad met die in 1963, vlak vóór de bloedige staatsgreep die een einde maakte aan het bewind van president Ngo Dinh Diem.

Dat Ky zijn opzienbarende uitlating later heeft tegengesproken verbaast niemand in Saigon. De vice-president had er kennelijk niet op gerekend, dat deze verklaring, die hij tegenover een groep geselecteerde buitenlandse journalisten vertrouwelijk aflegde, in de openbaarheid zou komen.

Toen president Thieu tijdens de openingsplechtigheid van het ziekenhuis door journalisten naar zijn reactie op de verklaring van zijn vice-president werd gevraagd antwoordde hij bereid te zijn elk voorstel van Ky te bestuderen, dat een einde aan de crisis kan maken. Hij verweet Ky het gebruik van „buitensporige en gepassioneerde” taal.

Thieu ontkende dat er in verband met de crisis elite-eenheden van het korps mariniers naar Saigon zijn gedi- rigeerd. Volgens de president gaat het slechts om normale troepenverplaatsingen.

Saigon bereid tot hulp aan Hanoi

SAIGON, 7 sept. (AFP) — De regering en het volk van Zuid-Vietnam willen de slachtoffers van de overstromingen in Noord-Vietnam te hulp komen. Het ministerie van buitenlandse zaken in Saigon heeft dit bekendgemaakt. Het besluit is genomen op instructie van president Nguyen Van Thieu.

De eerste maatregel zal zijn het overmaken van 50.000 dollar door bemiddeling van het internationale Rode Kruis. Vervolgens zullen 500 ton rijst naar Noord-Vietnam worden gezonden.

7/9 Aug

Aanslag op ambassadeur VS Cambodja mislukt

PNOM PENH, 7 sept. Op de Amerikaanse ambassadeur in de Cambodjaanse hoofdstad Pnom Penh is vanmorgen een mislukte aanslag gepleegd. Een fiets beladen met explosieven werd voor de auto van ambassadeur Emory Swank gegooid toen deze van zijn huis naar de ambassade reed. De explosieven, vijf kilo kneedbommen, kwamen echter niet tot ontploffing. Aldus een woordvoerder van de ambassade.

Swank zelf heeft niets van het incident gemerkt. Maar een wacht in de auto waarschuwde de militaire politie die bij onderzoek ontdekte dat de fiets met explosieven was geladen.

De 49-jarige Emory Swank werd een jaar geleden op zijn huidige post benoemd. Daarvoor was hij op het State Department in de rang van onderstaatssecretaris belast met Europese zaken.

(Reuter)

Nieuwe acties Laos?

SAIGON, 7 sept. — Zuidvietnamese troepen zijn gisteren begonnen tijdelijke kampementen te betrekken even ten zuiden van de gedemilitariseerde zone tussen Noord- en Zuid-Vietnam. De kampementen strekken zich uit tot aan de grens met Laos en zijn kennelijk bedoeld als basisgebieden voor een reeks vernietigingsoperaties die zich tot in Laos kunnen uitstrekken. De berichten over de troepenconcentraties komen uit militaire kringen in de Zuidvietnamese hoofdstad.

De Zuidvietnamese troepen trokken gisteren het noordelijke en noordwestelijke operatiegebied binnen. Volgens schattingen bevindt zich daar een troepenmacht van tienduizend Noordvietnamezen die de afgelopen dagen werd blootgesteld aan ononderbroken luchtaanvallen van Amerikaanse B-52-bommenwerpers.

Naar in Saigon verluidt zullen een tweehonderd Amerikaanse en Zuidvietnamese helikopters en gevechtsvliegtuigen de nieuwe actie steunen. De regeringstroepen zullen de Noordvietnamezen tot in Laos achtervolgen indien de communistische een-

heden zich over de grens terugtrekken, aldus wordt gezegd. Maar volgens een Zuidvietnamese militaire woordvoerder zijn er nog geen berichten binnengekomen over gevechtscontact.

Noord-Vietnam

Twee Amerikaanse Phantom-gevechtbommenwerpers die een ongewapend verkenningsvliegtuig escorteerden vernietigden gisteren twee stukken luchtdoelgeschut ongeveer tachtig kilometer op Noordvietnaams grondgebied, aldus een Amerikaanse woordvoerder vandaag in Saigon. Het was de

56ste keer dit jaar en de tweede maal deze week dat Amerikaanse toestellen luchtdoelgeschut in Noord-Vietnam атаqueerden.

De woordvoerder onderstreepte dat de vlucht niets te maken had met de op gang zijnde Zuidvietnamese operaties.

Vuurcontact werd vanmorgen overigens wel gemeld uit een gebied circa veertig kilometer ten noorden van Saigon en in de provincie Phuoc Long, circa 128 kilometer ten noorden van de Zuidvietnamese hoofdstad.

Cambodjaanse troepen hebben gisteren een nieuwe actie ontketend in het gebied van rubberplantages ten noorden van de hoofdstad Pnom Penh dat bekend staat als gevechtbasis van de Noordvietnamese eenheden in het land. De operatie is onderdeel van een grotere campagne om de omsingelde provinciehoofdstad Kompong Thom, ongeveer 120 kilometer ten noorden van Pnom Penh te ontzetten. (Reuter)

Aanslag op Amerikaanse ambassadeur

PHNOM PENH, 7 sept. (Reuter) — De Amerikaanse ambassadeur in Cambodja, Emory Swank, is in de hoofdstad Phnom Penh op het nippertje ontsnapt aan een aanslag. Op het moment dat hij van zijn huis naar de ambassade wilde rijden werd een fiets zonder berijder, beladen met explosieven, voor zijn auto gegooid. De chauffeur wist de fiets nog net te ontwijken.

Later bleek, dat op de bagagedrager een plasticbom tussen de vijf en negen kilo was bevestigd. Hij werd door de politie onschadelijk gemaakt. Volgens ooggetuigen werd de fiets door een achttienjarige jongen de rijweg opgeduwd.

Voorstel tot hulp verlaten kinderen in Zuid-Vietnam

WASHINGTON, 8 sept. — Drie Amerikaanse senatoren hebben een wetsvoorstel ingediend om tijdelijk een bureau op te richten voor hulpverlening aan verlaten kinderen in Zuid-Vietnam. Het gaat hier hoofdzakelijk om kinderen die zijn verwekt door Amerikaanse militairen.

De kosten voor dit hulpprogramma, dat zou moeten worden uitgevoerd in samenwerking met de Zuidvietnamese regering, worden voor het eerste jaar geschat op vijf miljoen dollar.

Het wetsvoorstel is afkomstig van de Republikeinse senator Mark Hatfield en twee Democratische senatoren, Harrison Williams en Harold Hughes. (Reuter)

— Nigeria heeft besloten de grens van zijn territoriale wateren van twaalf zeemijl uit te breiden tot 30 zeemijl. (Reuter)

Inniger band SU met Indochina

MOSKOU, 10 sept. — Uit twee elementen in de Prawda van hedenmorgen blijkt hoeveel belang Moskou er aan hecht om zijn positie in Indochina te versterken.

Het partijorgaan publiceert een interview met Huyn Tan Phat, president van de voorlopige revolutionaire regering van Zuid-Vietnam en geeft er bijzonder veel plaats aan.

Huyn Tan Phat herhaalt alleen maar de bekende standpunten van zijn regering, stelt de politiek van „vietnamisering” en de verkiezingsfarce van Saigon aan de kaak en bevestigt zijn onomstotelijk vertrouwen in de uiteindelijke overwinning.

Hij spreekt over de aanzienlijke hulp van de Sowjetunie en de andere socialistische landen voor zijn zaak, maar noemt in het interview nergens het aanstaande bezoek aan China van president Nixon.

Van nog meer betekenis is de ontvangst voor de eerste maal door het centrale comité van een delegatie van het Verenigde Nationale Front van Kampuchea (FUNK) o.l.v.

generaal Dong San Ol, lid van het Centrale comité van het front. De Cambodjaanse bezoekers zijn ontvangen door Katoesjew, secretaris van het Centrale comité.

Uit dit onderhoud blijkt dat er verandering komt in de houding van de Sowjetunie tegenover Cambodja. Die was tot dusverre nogal dubbelzinnig aangezien Moskou sinds kort geen ambassadeur meer heeft in Phnom Penh, zonder dat echter de diplomatieke betrekkingen met het regime van Lon Nol zijn verbroken, terwijl de regering van prins Sihanouk, die in Peking resideert nog steeds niet door Moskou is erkend.

Het agentschap Tass en de Prawda kiezen hun woorden zorgvuldig wanneer zij verslag uitbrengen over het bezoek van gisteren, dat „bevestigde dat het standpunt van de Sowjetunie is gebaseerd op de voortdurende steun aan de patriottische krachten van Cambodja onder leiding van het Verenigde Nationale Front”.

Bewust streven

Er is geen twijfel aan dat de publicatie van het interview met Huyn Tan Phat en de ontvangst van de delegatie van het Front beantwoorden aan

het welbewust streven van de Sowjetunie zich niet tot slachtoffer te laten maken van een Chinees-Amerikaanse toenadering, maar in tegendeel zoveel mogelijk profijt te trekken van de deining die deze toenadering heeft verwekt in Indochina. Dat is volgens sommigen ook het doel van Podgorny's aanstaande bezoek aan Hanoi.

Maar deze interpretatie wordt met deugdzaame verontwaardiging verworpen door de waarnemer van het agentschap Tass Joeri Kornilow, die in een artikel over de vele reizen die de Sowjetleiders in de komende weken zullen maken schrijft: „Sommige westelijke kringen, die gekant zijn tegen internationale ontspanning zouden deze bezoeken op hun manier willen interpreteren door de hoofdlijn van de buitenlandse politiek van de Sowjetunie in een verkeerd daglicht te stellen.

„De organen van de westelijke pers pogen te doen geloven dat de bezoeken die Sowjetleiders zullen brengen verband houden met het bezoek van president Nixon aan de Volksrepubliek China. De vredespolitiek van de Sowjetunie is echter geformuleerd op het 24-ste congres van de partij en de Sowjetunie past deze alleen maar toe.”

Eerste optreden Porter: geen verrassingen

PARIJS, 10 sept. — Bij het eerste optreden van de nieuwe Amerikaanse onderhandelaar in Parijs, William Porter, hebben zowel de Vietcong als de VS voorgesteld geheime besprekingen te houden, maar beide partijen verwierpen elkaars voorstel.

De Vietcong suggereerde een directe ontmoeting met alleen de VS-delegatie wanneer Porter

verduidelijk wenste van het zeven-puntenvredesplan dat het Bevrijdingsfront op 1 juli heeft ingediend. De Amerikanen hebben steeds aangedrongen op verduidelijking, maar tot nu toe weigerden de communisten die.

Porters voorstel lag opgesloten in de bedekte bewoordingen waarmee hij de gang van zaken tot nu toe bekritiseerde. Zonder het direct te zeggen riep hij op tot geheim overleg, toen hij verklaarde dat de negatieve resultaten van de plenaire zittingen

de behoefte hadden aangetoond aan een bevredigend forum voor ernstig overleg. De woordvoerder van de VS-delegatie maakte na afloop van de zitting echter wel duidelijk, dat de Amerikanen het voorstel van de Vietcong onaanvaardbaar vinden, omdat Washington weigerde te onderhandelen zonder dat de delegatie van de Zuidvietnamese regering erbij aanwezig is.

Op waarnemers maakte het eerste optreden van Porter niet de indruk dat de nieuwe delega-

tieleider van president Nixon nieuwe instructies heeft meegekregen, al zei Porter dan ook dat de veranderde omstandigheden in Zuid-Vietnam een „nieuwe benadering” vereisen.

In het algemeen heeft de benoeming van Porter geen al te hoog gespannen verwachtingen gewekt over een verandering van het niveau van de Parijse conferentietafel, tot nu toe een podium waar alle partijen hun wederzijdse grieven en beschuldigingen kwijt konden.

Daarvoor week de portée van Porter ook te sterk af van die van zijn illustere voorgangers, Harriman, Cyrus Vance, Cabot Lodge en Bruce William Porter, nu 57 jaar, is een typische carrière-diplomaat, die sinds 1937 werkzaam is in de buitenlandse dienst, sinds het begin van de jaren zestig als ambassadeur.

Naast Cabot Lodge was hij van 1965 tot 1967 in Saigon belast met de organisatie van het veelomstreden „pacificatie”-programma van de Amerikaanse re-

gering, waarbij de Zuidvietnamese dorpen, dikwijls met veel geweld, onder de macht van Saigon werden gebracht. Wat dat betreft kleeft aan Porters naam vooral voor het Bevrijdingsfront een verdachte klank.

Na zijn Vietnamese tijd tot zijn benoeming in Parijs was Porter de ambassadeur van Washington in Seoel, waar hij kwesties als die van de inbeslagneming van het spionageschip Pueblo door Noord-Korea te behandelen kreeg. (Reuter)

Verkiezingen vervalst in 10 provincies Zuid-Vietnam

SAIGON, 13 sept. — Een parlementiscomissie die een onderzoek instelt naar onregelmatigheden in de eind augustus gehouden Lagerhuisverkiezingen, heeft vandaag bekendgemaakt dat aan de Senaat de aanbeveling zal worden gedaan om de verkiezingsuitslagen in tien provincies ongeldig te verklaren en nieuwe verkiezingen uit te schrijven.

De commissie, die bestaat uit

twaalf senatoren en afgevaardigden, zei bewijzen in handen te hebben dat in ten minste tien provincies de verkiezingsuitslagen in het voordeel van regeringskandidaten waren vervalst. De commissie zal dit bewijsmateriaal aan de Senaat voorleggen, als die volgende maand in zijn openingszitting bijeen komt.

Op haar vergadering van vandaag heeft de commissie de getuigeverklaringen aangehoord

van de oppositie-afgevaardigden Ngo Duc en Nguyen Van Thanh uit de provincie Vinh Binh in de Mekongdelta.

Duc legde statistieken aan de commissie voor, die gebaseerd waren op de officiële verkiezingsuitslagen, waaruit bleek dat in verschillende districten het aantal uitgebrachte stemmen hoger was dan het aantal geregistreerde stemgerechtigden (AP).

Ramp in N.-Vietnam grootste aller tijden

HONGKONG, 13 sept. — Het leger en het volk van Noord-Vietnam zijn gemobiliseerd voor het bestrijden van „de grootste overstroming in de geschiedenis”, zo heeft radio-Peking vandaag in een uitzending bekendgemaakt.

Men is er in geslaagd de dijken van de rode rivier en de Thal Binh te redden en het water begint te zakken. Cadetten

van een militaire academie hadden gedurende drie dagen en nachten met hun lichamen het water tegengehouden dat door breuken in een rivierdijk dreigde te stromen tot anderen erin slaagden de dijk te versterken, aldus de Chinese radio, die voorts meedeelde dat volk en leger van Noord-Vietnam „met dezelfde moed strijden tegen het water als zij dit tegen de Amerikaanse agressor doen”.

De Noordvietnamezen hebben inmiddels op vele plaatsen nieuwe dijken aangelegd en radio-Hanoi heeft soldaten en burgers opgeroepen om samen te werken bij de wederopbouw van elektriciteitscentrales en -leidingen, fabrieken en distributiecentra.

De Noordvietnamese regering heeft nog steeds geen informatie gegeven over het aantal slachtoffers van de overstromingsramp. Berichten uit Saigon, als zouden meer dan een miljoen mensen zijn omgekomen, werden later door functionarissen in de Zuidvietnamese hoofdstad weer ontkend.

Dit cijfer was gebaseerd op een mededeling van premier Pham Van Dong van Noord-Vietnam die had verklaard dat de huidige overstromingen nog ernstiger zijn dan die van 1945. Bij die ramp zijn volgens sommige ramingen een miljoen mensen om het leven gekomen.

Maar de meeste slachtoffers van toen kwamen om door hongersnood die op de overstromingen volgde en die vooral veroorzaakt werd doordat Japanse strijdkrachten en later nationalistisch-Chinese troepen voedsel in beslag namen.

Het Japanse Rode Kruis heeft vandaag bekendgemaakt voor tienduizend dollar aan hulpgoederen naar Noord-Vietnam te zullen zenden. (AFP - AP - Reuter)

McGovern: troepen VS vóór eind dit jaar uit Vietnam

PARIJS, 13 sept. De Amerikaanse senator George McGovern die vandaag in Saigon is gearriveerd, heeft gisteren in Parijs verklaard, dat de vaststelling van een datum vóór het einde van dit jaar voor de volledige terugtrekking van de Amerikaanse strijdkrachten uit Vietnam en voor de staking van alle militaire operaties door de VS, de sleutel vormt voor een regeling van het conflict in Indo-China.

De senator, die tot dusver de enige is die zich als gegadigde heeft gemeld voor de Democratische kandidaat voor het Amerikaanse presidentschap, verklaarde na besprekingen met de leider van de Noordvietnamese afvaardiging naar het vredesoverleg, Xuan Thuy, en met leden van de delegatie van de voorlopige revolutionaire regering van Zuid-Vietnam. Van deze ontmoetingen heeft hij verslag uitgebracht aan de leider van de Amerikaanse vertegenwoordiging, William Porter.

Volgens McGovern acht Hanoi de terugtrekking van zoveel belang dat het zijn eis van het opgeven van president Nguyen Van Thieu als voorwaarde voor een wapenstilstand en het vrijlaten van de Amerikaanse gevangenen heeft laten vallen.

(DPA-Reuter-AP)

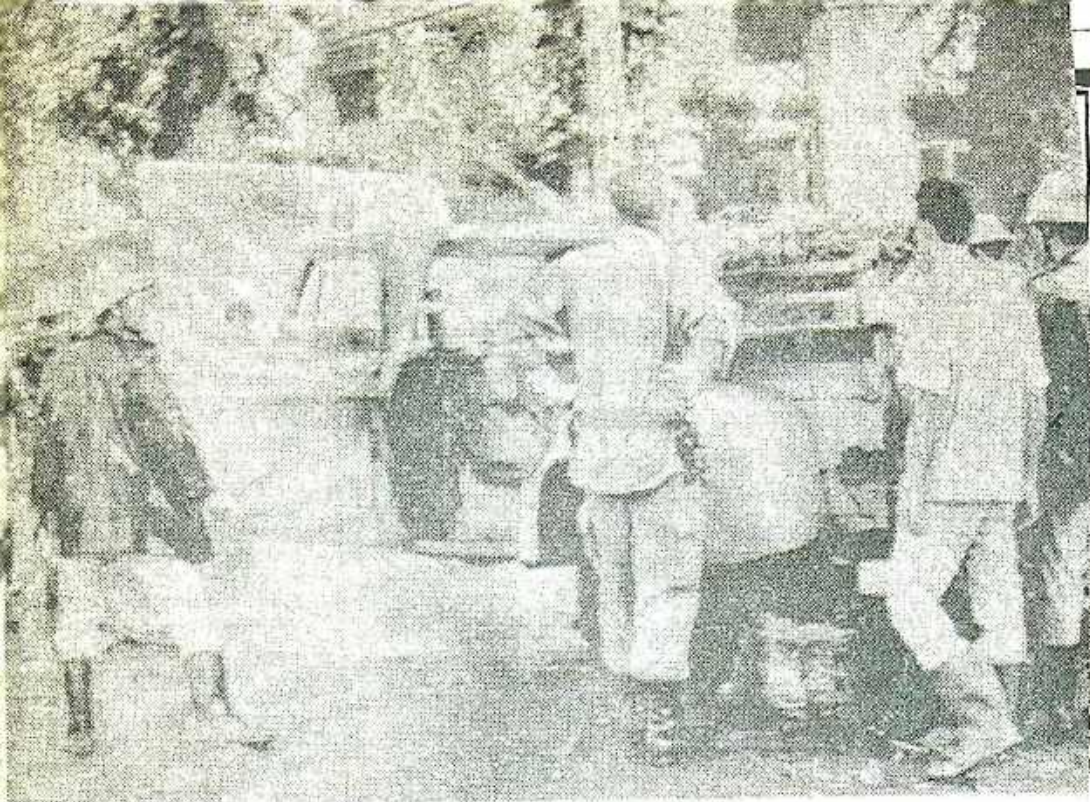
McGovern bekogeld in Saigon

SAIGON, 15 sept. (AP) — De Amerikaanse senator George McGovern van Zuid-Dakota heeft bij zijn bezoek aan Zuid-Vietnam enige benauwde ogenblikken door-gemaakt.

Bij een katholieke kerk in Saigon, waar McGovern zich met een groep studenten en politieke tegenstanders van het Zuidvietnamees bewind onderhield, werd hij met stenen en benzinebommen beko-geld. Pas na ongeveer een half uur kon de senator, fel tegenstander van het Amerikaans regeringsbeleid inzake Vietnam, door leden van de Amerikaanse militaire politie en van de ambassadewacht worden ontzet.

Een ooggetuige wist te melden dat de projectielen waren geworpen door zogenaamde „cowboys”, leden van jeugdbenden die de stad Saigon op motorfietsen onveilig maken.

Het gesprek dat McGovern in de kerk had willen voeren zou gegaan zijn over de toestand in de Zuid-vietnamese gevangenissen, en in het bijzonder het lot van de poli-tieke gevangenen.

Een lid van de Amerikaanse militaire politie en een Zuidvietnamese brandweerman bij de smeulende resten van een marinetruck die door een benzinebom is getroffen. Een marine-officier liep daarbij zware brandwonden op.

Ook tegen McGovern anti-VS furie in Saigon

SAIGON, 15 sept. — Ook de Amerikaanse vredeskandidaat George McGovern die op het ogenblik een bezoek aan Saigon brengt, is gisteravond het slachtoffer geworden van de anti-Amerikaanse furie die in Zuid-Vietnam is opgestoken.

Militaire politie van de VS moest McGovern, de eerste Democraat die zich tot nu toe als presidentskandidaat heeft aangemeld, ontzetten toen hij een uur lang zat opgesloten in een kerk, die door een menigte demonstranten met stenen werd bekogeld.

De senator, die met oppositie-

Zuidvietnamese gevangenen hadden gesproken zei, na zijn ontsnapping uit de belegerde kerk met een jeep van de MP, niet te weten waarom de demonstratie was begonnen. „Ik hoorde geen anti-Amerikaanse kreten of beledigingen tegen mij persoonlijk”, aldus McGovern.

Het incident viel samen met een golf van tegen de VS gerichte gewelddadigheid in Saigon en de voormalige keizerlijke hoofdstad Hue in het noorden van het land. In Saigon werden gisteren opnieuw twee ambassade-auto's en een militair voertuig getroffen door benzinebommen. Na deze nieuwe aanvallen overwegen de Amerikaanse burgerlijke en militaire autoriteiten beperkingen op te leggen aan het verkeer van Amerikaanse voertuigen in de Zuidvietnamese steden.

In Hue hebben de ongeveer tienduizend daar verblijvende Amerikanen opdracht gekregen binnen te blijven na een aantal benzinebomaanvallen door Zuidvietnamese jongelui op Amerikaanse voertuigen. De incidenten daar waren het gevolg van de dood van een jongen die door een Amerikaan was neergeschoten.

Volgens de Amerikaanse lezing had de Amerikaan zich verdeeld tegen Zuidvietnamezen die hem trachtten te beroven. In

Zuidvietnamese studenten verbranden verkiezingsaffiches met de portretten van president Thieu en senator Huong. Ook onder de traditioneel Thieu-gezinde katholieken neemt het verzet tegen de president toe.

Hue houden studentengroepen al een maand lang demonstraties waarbij de terugtrekking van de Amerikaanse troepen wordt geëist.

Voor een deel is de anti-Amerikaanse woede-uitbarsting onder de Zuidvietnamese studenten toe te schrijven aan ontevredenheid over de Amerikaanse houding tegenover de komende

presidentsverkiezingen, waarin Thieu als enige kandidaat zal optreden. De studenten geven de VS er de schuld van dat Thieu zonder oppositie herkozen zal worden.

Intussen zal McGovern, een uitgesproken kriticus van het regime van Thieu, vandaag de president ontmoeten om over de verkiezingen te spreken.

De Democratische senator McGovern samen met de Amerikaanse opperbevelhebber in Zuid-Vietnam, generaal Abrams. De belangrijkste problemen waarmee Abrams volgens McGovern te kampen heeft zijn drugs, racisme, anti-oorlogsstemming en spanningen tussen Amerikanen en Zuidvietnamezen.

Katholieke groepen

tegen Thieu

SAIGON, 14 sept. — Enige Zuidvietnamese rooms-katholieke groepen die president Thieu sinds 1967 hebben gesteund hebben zich nu tegen hem gekeerd en opgeroepen tot boycot van de verkiezingen die in oktober worden gehouden.

Vanochtend hebben honderd leden van de katholieke beweging voor de vrede, studenten, arbeiders en rooms-katholieke intellectuelen bij het bisschoppelijk paleis in Saigon vijftig verkiezingsbiljetten en kieskaarten van de enige kandidatenlijst, Thieu-Huong, verbrand.

De vredesbeweging telt veel vluchtelingen uit Noord-Vietnam die traditioneel anti-communistisch zijn, leden van de progressieve partij Cap Tien en militante progressieve rooms-katholieken. Opgeroepen wordt voor een actie die tot doel heeft dat de presidentsverkiezingen van 3 oktober niet doorgaan.

Intussen is in Saigon een nieuw incident voorgevallen in de reeks gewelddaden die Zuidvietnamese radicale studenten vorige week aankondigden tegen Amerikaanse militairen. Nadat de afgelopen week al zes Amerikaanse en Zuidkoreaanse voertuigen waren getroffen door benzinebommen, is vanmorgen een projectiel terechtgekomen in een vrachtwagen van de Amerikaanse marine, waardoor een militair ernstig gewond raakte.

Anti-Amerikaanse protesten zijn ook opgelaaid in de noordelijke stad Hue, de oude keizerlijke hoofdstad, waar gisteren een Zuidvietnamese jongen werd doodgeschoten die een horloge had gestolen van een Amerikaanse zeeman.

Het Amerikaanse opperbevel is in het algemeen zeer terughoudend met het bekendmaken van tegen de Amerikanen gerichte acties. Sommige van de herhaalde anti-Amerikaanse demonstraties van het afgelopen jaar zijn nooit gemeld.

De intensiteit van de protesten is nog groter geworden nadat duidelijk was geworden dat Thieu de enige kandidaat zal zijn voor de aanstaande presidentsverkiezingen. Studenten adviseren burgers en buitenlanders vredessymbolen te dragen om niet het slachtoffer te worden van acties tegen de Amerikanen. (AFP-Reuter)

Verbijsterend

14 sept 73

PRESIDENT Nguyen Van Thieu van Zuid-Vietnam is zondag met zijn campagne voor herverkiezing bij de voor 3 oktober vastgestelde presidentsverkiezingen begonnen. Een harde dobber zal hij niet hebben. Tegenkandidaten heeft hij niet. Door allerlei manipulaties werden zij al uitgeschakeld. Wel heeft Thieu aangekondigd dat kiezers die tegen hem zijn hun stembiljet „onklaar” kunnen maken. Hoe dat moet wordt evenwel nog geheim gehouden. In elk geval zal Thieu 51 procent van de uitgebrachte stemmen beschouwen als een mandaat om verder te regeren en er is geen sterveling die betwijfelt dat Thieu een dergelijk percentage met zijn schertsverkiezing zal kunnen behalen.

Deze hele gang van zaken heeft aanleiding gegeven tot neerslachtigheid, vrolijkheid en onverschilligheid, al naar gelang het standpunt dat men inneemt in de Vietnamese tragedie.

Neerslachtig is op het verkiezingsnieuws uit Vietnam gereageerd door mensen, die nog altijd geloven in het brengen van democratie naar westers model aan Zuidoost-Azië en die de gruwelijke offers van de oorlog onvermijdelijke investeringen in een democratische toekomst noemen. Senator Henry Jackson, de vaste havik uit president Johnsons volière en sinds 1969 steunpilaar van Nixons Vietnambeleid, behoort tot de neo-gedeprimeerden. Voor hem staat of valt de Amerikaanse interventie in Vietnam met het brengen van ware democratische procedures.

Vrolijk hebben de laatste tijd verschillende cynische geesten gereageerd op het Zuidvietnamese verkiezingscircus. Hun zin voor humor bleek te worden aangesproken door de potsierlijke buitelingen van sommige Vietnamese politici en door het gegeneerde optreden van de Amerikaanse ambassadeur Ellsworth Bunker, die weliswaar president Thieu in het zadel wil houden maar niet op de onbeschaamde manier die Thieu zelf hanteert.

Vice-president Cao Ky is de held van de humoristen. Zijn deelneming aan de farce als vredeskandidaat, zijn dreigen met een staatsgreep en zijn aanbod als interim-president vrije en eerlijke verkiezingen te organiseren werden door velen opgevat als geslaagde nummers in een toch al niet van talent gespeende comédie.

— NIEUWSCHRIJVER — is de reactie op de stembusgang in

Zuid-Vietnam van diegenen, die geloven dat de oplossing van het Vietnamese probleem weinig te maken heeft met democratie en verkiezingen. Die geloven dat essentieel voor de toekomst van Vietnam de vorming van een regering in Saigon is, die een compromis zal kunnen sluiten met de Vietcong en Hanoi. Of die regering tot stand komt volgens de spelregels die aan de andere kant van de aardbol in een aantal hoog geïndustrialiseerde naties worden gehanteerd laat hen koud. Bij deze „onverschilligen” scharen wij ons.

Dat een regering als hierboven bedoeld mogelijk is en met Amerikaanse hulp ook tot stand had kunnen komen blijkt o.a. uit het bestaan van een man als generaal Doeong Van Minh, een man met grote populariteit bij de Zuidvietnamese bevolking die steun geniet van de belangrijke boedhisten van de Anquang-pagode en die bovendien acceptabel zou zijn als gesprekspartner voor de Vietcong en Hanoi. Als kandidaat voor het presidentschap trok generaal Minh zich evenwel vorige maand terug nadat hij bewijzen in handen had gekregen dat president Thieu de verkiezingen zou vervalsen.

EEN REGERING-THIEU bemoeilijkt, zo niet verhindert een compromis tussen de Vietnamese combattanten en dit is extra ongelukkig omdat het er naar uitziet dat Washington en Hanoi het eens zullen worden over de krijgsgevangenen en de aftocht van Amerikaanse troepen. Met een regering-Thieu voor de komende vier jaar is Zuid-Vietnam op de slechtst mogelijk manier uitgerust voor het oplossen van de eigen problemen.

Het is dan ook verbijsterend dat president Nixon gekozen heeft voor een voortzetting van Thiëus regime, want zo moet men de ontwikkeling van de laatste weken natuurlijk zien. Zonder Washingtons wens president Thieu te prolongeren zou het laatste niet gelukt zijn in het zadel te blijven, nu zelfs zonder de mantel van namaak-democratie die de Amerikanen nog graag om hem heen hadden gehangen.

Ambassadeur Bunker in Saigon schijnt te geloven dat president Thieu als het eenmaal nodig is wel een „duistere oosterse regeling” met de Vietcong en Hanoi zal weten te bereiken. Maar men kan moeilijk aannemen dat de Amerikaanse politiek op een dergelijke „Azië-kennis” gebaseerd is. Eerder moet men uit dit alles concluderen dat Washington ondanks het terugtrekken van zijn troepen ook voor de toekomst mikt op het voortbestaan van een volledig van Amerikaanse steun afhankelijk bewind in Zuid-Vietnam. Is deze conclusie juist dan gaat de Vietnamese tragedie verder, ook al zal zij dan niet meer tot uitdrukking komen in de voor elke Amerikaanse regering zo hatelijke dagelijkse verlieslijsten van overzee gesneuvelde soldaten.

„VERBODEN SAMENKOMST MET VIETCONG”

Boze McGovern eist excuses van politiechef Saigon

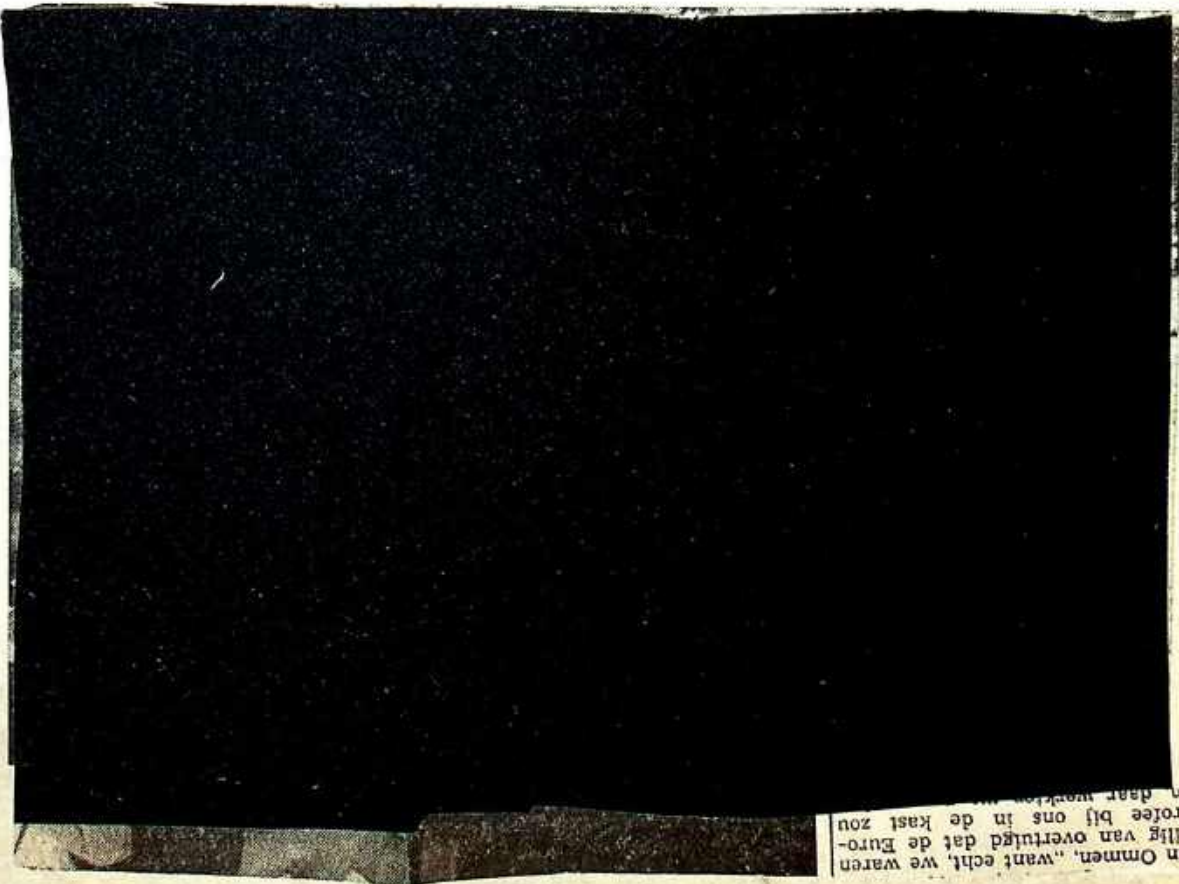
SAIGON, 16 sept. (AP, Reuter) — George McGovern, Democratisch senator van South Dakota en mogelijk kandidaat voor het Amerikaanse presidentschap, voelt zich beledigd door het hoofd van de politie in de Zuidvietnamese hoofdstad, die beweerd heeft, dat de senator een verboden bijeenkomst met de Vietcong zou hebben bijgewoond.

McGovern, die een oriëntatiebezoek aan Zuid-Vietnam brengt, werd tijdens de bijeenkomst voor een kerkgebouw bekogeld met tomaten en rotte eieren door een groep „brom-nozems”, waardoor hij ernstig in het nauw werd gebracht. Pas na geruime tijd werd hij door Amerikaanse militairen ontzet.

De Amerikaanse senator is na de beschuldiging jegens hem van kolonel Do Khien Nhieu, het hoofd van de politie, woedend naar president Thieu gegaan. De president leek geschokt toen ik hem vertelde, wat het hoofd van de politie had verklaard. Ik geloof, dat ik de eerste was, die het de president meldde,” aldus McGovern.

Senator McGovern eist, dat het hoofd van de politie zijn excuses maakt. Hij bracht dit president Thieu onder ogen: „Ik vind, dat de president van een land, waar ik ben om gegevens te verzamelen het mij, als lid van de Amerikaanse senaat, verschuldigd is deze kwestie te onderzoeken en een en ander recht te zetten. Ik vertrouw er op, dat u dit zult doen,” aldus McGovern tegen president Thieu.

Een verolgen McGovern, die na afloop van zijn bezoek aan de president verslag uitbracht van hetgeen hij daar had gezegd, wees er op, dat de beweringen van de

politiechef in scène zijn gezet om McGovern, die de oorlog in

Maar ik heb er geen bewijzen voor, dat de Vietcongs, als er werkelijk

buitenlanders in het nauw te brengen” aldus McGovern.

van Ommen, „want echt, we waren helling van overtuigd dat de Duro- strotree bij ons in de kast zou men dat werken

Zware strijd laait op in Mekongdelta

SAIGON, 18 sept. — In de zwaarste strijd die in zeker een jaar tijd op Zuidvietnamees grondgebied is uitgevochten, zijn gisteren volgens Saigon minstens 136 Noordvietnamese en 47 Zuidvietnamese militairen gesneuveld.

De strijd woedde in het U Minhwood in de Mekongdelta, waar regeringstroepen een actie zijn begonnen tegen de Vietcong. De plotselinge grote concentratie van guerillastrijders in de Mekongdelta, het meest gepacificeerde gebied van Zuid-Vietnam, wordt beschouwd als machtsvertoon waarvan het psychologische effect de presidentsverkiezingen van 3 oktober moet beïnvloeden.

In Saigon zijn vandaag weer grote groepen demonstrerende boeddhistische studenten slaags geraakt met oproerpolitie. De studenten protesteerden tegen de verkiezingen waarbij president Thieu de enige kandidaat is. De demonstranten verscheurden verkiezingsaffiches en bekogelden de politie met benzinebommen en stenen.

Tientallen gezinnen uit de buurt van de boeddhistische universiteit zijn hun huizen ontvlucht toen stalletjes van een naburige markt in vlammen opgingen. Vanaf het 30 meter hoge universiteitsgebouw werd de politie met een voortdurende hagel van benzinebommen bestookt. (Reuter)

Mevrouw Binh bij Tsjoë En-lai

HONKGONG, 18 sept. — Mevrouw Nguyen Thi Binh, het hoofd van de delegatie van de Voorlopige revolutionaire regering van Zuid-Vietnam bij het vredesoverleg in Parijs, heeft een ontmoeting gehad met de Chinese premier Tsjoë En-lai, zo meldt het persbureau Nieuw China.

Bij het „zeer hartelijke en vriendschappelijke gesprek” waren ook Tsjiang Tsjing, de echtgenote van Mao Tse-toeng, en Tsji Peng-fel, de Chinese minister van buitenlandse zaken ad interim aanwezig.

Bijzonderheden werden niet gegeven, maar volgens waarnemers is zeker gesproken over de ongerustheid onder de Vietnamese communisten met betrekking tot de Chinese houding na het aangekondigde bezoek van president Nixon aan Peking. (Reuter)

Vernietigende aanval op Cambodjaanse olie

PHNOM PENH, 20 sept. — Een commandogroep van naar schatting 30 man heeft vannacht een vernietigende aanval op de Cambodjaanse civiele olievoorraad ondernomen. De oliedepots van Shell en Esso aan de noordelijke rand van de hoofdstad Phnom Penh zijn gedeeltelijk verwoest.

Een kleine guerrilla-eenheid is er in geslaagd onopgemerkt over onder water gelopen velden de westkant van de depots te bereiken, vanwaar ze met grote precisie de opslagtanks beschoten.

De brand op het depot van Shell was na 40 uur nog niet bedwongen.

De aanslag op de olievoorraden is de grootste actie van guerrillastrijders in Phnom Penh sinds de verrassingsaanval van januari dit jaar op het vliegveld Pochentong, waarbij vrijwel de hele Cambodjaanse luchtmacht werd vernietigd.

De brand zal waarschijnlijk moeilijkheden bij de brandstofvoorziening en bij de elektriciteitsvoorziening van Phnom Penh tot gevolg hebben.

Alle olie voor Oost-Cambodja moet over de Mekong worden aangevoerd sinds de enige raffinaderij van Cambodja, in de kuststad Kompong Som, moest sluiten na een guerrillaaanval. De meeste brandstof voor West-Cambodja wordt uit Thailand over de weg aangevoerd. (Reuter AP - AFP).

Verrassingsaanval

---

op Phnom Penh

Guerrilla's vernietigen oliedepots

PHNOM PENH, 20 sept. — Procommunistische troepen hebben vannacht een vernietigende aanval op de Cambodjaanse hoofdstad Phnom Penh ondernomen. De oliedepots van Shell en Esso aan de noordelijke rand van de stad zijn gedeeltelijk verwoest.

Volgens de eerste berichten is een kleine guerrilla-eenheid er in geslaagd onopgemerkt via onder water gelopen velden de westkant van de depots te bereiken, vanwaar ze met grote precisie de opslagtanks beschoten. Vrijwel de hele nacht woedde er brand in de opslagplaats. Tegen de ochtend konden men de brand bedwingen. De aanvallers hebben tien opslagtanks getroffen, waardoor rond twintig miljoen liter olie in brand is gevlogen. Voor zover bekend zijn er geen slachtoffers. De aanslag op de olievoorraden is de grootste actie van guerrillastrijders in Phnom Penh sinds de verrassingsaanval van januari dit jaar op het vliegveld Pochentong, waarbij vrijwel de hele Cambodjaanse luchtmacht werd vernietigd. De brand in de opslagtanks eel waarschijnlijk moeilijkheden bij de brandstofvoorziening en bij de elektriciteitsvoorziening van Phnom Penh tot gevolg hebben. Alle olie voor Oost-Cambodja moet over de Mekong worden aangevoerd sinds de enige raffinaderij van Cambodja in de kuststad Kompong Som moest sluiten na een guerrilla-aanval. De meeste brandstof voor West-Cambodja wordt uit Thailand over de weg aangevoerd.

Veteranen demonstrieren bij ambassade VS in Saigon

SAIGON, 20 sept. — Vijf Zuidvietnamese oorlogsveteranen zijn vanochtend voor de Amerikaanse ambassade in Saigon een zitdemonstratie begonnen uit protest tegen het feit dat ze daar zijn ontslagen. De vijf dreigen hun duim af te hakken wanneer ze geen afvloeiingsregeling krijgen.

De groep was uitgedost met anti-Amerikaanse leuzen. Bewakers van de ambassade sloten onmiddellijk de hekken van het gebouw, terwijl Zuidvietnamese politie op straat stellingen innam en journalisten verhinderde met de veteranen in contact te komen.

De nieuwe anti-Amerikaanse demonstratie volgt op een mas-

sale arrestatiegolf door de politie, gisteren, na de felle betogingen in Saigon van zaterdag. Gistermorgen in alle vroegte deed de politie een inval in het grootste studentenwooncentrum in de Zuidvietnamese hoofdstad en nam enige honderden studenten in hechtenis.

Bijna driehonderd werden later weer vrijgelaten, maar meer dan honderd studenten en 45 Zuidvietnamese militairen bevinden zich nog in hechtenis. De militairen bevonden zich zonder toestemming in de studentengebouwen. Bij de inval werden vijf kisten explosieven en een grote hoeveelheid molo-towcocktails en anti-Thieu-spandoeken in beslag genomen.

Later op de morgen kwam de politie nogmaals op het terrein om te controleren of de studenten geen persconferentie hielden waarvoor geen toestem-

ming was gegeven. Journalisten werd gelast uit de buurt te blijven van het studentencomplex.

In een interview met een Amerikaanse omroeporganisatie heeft de Zuidvietnamese vice-president Nguyen Cao Ky intussen gezegd dat er een complot tegen zijn leven bestaat. Ky wilde niet zeggen wie de plannen tegen zijn leven koesterde, maar zei op de hoogte te zijn van het complot.

Over zijn uitlatingen president Thieu te willen „vernietigen” zei de vice-president dat hij alleen tot geweld tegen Thieu zou overgaan als deze ook tegenover Ky geweld zou gebruiken. Thieus uitspraak dat hij zal aftreden als hij niet meer dan de helft van de stemmen zou krijgen noemde Ky zonder betekenis: „Hij kan 90 procent krijgen als hij wil.” (Reuter-AP)

Grote luchtactiie tegen *FAR* N.-Vietnam

SAIGON, 21 sept. — Vliegtuigen van de Amerikaanse luchtmacht hebben vandaag tweehonderd aanvallen uitgevoerd op luchtdoelgeschut en raketopstellingen in Noord-Vietnam. Het zou om een van de zwaarste luchtacties tegen Noordvietnamees grondgebied zijn gegaan sinds president Johnson kort voor de presidentsverkiezingen van begin november 1968, de bombardementen op het Noorden stopzette.

Het nieuws werd bekend gemaakt door een woordvoerder van het Amerikaanse opperbevel in Saigon. Hij deelde verder mee dat de aanvallen beperkt bleven tot een gebied op 56 kilometer ten noorden van de gedemilitariseerde zone die Noord- en Zuid-Vietnam scheidt.

Thieu legt tegenstemmen uit aan kiezers

SAIGON, 21 sept. — President Thieu van Zuid-Vietnam heeft maandagavond de zeven miljoen Zuidvietnamese kiezers uitgelegd hoe zij tegen hem kunnen stemmen bij de presidentsverkiezingen op 3 oktober, waarbij Thieu de enige kandidaat zal zijn.

Thieu die toegezegd heeft te zullen aftreden indien meer dan de helft van de uitgebrachte stemmen ongeldig is, zei maandag in een radiorede, dat tegenstemmen kan gebeuren door een lege envelop, zonder stembiljet, in de stembus te doen of door verscheuring of doorstreping van het stembiljet.

(Reuter)

Troepen Laos lijden zware verliezen

VIENTIANE, 21 sept. — Lao-tische regeringstroepen hebben een van hun zwaarste verliezen geleden in de Indochinese oorlog: 202 doden, 745 gewonden en 195 vermisten. De verliezen werden geleden in de strijd ter herovering van de strategische stad Paksong op de Boloven-hoogvlakte, die de Noordvietnamezen zes maanden lang bezet hebben gehouden.

De stad werd afgelopen donderdag heroverd na twee dagen van felle gevechten. De woordvoerder van het ministerie van defensie maakte de verliescijfers gisteren bekend; de vorige week had hij gesproken van 32 doden en 52 gewonden. Hij zei nu dat twee van de zeven Laotische bataljons die aan de aanval hadden deelgenomen buiten gevecht waren gesteld. De Noordvietnamese verliezen werden geschat op 279 doden en ongeveer 600 gewonden (Reuter).

Vredesoverleg geboycot

PARIJS, 23 sept. (Reuter) — De delegaties van Noord-Vietnam en van de Vietcong hebben vandaag de zitting van het Parijse vredesoverleg geboycot uit protest tegen de grootscheepse Amerikaanse luchtaanval van afgelopen dinsdag op Noord-Vietnam.

Een woordvoerder van de Noord-vietnamese delegatie heeft dit meegedeeld op een persconferentie in Parijs. De boycot geldt alleen de zitting van deze week. Op 30 september zullen de twee delegaties weer aan het overleg deelnemen.

McGovern beschuldigt staats^{man}hoofd Z.-Vietnam

WASHINGTON, 24 sept. (AP) — De Amerikaanse senator en kandidaat voor het presidentschap, George McGovern, heeft de Zuidvietnamese president ervan beschuldigd de hand te hebben gehad in demonstraties tegen zijn persoon. McGovern zei dat de personen, die hem vorige week in een kerk in Saigon met stenen bekogelden, huurlingen van Thieu waren.

„Vorige week scheen het alsof generaal Thieu, na gemerkt te hebben hoe gemakkelijk het is te voorkomen, dat iemand anders zich in Zuid-Vietnam kandidaat stelt voor het presidentschap, dacht dat hij ook kon verhinderen, dat sommige mensen hier, met de oppositie zouden praten”.

De senator betitelde Zuid-Vietnam als een „land waarvan de regering brandbommen en stenen laat gooien naar een bezoekende Amerikaanse senator, die het gewaagd heeft met de legale oppositie te spreken.”

McGovern sprak harde woorden over de situatie in Zuid-Vietnam en het Amerikaanse aandeel daarin. Hij zei dat het moreel van de Amerikaanse militairen in Zuid-Vietnam „allerberoerdt” is en dat de soldaten het leger met een sfeer van „verveling, walging, anti-oorlogssentimenten, racisme en verslaafdheid aan drugs ondergraven”.

McGovern: reis Nixon naar China lost oorlog niet op

WASHINGTON, 24 sept. — Bij zijn terugkeer van een reis door enige Aziatische landen heeft senator McGovern, tot nog toe de enige Democratische kandidaat voor de verkiezingen van 1972, gezegd dat het komende bezoek van president Nixon aan China geen bijdrage zal leveren aan de regeling van de Vietnamese oorlog of aan de verbetering van de internationale betrekkingen.

Volgens McGovern begrijpt Nixon China's rol in Zuidoost-Azië niet. „Wij bezitten nog steeds geen politiek met betrekking tot China, behalve een lichte wijziging van de blinde isolatie die we 20 jaar geleden begonnen”.

De senator, die een felle tegenstander is van de oorlog beschreef Vietnam als een verwoest land, waar geen weg veilig is en minder dan vijf procent van de dorpen gepacificeerd. McGovern beschuldigde president Thieu er van de hand te hebben gehad in de demonstraties tegen de senator tijdens zijn bezoek aan Saigon vorige week.

„Vele doden” bij bombardementen op Noord-Vietnam

HONGKONG/PEKING, 24 sept. — Vele Noordvietnamezen zijn gedood of gewond bij de zware Amerikaanse bombardementen van dinsdag jl. Dit heeft het Noordvietnamese persbureau gisteren bekend gemaakt.

Volgens dit bericht hebben meer dan 200 Amerikaanse vliegtuigen, die in golven aanvielen dichtbevolkte gebieden in de provincie Quang Binh o.a. met tijdbommen en hagelbommen, raketten en granaten van 20 mm bestookt. Het persbureau noemde geen aantallen doden en gewonden.

Uit protest tegen de Amerikaanse bombardementen hebben de delegaties van Noord-Vietnam en de Vietcong het vredesoverleg van gisteren in Parijs geboycot.

Ook de Chinese regering heeft vandaag een verklaring uitgegeven, waarin „krachtig wordt geprotesteerd tegen de grootscheepse aanvallen van de Amerikaanse luchtmacht op 21 september op Noord-Vietnam”.

(Reuter-AFP-AP)

Verzet tegen Thieu groeit

SAIGON (AFP) — Op een bijeenkomst in Saigon is zaterdag een „coördinatiecomité tegen de dictatuur van president Thieu” opgericht. Dit heeft het Franse persbureau AFP uit goedingelichte bron in de Zuidvietnamese hoofdstad vernomen.

De oprichtingsvergadering werd onder meer bijgewoond door vicepresident Ngoeyen Cao Ky, de ex-kandidaat voor het presidentschap Doeong Van Minh en vertegenwoordigers van de An Goang-boeddhisten, de religieuze groeperingen Cao Dai en Hoa Hao, katholieken, studenten en arbeiders.

De samenstelling van het comité en zijn actieprogramma zullen de komende dagen bekend worden gemaakt.

erie sten demonstraties tegen Thieu

SAIGON 27 sept. — In verscheidene Zuidvietnamese steden zijn dit weekeinde weer betogingen gehouden tegen president Thieu, die in de verkiezingen van a.s. zondag als enige kandidaat optreedt.

In de kuststad Qui Nhon hielden rond tweeduizend oorlogsveteranen en studenten een vroedzame betoging terwijl ook in de tweede stad van Zuid-Vietnam, Danang, tegen Thieu werd gedemonstreerd, maar daar werden, in tegenstelling tot Qui Nhon, de marcherende veteranen door de politie met traangas uit elkaar gedreven.

De betogingen in Saigon, die voor gisteren waren aangekondigd, pakten uiteindelijk minder grootscheeps uit dan door de autoriteiten was verwacht. Zaterdag waren in de Zuidvietnamese hoofdstad twee Amerikaanse voertuigen die voor de Cambodjaanse ambassade stonden en een vrachtwagen van de marine in vlammen opgegaan, als gevolg van benzinebomaanvallen.

Een 24-jarige Amerikaanse oorlogsveteraan heeft eveneens zaterdag geprobeerd zich in het centrum van Saigon in brand te steken, maar werd daarvan door de politie afgehouden. De Amerikaan wilde zich aansluiten bij de protesten van Vietnamese oorlogsveteranen die zich naar aanleiding van Thieus, eenmansverkiezingen in brand hebben gestoken. (AP - Reuter)

Opiumverbod in Laos afgekondigd

VIENTIANE, 27 sept. — Koning Savang Vatthana van Laos heeft een wet geproclameerd waarbij de papaverkweek en aanmaak, verbruik, vervoer en verkoop van opium en opiaten worden verboden. De maatregel is genomen onder sterke druk van de Amerikaanse regering, die de stroom van verdovende middelen naar haar troepen in Vietnam en naar de VS zelf wil indammen.

Voor Laos betekent de wet het einde van een tijdperk. Tot voor kort bestonden er in de hoofdstad Vientiane nog circa honderd opiumkitten, waar liefhebbers bijna even vrij naar binnen konden stappen als in een café. Sinds enkele weken is dat echter afgelopen.

Er zijn agenten van het Amerikaanse narcoticabureau naar Laos gekomen, die de leiding op zich hebben genomen van een grootscheepse actie tegen de handelaars. Zo worden alle vliegtuigen die het land aandoen, in hun tegenwoordigheid doorzocht. Voorts hebben ze premies uitgelooft voor inlichtingen over de opiumhandel.

(AFP)

Veteranen dreigen in Saigon

SAIGON, 29 sept. (Reuter, NYT, UPI) — Zuidvietnamese oorlogsveteranen hebben gedreigd gewapende commandogroepen tegen de politie te laten optreden als een van hun leiders en vijf veteranen, die dinsdagmorgen bij felle betogingen in Saigon tegen de soloverkiezingen van president Thieu gearresteerd zijn, niet binnen 24 uur worden vrijgelaten. De bond van oorlogsveteranen, die nauwe contacten onderhoudt met vicepresident Ngoejen Cao Ky, heeft aangekondigd van wapens gebruik te maken, als de politie op demonstreerende veteranen schiet.

In Zuid-Vietnam is in verschillende steden opnieuw fel gedemonstreerd tegen de presidentsverkiezingen van zondag. In Saigon opende de politie het vuur op betogende studenten, die Amerikaanse en Zuidvietnamese legervoertuigen in brand staken. Bij de Van-Hanh-universiteit, waar het al eerder tot hevige botsingen tussen studenten en politie kwam, gebruikte de politie traangas.

In Saigon is de oprichting bekendgemaakt van een groepering, die ijvert voor de herverkiezing van Thieu. De groep noemt zich „de anti-communistische volksbeweging voor deelname aan de verkiezingen”. Een demonstratie van Thieu-aanhangers in de straten van Saigon werd door de politie ongemoeid gelaten. Verkeersagenten zorgden voor een ongestoorde doortocht naar het Onafhankelijkheidspaleis, de residentie van Thieu.

Brieven van Ho Tsji Minh aan VS gepubliceerd

WASHINGTON, 29 sept. — Een eigen gecensureerde versie van de Pentagon-rapporten is door de Amerikaanse regering publiek gemaakt. De uitgave, die in totaal twaalf delen omvat, bevat enkele brieven van Ho Tsji Minh in de periode van oktober 1945 tot februari 1946. Daarin deed de Noordvietnamese president op Amerika een beroep om hem te steunen bij zijn verzet tegen de Fransen. In de publicatie zijn geen Amerikaanse reacties op dit verzoek van Ho opgenomen.

De uitgave van de regering bevat een aantal documenten die reeds door de New York Times waren afgedrukt, maar geeft ook nieuw materiaal.

De regering heeft bepaalde documenten achtergehouden, die evenmin in de kranten waren gepubliceerd. Die hebben o.a. betrekking op onderhandelingen over een beëindiging van de oorlog in Vietnam.

Handelsverbod voor opium *72 M* in Thailand

WASHINGTON, 30 sept. — Thailand en de VS hebben een overeenkomst gesloten ter blokkering van het vervoer en de handel van opium en andere drugs naar Amerikaanse militairen in Zuid-Vietnam en naar Amerika zelf.

De Amerikaanse minister voor landbouw, Clifford Hardin, zal naar Turkije gaan om de Turkse regering te helpen bij haar pogingen het kweken van papavers te verbieden. Turkije wil hieraan in 1972 een einde maken (Reuter).

Nieuw oppositieblok tegen Thieu gevormd

SAIGON, 30 sept. — In Saigon oppositieleiders tegen president is een nieuwe groep gevormd van Thieu. Zij heeft president Nguyen Van Thieu een dictator en een militarist genoemd. De groep zei te willen streven naar democratie en vrede in Zuid-Vietnam.

In het middelpunt van dit volksactiecomité vood democratie en vrede staat de militante An Quang fractie en een aantal van haar supporters in het parlement.

De An Quang pagode en gelijkgezinde pagodes in het land hebben aangekondigd zondag a.s. de hele dag diensten te houden om de bevolking van de verkiezingen weg te houden. De An Quang heeft de kiezers opgeroepen de verkiezingen en de resultaten daarvan te negeren.

Oppositieleiders hebben diverse groepen gevormd om de herverkiezing van Thieu te voorkomen. Zij geven echter toe dat het vrijwel onmogelijk is het volk, dat voor het merendeel niet politiek geschoold is, te bewegen de verkiezingen te boycotten.

Radicale studenten, boeddhistische monniken en ontevreden ex-militairen voeren een gewelddadige strijd tegen de verkiezingen van zondag.

Gisteren ontplofte een bom bij een druk Zuidvietnamees restaurant, waarbij 24 personen

gewond werden. De aanslag vond plaats slechts enkele uren nadat president Thieu in een toespraak de Vietnamese politie verlof gaf te schieten op demonstranten die geweld gebruiken.

Vandaag hebben Noordvietnamese troepen aanvallen gedaan op Zuidvietnamese troepen langs de Cambodjaanse grens. Het zijn de zwaarste aanvallen in de buurt van Saigon sinds bijna vier maanden.

Aangenomen wordt dat de aanvallen het doel hebben kleine eenheden in de richting van Saigon te laten infiltreren om tijdens de verkiezingen van a.s. zondag aanvallen te kunnen plegen.

Thieu beveelt schieten op demonstranten

SAIGON, 30 sept. (Reuter) — De Zuidvietnamese president Ngoeyen Van Thieu heeft de politie bevel gegeven te schieten op demonstranten, die auto's in brand steken en de openbare orde verstoren. Om te voorkomen dat onschuldige omstanders worden geraakt moet de politie wel voorzichtig schieten.

Thieu zei dit op een bijeenkomst in Saigon van vierhonderd politieagenten uit het hele land. Sinds half augustus zijn 26 Amerikaanse auto's in brand gestoken uit protest tegen de eenmansverkiezingen van zondag.

Als de mensen blijk willen geven van gebrek aan vertrouwen in mijn regering moeten ze dat niet door gewelddadige demonstraties, maar bij de stembus laten zien, aldus Thieu. Onlangs beloofde hij te zullen aftreden als meer dan de helft van de uitgebrachte stemmen ongeldig is.

Inmiddels zijn zeven van de 43 dagbladen in de hoofdstad Saigon in beslag genomen door de regering wegens het publiceren van artikelen die mogelijk verwarring kunnen zaaien bij de massa en de nationale veiligheid in gevaar kunnen brengen.

In een drukbezocht restaurant in een buitenwijk van Saigon zijn woensdag 24 mensen gewond geraakt bij een bomexplosie. De meesten zijn ernstig gewond. Het restaurant is dichtbij het legerhoofdkwartier in de buitenwijk Gia Dinh.

Voor het eerst sinds een jaar hebben Amerikaanse B-52 bommenwerpers aanvallen uitgevoerd boven het gebied rond Saigon. Ze hebben drie luchtaanvallen gericht tegen het gebied rond de stad Katoem, honderdtwintig kilometer ten noordwesten van Saigon, waar zich Noordvietnamese troepen geconcentreerd zouden hebben.

Zuidvietnamese militaire kringen vrezen, dat de tegenstander een infiltratieroute naar Saigon voorbereidt. Ook bij de Zuidvietnamese-Cambodjaanse grens wordt nog gevochten. De Vietcong en de Noordvietnamezen bestoken vooral de toegangswegen naar Saigon.

Senaat wil terugtrekking VS-troepen uit Indo-China

WASHINGTON, 1 okt. — Met 57 tegen 38 stemmen heeft de Amerikaanse Senaat een voorstel van senator Mike Mansfield aangenomen, dat terugtrekking wil van de Amerikaanse troepen binen zes maanden na het tijdstip dat Noord-Vietnam alle Amerikaanse krijgsgevangenen heeft vrijgelaten.

Het is de tweede keer in vier maanden dat de Senaat een uitspraak van deze strekking doet. In juni jl. was een ander voorstel van Mansfield aangenomen, dat om terugtrekking binnen negen maanden vroeg.

Dat voorstel is naderhand niet verder in het Congres in behandeling genomen. De uitslag van de stemming in juni was 61 tegen 38. In Washington wordt niet verwacht dat het Huis van afgevaardigden zich achter Mansfield voorstel zal scharen. (AFP/AP)

Ky: Thieu zal een dictator zijn

SAIGON, 1 okt. — Het verzet van vice-president Ky tegen de herverkiezing van de Zuidvietnamese president Thieu heeft vandaag dramatische vormen aangenomen. Ky waarschuwde in een rede dat wanneer de presidentsverkiezingen van zondag aanstaande zouden doorgaan een dictatoriaal regime daarvan het gevolg zou zijn. Ky riep de kiezers op niet naar de stembus te gaan.

De vice-president had zich eerder de weg gebaad door een politiecordons dat de plaats waar oppositiegroepen een protestmeting hadden georganiseerd had afgezet. Ky werd vergezeld door een vrachtwagen en circa tien jeeps volgepakt met manschappen van de luchtmacht bij welk

wapen de vice-president de rang van maarschalk heeft.

De militairen waren uitgerust met machinegeweren. Toen zij op het terrein van de bijeenkomst waren zetten zij op de omringende daken wachtposten uit.

Voordat Ky met zijn troepen was gearriveerd, hadden zich onlusten voorgedaan tussen demonstranten en oproerpolitie die gebruik maakte van traangas. Bij de tegenstanders van de president bevonden zich vele veteranen die Ky als hun voorman beschouwden. Van een voorgenomen mars naar het presidentiële paleis werd later op de dag afgezien. (Reuter)

President Thieu „wint” verkiezingen Vietnam

Geknoei met uitslag waarschijnlijk

Van een correspondent

SAIGON, 4 okt. — President Nguyen Van Thieu schijnt zeker van zijn overwinning bij de gisteren gehouden presidentsverkiezingen in Zuid-Vietnam, waarbij hij de enige kandidaat was. Even zeker lijkt het echter, dat er ook bij deze verkiezingen geknoei is. Thieu herhaalde bij het uitbrengen van zijn stem, dat hij minstens vijftig procent van de stemmen wil hebben — anders zou hij aftreden.

Raketaanvallen van de Vietcong en de Noordvietnamezen hebben de verkiezingsdag ingeluid. Dit gebeurde in Saigon, maar ook in andere Zuidvietnamese steden. Volgens officiële cijfers zouden er 19 mensen bij gedood en 51 bij gewond zijn. In de loop van de dag nam het aantal incidenten echter af, hoewel er nog wel hier en daar betoogd werd of bommen ontploften, maar dit is in Zuid-Vietnam aan de orde van de dag.

Volgens de Amerikaanse tv-maatschappij CGS zou Thieu meer dan drie miljoen stembiljetten hebben laten verspreiden, die voor vervalsing bestemd waren. Veelzeggend is, dat zaterdag, daags voor de verkiezingen, het Zuidvietnamese hooggerechtshof Thieu voorstelde drie provincie-gouverneurs (waaronder een neef van Thieu) te ontslaan wegens fraude bij de 28 augustus gehouden parlementsverkiezingen, die ook in het voordeel van Thieu uitliepen.

Regeringswoordvoerders in Saigon zeggen, dat ongeveer 80 procent van de kiezers gestemd heeft. Volgens zegslieden zou in Saigon tien procent van de stemmers zijn bijjet ongeldig hebben gemaakt uit protest tegen de eenmansverkiezing. Of de opkomst in Saigon werkelijk zo groot was, wordt echter door waarnemers betwijfeld.

Machtsvertoon

Er was op straat veel machtsvertoon van het leger. Alle Amerikaanse soldaten hadden een uitgaansverbod gekregen. In Hué en Danang kwam het tot grote betogingen. In Saigon daarentegen was het gisteren overdag — afgezien van de raketten — nogal rustig.

Communistische strijdkrachten heb-

PRESIDENT THIEU
„overwinning”...

ben zondag een zestal kleine aanvallen uitgevoerd in geheel Zuid-Vietnam. Ook hebben ze hun offensief langs de grens met Cambodja, dat reeds een week aanhoudt voortgezet. Minstens 28 Zuid-Vietnamezen en een Amerikaan werden gedood en 139 Vietnamezen en een Amerikaan raakten gewond bij de beschietingen door de communisten, incidenten met verzetsstrijders, vergissingen bij Amerikaanse bombardementen en betogingen gericht tegen de regering van Zuid-Vietnam.

Vergissing

In de Zuidvietnamese plaats Qui Nhon heeft de politie kort nadat ze een demonstratie van studenten met traangas uiteen had gedreven, een weeshuis omringd. De politie vuurde

tussen de 15 en 20 traangas granaten af in de boedhistische instelling omdat geloofd werd dat de studenten zich daar hadden verscholen.

Het bleek echter, dat ongeveer 300 kleine kinderen van tussen de vijf en tien jaar en ongeveer honderd iets oudere wezen een feestje hielden. Toen de politie haar vergissing bemerkte werden twintig van de kinderen naar ziekenhuizen overgebracht met lichte verwondingen die hadden opgelopen toen ze probeerden aan het traangas te ontsnappen.

Massale zege voor Thieu bij 'verkiezingen'

SAIGON, 4 okt. — In de veelomstreden „verkiezingen” voor het Zuidvietnamese presidentschap heeft Nguyen Van Thieu, die na de terugtrekking van generaal Minh en vice-president Ky de enige kandidaat voor de hoogste post in Saigon was, zoals te verwachten was, een massale overwinning geboekt.

Volgens de officiële bekendmakingen in de Zuidvietnamese hoofdstad heeft Thieu meer dan 91 procent van de uitgebrachte stemmen op zich verzameld.

Het hoofd van het verkiezingsbureau, Vu Khanh, deelde vanmorgen mee dat 6.311.853 stemmen waren uitgebracht en dat 5,5 procent daarvan ongeldig was gemaakt, de enige manier om tegen Thieu te stemmen. De uitslagen vanmorgen waren nog niet definitief, de stemmen van acht stembuizen moesten toen nog worden geteld.

Volgens de bekendmaking in Saigon is het opkomstpercentage 87,7, een record dat 8,8 procent hoger ligt dan bij de verkiezingen voor de Nationale Vergadering op 29 augustus. Thieu liet vanmorgen weten dat de bevolking van Zuid-Vietnam hem een overweldigende „motie van vertrouwen” had gegeven.

Drie procent van de uitgebrachte stemmen is verloren gegaan door het stelen van stembussen, met name op stembureaus in Danang. Uit deze kuststad, de tweede van Zuid-Vietnam zijn ook de grootste onrust bij de verkiezingen gemeld.

De ongeregelde heden schijnen te zijn begonnen toen 300 aanhangers van de Vietnamese Kwomintang een kantoor van de verkiezingsdienst aanvielen en de stembussen trachtten buit te maken.

De politie joeg de betogers met traangas uiteen. Een van de betogers gooide toen een handgranaat naar de politie, die de hulp van het leger inriep dat met pantservoertuigen bijstand verleende. Eén Zuidvietnamese jongen kwam om het leven en 41 mensen werden gewond.

Twee uur na het openen van de stembureaus was in Danang nog maar 8,9 procent van de in-

geschreven kiezers komen opdagen.

Volgens de Reuter-correspondent in Hué was in deze noordelijke stad de opkomst zeer gering.

Zie verder pag. 4

Lijken journalisten in Cambodja teruggevonden

PHNOM PENH, 6 okt. — Het Cambodjaanse leger heeft de lijken gevonden van vijf journalisten die sinds april en mei vorig jaar worden vermist, zo is officieel in Phnom Penh vernomen.

Nadere bijzonderheden werden officieel niet meegedeeld, maar vermoed wordt dat het hier gaat om drie verslaggevers van de Amerikaanse televisie-maatschappij NBC, de Amerikaan Welles Hangen, de Fransman Roger Cone en de Japanner Yoshiniko Waku, en twee van de CBS, de Japanners Tomoharu Ishii en Kojiro Sakai.

De lijken zijn opgegraven ongeveer vijftig kilometer ten zuiden van Phnom Penh, langs de weg naar Takeo en Kampot.
(AFP)

Senaat VS tegen stopzetting van bombardementen in Indo-China

WASHINGTON, 6 okt. — Een voorstel van de Democratische senator Mike Gravel om een einde te maken aan alle Amerikaanse bombardementen in Indo-China is door de Senaat met 64 tegen 19 stemmen afgewezen.

Een partijgenoot van Gravel senator John Stennis, keerde zich fel tegen diens voorstel. Hij vond dat het neerkwam op „een gedeeltelijke capitulatie“, die de communisten zou aanmoedigen terstond Thailand en andere Zuidoostaziatische landen aan te vallen. (AFP/AP)

Protesten in Saigon duren voort

SAIGON, 7 okt — Terwijl de protesten van tegen Thieu gericht studenten in de Zuidvietnamese hoofdstad nog steeds voortduren is gisteren bij het Zuidvietnamese Hooggerechtsbank een petitie ingediend waarin wordt gevraagd de presidentsverkiezingen van afgelopen zondag alsnog ongeldig te verklaren. Als reden werd aangevoerd dat zich bij de verkiezingen onregelmatigheden hebben voorgedaan.

Boeddhistische studenten hebben vandaag een auto van de regering in brand gestoken tijdens een demonstratie tegen de verkiezingen. Een pop die president Thieu moest voorstellen werd eveneens verbrand.

Intussen is in de Amerikaanse Senaat een voorstel verworpen waarin geëist wordt dat binnen vijf maanden nieuwe en democratische verkiezingen in Zuid-Vietnam worden gehouden in plaats van die van zondag waarbij Thieu, die de enige kandidaat was, bijna 95 procent van de stemmen heeft gekregen.

Mochten er geen nieuwe verkiezingen komen, zo stelde de resolutie, dan zouden de Amerikaanse troepen uit Vietnam teruggetrokken moeten worden en de financiële hulp gestaakt.

(Reuter-AP)

Podgorny sluit 3-ledig hulpverdrag met Hanoi

HANOI, 8 okt. — Het bezoek van president Podgorny aan Noord-Vietnam is vandaag geëindigd met een grootse en hartelijke afscheidsceremonie op het vliegveld van Hanoi, nadat gisteravond drie Russisch-Noordvietnamese overeenkomsten zijn ondertekend voor bijstand van Moskou aan Hanoi.

Tienduizenden mensen stonden vanmorgen langs de route van het presidentiële paleis in de Noordvietnamese hoofdstad naar het vliegveld, waar de Russische regerings- en partijdelegatie uitgeleide werd gedaan door de bijna voltallige Noordvietnamese top.

De gisteren getekende akkoorden betreffen:

- economische hulp aan Noord-Vietnam in 1972, voor naar schatting ongeveer driehonderd miljoen dollar;
- militaire hulp voor volgend jaar, waarover geen bijzonderheden bekend zijn;
- handelstransacties voor 1972 en 1973.

De overeenkomsten volgen op een akkoord dat op 28 september in Hanoi is gesloten tussen China en Noord-Vietnam over de militaire en civiele

hulp van Peking voor volgend jaar. Dat verdrag werd toen ondertekend door de Chinese vice-premier, Li Hsien-nien.

De ondertekening van de verdragen met beide landen onderstreept dat de Noordvietnamese leiding — partijleider Le Duan, parlamentsvoorzitter Truong Chinh en premier Pham Van Dong — nog steeds succesvol opereren met hun politiek van neutraliteit tegenover Moskou en Peking.

Thieu

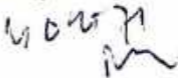
Vervolg van pag. 1

De meeste kiezers die zich melden waren ouden van dagen, die van de hele gang van zaken op het stembureau niets begrepen. De oppositie in Zuid-Vietnam opgeroepen de verkiezingen te boycotten. De militaire bevelhebber in het gebied van Hué zei te verwachten dat van de onder zijn bevel staande militairen 95 procent zal stemmen.

Ongeveer twee uur voordat de stembureaus open gingen sloegen in het centrum van Saigon drie 122 mm-raketten van Russische makelij in. Drie mensen werden daarbij gedood en vijf gewond, allen Zuidvietnamese burgers.

Ook in andere grote steden — onder meer Tay Ninh en Bien Hoa — vuurden de Noordvietnamezen en de Vietcong raketten af. In totaal werden ongeveer dertig mensen gedood en gewond. De aanvallen richtten zich ook op Amerikaanse militaire installaties. Verscheidene Amerikaanse militairen liepen verwondingen op.

Fraude

De elkaar tegensprekende berichten over de opkomstcijfers versterken intussen de verdenking van onregelmatigheden. De Amerikaanse omroepmaatschappij CBS beweert dat de regering-Thieu meer dan drie miljoen stembiljetten heeft verspreid die voor vervalsing bestemd waren.

Dit zou ook verklaren hoe het komt dat Zuidvietnamese burgers geen oproepkaart voor de verkiezingen hebben ontvangen en er toch van een bijzonder hoog opkomstpercentage melding wordt gemaakt. Vertegenwoordigers van Key en generaal Minh hebben intussen al protest aangetekend tegen de uitslagen en verklaard dat die vervalst zijn. (Reuter - AP - AFP)

Doorbraak Vietnam- impasse verwacht

(Van onze correspondent mr. H. L. Leffelaar)

WASHINGTON — Er zijn belangrijke vorderingen gemaakt bij de afwikkeling van het Amerikaanse aandeel in de oorlog in Vietnam. Volgens welingelichte kringen in Washington zou dit het gevolg zijn van geheime onderhandelingen.

In de afgelopen dagen zijn van 4 verschillende kanten aanwijzingen gegeven dat, wanneer president Nixon zich over een maand tot het Amerikaanse volk zal richten met een verklaring over Vietnam, hij direct of indirect zal zinspelen op een vast te stellen datum voor terugtrekking van de Amerikaanse troepen.

Het vaststellen van een datum was een van de eisen van het laatste Vietcong-voorstel, maar president Nixon heeft tot nog toe geweigerd daarop in te gaan. Het bezoek van minister van defensie Melvin Laird aan Vietnam, dat begin november zal plaatsvinden, wordt in dit verband gezien als de laatste fase in de formulering van een nieuw Amerikaans standpunt dat een doorbraak zou kunnen betekenen in de officieel vastgelopen onderhandelingen in Parijs.

De eerste aanwijzing over een mogelijk belangrijke ontwikkeling werd door president Nixon zelf gegeven op zijn recente persconferentie, toen hij ten antwoord op de vraag of er voor zijn reis naar Moskou volledige terugtrekking van Amerikaanse gevechtstroepen uit Zuid-Vietnam te verwachten was, zei, dat hij daarop zou terugkomen in november. In zijn uiteenzettingen over Vietnam bepaalde de president zich tot nog toe alleen tot aankondigingen over verdere terugtrekkingen van Amerikaanse troepen.

Daags na deze uitspraak van de president duiden zowel minister van defensie Laird, als de leider

van de Republikeinse minderheid in de Senaat, senator Hugh Scott, op een mogelijke verrassende wending. Senator Scott zei dat er 'belangrijke verklaringen' te verwachten waren van Nixon, die verder gingen dan statistische cijfers over terug te trekken troepen. Hij zei dat hij deze indruk had opgedaan in de verschillende achtergrondgesprekken op het Witte Huis.

Minister Laird zei dat hij zijn Vietnam-reis ondernam op verzoek van president Nixon en het tijdstip van de reis (kort voordat de president zich over Vietnam zal uitspreken) doet vermoeden, dat er een direct verband is tussen beide. De vierde aanwijzing is tenslotte een bericht van Victor Louis, de geheimzinnige Russische correspondent van het Britse dagblad 'Evening Standard' met goede Kremlin-connecties, dat er al in het geheim gewerkt werd aan een Vietnam-oplossing.

Vietcong blaast vijf helicopters van Amerika op

SAIGON, 11 okt. (Reuter) Guerrillastrijders van de Vietcong zijn er gisteren in geslaagd ongezien de Amerikaans-Zuidvietnamese luchtmachtbasis DI AN ten noordoosten van Saigon binnen te dringen. Zij bliezen vijf gevechtshelicopters op en wisten ongehinderd weer te ontkomen. De schade bedraagt anderhalf miljoen dollar.

De guerrillastrijders hadden de laatste twee jaar zo dicht bij de Zuidvietnamese hoofdstad geen aanvallen meer uitgevoerd.

Uit Saigon wordt gemeld dat Amerikaanse, Zuidvietnamese en Zuidkoreaanse troepen dinsdag en woensdag 164 Noordvietnamese en Vietcong-soldaten hebben gedood. Vijf Zuidvietnamezen zijn gesneuveld.

Viетcong blaast helikopters VS op

SAIGON, 14 okt. — Vietname-
se guerrillastrijders zijn er gis-
teren in geslaagd ongezien de
Amerikaans-Zuidvietnamese
luchtmachtbasis Di An, 12 km
ten noordoosten van Saigon,
binnen te dringen, daar vijf ge-
vechtshelikopters op te blazen

en ongehinderd weer te ontko-
men. Dit is bekendgemaakt door
het Amerikaanse opperbevel in
Saigon.

Een woordvoerder schatte de
schade op anderhalf miljoen
dollar. De guerrillastrijders heb-
ben de afgelopen twee jaar geen

aanvallen meer uitgevoerd zo
dicht bij de Zuidvietnamese
hoofdstad.

Bij de Cambodjaanse grens is
een dag eerder een Amerikaanse
Cobrahelikopter neergeschoten
door afweergeschut van de Viet-
congs (Reuter)

VS willen

meer experts in Cambodja

PHNOM PENH/NEW YORK, 14 okt. — De Verenigde Staten zijn van plan het aantal militaire experts in Cambodja te verdubbelen, zo hebben Amerikaanse bronnen in de Cambodjaanse hoofdstad gezegd.

Volgens deze inlichtingen gaan plannemakers in Washington, Saigon en Phnom Penh er — ondanks sterke tegenstand in de VS tegen iedere verhoging van militaire hulp aan Cambodja — van uit dat het mogelijk is om het Amerikaanse militaire personeel in Cambodja tegen januari 1972 officieel te verdubbelen.

Op het ogenblik bestaat het „afleveringsteam van militaire uitrusting” waarvan de taak is Amerikaans oorlogsmateriaal aan het Cambodjaanse leger over te dragen uit ongeveer vijftig man personeel. Samen met het ambassadepersoneel beloopt het aantal Amerikaanse functionarissen ongeveer 150 man.

In Washington stemde gisteren de senaatscommissie voor buitenlandse betrekkingen voor een voorstel om de Amerikaanse hulp aan Cambodja te beperken tot 250 miljoen dollar voor het lopende begrotingsjaar, en ook het aantal Amerikaanse functionarissen te beperken tot 200.

Volgens de New York Times is de Amerikaanse legerleiding bezig een „kostbaar” programma op te stellen om de militaire sterkte van Cambodja te vermenigvuldigen. Het blad zegt dit uit Congreskringen te hebben vernomen.

Het Pentagon zou er naar streven de sterkte van het Cambodjaanse leger van 180.000 man op te voeren tot 256.000 medio-1973 en tot meer dan 300.000 in 1977.

De paramilitaire eenheden zouden tegen die tijd uitgebreid moeten zijn tot een half miljoen.

Laird in november naar Vietnam

WASHINGTON, 15 okt. — Minister Laird van defensie gaat begin november op verzoek van president Nixon naar Vietnam om deze te adviseren over een verdere terugtrekking van de Amerikaanse troepen, wanneer op 1 december a.s. het aantal van 134 000 man zal zijn bereikt.

Laird, die op zijn reis vergezeld wordt door admiraal Thomas Moorer, voorzitter van het comité van chiefs van staf, deelde mee dat president Nixon omstreeks 15 november zijn besluit over een eventuele verdere troepenvermindering bekend zal maken. De Amerikaanse troepensterkte in Vietnam bedraagt op het ogenblik nog 210.000 man. (DPA/AFP/Reuter)

Huursoldaten naar Cambodja?

PHNOM PENH, 15 okt. — De Amerikaanse ambassade in Phnom Penh heeft Washington geadviseerd 50 tot 60 buitenlanders aan te nemen voor het uitvoeren van militaire taken, waaronder het opleiden van Cambodjaanse militairen. Dit hebben Amerikaanse kringen in de Cambodjaanse hoofdstad gisteren meegedeeld.

Amerikaanse militairen mogen door een besluit van het Congres niet worden ingeschakeld bij militaire operaties. Wel is een aantal werkzaam als adviseur van Cambodjaanse legerofficieren, die bij de oorlogvoering rechtstreeks zijn betrokken.

Een vijftig man sterke ploeg is belast met het overdragen van de Amerikaanse militaire uitrusting aan de Cambodjaanse strijdkrachten. Verder verleent de Amerikaanse luchtmacht onder-

steuning bij gevechtsactiviteiten van het Cambodjaanse leger.

De voorkeur voor de aan te werven buitenlanders schijnt uit te gaan naar Zuidkoreanen, die al in Zuid-Vietnam hebben gevochten.

Na het uitbreken van de gevechten in Cambodja zijn Europese huursoldaten naar Phnom Penh gekomen om hun diensten aan te bieden. Verscheidene van hen hadden in Afrikaanse landen gevochten. Maar de Cambodjanen wilden geen gebruik maken van hun diensten, zodat zij weer zijn vertrokken.

Intussen heeft het Amerikaanse State Department ernstig bezwaar gemaakt tegen het plafond van 250 miljoen dollar dat de Senaatscommissie voor buitenlandse betrekkingen aan de Amerikaanse hulp aan Cambodja wil stellen.

In een brief aan de commissie heeft onderminister van buitenlandse zaken Irwin gezegd dat zo'n plafond het defensievermogen van Cambodja ernstig in gevaar zou brengen, de Noordvietnamese agressie in het land zou aanmoedigen en de regering in Phnom Penh zou democratiseren.

Connally naar Zuid-Vietnam en Japan

WASHINGTON, 19 okt. — De Amerikaanse minister van financiën, Connally, zal president Nixon vertegenwoordigen bij de inauguratie van de Zuidvietnamese president Nguyen Van Thieu op 31 oktober en bovendien bezoeken afleggen aan een aantal andere landen, waaronder Japan, zo heeft een functionaris van het Witte Huis maandag bekend gemaakt. De functionaris wilde echter niet zeggen welke andere landen Connally op zijn Aziatische reis zal aandoen.

De Verenigde Staten hebben verleden week een nieuwe textielovereenkomst afgesloten met Japan en drie andere Aziatische landen. Dit nieuwe verdrag heeft in Japan tot een storm van protest geleid en men neemt aan dat de reis van Connally bedoeld is om de betrekkingen tussen de Verenigde Staten en Japan enigszins te verbeteren.

— **Noordvietnamees protest.** Noord-Vietnam heeft geprotesteerd tegen Amerikaanse lucht- en artillerieaanvallen tussen 12 en 15 oktober. Amerikaanse vliegtuigen hadden herhaaldelijk een dorp gebombardeerd en dichtbevolkte gebieden in twee Noordvietnamese provincies aangevallen. Ook waren volgens Hanoi twee dorpen beschoten door artillerie. (Rtr.)

De escalatie van de

UN
230 W 76

oorlog in

Vietnam

el.
e van Eise
ng. Seksua
otentie, tr
it van het
ing van Jon
ling van
als beval
Onder m
geworpen
, heeft
et gefinge
sen prakt
aan de ha
lichtingwe
U, heet
van W. W
n Klein, I
Boer Gull
r: De Sm
Hobbits
ook De Ba
nhalen v
recht/An
tsma-ree
TOKIEN
den doo
ged for
etrekking
vrijwe
eendeel
s, is een
gave van

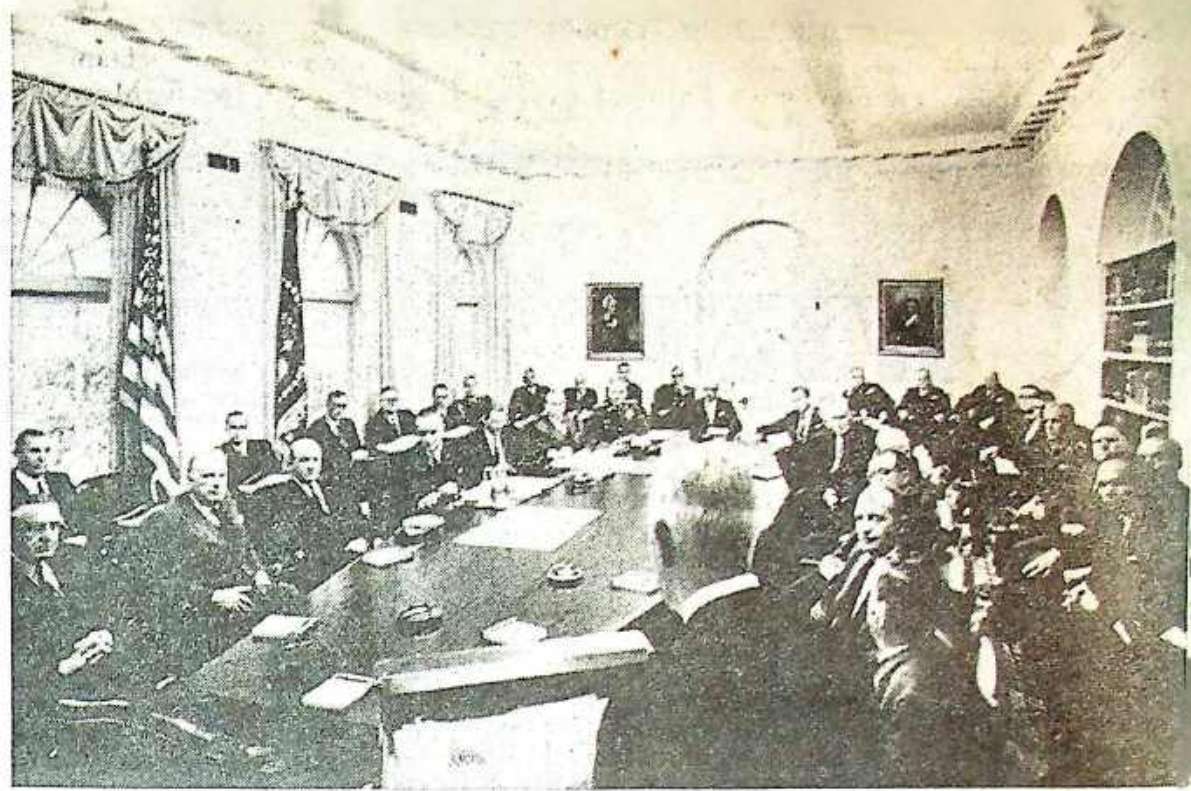
de memoires
van Johnson

deel 5

Foto rechtsboven:
JOHNSON leidt de Nationale
veiligheidsraad.

Foto rechtsonder:
DE PRESIDENT ontmoet de
Zuidvietnamese leiders Nguyen
Cao Ky (links) en Nguyen Van
Thieu in Honolulu.

Foto rechts:
PRESIDENT Johnson en zijn
militaire adviseurs op de LBJ-
ranch in Texas.

(door Lyndon B. Johnson)
Eén van de redenen voor
Hanoi acties was ongetwijfeld
de raming die Ho Tsj Minh
en zijn collega's gemaakt had-
den van de politieke toestand
in het zuiden. Ik heb de grote
moeilijkheden al genoemd die
de Zuidvietnamezen hadden
om met elkaar tot samenwer-
king te komen en hun eigen
politieke instellingen te ontwik-
kelen. Aanwakking van die
politieke zwakte was een
hoofddoel van Hanoi agenten
en terroristen in het zuiden.
In 1964 alleen al hebben zij
ruim 400 overheidsambtenaren
vermoord en er nog omstreeks
1100 ontvoerd.

tratie in het zuiden ging voort,
evenals de aanvallen van de Viet-
cong. En toen ging Hanoi tegen de
bombardementsstop tekeer, en Pe-
king beweerde zelfs dat er hele-
maal geen bombardementsstop
was. Wederom hadden wij gepro-
beerd om de deur open te zetten,
en wederom had Hanoi hem dicht-
geslagen. Tegenover Hanoi blij-
vende vijandigheid hebben wij op
18 mei de bombardementen her-
vat.
In mei en juni werden het Zuid-
vietnamese leger verscheidene ne-
derlagen toegebracht door de
Noordvietnamezen en de Vietcong.
Het moreel daalde. Ik was niet
bereid om aanvullende troepen te
sturen zonder een uiterst gedetail-
leerde analyse. Ik wist dat we
voor een beslissende vraag ston-
den, een vraag die de kern raakte
van onze verdragsverplichtingen in
Zuidoost-Azië: Zouden wij, als het
nodig was, omvangrijke Ameri-
kaanse veldlegers gebruiken om te
voorkomen dat dat gebied verlo-
ren ging aan agressieve strijd-

krachten die illegaal over interna-
tionale grenzen kwamen?
Een van de eerste dingen die
McNamara in juli in Saigon te
horen kreeg van generaal Thieu en
premier Ky was dat zij ervan
overtuigd waren dat er Ameri-
kaanse en misschien nog andere
buitenlandse troepen nodig zou-
den zijn om de communistische
aanvallers tegen te houden. Vol-
gens hun schatting waren er om-
streeks 200.000 man Amerikanen
nodig, er waren er toen 75.000.
De troepenvermeerderingen die
McNamara voorstelde, wilde ik
met de grootste zorg bekijken. Ik
besepte wat een grote onderne-
ming dit zou zijn. Het oproepen
van grote aantallen reservisten be-
hoorde ook tot de voorstellen.
Daar zouden grote sommen geld
voor nodig zijn en het Amerikaan-
se volk zou zich enorme opofferin-
gen moeten getroosten. Ik riep
mijn topadviseurs weer bijeen in
het Witte Huis, op 21 juli, de dag
na McNamara's terugkeer.
Regel voor regel, argument voor
argument hebben we het voorstel

nageplozen. We hebben vele ande-
re mogelijkheden overwogen. De
belangrijkste vraag die ik onder
ogen moest zien was: Welke in-
vloed zullen de besluiten die wij in
Vietnam of elders nemen, op de
veiligheid en toekomst van ons
volk hebben?
Speuren
Een president speurt zijn geest
en zijn geweten af op zoek naar de
antwoorden, om een gedragslijn te
kunnen kiezen die op lange ter-
mijn de belangen van het land,
zijn volk en zijn veiligheid het
beste dient. Ik probeerde door te
denken wat er met ons land en de
wereld gebeuren zou als wij niet
met moed en volharding optraden
'als wij Zuid-Vietnam aan Hanoi
lieten toevallen.
Wat ik kon voorzien, wat dit:
Ten eerste wezen alle aanwijz-
ingen waarover ik beschikte erop
dat heel Zuidoost-Azië onder com-
munistische zeggenschap zou ra-
ken, vlug of langzaam, maar onver-
mijdelijk, op zijn minst tot aan

Singapore maar bijna zeker tot
Djakarta toe.
Ten tweede kende ik ons volk
goed genoeg om te beseffen dat er,
als wij uit Vietnam wegliepen en
Zuidoost-Azië lieten vallen, in ons
land een debat zou volgen dat
verdeling zaide en dingen kapot-
maakte. Wij hadden een plechtige
verdragsplicht jegens Zuidoost-
Azië.
Ten derde zouden onze bondge-
noten niet alleen in Azië maar
overal ter wereld de gevolgtrek-
king maken dat ons woord weinig
of niets waard was. Bondgenoten
die voor hun veiligheid al zo lang
op Amerikaanse toezegging ver-
trouwd hadden, zouden diep ge-
schokt en kwetsbaar zijn.
Ten vierde was ik er, met mijn
kennis van beleid en daden van
Moskou en Peking, zo zeker van
als een mens maar zijn kan dat
zij, als wij onze verplichting in
Zuidoost-Azië en elders niet na-
kwamen, hun voordeel zouden
doen met de verwarring in de
Verenigde Staten en in de bondge-

nootschappen van de Vrije We-
reld.
En ten slotte was ik er zeker
van dat de Verenigde Staten zich,
als wij tegenover de verwikkelin-
gen stonden van wat wij als land
gedaan hadden, dan toch niet lijd-
elijk aan de gevolgen zouden onder-
werpen.
Bovenaal wilde ik Amerika en de
wereld niet naar een kernoorlog of
zelfs maar het risico van zo'n
oorlog leiden.
Dit is de persoonlijke schatting
geweest die mij tot het harde
besluit van juli 1965 bracht. Van
de zeer weinigen die het besluit
bestreden, heeft niemand mij fei-
ten of argumenten verschaft die
deze keten van gevolgtrekkingen
doorbraken of zelfs maar ver-
zwakten. Dit zijn de gedachten en
de diepe zorgen die mij vervulden
toen ik op 28 juli 1965 naar de in
het Witte Huis verzamelde ver-
slaggevers toe ging en mijn pers-
conferentie opende met de woer-
den:
Ik heb onze opperbevelhebber

in Vietnam, generaal Westmore
land, gevraagd wat hij verder ni-
dig heeft om het hoofd te bieden
aan deze toenemende agressie. Hij
heeft het mij verteld. Wij zullen in
zijn behoeften voorzien. Ik heb
vandaag de Mobile Luchtdivisie
en bepaalde andere troepen naar
Vietnam gestuurd, waarmee onze
gevechtssterkte vrijwel onmiddel-
lijk van 75.000 op 125.000 man zal
komen. Er zullen later extra troe-
pen nodig zijn, en die zullen gezon-
den worden als er om gevraagd
wordt...
Nu hadden wij ons gebonden
tot strijd op grote schaal in Viet-
nam. Wij hadden besloten dat
land niet onder communistisch be-
land niet onder communistisch be-
wind te laten vallen zolang wij het
voorkomen konden en zolang de
Vietnamezen voor zichzelf bleven
vechten.
Toch was ik vastbesloten om al
het mogelijke te doen om dit een
beperkte oorlog te laten blijven,
om te voorkomen dat er een bot-
sing met kernwapens uit zou
groeien.

bedenkt zich wel twee keer of hij hoofd van zijn dorp of districtsambtenaar zal worden als twee of drie van zijn voorgangers in hun bed vermoord of met opengesneden buik op het dorpsplein gevonden zijn. Zelfs in Saigon was het makkelijker, en veiliger, om maar in het particulier leven te blijven en niet voor de regering te gaan werken.

Tempo
Om even voor tien op 8 februari 1965 zat ik met het merendeel van de leden van de Nationale Veiligheidsraad en enkele van hun voornaamste medewerkers in de vergaderkamer van het kabinet. De aanwezigen hadden Bundy's rapport gelezen of kenden er de hoofdzaken van. Men was het eenstemmig eens met de voornaamste aanbeveling: een programma van aanhoudende vergelding tegen het noorden. Er bestond echter verschil van mening over het tempo.

Twee dagen later ontvingen wij een duidelijke aanwijzing dat de communisten besloten hadden het niveau van geweld te verhogen. Vietcong-agenten bliezen op die dag een kazerne van dienstplichtigen op in Qui Nhon, waarbij 23 Amerikanen en zeven Vietnamezen om het leven kwamen en 21 Amerikaanse soldaten gewond raakten.

De Vietcong-strijders gingen voort met hun terrorisme, sabotage en aanvallen. Ons beleid van aangepaste maar aanhoudende vergelding tegen Noord-Vietnam voor zijn voortdurende agressie in het zuiden was nu in werking. Het besluit werd genomen omdat het langzaam maar onmiskenbaar duidelijk was geworden dat Hanoi de grote klap wilde uitdelen.

Op 10 mei besloot ik de bombardementen voor een beperkte periode stop te zetten. We brachten de Russen van ons standpunt op de hoogte en vroegen hun de informatie over te brengen aan de Noord-vietnamezen. Maar de Russen wilden niet als tussenpersoon optreden.
We gaven een boodschap af bij de Noordvietnamese ambassade in Moskou. De volgende dag kwam deze nota in een blanco enveloppe terug bij onze ambassade. Later zorgden we voor directe bestelling in Hanoi via een andere regering, maar ook die boodschap werd teruggestuurd.

Hanoi heeft nooit. regelrecht antwoord gegeven maar de infil-

**WAZZETTEN ALLEEN
KRAKERS ER UIT M
EENS UIT ZIJN
KNOKPLOGEN MOET
DAT GEMEER OVER**

Beschermers' op de bres voor het b

Symmetrie
Een bijzonderheid van deze jap
de leeftijdsgroep.
tot 12 jaar is de meest voorkomende bij zulke jonge kinderen: 8 wel verstaand van zoveel bekwaam-tijd van de werkster. We staan de voeging van een jaartal en de leeft-namen voluit geborduurd met toe-van het werk. Vaak worden de stelling bedoeld als de signatuur-soort heraldisch ornamentje, zijn twee keer voor, de kleine, in een dacht? Haar initialen S. H. komen aan deze symboliek hebben geseljk leven. Zou de makerter nog men, verzijnbeelding van t men-schen worden gezien als levensdo-bomen in het midden moeten mis-symbolische betekenis. De beide-lijk hadden de motieven een voorbeeld toont. Oorspronke-dracht, waaraan Marken nog altijd onderdelen, vooral in de volks-lakens en slopen en op kostuum- andere versiering aangebracht op ten. Er werd veel kruissteek en Verder zien we allerlei ornamen-omstreeks 1700 waarschijnlijk. teerde stukken maakt datering op-zins gissen. Vergelijking met ged-de onderdom van deze jap enig- jaartal voorkomt moeten we naar klein en eenvoudige. Daar hier geen functie en pas later werden ze letters ook veel meer in sierende stuk zien. In het begin hadden de ters bestond jaat het afgebeelde steek. Wat er al zo aan fantastele- met monogrammen in borduur-kruissteek. Als het chique was was alles gemerkt met initialen in nertje op met een stijl. Vroeger dig kalken wij daar een wasnum-linnen- en ondergoed. Tegenvoor-den. Dat was voor het merken van meerdere in verschillende letterty-kruissteek. Ze waren meestal een afbabe, vaak feninggen voor kruissteekwerk. Nog aantekelijker zijn de o-

Alletie! weelselstrukturen moes-ten ze kunnen nabootsen: keper, zigzag, strepen, blokjes, ruitjes, en zo lijn alsot het geweven was. Er ken bewaard gebleven de kunstg-ste ongetwijfeld, waarschijnlijk meer als proeve van bekwaamheid dan als oefenstuk gemaakt. De stoppen zijn meestal met gekleur-de draden gewerkt, maar wit op wit komt ook voor; dat heeft vast meer inspanning gekost aan de ogen van de werkers maar voor de orze is het minder aantrekkelijjk. Keurig zijn de stoppen over het vlak verdeeld en in het midden staan soms een ornamentje, een jaartal, naam of initialen van de

Kruissteek
en van een boer, die op een avond gezellig naar de bu-ten ging. "Stien wief dat wol mit thuisblijven moest en "stoppen het lot van alle vrouwen, en naaien en verstellen (wie herinnert zich nog het naarszig kousen stoppen uit de tijd toen we geen nylon had-den? t Is nog niet eens zo lang geleden).
Kleding en textiel behoorden oudtijds tot de waardevolle bezittingen. Als we nu iets nodig hebben, gaan we naar de winkel, maar zo eenvoudig was het vroeger niet. Confectie b.v. bestaat nog maar een eeuw. Er waren kleermakers en naaisters en heel veel werd thuis gemaakt. Alles werd tot op de laatste draad afgedragen en velen kregen de allegrijes der beter gestuuerden. Dus was ver-stellen aan de orde van de dag. En netjes moest het gebeuren, hetst zo, dat je er niets van zien kon. En omdat jong gewend oud ge-daan is, werden kleine meisjes al aan het oefenen gezet met linnen stoplappen.
Alletie! weelselstrukturen moes-ten ze kunnen nabootsen: keper, zigzag, strepen, blokjes, ruitjes, en zo lijn alsot het geweven was. Er ken bewaard gebleven de kunstg-ste ongetwijfeld, waarschijnlijk meer als proeve van bekwaamheid dan als oefenstuk gemaakt. De stoppen zijn meestal met gekleur-de draden gewerkt, maar wit op wit komt ook voor; dat heeft vast meer inspanning gekost aan de ogen van de werkers maar voor de orze is het minder aantrekkelijjk. Keurig zijn de stoppen over het vlak verdeeld en in het midden staan soms een ornamentje, een jaartal, naam of initialen van de

door Petra Wassenbergh-Clarijs

**WIEF
MOT
STOPPEN
EN
NAAIEN
KIJK OP ANTIEK**

DVOORT — De meest beschermers en bewa- n het particuliere bezit, n Johansen en Maer- n koor uit dat ze- kaven. Onder het ge- nte glazen melk en uitzicht op de wo- t van Bouwes Palace deden hun afschuw de golf van publikaties t gevolg was van hun dogen het niet maan- tke pand aan de Gen- den van snode krakers te vreden.
n die publikaties worden beide nbaar respicte heren uitge- aakt voor fascisten, die een uit- cige onderwerddiguren be- rijk hun levens huissredebetrek- nelling, die taal en geweldige- ing wordt verwezen. Hun Ver- ging tot Bescherming van het Par- lamente

Tsjoe En-lai

Tsjoe had drugsplan voor *FIM* Amerikanen

LONDEN, 25 okt. — De Chinese premier Tsjoe En-lai vertelde president Nasser in 1965 dat China plannen voorbereidde om opiumverslaving te bevorderen onder de Amerikaanse troepen in Zuid-Vietnam.

Dit onthult Mohammed Heikal in zijn biografie over Nasser. Heikal is hoofdredacteur van het invloedrijke Egyptische blad Al Ahram.

Tsjoe vertelde Nasser ook dat Peking wenste dat de VS het zenden van troepen naar Vietnam zouden voortzetten omdat zij daar „China's gijzelaars” zouden zijn in een Amerikaans-Chinees conflict. Amerikaanse troepen in Vietnam waren in Tsjoe's ogen een verzekering tegen iedere vorm van nucleaire oorlogvoering. (Reuter)

Wervelstorm in Vietnam

SAIGON (AFP) — De wervelstorm „Hester,” die zaterdag langs de Zuidvietnamese kust trok, heeft zeker 24 mensenlevens geëist. Duizenden mensen zijn gewond. 't Definitieve aantal slachtoffers zal pas over enkele dagen bekend zijn.

De wervelstorm heeft ook ernstige schade aangericht op de luchtmachtbasis Danang.

Op veel plaatsen zijn de rijst-aanplantingen vrijwel geheel verwoest. Duizenden mensen zijn dakloos.

Apparatuur voor Zuid-Oost Azië

Van onze verslaggever

AMSTERDAM, 30 okt. — De wetenschap is het westen heeft tot nu toe meer bijgedragen aan de afbraak van de landen in Zuid-Oost-Azië dan aan de opbouw. Het wordt daarom tijd dat de kennis op technisch en wetenschappelijk gebied werkelijk ten goede komt aan de bevolking van dat deel van de wereld. Daar is de medewerking voor nodig van personen en groepen van de universiteiten, technische scholen, laboratoria en andere plaatsen waar technisch en wetenschappelijk werk wordt verricht.

Dat is het uitgangspunt van het comité wetenschap en techniek voor Vietnam, Laos en Cambodja, dat gisteren in Amsterdam zijn toekomstplannen bekend maakte. Na contacten met bevrijdingsbewegingen in Zuid-Oost-Azië heeft het comité een lijst opgesteld van concrete behoeften aan bepaalde apparatuur en aan onderzoek op wetenschappelijk gebied. Tot nu toe hebben drie projecten tot concrete resultaten geleid. In Delft werd een nieuw soort operatieverlichting ontworpen, die is afgestemd op de omstandigheden waarin chirurgen in het Vietnamese binnenland moeten wer-

ken. Deze verlichting werd inmiddels in productie genomen en de eerste serie is al verzonden. In Leiden heeft een groep instrumentmakers op verzoek van de bevrijdingsbeweging in Cambodja een bloeddrukmeter ontwikkeld, waarvan de produktiekosten per exemplaar ongeveer 20 gulden zullen bedragen. Binnenkort kunnen tweehonderd meters geproduceerd worden, als men tenminste voldoende geld bijeen krijgt.

Een Groningse werkgroep heeft een methode gevonden om oppervlaktewater te zuiveren en te steriliseren zonder dat daarbij warmte vrij komt. Dat is nodig om medische posten te vrijwaren voor bombardementen, omdat Amerikaanse verkenningsvliegtuigen in staat zijn warmtebronnen op te sporen. Chemicaliën voor twintig liter steriel water kosten vier gulden. Een medewerker van de technische hogeschool Twente heeft een model van een groep studenten en wetenschappelijke lijke medewerkers een model van een elektrocardiofoon gemaakt, waarmee het hartsignaal hoorbaar gemaakt kan worden via een toon uit een oortelefoon. Het apparaatje past in een klein sigarenkistje.

Verder zijn groepen in Wageningen bezig met het samenstellen van documentatie over rijstziekten, aardappelteelt en andere problemen op landbouwkundig gebied. In Leiden en Utrecht wordt gewerkt aan ontsmettingsmethoden en in Amsterdam willen studenten een plastic verpakking vervaardigen voor gevriesdroogd plasma.

Benthem-van den Bergh aan de
samenspraak van Tsjoen-Lai,
Nixon en Kosygin, onder de kop:
„Als het er op aankomt zal Viet-
nam ze een zorg zijn”;

„Maar nu is plotseling Nixon,
als geen ander de verpersoonlij-
king van het imperialisme, wel-
kom in Peking; nu wordt Haile
Selassie met groot vertoon in
Peking ontvangen; nu steunt
China het verfoeilijke militaire
beleid van West-Pakistan en
gaan de Chinezen zelfs naar
Persepolis, schamen ze zich niet
eens om te behoren bij de vijf-
duizend grootste boeven van de
wereld, zoals Rudy Kousbroek
de daar verzamelde feestgangers
heeft genoemd. Dat valt al
moeilijk te verkroppen voor de-
genen die nu in China de baker-
mat van een betere wereld
zien”.

Vrij Nederland zegt in Terzij-
de al troostend:

„Stille hoop: dat nu aan alles
een mao te passen is.”

koopphoos

Met ex

de

wa

er

Oos-
mec-
n Tur-
herin-
een ge-
a moskee
beste res-
te maan-
door de
retten en
unis ver-
gezongen
ekje, ge-
ntrekke-
Dit zijn
reizen

merkinj
ried va

Laird voor overleg in Saigon gearriveerd

SAIGON, 4 nov. — De Amerikaanse minister van defensie, Laird, die gisteren in Saigon is aangekomen voor een driedaags bezoek, is vandaag zijn serie gesprekken met Amerikaanse diplomaten en militaire leiders in Zuid-Vietnam begonnen.

Behalve besprekingen met ambassadeur Bunker en met generaal Abrams, de opperbevelhebber van de Amerikaanse strijdkrachten in Vietnam, staan ook gesprekken op het programma met president Thieu en andere Zuidvietnamese leiders.

Lairds bezoek aan Vietnam heeft een tweeledig doel: in de eerste plaats moet hij president Nixon rapporteren over de voortgang van de vietnamisering van de oorlog en daarmee het laatste materiaal leveren voor het verslag dat de president op 15 november over het verloop van de Indochinese kwestie zal geven, en in de tweede plaats wil hij de Vietnamezen geruststellen over het effect van de

Laird

beslissing van de Senaat om de wet op de buitenlandse hulp te schrappen.

Wat betreft Nixons verslag van 15 november wordt in Saigon verwacht dat de president de terugtrekking bekend zal maken van alle gevechtstroepen omstreeks het midden van volgend jaar, terwijl het Amerikaanse opperbevel zou worden veranderd in een militaire adviesgroep.

Het aantal Amerikaanse troepen dat op het ogenblik nog in Vietnam is bedraagt 196.000. Op 15 november zal het ongeveer 900 man lager liggen dan de 184.000 die volgens het terugtrekkingsschema nog in Vietnam zouden zijn.

Naast de militaire steun die de VS aan Saigon geven (1,8 miljard dollar) die ten laste komt van het ministerie van defensie, kreeg Zuid-Vietnam in het kader van het economische hulpprogramma ongeveer 500 miljoen dollar. Door de beslissing van de Senaat is die hulp nu op losse schroeven komen te staan, juist op het moment dat Saigon extra economische steun hard nodig heeft om het vertrek van de Amerikaanse militairen te kunnen compenseren.

De Zuidvietnamese begroting is bijna volkomen afhankelijk van de Amerikaanse hulp en volgens Laird zal het Congres voor Saigon een afzonderlijke wet voor economische hulp moeten goedkeuren.

Laagste verliescijfer

Intussen werd in de Zuidvietnamese hoofdstad vandaag meegedeeld dat vorige week twee Amerikanen bij gevechten zijn omgekomen. Dat is het laagste verliescijfer sinds de Amerikanen medio-1965 hun aandeel in de oorlog op spectaculaire wijze vergrootten. (Reuter-AP)

Teleurstelling naast steun voor Nixon in VS

Van onze correspondent

WASHINGTON, 5 nov. — „Tot woede van het hele land zei vice-president Agnew vorig jaar dat als je één getto had gezien je ze allemaal wel had gezien. Je kunt nu zeggen dat als je één rede over Vietnam hebt gehoord je ze allemaal kent. Het was een keiharde, voor alle Amerikanen onheilspellende boodschap, die iedere hoop op spoedige vrede de bodem insloeg.”

Dat waren gisteren enkele van de politieke en journalistieke reacties hier op president Nixons met zoveel spanning verwachte rede, terwijl „de man op straat” over het algemeen de „moed” loofde van Nixon om „de treurige werkelijkheid” te tonen.

Toegegeven wordt dat de president voor 't eerst officieel een Amerikaanse aftocht uit Vietnam, althans in principe, beloofde en dat de harde rede spoedig gevolgd kan worden door zachte daden, zoals vertrek van de opperbevelhebber Abrams zonder hem te vervangen, en nieuwe troepenretrekkings.

Maar de oorzaak voor de bittere teleurstelling is dat de president uitdrukkelijk iedere nieuwe politieke concessie uitsloot, en er alleen op uit bleek het gelijk van zijn koers te tonen met een beroep op vrijheidslievend patriotisme, geen nieuwe roepenretrekkings aankondigde, en met precies dezelfde theorie als zijn voorganger Johnson van de oorlog in Vietnam een halszaak maakte voor de Verenigde Staten.

Verduidelijkingen

Sommige zaken zijn in de rede duidelijk geworden. Ten eerste dat

„Vietnamisering” van de oorlog niet betekent: een snelle Amerikaanse aftocht waardoor Saigon een compromis zou worden afgedwongen, maar dat deze formule beduidt: langzame terugtocht teneinde een lange voortzetting van de oorlog mogelijk te maken.

Ten tweede bleek dat Washington niet meer op een politiek compromis hoopt, en dat de dubbele koers die in mei bekend werd gemaakt — onderhandelen en Vietnamiseren — op de achtergrond is geraakt. En ten slotte werd duidelijk dat Nixon niet de doelen van de oorlog, maar alleen de wijze waarop hij word gevoerd veroordeelt. Opvallend was ook dat hij uit de geschiedenis alleen de aanval uit het Noorden noemde en de opstand in het Zuiden vergat. Het leek de visie van de koude oorlog-kampioen die hij in de jaren vijftig was.

Nixon heeft door de keus te vereenvoudigen tot een dilemma tussen een débacle door onmiddellijke aftocht en een „vredeskoers” met oorlog van onbepaalde duur, het bewust willen laten aankomen op een confrontatie met het verzet hier in de Verenigde Staten.

Hij wil de kaart van de oppositie eerst uit het spel krijgen. Vandaar: „naarmate we meer verdeeld zijn thuis, des te minder waarschijnlijk is het dat de vijand in Parijs onderhandelt”. Vandaar ook dat hij gisterochtend glimlachend de journalisten ontving met de hand op een stapel van duizenden adhesietelegrammen. „Dit is belangrijker voor de vrede dan de beste diplomatie”.

Kortom, de president wil Hanoi tonen dat het binnenlands verzet hen niet dwingt tot verdere eenzijdige concessies.

Waarom confrontatie?

Waarom deze vaste wil tot confrontatie met de oppositie?

Dat het een bewuste wil is blijkt uit de onverwachte weigering en ook maar de geringste concessie aan de critici te doen, bijv. een aankondi-

ging van het terugtrekken van een nieuw contingent, van dertig- of veertigduizend man, welk bericht toch voor Kerstmis moet komen. Nixons adviseurs geven enkele antwoorden op deze vraag.

Ten eerste stonden de reacties van te voren vast, wat de president ook zou zeggen. De haviken zijn tevreden. De „New Mobilisation Committee”, een van de grote anti-oorlogsbewegingen, noemt de rede een aanmoediging voor haar mars op Washington, volgende week.

Senator McGovern, een „duif”, ziet in de toespraak een herhaling van de oude politiek van Johnson. Zijn collega Fulbright uitte zich in dezelfde zin, en zei dat hij het uitgestelde verhoor over de Vietnam-beleid, in de Senaatscommissie voor buitenlandse betrekkingen, spoedig voortgang zal doen vinden.

De Democratische Senaatsleider, Mansfield, vraagt om eenheid rondom de president. Maar hij voorspelt tegelijk een storm van kritiek.

Ten tweede werd de duiven iedere concessie geweigerd omdat de rede juist een poging was om de „verantwoordelijke” verontrusten te scheiden van de radicale critici. Een dergelijke tactiek blijkt ook uit de weigering vergunning te verlenen voor de mars op Washington, die niet onder leiding zal slaan van de organisatoren van het massale „moraatorium”-protest van vorige maand, maar onder die van vroegere, „hardere” Vietnam-demonstranten. Door het uitblijven van een vergunning zou het tot geweld, en dus tot isolatie van het protest kunnen komen.

Ten slotte, zo wordt opgemerkt, leek een aankondiging van verdere retraite gevaarlijk omdat juist nu een nieuw offensief van de vijand dreigt.

Hoofddargument van de critici blijft dat een tijdschema dat zo duidelijk afhankelijk blijft van wat Hanoi wel en Saigon niet doet geen overtuigingskracht heeft.

Deense erkenning van N.-Vietnam

KOPENHAGEN (AP) — De Deense regering hoopt nog vóór het eind van dit jaar diplomatieke betrekkingen met Noord-Vietnam aan te knopen en heeft de Noord-vietnamese regering van haar plannen op de hoogte gesteld.

'Nixon wil voor juli *van* Vietnam uit' *van*

SAIGON (AP) — Washington is van plan de terugtrekking van Amerikaanse troepen uit Vietnam te versnellen zodat duizenden soldaten nog voor kerst naar huis zullen terugkeren. De Amerikaanse minister van defensie Melvin Laird zou dit gisteren tegen president Ngoejen Van Thieu hebben gezegd.

President Nixon heeft een belangrijke bekendmaking voor 15 november aangekondigd. Volgens goed ingelichte zegslieden zal Nixon de huidige Amerikaanse troepensterkte van 196.700 man terugbrengen tot 40.000 of 50.000 in juli 1972. Daarmee zou de Amerikaanse rol in de strijd zijn uitgespeeld. De overblijvende troepen zullen dan uitsluitend bestaan uit personeel van de luchtmacht, logistiek personeel en adviseurs.

De advocaten van de Amerikaanse overste Anthony Herbert hebben verklaard dat hun cliënt, die veelvuldig onderscheiden is, door zijn meederen wordt genegeerd omdat hij legerleiders ervan had beschuldigd oorlogsmisdaden in Vietnam te verdoezelen.

Volgens de advocaat Charles Morgan was de overste door meederen onderhouden over de juiste manier van groeten en hoe hij 'sir' (meneer) moest uitspreken. Ook op andere wijzen zou Herbert worden getreiterd in zijn legerplaats Fort McPherson.

Versnelde terugtocht troepen VS verwacht

WASHINGTON/SAIGON, 8 nov. — De Amerikaanse minister van defensie Laird, die vandaag in Washington terugkeert van een drie daagse reis naar Zuid-Vietnam, zal naar wordt verwacht president Nixon een versnelling van de troepen-terugtrekking uit Indochina aanbevelen, zo zeiden politieke waarnemers gisteren in de Amerikaanse hoofdstad.

Op 1 december moet het peil van de Amerikaanse aanwezigheid in Indochina teruggebracht zijn tot 184.000 man en president Nixon zal volgende week, op of om de 15de november het schema bekendmaken voor verdere troepenterugtrekkingen.

Er zijn zowel in Saigon als in Washington aanhoudende berichten dat de president het einde van de Amerikaanse gevechtstaak zal aankondigen, waarbij

een restmacht van 40.000 tot 50.000 man in Vietnam zal blijven: bemanningen voor gevechtsvliegtuigen en bommenwerpers, en adviseurs voor de Zuidvietnamese strijdkrachten.

Amerikaanse functionarissen in Saigon is meegedeeld dat de 101ste luchtlandingsdivisie, de laatst overgebleven Amerikaanse divisie in Indochina al begin volgend jaar uit de oorlogszone terug zal worden gehaald.

Tegelijkertijd zal dan ook het 24ste legerkorps, het laatst overgebleven Amerikaanse tactische hoofdkwartier in Vietnam op non-actief worden gesteld en vervangen worden door een adviescommando.

Voor Laird zaterdag uit Saigon vertrok op weg naar Honolulu, legde hij er de nadruk op dat Amerikaanse strijdkrachten nog gevechtstaken zullen blijven uitvoeren ter bescherming van de nog overblijvende afdelingen van de luchtmacht, de artillerie en de logistieke eenheden zolang die nog in Zuid-Vietnam gelegerd zijn.

Australië staakt ^{zo} strijd in Vietnam

NOEI DAT (Zuid-Vietnam), 8 nov. (Reuter) — De gevechtstaak van Australië in Vietnam is geëindigd met de terugtrekking van 1.100 man Australische manschappen uit Noei Dat, dat vijf jaar lang de belangrijkste Australische basis in Vietnam is geweest.

De gehele basis, waar naar schatting 40.000 man Australische troepen gelegerd zijn geweest, is aan het Zuidvietnamese leger overgedragen.

Amerika versnelt aftocht Vietnam

WASHINGTON, 9 nov. (AP, AFP) — De Amerikaanse minister van defensie, Melvin Laird heeft bij zijn terugkeer in Washington van een inspectiereis naar Zuid-Vietnam verklaard dat hij president Nixon een versnelde terugtrekking van de Amerikaanse troepen zal aanbevelen.

Laird zei dat het verloop van de Vietnamisering — het overdragen van de verantwoordelijkheid voor de oorlogvoering aan het Zuidvietnamese regeringsleger — „bemoedigend” ver-

loopt; volgens plan of sneller dan geraamd.

Laird wilde niet speculeren over de volgende fase van terugtrekking van de Amerikaanse militairen, maar vermoedde dat deze een aanzienlijke vermindering van de Amerikaanse luchtactiviteit in zou houden. Zolang er echter Amerikaanse strijdkrachten in Zuid-Vietnam zijn, zal er ook een Amerikaanse luchtmacht zijn om hen te beschermen, voegde Laird hier aan toe.

Hoe groot het restant van de strijdkracht volgend jaar zal zijn wilde hij niet zeggen. Vermoed wordt dat die zo'n 40.000 man zal tellen.

Op het ogenblik zijn ongeveer 191.000 Amerikaanse militairen in Vietnam. Tegen 1 december zal hun aantal zijn teruggelopen tot ongeveer 184.000 en volgende week zal president Nixon nieuwe aankondigingen doen over het terugtrekken van troepen.

Laird wees er nog eens op dat twee criteria gelden voor de bepaling van het tempo van terugtrekking van de Amerikanen: Zuid-Vietnam moet een redelijke kans krijgen zichzelf staande te houden, en de vrijlating van de Amerikaanse krijgsgevangenen door Noord-Vietnam en de Vietcong.

De Amerikanen hebben in de drie jaar dat president Nixon aan de macht is een groter tonnage bommen op Vietnam geworpen dan in de jaren 1964 tot en met 1968 tijdens de regering-Johnson. Dit blijkt uit een studie van een groep van de Cornell-universiteit in Ithaca in de staat New York. Volgens de studie, gebaseerd op gegevens van het Pentagon en de archieven van het Congres zijn vanaf begin 1969 tot eind van dit jaar 2.916.000 ton bommen op Vietnam geworpen tegen 2.865.000 ton tussen 1964 en eind 1968. Volgens de studie is de luchtoorlog in Indo-China verhevigd naarmate de gevechten op de grond zijn afgenomen

Australische en Nieuwzeelandse troepen verlaten Zuid-Vietnam

CANBERRA, 8 nov. — De gevechtstaak van Australische en Nieuwzeelandse troepen is gisteren geëindigd met de terugtrekking van 1100 man Australische en 104 man Nieuwzeelandse troepen van de basis Nui Dat, vijf jaar lang de belangrijkste Australische basis in Zuid-Vietnam. De basis is tegelijkertijd overgedragen aan de Zuidvietnamezen.

De vertrekkende troepen zijn samengetrokken in de kustplaats Vung Tau, vanwaar ze begin volgende maand naar hun vaderland terug zullen keren. A eerder was bekend gemaakt dat de Australische troepen voor kerstmis van dit jaar thuis zouden zijn.

Sinds de Australische troepen in 1962 gingen deelnemen aan de strijd in Vietnam zijn 415 man gesneuveld van de in totaal 40.000 man die er dienst hebben gedaan. Het aantal gewonden bedroeg 2344. Van de Nieuwzeelandse troepen, die zes jaar lang in het conflict zijn ingeschakeld geweest, zijn 35 man gesneuveld en 187 gewond. (Reuter).

Nixon gooide al even veel bommen als Johnson

ITHACA, 9 nov. — De Amerikaanse troepenmacht in Zuid-Vietnam mag dan voortdurend kleiner worden, de luchtoorlog is de afgelopen jaren sterk geïntensiveerd, zo blijkt uit een onderzoek dat gisteren door de Cornell-universiteit in de staat New York is gepubliceerd.

De onderzoekers hebben vastgesteld dat op het eind van dit jaar tijdens de drie jaar van Nixons presidentschap evenveel bommen op Vietnam zullen zijn gegooid als in de vijf jaar dat Johnson president is geweest.

„De gegevens hebben onthuld,” aldus het rapport. „dat in tegenstelling tot de berichten en indrukken, de luchtoorlog in Indochina niet wordt verminderd, zoals de grondoorlog.”

„Terwijl de Amerikaanse troepen worden teruggetrokken, blijft er massale vuurkracht vanuit de lucht om de mankracht te vervangen.”

Het rapport, dat mogelijk is gemaakt door de universiteit zelf en door particuliere fond-

Richard Nixon

Lyndon B. Johnson

sen, kritiseert de luchtbombardementen als „onefficiënt en willekeurig”.

Alleen al in 1971 zullen volgens het rapport evenveel bommen op Vietnam zijn gegooid als in de gehele Tweede Wereldoorlog. Ondanks de economische schade (ongeveer een half miljard dollar) en de honderdduizend doden (waarvan 80 procent burgers) die de bombardementen hebben gekost, is aangetoond — ondermeer door studies van het Peu-

tagon en de CIA — dat de Noordvietnamese aanvalskracht en het moreel niet zijn aangetast.

In een overzicht van de huidige ontwikkeling zegt het rapport dat er weliswaar een aanzienlijk deel van de Amerikaanse luchtmacht uit Zuid-Oost-Azië wordt teruggetrokken, maar dat wat overblijft nog voldoende is om de luchtoorlog op grote schaal voort te zetten. (Reuer)

Amerikaanse oorlogsheld uit leger getreiterd

ATLANTA, 9 nov. — Luitenant-kolonel Anthony Herbert, de meest onderscheiden Amerikaanse officier uit de Koreaanse oorlog, heeft aangekondigd dat hij het leger zal verlaten.

Herbert heeft hiertoe besloten na de „ondraaglijke spanningen” die waren ontstaan tussen hem en zijn superieuren, sinds hij eerder dit jaar voor de Amerikaanse televisie twee hoge officieren ervan beschuldigde in Vietnam gepleegde oorlogsmisdaden in de doofpot te hebben gestopt. Herbert moest er daarna in toestemmen zijn mening over de Vietnamese oorlog niet meer via nieuwsmedia te uiten.

De laatste weken was de 41-jarige kolonel het slachtoffer van een tegen hem gerichte campagne van zijn superieuren: hij werd ervan beschuldigd afwezig te zijn zonder verlof, men gaf hem instructies om de militaire groet te brengen en in de houding te staan, en het werd hem verboden om verlof te nemen hoewel hij nog minstens twee maanden te-goed had.

In de verklaring waarin hij zijn ontslag aankondigde zei kolonel Herbert: „Ik ben vijf maal door kogels gewond geraakt, drie keer door een bajonetsteek, maar geen enkele keer ben ik zo pijnlijk getroffen geweest als door de beslissing die ik nu moet aankondigen.”

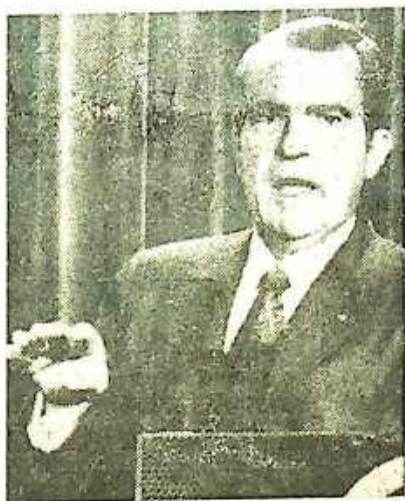
(Reuter - AFP)

Amerika trekt 45.000 man uit Vietnam terug

WASHINGTON, 13 nov. (AFP, DPA, Reuter) — De Verenigde Staten zullen tussen 1 december en 31 januari 45.000 militairen uit Vietnam terugtrekken. Dit heeft president Nixon bekendgemaakt. Hij zei, dat hij vóór 1 februari van het komende jaar opnieuw een mededeling over het terugtrekken van Amerikaanse militairen zal doen.

25.000 militairen keren vóór Kerstmis huiswaarts, de rest volgt in januari. De Amerikaanse troepensterkte in Vietnam zal dan 139.000 man bedragen. President Nixon zei, dat een VS-strijdmacht in Vietnam zal blijven als er geen regeling met de communisten getroffen zou kunnen worden. Over de omvang van een dergelijke strijdmacht liet hij zich niet uit.

Het verloop van het repatriëringsprogramma zal volgens Nixon afhankelijk zijn van drie punten: de activiteiten van de tegenstander en in het bijzonder diens infiltraties vanuit het noorden), het verloop van de Vietna-

NIXON
... terug ...

misering en de vorderingen* bij het vredesoverleg in Parijs.

Nixon waarschuwde, dat de Amerikanen de bombardementen op de toegangswegen zullen opvoeren als de Noordvietnamezen hun infiltraties naar het zuiden vergroten. Hij zei, dat de Amerikanen voortaan niet meer aan offensieve operaties deelnemen. Deze taak wordt geheel aan de Zuidvietnamezen overgelaten. De Amerikaanse operaties zijn strikt defensief.

Over het krijgsgevangenenprobleem zei de president, dat slechts onderhandelingen een oplossing kunnen brengen. Voor de naaste toekomst kon hij geen bijzondere ontwikkelingen in het vooruitzicht stellen.

Hij noemde het voorts „zeer onwaarschijnlijk“ dat de Verenigde Staten en de Sovjet-Unie nog dit jaar een akkoord over de beperking van strategische wapens bereiken. De moeilijkheid is hier dat het onmogelijk gebleken is de offensieve wapens te scheiden van de defensieve.

Nixon verwacht niet dat er bij zijn bezoeken aan Peking (tussen januari en april 1972) en Moskou (mei 1972) over een regeling van het Vietnamese conflict zal worden gesproken.

Een menigte in de buurt van het parlamentsgebouw in Bangkok schaarde zich gisteravond rond een jeep om naar radioberichten te luisteren over de staatsgreep die veldmaarschalk Kittikachorn heeft uitgevoerd tegen de regering waarvan hij zelf premier is

Thailand stevig in militaire greep

BANGKOK, 18 nov. — De militaire leiders van Thailand met aan het hoofd premier Kittikachorn hebben het land stevig in hun greep na de coup die gisteren in Bangkok heeft plaatsgehad. De toestand in de hoofdstad is rustig, en afgezien van wat de tanks hier en daar op strategische punten, was er geen buitengewone militaire activiteit.

Vanmorgen zijn de directeuren-generaal van ministeries en regeringsdepartementen naar het hoofdkwartier van het leger geroepen om instructies te ontvan-

gen, terwijl de civiele rechtbanken tot militaire zijn gemaakt.

De staatsgreep is gepleegd in naam van de partij van Kittikachorn, de Revolutionaire partij, die een minderheidspositie in de Thailandse regering innam, nadat ze in 1969 slechts 75 van de 219 parlamentszetels had gewonnen.

Washington weigerde gisteravond commentaar te geven op de gebeurtenissen in Bangkok. In Thailand bevinden zich vijf belangrijke Amerikaanse luchtmachtbases met in totaal nog 38.000 man personeel.

Volgens de lopende begroting krijgt Thailand van de VS ongeveer 100 miljoen dollar, waarvan 40 miljoen economische en de rest militaire steun.

Zie verder pag. 4

Laird wil versnelde terugtrekking van Amerika's troepen

WASHINGTON (AP) — De Amerikaanse minister van defensie Melvin Laird heeft bij terugkeer in Washington van een inspectiereis naar Zuid-Vietnam verklaard dat hij president Nixon een versnelde terugtrekking van de Amerikaanse troepen zal aanbevelen.

Laird zei dat het verloop van de Vietnamisering — het overdragen van de verantwoordelijkheid voor de oorlogvoering aan het Zuidvietnamese regeringsleger „bemoedigend” verloopt, volgens plan of sneller dan geraamd.

Laird wilde niet speculeren over de volgende fase van terugtrekking der Amerikaanse militairen, maar vermoedde dat deze aanzienlijke vermindering van de Amerikaanse luchtactiviteit in zou houden. Zolang er echter Amerikaanse

zal president Nixon nieuwe aankondigingen doen over het terugtrekken van troepen.

ST. JOHN'S — De Noorse anthropoloog Tony Brattenberg heeft een boete van 100 dollar gekregen voor het doodschieten van een ijsbeer, zo heeft de natuurbescherming op Newfoundland bekendgemaakt. Hij is de eerste die in dit gebied wordt veroordeeld nadat in januari van dit jaar het jagen op ijsberen was verboden.

Brattenberg bestudeert de eskimo's die ten noorden van Newfoundland leven. Hij werd op 15 oktober berecht in Happy Valley, een kustgemeente in Labrador. De huid van de beer werd in beslag genomen.

Staatsgreep in Bangkok moet dringen

10 mei 71 Mr

Door J. C. Pomonti

— De „Revolutionaire partij” — Een „Revolutionaire partij” waarvan de voornaamste militaire leiders van Thailand lid zijn heeft zich gistermiddag laat meester gemaakt van de macht. De staat van beleg is afgekondigd, de regering afgezet, het parlement ontbonden en de grondwet afgeschaft. De staatsgreep die als een volkomen verrassing kwam heeft zich in de grootste kalmte afgespeeld en heeft achteraf de goedkeuring van de koning gekregen.

Het hoofd van de revolutionaire partij is niemand anders dan maarschalk Thanom Kittikachorn, premier sinds 1963. Aan zijn zijde vindt men de voornaamste leiders van het le-

ger, de luchtmacht, de marine, de politie en van het ambtenarenapparaat. Deze zijn gisteravond in audiëntie door de koning ontvangen die de hoop heeft uitgesproken dat de partij zal optreden om de belangen van de staat te dienen.

In een na middernacht gepubliceerd communiqué hebben de Thailandse militairen, die vrijwel zonder onderbreking sinds 1948 aan de macht zijn, uitgelegd dat het onmogelijk was dringende problemen langs constitutionele weg op te lossen gezien de gevaren die de nationale veiligheid en de troon bedreigen.

Terrorisme

Het communiqué wijst op het terrorisme in verschillende provincies en ook op de actie van „bepaalde groepen” die sinds de aanvaarding van de grondwet van 1968 en met name sinds de parlamentsverkiezingen van 1969 misbruik hebben gemaakt van

hun grondwettelijke rechten en het publiek hebben aangespoord zich te verzetten tegen de regering.

Dit slaat vooral op de studenten en de boeren die door die „groepen” tot staken waren aangespoord. Het communiqué zegt dat het veel moeilijker zou zijn de binnen- en buitenlandse problemen op te lossen indien het land de prooi werd van verdeeldheid, verwarring en onenigheid en dat het daarom nodig was de macht te grijpen om doeltreffend op te treden.

Op 20 oktober 1958 werd er een tien maanden tevoren gekozen parlement ook al door het leger ontbonden en de constitutie van 1952 werd afgeschaft. Men heeft daarna tien jaar moeten wachten voor het koninkrijk weer een parlement kreeg en een grondwet. Dit experiment heeft dus maar kort geduurd.

Thailand heeft profijt getrokken van de economische schijn-

bloei die het gevolg is van de oorlog in Vietnam maar sinds drie jaar werden de moeilijkheden steeds groter. De communistische opstand gaat door zonder een ernstige bedreiging te worden.

Spanningen

Bangkok heeft moeilijkheden met de mohammedaanse Maleiers in het zuiden, waar een separatistische beweging bestaat en met de etnische minderheden in het noorden. Bovendien worden de inkomsten van de staat bedreigd door de terugtrekking van de Amerikaanse troepen uit Indo-China terwijl er een discussie aan de gang is over het bondgenootschap met de Verenigde Staten.

Onlangs heeft de toelating van China tot de Verenigde Naties de spanningen doen stijgen en bijgedragen tot versterking van een „neutralistische” stroming die

Huis verwerpt moties voor stopzetting oorlog

WASHINGTON, 18 nov. — Het Amerikaanse Huis van afgevaardigden heeft gisteravond met 238 tegen 164 stemmen een amendement verworpen, dat stopzetting beoogt van de financiering van de Amerikaanse militaire operaties in Indochina na 1 juni, indien alle Amerikaanse krijgsgevangenen zijn vrijgelaten.

Tegenstanders van het amendement betoogden, dat goedkeuring ervan de handen van de Amerikaanse president zou binden en een troefkaart zou wegnemen, die hij nodig heeft bij zijn pogingen, te komen tot een vredesregeling, hetzij in Parijs, Peking of Moskou.

Na de verwerping van het amendement keurde het Huis een wetsontwerp goed tot toewijzing van 71 miljard dollar voor de defensie. Dit geschiedde met 342 tegen 51 stemmen.

Voor de goedkeuring van het wetsontwerp waren, afgezien van het genoemde amendement, nog meer amendementen verworpen, die besnoeiing besogden van gelden voor oorlogsinspanningen of defensie in het algemeen.

Verworpen werd o.m., met 161 tegen 52 stemmen, een amendement waarin het tijdstip van de Amerikaanse presidentsverkiezing, 7 november 1972, als einddatum is bepaald voor de terugtrekking van de Amerikaanse troepen.

Het door het Huis van afgevaardigden goedgekeurde bedrag van 71 miljard is 1.467 miljard dollar meer dan het bedrag van de vorige toewijzing van defensiegelden. Het wetsontwerp gaat nu naar de Senaat.

Bij de ondertekening van de wet op militaire aankopen heeft

president Nixon verklaard zich niet te zullen storen aan het amendement van Senator Mansfield dat aan die wet is gehecht, waarbij er bij hem op wordt aangedrongen een definitieve datum voor de terugtrekking van de troepen uit Vietnam vast te stellen, afhankelijk van de vrijlating van de Amerikaanse krijgsgevangenen. De wet omvat een bedrag van 21 miljard dollar. (Reuter)

VS zullen eventuele inval in Laos steunen

WASHINGTON/SAIGON, 18 nov. — De Verenigde Staten zullen niet aarzelen de Amerikaanse luchtmacht opnieuw steun te laten geven aan een tweede Zuidvietnamese inval in Laos als dat nodig is ter bescherming van de Amerikaanse troepen, zo heeft minister Laird van defensie gisteren verklaard op een persconferentie in Washington.

De minister zei echter dat de VS niet meer over dezelfde hoeveelheid artillerie beschikken als is gebruikt bij het eerste Zuidvietnamese offensief in Laos, in februari van dit jaar. Over de dreiging van Noordvietnamese infiltraties in Zuid-Vietnam, via Laos en Cambodja zei Laird dat het nog wat te vroeg is in het droge seizoen, de tijd dat de infiltratie altijd het meest intensief is, om de omvang ervan te kunnen beoordelen.

Vanuit Saigon werd dezer dagen bericht dat de VS al eerder dan ormaal met de bestoking van de aanvoerroutes in Laos zijn begonnen. Gisteren werd uit de Zuidvietnamese hoofdstad gemeld dat binnenkort voor het eerst ook de Zuidvietnamese luchtmacht zal gaan deelnemen aan geregelde lucht-aanvallen op de Ho-Tsji-Minh-route in het oosten van Laos.

uitgegroeid tot de op zeven na grootste ter wereld.

Vier Amerikaanse gevechtsbommenwerpers hebben gisteren weer Noordvietnamese luchtafweerstellingen bestookt, 65 km ten noorden van de gedemilitariseerde zone. Een stelling is vernietigd en een tweede beschadigd, zo heeft het Amerikaanse opperbevel in Saigon meegedeeld. (Reuter-AP)

Leger de baas in Thailand

BANGKOK, 19 nov. (Reuter) — Premier Thanom Kittikatsjorn van Thailand heeft een comité van negen man —zeven hoge militairen en twee burgers — gevormd, dat het politieke beleid moet bepalen, nu de door het leger gesteunde Partij van de Revolutie de parlementaire democratie heeft afgeschaft.

Volgens waarnemers zal de negen man sterke groep, die onder leiding staat van premier Kittikatsjorn zelf, politieke richtlijnen gaan geven aan een kabinet dat de dagelijks terugkerende aangelegenheden moet behandelen. Dat kabinet is er echter nog niet.

De instelling van het comité betekent dat het 100.000 man sterke leger het bij de behandeling van belangrijke staatszaken in feite voor het zeggen krijgt.

Zuid-Vietnam overweegt hulp aan Cambodja

SAIGON ,20 nov. (Reuter) — Zuid-Vietnam overweegt het zenden van duizenden valsehermtroepen naar Cambodja om de Noordvietnamese druk op de Cambodjaanse hoofdstad Phnom Penh te verlichten.

Het plan van Saigon zou het ontzetten van een 20.000 man sterke Cambodjaanse troepenmacht kunnen inhouden, die ongeveer 80 km ten noorden van Phnom Penh is ingesloten. Een doorbraak naar deze Cambodjaanse manschappen zou meer Cambodjanen vrijmaken voor de verdediging van hun hoofdstad. De gevechten van de laatste tijd, enkele kilometers ten westen van Phnom Penh, hebben geleid tot zware Cambodjaanse verliezen.

SAIGON

VALT AAN

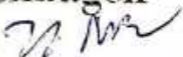
PHNOM PENH, 2 nov. (Reuter) — Duizenden Zuidvietnamese militairen zijn de grens in het zuidoosten van Cambodja overgetrokken in een nieuw grootscheeps offensief. Dit is in militaire kringen in de Cambodjaanse hoofdstad Phnom Penh, vernomen.

De troepen worden voorafgegaan door pantserwagens. Ooggetuigen hadden gisteren al een kolonne, bestaande uit 65 pantserwagens en 200 vrachtwagens waargenomen in Tsjipoe, ongeveer 20 km in het gebied dat wordt aangeduid als de Papagaai-bek en dat een „uitstulping“ van de Cambodjaanse grens in Zuid-Vietnam is.

Van Zuidvietnamese zijde is bevestigd dat een nieuwe Zuidvietnamese operatie in Cambodja ophanden is. Deze zou zich voornamelijk richten op stukken van de provincie Kampong Cham, in het noorden van de „Papagaai-bek“.

Eerder was uit goedingelichte bron in Saigon vernomen dat Zuid-Vietnam overwoog valschermtroepen naar Cambodja te zenden om de Noordvietnamese druk op de Cambodjaanse hoofdstad Phnom Penh te verlichten.

Erkenning Hanoi door Oslo en Kopenhagen een feit

OSLO/KOPENHAGEN/HONGKONG, 26 nov. — Noorwegen en Denemarken hebben besloten diplomatieke betrekken aan te knopen met Noord-Vietnam op ambassadeursniveau. De ambassadeurs van de twee Scandinavische landen in Peking zullen ook in Hanoi worden geaccrediteerd.

Het nieuws over de betrekkingen met Oslo werd door Hanoi in een eenregelige bekendmaking gepubliceerd. Eerder deze maand had het Noorse parlement met 91 tegen 75 stemmen ten gunste van erkenning van Noord-Vietnam gestemd.

Al direct bij het aan de macht komen van de socialistische regering onder premier Bratteli, begin dit jaar, was verklaard dat erkenning van Hanoi een der belangrijke punten van de Noorse buitenlandse politiek zou zijn.

Ook de nieuwe sociaal-democratische regering onder premier Krag had dit punt hoog op de prioriteitenlijst geplaatst. Noorwegen en Denemarken zijn de eerste twee NAVO-landen die Hanoi erkennen.

Leger Cambodja moet terugtrekken

PHNOM PENH, 2 dec. — De Cambodjaanse premier, maarschalk Lon Nol, heeft in het geheim zijn militaire commandanten de opdracht gegeven om alle troepen terug te trekken van de legeroperatie in het noordoosten van het land die sinds enige dagen onder zware communistische druk is komen te staan.

90 km ten noorden van Phnom Penh, zijn zo'n 8000 man her en der geïsoleerd. Volgens berichten uit Saigon hebben de Cambodjaanse troepen zich teruggetrokken uit de stad Baray, het hoofdkwartier van waaruit de operaties wordt geleid.

De toestand wordt in de Zuidvietnamese hoofdstad ernstig genoemd. De regering in Phnom Penh heeft gevraagd om meer luchtsteun van de Amerikaanse en Zuidvietnamese luchtmacht om de geïsoleerde troepen te operatie wordt geleid.

De operatie, die gericht is op het ontzet van de provinciehoofdstad Kompong Thom, die al kort na de staatsgreep in Cambodja in maart vorig jaar in handen van de guerrillastrijders kwam, begon in augustus met een opmars langs hoofdweg nr. 6, maar is nu door een reeks communistische aanvallen volkomen vastgelopen, doordat de Cambodjaanse strijdkrachten zijn versnipperd en geen contact meer met elkaar kunnen krijgen.

Gisteren heeft maarschalk Lon Nol, die na een beroerte begin dit jaar nog slechts een klein aandeel had in de leiding van de oorlog, onverwachts een bezoek gebracht aan Skoun, waar de 20.000 man sterke achterhoede van de Cambodjaanse strijdmacht is gelegerd.

Aan de frontlinie, ongeveer

Vietcong vecht niet met de Kerst en nieuwjaarsdag

SAIGON, 3 dec. — De Vietcong heeft bekend gemaakt dat haar troepen een wapenstilstand van drie dagen in acht zullen nemen met Kerstmis, Nieuwjaar en bij de Tetfeesten van februari.

Deze aankondiging werd gedaan door het radiostation van de Vietcong. (Reuter)

Offensief van communisten in Cambodja

PHNOMPENH, 8 dec. (AFP, DPA) — Geregelde eenheden van de Vietcong en Noord-Vietnam zijn doorgedrongen tot de directe toegangswegen naar de Cambodjaanse hoofdstad Phnompenh. Op tien kilometer van de stad zijn in de nacht van dinsdag op woensdag zware gevechten geleverd. Gisteravond werden de stad en het vliegveld onder vuur genomen. Vanmorgen begonnen de Cambodjaanse artillerie en luchtmacht, met steun van Amerikaanse gevechtshelikopters, met zware beschietingen van de tegenstander.

Vooraf in Cambodja, maar ook in Laos hebben zich de laatste dagen dra-

matische gevechten voorgedaan, die ver uitgaan boven de gebruikelijke militaire acties aan het begin van de droge periode.

Het jongste offensief van de communisten in Cambodja heeft de Amerikanen en hun bondgenoten zeer verontrust. Het regeringsleger van Phnompenh is zonder de blijvende steun van de Amerikaanse luchtmacht en de Zuidvietnamese grondtroepen niet in staat de Noordvietnamese troepen nog langer tegen te houden. De troepen van veldmaarschalk Lon Nol zouden niet eens het gebied rond Phnompenh over een langere periode kunnen verdedigen.

Instorting

Militaire deskundigen vrezen de volledige instorting van het nog niet door de communisten bezette deel van de Khmer-republiek als eenmaal de laatste Amerikaanse soldaten uit Zuid-Vietnam zijn teruggetrokken en de zogenaamde „vietnamisering“ van de oorlog totaal is. Men kan zich nauwelijks voorstellen dat het regeringsleger van Saigon sterk genoeg zal zijn om op te treden in Cambodja als Noord-Vietnam en de Vietcong een groot offensief beginnen in Cambodja en Zuid-Vietnam tegelijk.

Uitzichtloos

De jongste zware nederlagen van het Cambodjaanse leger hebben aangevoeld dat de militair-strategische situatie van Phnompenh op langere termijn tamelijk uitzichtloos is. Zelfs de sinds het einde van de moessontijd weer verdubbelde en verdrievoudigde Amerikaanse luchtaanvallen op de Ho Tsjih Minh-route in Laos en Cambodja hebben het offensief van generaal Giap naar het zuiden niet kunnen verhinderen.

Laos

De juistheid van deze bewering van Hanoi wordt niet alleen bewezen door de verhoogde gevechtsactiviteit van de communisten tegen de Cambodjanen en Zuidvietnamezen, maar ook door de grotere militaire druk in Laos. De Laotiaanse regeringsstrijdkrachten hebben maandag na zware gevechten de stad Saravane aan de Noordvietnamese troepen moeten prijsgeven.

De overgave van deze stad, 400 kilometer zuidoosten van Vientiane, is het voorlopig hoogtepunt van de strijd in het gebied van het strategisch belangrijke Boloven-plateau, die de communisten aanzienlijke terreinwinst heeft gebracht.

860
Sterker nog, we gaan 't vieren.
We geven een "oude" kleuren-
poster weg. Tijdelijk.
Schrif een kaartje (zonder post-
zegel) naar Sonnama,
Antwoordnummer 10,
Dokkum.
Koop een fles Sonnama
Berenburg en stort uzelf in
het avontuur.

W! Nieuw!

**WAT STAAT ER IN DE
PENTAGON-DOCUMENTEN, DAT MEN
NOG NIET WIST? (I)**

11 Dec 72 V.v.

**DEZELFDE
POLITIEK MET
EEN ANDER**

De Pentagonpapers werden dus geschreven door dezelfde mensen die meehielpen de oorlog te voeren. *Wat staat erin, dat men nog niet wist?* Er staat in, dat de VS al vanaf 1945 oorlog voeren in Vietnam en dat de lijn van hun politiek in twintig jaar en onder vier verschillende presidenten van alle twee partijen in wezen hetzelfde gebleven is. Het enige wat in die jaren regelmatig veranderde, waren de methoden waarmee men die politiek uitvoerde.

De Pentagonpapers onthullen, dat de politiek van Eisenhower (en Nixon) in 1954 leidde tot de mislukking van de conferentie van Genève; dat de VS willens en wetens de akkoorden van Genève schonden en al sabotage-acties in Noordvietnam lieten uitvoeren toen van een 'opstand' in Zuidvietnam nog geen sprake was. Ze tonen aan, dat de Amerikaanse inmenging ten tijde van Eisenhower en Kennedy al veel grotere vormen had aangenomen dan algemeen werd vermoed. Enzovoort.

Maar vóór alles laten de Pentagonpapers zien, dat de doelstellingen van de Amerikaanse politiek in Vietnam sinds 1945 nooit fundamenteel zijn veranderd. Dat doel is nog steeds een 'overwinning' op 'de communisten'. Daarom kon Nixon, vice-president van 1952-1960, de publicatie van de Pentagonpapers niet aangrijpen om de 'schuld' van de oorlog aan de Democraten te geven. Daarom is het niet zo verbazingwekkend, dat Nixon de schone lei die hij in 1968 bij de verkiezingen kreeg, niet

volledige terugtrekking van alle Amerikaanse troepen uit Vietnam werd geëist, binnen een half jaar na de vrijlating van de Amerikaanse krijgsgevangenen in Noordvietnam.

MACHTSELITE

Ook in een ander opzicht zijn de Pentagonpapers méér dan een historische analyse. Behalve dat ze de grote rode lijn van de Vietnam-politiek laten zien, geven ze een vernietigend inzicht in de verhouding tussen regeerders en geregeerden. Vier achtereenvolgende regeringen blijken bevolking en volksvertegenwoordiging met

sombere critici (o.a. C. W. Mills) al jaren geleden stelden, blijkt de eenvoudige waarheid te zijn: pers, publiek en parlement worden door de regerende elite alleen maar gezien als objecten die gemanipuleerd kunnen worden. Er was (alweer: is) geen sprake van, dat de regering het publiek de informatie verschafte, nodig om een redelijke democratie mogelijk te maken. Laat staan dat ze zich iets gelegen liet liggen aan binnen- of buitenparlementaire critici. De verwatenheid die uit de volgende boodschap van adviseur Mc George Bundy aan Johnson (1965) spreekt, is symptomatisch: 'Geen enkele van de speciale oplossingen of kritieken die door individuele hervormers binnen de regering of in de pers met ijver naar voren zijn gebracht, zijn van groot belang, en veel ervan is zonder meer verkeerd'. . . . 'de Amerikaanse politiek in Vietnam is in hoofdzaak juist en wordt goed geleid'.

In maar twee gevallen speelt het Congres een andere rol in de Pentagonpapers dan die van algemeen slachtoffer van regeringsmanipulatie, samen met pers en publiek. Beide keren zijn tekenend voor de plaats van de volksvertegenwoordiging in de Vietnampolitiek. De eerste keer is in 1964. De regering Johnson krijgt behoefte aan een royaal gebaar van het parlement, dat de wereld duidelijk kan maken hoe eensgezind Amerika achter Johnsons Vietnambeleid staat. Daartoe hadden de adviseurs al maandenlang gewerkt aan een resolutie, die — wanneer de tijd daarvoor rijp was — ingediend zou worden. De incidenten in de Golf van Tonkin (augustus 1964) waren — zonet een moedwillige en geplande provocatie (hierover blijven de Pentagonpapers vrij duister) — dan toch in ieder geval een geschenk uit de hemel. Dezelfde Fullbright die later zo'n fel tegenstander van de oorlog zal worden, loodst dan de Tonkinresolutie door het Congres. En Johnson weet niet hoe gauw hij de onbegrensde mogelijkheden om de oorlog op te voeren moet gebruiken. Pas langzamerhand krijgen de volksvertegenwoordigers in de gaten, dat ze 'genomen' zijn.

Het tweede geval speelt in 1967. Tegen die tijd is de regeringstop onderling verdeeld in haviken en duiven. Tegenover elkaar staan de militairen, die de lucht-oorlog tegen Noordvietnam verder willen uitbreiden, en McNamara. De laatste vindt de bombardementen politiek noch militair effectief, wordt daarin door de feiten gesteund, en is tegen uitbreiding. *Wat gebeurde er in deze patstelling? De chefs*

ten staven zorgen ervoor dat het militaire voorbereidingscomité van de Senaat — een club uiterst militaristische senatoren — een hearing organiseert. En daar wordt de burger McNamara door 'deskudige' militairen 'gekruisigd' zoals dat in het Amerikaans heet. Zo weten de militairen via dit deel van de senaat Johnson ertoe te brengen er weer een schepje bommen bovenop te doen.

GEEN DE-ESCALATIE

De moraal van het lied is niet, dat de Indochinese oorlog er veel anders had uitgezien als de Amerikaanse leiders voortdurend open kaart hadden gespeeld. Het beeld van een oorlogszuchtige machtselite, die tegenover de grote meerderheid van redelijke en vredelievende burgers staat, klopt niet met de werkelijkheid. George Ball heeft zonder twijfel gelijk als hij de mentaliteit van Johnsons topadviseurs niet vindt verschillen van die van de doorsnee-Amerikaan. De kritiek op de oorlog werd pas massaal toen grote delen van de bevolking de nadelige gevolgen ervan aan den lijve begonnen te ondervinden. En de onwetendheid van de bevolking over wat er werkelijk in Vietnam gebeurde, was niet alleen het gevolg van de manipulatie van de regering. Want, het is al eerder opgemerkt, heel veel van wat in de Pentagonpapers staat, was voor ieder die het wilde weten, vaak al jaren geleden bekend.

Toch blijkt uit de Pentagonpapers dat in uiterste instantie de publieke opinie het laatste woord heeft. Het terugtrekken van de Amerikaanse troepen werd niet begonnen omdat Washington een andere politiek wilde gaan voeren, die tot een vredzame regeling zou kunnen leiden. De Pentagonpapers laten er geen twijfel over bestaan, dat de middelen om de oorlog op de oude manier voort te zetten uitgeput waren. De reserves aan conventionele troepen waren nagenoeg op. De strategische reserves stonden op een minimaal peil. De economie kwam in last. Johnson moest in 1968 kiezen. Of een nationale mobilisatie en het overschakelen op een totale oorlogseconomie, of het voortzetten van de oorlog met andere middelen. Het eerste alternatief viel uit. Want het kwam de regeerders onmogelijk voor, dat het Amerikaanse volk dergelijke maatregelen zou slikken. Uiteindelijk was het dus toch de publieke opinie, of liever gezegd: de angst voor de publieke opinie, die — in een verkiezingsjaar — de Amerikaanse strategie in Indochina zou wijzigen.

(Slot volgt)

SOORT OORLOG

KORT na de Oktoberrevolutie van 1917 loste Trotski een bolsjewistische verkiezingsbelofte in en liet hij de geheime afspraken in en liet hij de geheime archieven die hij in de tsaristische archieven had aangetroffen. Nog nooit zijn daarna zoveel gekwalificeerde documenten over een oorlog gepubliceerd als nu in de Pentagonpapers. Maar nog geen drie maanden na hun onthulling wordt de betekenis ervan alweer geminimaliseerd. Commentatoren laten het voorkomen alsof de Pentagonpapers geen enkel licht werpen op de huidige Vietnampolitiek. Het is 'maar' geschiedenis, heet het. En in een groot Amerikaans weekblad dat eerst een topoplage bereikte door uittreksels uit de Pentagonpapers af

Een zin om diep over na te denken. Want in de Pentagonpapers komt men werkelijk geen enkel stuk tegen dat er zelfs maar op zou kunnen wijzen dat de onbeschrijflijke moordpartijen op mens en natuur, waarop de Vietnampolitiek neerkwam (en neerkomt) door de planners en beslissers in Pentagon en Witte Huis als een probleem werden ervaren.

ANONIEME ONDERZOEKERS

De centrale figuur in de Pentagonpapers is Robert McNamara. Van 1961 tot 1968 vervulde hij als minister van Defensie een sleutelpositie in de regeringen van Kennedy en Johnson. Als eerste en enige nedye burger McNamara, ex-directeur van de Fordfabrieken, de militairen in het Pentagon onder controle. Met harde managersmethoden. IBM betekende in defensiemethoden. IBM betekende in werkelijkheid Tk, Bob McNamara, vertelden Maar juist door zijn stroomlijning van het defensie-apparaat, door ingrijpende bezuinigingen op zinloze militaire prestige-objecten maakte hij de weg vrij voor twee noodlottige ontwikkelingen. Dankzij McNamara's efficiënte bedrijfsvoering konden de VS in het begin van de jaren zestig hun voorsprong op het gebied van nucleaire wapens tienvoudig vergroten. Het resultaat: een nieuwe, nog absurdere ronde in de bewapeningswedloop. En datzelfde zuinige beleid stelde enkele jaren later de VS in staat een kolossaal expeditieleger naar Zuid-Oostazië te sturen, zonder dat de Amerikaanse samenleving daar in eerste instantie veel onderleed.

Het verloop van de Indochinese oorlog is dan ook wel eens gekarakteriseerd als het failliet van de Harvard Business School. In 1967 werd een gedetailleerd onderzoek tot een onderzoek naar de rol van McNamara definitief duif en gaf hij op de VS in Vietnam. De technokraat McNamara nam de technokratie serieus: zelfde methoden die zijn politiek mogelijk hadden gemaakt, moesten nu aan het licht brengen waarom deze was mislukt. Op geen enkele manier heeft hij getracht zichzelf schoon te wassen. Blijkbaar verkeerde hij in de mening dat daarvoor ook geen reden was. Na de publicatie van de Pentagonpapers hebben uitgelaten over de nogal geschokt hebben uitgeleverd door commentaren: 'Als ik zo'n leugenaar was als ze nu zeggen, waarom zou ik dit dan allemaal hebben laten schrijven?' Het onderzoek werd uitgevoerd door 36 auteurs, burgers zowel als militairen. Alleen waren als adviseur of deskundige verbonde aan het Pentagon of ermee gearbeide onderzoeksinstituten. Om objectiviteit te bevorderen en mogelijke representaties tegen te gaan werd hun absolute anonimiteit gegarandeerd. Het lijkt wel vast te staan dat McNamara het uiteindelijk resultaat, dat eind 1968 voltooid werd, openbaar heeft willen maken. President Johnson verbod dit echter.

BART TROMP

te drukken, schreef iemand al in augustus dat men vooral niet mocht vergeeten, dat het hier om tweede- en in derderangs documenten ging, geanalyseerd door vierde- en vijfderangsambtenaren.

EN DE-ESCALATIE

Kritiek, met andere woorden, van het soort dat een roman afkraakt, omdat deze niet rijmt. Het veelgehoorde bezwaar dat de Pentagonpapers 'niet compleet' zijn, klopt. De naam zegt het immers al: het zijn enkel documenten van het ministerie van Defensie. De politiek die buiten het Pentagon om ging, vindt men er dus niet van terug. Maar niet voor niets wil de folklore in de VS niet veel sprake is. Voor een volledig beeld ontbreken vooral documenten over beslissingen op het hoogste niveau: verslagen van de vergaderingen van de Nationale Vellighedsraad en van die tussen de president en zijn naaste adviseurs. Maar wat rest, is nog om van te watertanden. Zelfs in de snelle Bantampoketuitgave, hoewel die volgens Arthur Schlesinger maar 5% van alle documenten bevat. En hoewel deze Pentagonpapers natuurlijk niet los kunnen worden gemaakt van de omstandigheden waarin ze dienst deden, legden ze wel de sfeer waarin de Vietnampolitiek werd (wordt?) gemaakt van George W. Ball, voormalig onderminister van Buitenlandse Zaken (en de voornaamste criticus van de Vietnampolitiek binnen de regering Johnson), klagelijk dat je uit de Pentagonpapers de indruk kreeg dat in het Vietnambeleid humanitaire overwegingen geen rol hadden gespeeld. Niets was minder waar. Uit eigen ervaring kon Ball meedelen 'dat er geen koude of ongevoelige mensen onder de topadviseurs van de president waren. Zij waren net zo humanaan en meedogend als welke andere groep Amerikanen.'

ken en een eind te maken aan het Vietnamese avontuur. Op grond van de Pentagonpapers kan immers bijna mathematisch voorspeld worden, dat de politiek van de huidige Amerikaanse regering geen andere is of zal zijn, dan die van Truman, Eisenhower of Kennedy. Het enige wat verandert zijn de middelen. Het Amerikaanse landleger is niet meer te handhaven, dus moet een ander leger 1954 was dat een door de VS betaald en uitgerust Frans expeditieleger, van 1954-1965 een Zuidvietnamees leger; en dat leger, inmiddels bijna tien keer zo groot als in 1960, uitgerust met de duurste wapens, moet het nu nog maar eens proberen.

Men kan zich dan ook afvragen of het de slimheid van Nixon of de domheid van zijn tegenstanders is, die ervoor gezorgd heeft, dat — de Pentagonpapers ten spijt — toch de Vietnamese oorlog in kameraarszaak is, die straks in Peking kan worden schappelijk overleg geregeld kan worden. Daar is geen sprake van. Alleen in afgelopen week stonden in de krant volgende kleine berichtjes. Stuk voor stuk van zijn voorgangers blijft volgen: — Het Cambodjaanse leger zal worden opgevoerd. — Een aantal ontbladeringstechnie andere vormen van chemische oorring worden 'gevietnamiseerd'. — Nieuwe (en zeer hevige) Amerikaanse bombardementen vonden plaats op vietnam. — 20.000 à 30.000 man Amerikanen zullen als 'specialisten' in nam blijven. — Het Amerikaanse Huis van digden wees onder zware druk Witte Huis een resolutie af.

op mij. Ze vinden dat ik als vertegenwoordiger van het Cambodjaanse verzet tegen de Amerikaanse imperialisten niet in Peking zou moeten blijven. Maar toen de Duitsers in de Tweede Wereldoorlog Frankrijk binnenvielen, leidde de Gaulle het Franse verzet niet in Frankrijk zelf, maar vanuit Londen, omdat Londen een bondgenoot was en dicht genoeg bij Frankrijk ligt. Zo is Peking voor ons het „thuisfront“. Vanuit Peking ben ik zeer goed in staat leiding te geven aan het verzet in Cambodja. De Chinezen hebben een telecommunicatiesysteem voor ons georganiseerd.

In welke mate krijgt u steun van de Chinese regering?

De Chinezen kunnen niet toestaan dat een vreemde, niet-Indochinese macht Indochina bezet, omdat het vlak bij China ligt en de veiligheid van China mede afhankelijk is van de veiligheid van het Indochinese volk.

China kan dus niet toestaan dat de Amerikaanse imperialisten Zuid-Vietnam, Laos en nu Cambodja blijven bezetten. En dat is de reden waarom we kunnen stellen dat er bij het komende bezoek van Nixon aan Peking geen sprake zal zijn van een compromis tussen de Amerikaanse imperialisten en de Volksrepubliek China. Minister-President Tsjoë en-Lai zei me nog geen uur geleden dat hij het volgende tegen Nixon zou zeggen: „U moet alle niet-Indochinese legereenheden uit Indochina terugtrekken en de Indochinese volkeren met rust laten. Laat hen hun eigen problemen oplossen, zonder inmenging van buiten af. China zal Indochina nooit bezetten. Zoals u weet stuurt China geen soldaten over zijn grenzen, maar ik kan u verzekeren dat China ons volledig en tot onze uiteindelijke overwinning zal ondersteunen, en dat geldt ook voor het Vietnamese verzet en het Laotiaanse verzet, de Pathet Lao.

Bent u van plan president Nixon te ontmoeten als hij naar Peking komt?

Als president Nixon mij graag wil ontmoeten, zal ik dat met liefde doen. Mogelijk zal minister-president Tsjoë en-Lai tegen Nixon zeggen: „U moet zich tot Sihanoeek wenden als u het probleem Cambodja wenst op te lossen.“

Maar Nixon zal waarschijnlijk weigeren mij te ontmoeten. Hij ondersteunt Lon Nol volledig en erkent Sihanoeek niet als leider van het Cambodjaanse volk. Maar Nixon is niet van wezenlijk belang voor mij, omdat ik onze politiek — mijn politiek — baseer op de gewapende strijd tegen Nixon en zijn imperialisme. Wij zijn zeer optimistisch, wij zijn ervan overtuigd dat Nixon zal worden verslagen.

Ik las onlangs dat enige leden van uw partij Lon Nol benaderden met het voorstel een coalitie-regering te vormen om zo de Noordvietnamezen uit Cambodja te kunnen verdrijven. Is dat waar?

Dat is bepaald niet waar. Degene die hopen een coalitie met Lon Nol te vormen, zijn geen aanhangers van mij. Het zijn geen leden van het Verenigd Front van Cambodja. Zij die een coalitie-regering willen zijn volgelingen van Frankrijk en de Sôwjet-Unie. Zij vormen de derde groep

mijn terugtrekken in Frankrijk. Ik meende het in alle ernst toen ik het voor het eerst zei, maar sinds ik hoorde dat Frankrijk zich opstelt ten gunste van Lon Nol en de derde groepering ben ik van gedachten veranderd.

Bovendien zal er na de oorlog enorm veel werk te verzetten zijn voor de wederopbouw van Cambodja. Zowel de communisten als de niet-communisten zijn zich bewust van het feit dat de overgrote meerderheid van de Cambodjanen niet communistisch is. Zij kunnen het communisme niet begrijpen. De communisten, hoewel nu wel overtuigd van hun toekomstige macht in Cambodja, beseffen wel degelijk dat ze het land niet kunnen leiden zonder de meerderheid der Cambodjanen, die niet communistisch maar royalistisch en boeddhistisch is. Daarom hebben zij Sihanoeek als staatshoofd nodig. Ik ben de enige die in staat zal zijn hen te verenigen en het ontstaan van moeilijkheden tussen de overwinnaars te vermijden. De overwinnaars in Cambodja zullen de communisten en de Sihanoeekisten zijn.

Beide groeperingen hebben me te kennen gegeven dat ik me onmogelijk binnenkort kan terugtrekken. Zij hebben behoefte aan nationale eenheid, en dat is slechts mogelijk als ik fungeer als brug tussen de communisten en de niet-communisten. Ik heb erin toegestemd te blijven, en als ik me terugtrek, zal dat in China of in Korea zijn, niet in Frankrijk. Ik ben ontstemd over de politiek van Frankrijk jegens ons.

Maar ik wil wel even duidelijk stellen dat de helft van mijn regering zich op dit ogenblik in Cambodja bevindt. In de bevrijde gebieden functioneert het koninklijk bestuur weer. Wij bezetten nu meer dan tweederde van het land en het is bepaald onjuist te stellen dat wij slechts een regering in ballingschap zijn. De helft van mijn regering — mijn ministers en onderministers — leiden het leger, het bestuurslichaam en het volk in Cambodja zelf. Lon Nol beroofde het parlement van zijn wetgevende macht en het is nu duidelijk voor de wereld dat zijn regering anti-constitutioneel en illegaal is. Hij kan niet volhouden de staat Cambodja te zijn. De wettige leider is Sihanoeek en niet Lon Nol.

Volgens de regering van Lon Nol zou uw leger slechts uit Noordvietnamezen bestaan die zich uitgeven voor Cambodjanen en die u voor hun eigen doeleinden misbruiken.

Wij hebben zeker een vriendschappelijke en broederlijke samenwerking met andere Indochinese volkslegers, niet alleen met het Vietnamese, maar ook met het Laotiaanse — de Pathet Lao. Alleen aan de grenzen is sprake van een militaire samenwerking met de andere Indochinese strijdkrachten. De gezamenlijke operaties tegen onze gemeenschappelijke vijand, blijven beperkt tot de grensgebieden. Maar in Cambodja, ver van de grenzen, is het 't leger — het Cambodjaanse Volksleger — dat de gevechten leidt.

Twee maanden geleden bijvoorbeeld doodden we in Phnom Penh midden op de dag twee Amerikaanse officieren, terwijl tien anderen werden gewond. Kunt u zich voorstellen dat de

nen in Phnom Penh hebben gedood, zijn Cambodjanen, leden van ons Verenigd Front.

De Cambodjaanse ambassade in Manila, in de ambassade van de republiek Khmer, heeft persverklaringen uitgegeven over het sterven van hun regering Angkor te sparen. Zij beweren dat de ruïnes van Angkor in handen zijn van leden van de Vietcong en dat ze door hen worden verwoest.

U kunt het vragen aan de Vietcong vertegenwoordigers hier in Peking, zij zullen u vertellen dat ze niet verantwoordelijk zijn voor het behoud of de vernietiging van Angkor. Het is mijn leger dat verantwoordelijk is voor de controle van dit gebied. Angkor is in handen van mijn soldaten. Bekijkt u deze foto's maar eens, mevrouw. U kent het type, u bent immers vele malen in Cambodja geweest. U weet dat het geen Vietnamezen maar Khmers zijn.

Wij verwoesten Angkor niet, wij houden te veel van Angkor. Wij zijn er te trots op om het te schaden. In werkelijkheid zijn enige delen van Angkor — Angkor Thom en zelfs Angkor Wat — verwoest door de bombardementen en de beschietingen vanuit de vliegtuigen van Nixon en door de artillerie van Lon Nol. Zij vuurden met hun houwitser. Met Amerikaanse geweren, vanuit Siem Reap, onder het voorwendsel te schieten op de Vietcong. Maar er wa-

ren in Phnom Penh twee koninklijke hoofdsteden, Phnom Penh en Angkor. Phnom Penh is minder oud dan Angkor, maar het zijn beide koninklijke hoofdsteden. Het leger van Lon Nol bezet Phnom Penh, en zoals u weet zijn er in Phnom Penh vele pagodes en vele schatten uit de oudheid.

Mag ik u vragen wanneer u naar Cambodja denkt terug te keren om de werkelijke leiding van het Bevrijdingsleger op u te nemen?

De enige manier om van hieruit of vanuit Hanoi naar Cambodja te komen is via de Ho Tsjih-minh route. Mijn partizanen zeggen dat het veel beter is een levende Sihanoeek te hebben dan een dode. Als ik dood of gevangen ben heeft het Verenigd Front geen wettelijke rechten meer, de regering komt dan automatisch aan Lon Nol. Het is dus van vitaal belang voor het verzet dat ik in le-

Wij hebben in Cambodja twee koninklijke hoofdsteden, Phnom Penh en Angkor. Phnom Penh is minder oud dan Angkor, maar het zijn beide koninklijke hoofdsteden. Het leger van Lon Nol bezet Phnom Penh, en zoals u weet zijn er in Phnom Penh vele pagodes en vele schatten uit de oudheid.

Het koninklijk paleis lijkt op dat van Angkor, het is een historisch monument. In het paleis, in het Nationale Museum, bevinden zich vele waardevolle voorwerpen. Zij willen Angkor neutraliseren of internationaliseren omdat Angkor in handen van mijn leger is. Waarom komen zij niet met het voorstel om Phnom Penh te internationaliseren? Wij zouden een neutralisatie van Angkor accepteren als Lon Nol de neutralisatie van Phnom Penh accepteert. Anders is het geen eerlijk spel.

Mag ik u vragen wanneer u naar Cambodja denkt terug te keren om de werkelijke leiding van het Bevrijdingsleger op u te nemen?

De enige manier om van hieruit of vanuit Hanoi naar Cambodja te komen is via de Ho Tsjih-minh route. Mijn partizanen zeggen dat het veel beter is een levende Sihanoeek te hebben dan een dode. Als ik dood of gevangen ben heeft het Verenigd Front geen wettelijke rechten meer, de regering komt dan automatisch aan Lon Nol. Het is dus van vitaal belang voor het verzet dat ik in le-

vijand. Er bestaat dus geen enkele reële mogelijkheid voor mij om Cambodja te bereiken. Maar zodra Nixon de bombardementen op de Ho Tsjih-minh route stopzet, vertrek ik onverwijld naar Cambodja.

Welke regeringsvorm hebt u in uw hoofd voor na de overwinning van uw bevrijdingsleger?

Er zal een nieuw, onafhankelijk en neutraal Cambodja komen. Op dit moment werken we samen met het Vietnamese en Laotiaanse verzet omdat eenheid noodzakelijk is in de strijd tegen een zo machtige vijand als het Amerikaanse imperialisme. Toen Frankrijk voor de opgave stond zichzelf te bevrijden, moest de Gaulle niet alleen met Amerika en Groot-Brittannië samenwerken, maar ook met een communistisch land als Rusland. Hetzelfde verschijnsel doet zich nu bij mij voor. Ik werk samen met communisten, met Vietnam bijvoorbeeld, omdat we ons moeten verenigen.

Als we eenmaal bevrijd zullen zijn en dat zwart op wit staat geschreven door de drie volkeren van Indochina, door de leiders van de Indochinese verzetstrijders, zal Cambodja weer een neutraal land worden. Vietnam zal de neutraliteit en soevereiniteit van Cambodja volledig respecteren. Als niet-gebonden staat zal onze binnenlandse politiek enigszins socialistisch-progressief zijn, maar niet

Foto Ronald Sweeting

Bert de Vries

ver, linker regime worden dan het Sangkum.

In een vroeger interview met een andere journalist hebt u gezegd dat u gefaald hebt. Wat bedoelde u daarmee?

Ik heb gefaald omdat ik mijn vertrouwen schonk aan mannen als Lon Nol en de „rechtsen“ in Cambodja. Ik geloof nu dat onze nieuwe neutraliteit zal blijven bestaan en niet zal mislukken omdat zij gebaseerd zal zijn op een zeer progressief regime, zonder inspraak van de rechtsen. De rechts-georiënteerden en de kapitalisten zijn altijd bereid zichzelf en het land, de vrijheid en neutraliteit van het land te verraden ten gunste van het imperialisme. Na de nederlaag, de totale nederlaag van het Amerikaanse imperialisme in Indochina, zullen we wellicht door andere imperialisten worden bedreigd, zoals bijvoorbeeld door de Japanners.

Het zou dus zeer gevaarlijk zijn een politiek van niet-gebondenheid te voeren zonder de reactionaire krachten uit te schakelen. De reactionaire krachten zullen tegelijkertijd met het Amerikaanse imperialisme worden vernietigd. Ook mijn opvattingen zijn veranderd. Ik ben er nu van overtuigd dat neutraliteit gehandhaafd kan worden als er een nationale eenheid in je land bestaat, zonder reactionaire krachten.

Bent u van mening dat een neutraal land geïsoleerd moet blijven zoals Cambodja dat voor 1968 en 1969 was?

Daarbij moeten we wel vaststellen wat isolatie inhoudt. We kunnen namelijk niet volledig geïsoleerd zijn ook al zouden we volledig neutraal wensen te zijn. Wij waren geïsoleerd omdat onze neutraliteit en niet-gebondenheid te strikt was, we wilden voor de volle 100 procent neutraal zijn. Ik herinner me de woorden van wijlen John Foster Dulles, die tijdens een ontmoeting in 1958 tegen me zei: „U kunt geen Zwitserland in Azië zijn. U kunt niet neutraal zijn. U moet kiezen tussen de vrije wereld en het communistische kamp.“

U weet waren er toen en zijn er nog steeds grote machten, die wensen dat kleine landen voor 100 procent onafhankelijk zijn. Maar het is zeker dat China onze neutraliteit zal steunen. Onze neutraliteit zal ons dus niet isoleren, zoals dat vóór de staatsgreep van 1970 was. Lon Nol heeft verkocht de neutraliteit te zijn met de VS, wij kiezen voor neutraliteit met China. Maar deze steun is vergelijkbaar met die van Amerika. Het steunen van Amerika betekent het verliezen van de nationale onafhankelijkheid van Cambodja. China echen onze nationale onafhankelijkheid ondersteunen zodat we goede vrienden zullen hebben, zoals China.

Wij kunnen niet zeggen dat we erg geïsoleerd zullen zijn. Wij zullen niet voor de middenweg, die tussen de VS, Frankrijk en Rusland, kiezen. We hebben deze landen ons in de hand gelaten. Zij zullen zeker de beste vrienden worden die we zullen wel goede vrienden hebben, zoals Noord-Korea, Noord-

China maar een samenwerking op touw met het doel Sihanoeek ten val te brengen. Ongelukkigerwijs was ik van januari tot maart ziek en werd behandeld in een ziekenhuis in het zuiden van Frankrijk. Zij hadden dus drie maanden de tijd om het komplot uit te werken.

U weet wat daarna kwam, een samenwerking tussen de rechtsen in Phnom Penh en de Amerikaanse ambassade. Er waren bijna 200 man werkzaam in de Amerikaanse ambassade. Cambodja is een klein land en zelfs in Moskou hebben ze niet zoveel personeel in hun ambassade. Er waren er bijna tweehonderd in Phnom Penh en ze beweren niets geweten te hebben van een samenzwering tegen Sihanoeek! Waarom liet Nixon Lon Nol en Sihanoeek hun zaken niet zelf uitvechten, zonder zijn inmenging? Toen Lon Nol in april door het volksleger was verslagen, was Phnom Penh zo goed als omsingeld door mijn volgelingen en op 1 mei trok Nixon Cambodja binnen. Om Lon Nol te redden, stuurde hij 110.000 Amerikaanse en Zuidvietnamese huurlingen. Sinds die tijd heeft hij zogenaamde adviseurs in Phnom Penh gestationeerd om Lon Nol te helpen — en er zijn een groot aantal Zuidvietnamese divisies in Cambodja. Ondanks de oppositie in de Amerikaanse Senaat, stuurt Nixon dagelijks zijn vliegtuigen naar ons toe en doodt niet alleen mijn soldaten maar ook boeren en burgers. Dat bewijst dat Nixon de kwestie Cambodja in het leven heeft geroepen. Daarom zou hij anders zo gebrand zijn op de handhaving van Lon Nol.

Maar waarom hebt u zoveel vertrouwen in Lon Nol gesteld?

Omdat Lon Nol toen we tegen de Fransen vochten mijn stafchef was. En daarna toonde hij zich zeer loyaal. Ik heb er totaal niet aan gedacht dat hij een verrader zou kunnen zijn. Zelfs op 18 maart kon ik me niet voorstellen dat Lon Nol aan de kant van de verraders stond. Ik vertelde dat aan Penn Noeth, (de minister-president van Sihanoeek) en die zei tegen me: „Lon Nol zal zich voor Sihanoeek opwerpen en de macht van Sihanoeek herstellen.“

Zelfs toen hij in Frankrijk was, telefoneerde hij dagelijks met Sirik Matak om hem instructies en opdrachten te geven voor de uitwerking van het komplot. Hij deed alsof hij ziek was om zijn plannen beter geheim te kunnen houden. Hij verbleef in het Amerikaanse hospitaal en daar bevonden zich ook enige zieke Amerikanen die in werkelijkheid agenten van de CIA bleken te zijn. Zij organiseerden alles vanuit het Amerikaanse ziekenhuis in Neuilly. Pas kort geleden is mij dat door enige landgenoten in Parijs meegedeeld. De dokter van Lon Nol, nu zijn minister van gezondheidszorg, vertelde enige vrienden in Parijs over bepaalde afspraken tussen Lon Nol en de CIA in het Amerikaanse hospitaal te Neuilly. Ik kon me niet voorstellen dat Lon Nol Sihanoeek zou verraden. Ik beschouwde hem als mijn rechterarm.

Wij moeten meer op onze hoede zijn voor onze vrienden dan voor onze vijanden, dat wil zeggen voor sommigen, niet voor allemaal.

een paar apart in de verenigde staten

HET INNERLIJKE LEVEN VAN NIXON EN KISSINGER

HET is een kenmerk van de meeste westerse samenlevingen, maar Amerika spant op dit punt wel de kroon: nergens wordt meer aandacht aan „sterren”, Vips en andere bijzondere personen besteed dan in dit land. Je zou voor dat verschijnsel een heleboel leuke redenen kunnen noemen, die een analyse romantisch of „interessant” zouden kunnen maken. Men kan hier denken aan de „pioniersgeest” die dit land volgens ontelbare historici zo kenmerkt, en die een „stempel” op Amerika's cultuur heeft gedrukt. Of een fijn verhaal over de *self-made man* zou ook leuk kunnen worden met allerlei verwijzingen naar de succesverhalen van het arme jongetje dat als krantenjongen begint en als president van General Motors of van de Verenigde Staten eindigt. Maar al hebben die verschijnselen iets met de verklaring te maken, de grondoorzaak van de verering van „uitzonderlijke” individuen ligt op een ander vlak. Aan de hand van twee uitgebreide artikelen over *Amerika's nieuwste duo* (wie herinnert zich niet de andere duo's: de dikke en de dunne, Dean Martin en Jerry Lewis en gaat u maar door) *Nixon* en *Kissinger* worden we mis-schien iets wijzer.

In het novembernummer van het tijdschrift *Trans-Action* wordt de „geschiedenis van Richard Milhous Nixon's innerlijk leven” uit de doeken gedaan door twee bijzonder goed geïnformeerde heren: Michael Rogin, politoloog en John Lottier, historicus. En in *The New York Times Magazine* bespreekt ene Barnard Law Collier innerlijk- en uiterlijkheden van Heinz Alfred Kissinger. En dit zijn maar twee vanwege hun inhoud gekozen voorbeelden uit een grote variëteit aan verhalen over beide heren. En laten we wel wezen: ook in Nederland zijn er weken geweest dat het „fenomeen” Kissinger werd geanalyseerd, al dan niet met „onthullingen” van of over de man.

vastbesloten vaderlijke figuur

In de Amerikaanse geschiedenis hebben vice-presidenten eigenlijk nooit zo'n belangrijke rol gespeeld. Een man als Johnson is een uitzondering door de uitzonderlijke manier waarop hij op eens van vice-president tot president werd, nl. door de dood van zijn eigen baas. Spiro Agnew is géén uitzondering, al weet hij via het gebruik van krachttaal nog wel eens de voorpagina's te halen. Werkelijk belangstelling voor zijn persoon is er niet. Er is echter ook nooit zoveel aandacht geweest voor de mensen „achter” de president, en in dat opzicht vormt Kissinger bepaald wel een uitzondering. Waar het vroeger in de massamedia gold dat het De President was die be-

waarom alles zo geheimzinnig

Hoe komt het, zo vragen beide auteurs, dat de regering Nixon zo geheimzinnig met alles doet: alles wordt „geheim” genoemd, en meestal weet het publiek pas iets als de zaak al in kannen en kruiken is. Geheime Vietnam-onderhandelingen, geheime tijdschema's voor het terugtrekken van de troepen, geheime documenten die door een rebel, Daniel Ellsberg, publiek gemaakt moeten worden, off-the record persconferenties, en niet te vergeten de geheime reis van de wederhelft van ons duo: Kissinger. De hoofdgebeurtenissen in de Nixon-jaren: Cambodja, de gevechten tussen studenten en politie en troepen aan Kent-State University, de rechtszaken tegen samenzweringen, Laos, Lt. Calley en de Pentagon-documenten — dat alles verdwijnt zodra ze

gebeuren. Het geheim van de Nixon-regering is misschien wel dat er niets verandert, terwijl dat wat schijnt te veranderen in feite hetzelfde blijft, alleen nu als geheim. Het Nixon regime is niet vóór beëindiging van de oorlog, maar voor voortzetting-alsof-ze-beëindigd-was: dat wil zeggen dat alle Amerikanen uit Vietnam moeten. Is het niet zo, aldus de vraag van Rogin en Lottier, dat Nixon misschien een bepaalde *persoonlijkheid* heeft die het noodzakelijk voor hem maakt alles in het geheim te doen? Wat zijn dan precies die *motieven*, en hoe komt de *goeie man* eraan? Ze gaan vervolgens uitgebreid in op de levensgeschiedenis van Tricky Dicky. Hij groeide op met ouders die niet het geluk hadden dat de anderen om heen leken te hebben. Terwijl verschillende ondernemingen van zijn vader mislukten leek California waar ze woonden één grote economische explosie, althans tot aan de Crisis van '29. In

die twintiger en dertiger jaren zat de familie Nixon opgescheept met een slecht draaiend benzinstation. Zijn vader keert zich na een economisch schandaal in California tegen de schurken van politici en tegen de 'smeerlappen van advocaten'. Al vroeg deelt Richard mee dat hij later een 'eerlijke' advocaat wil worden. En een advocaat werd hij, dat wel. Gebruik makend van een autobiografie en diverse mededelingen over Nixon proberen de schrijvers vervolgens diens persoonlijkheid te analyseren. Uit een patroon van emotionele ondervoeding, een niet naar buiten gebracht Oedipus-complex en de ervaringen van de economische mislukkingen van zijn vader zien we een jongeman tevoorschijn komen met enorme problemen rond *agressie* en *schaamte*. Richard Nixon ontwikkelde een 'anale controle' over zijn emoties en een angst voor de fysieke wereld om hem heen. De enige uitweg die hij zag, sloot aan bij zijn vroegste jeugdroom: de rechtenstudie. Vanaf de lagere school ontwikkelde de jonge Nixon een *enorm verbaal vermogen* en hij won elke debatteerwedstrijd, en men vertelde van hem dat hij willekeurig welke positie maar wilde verdedigen als hij maar kon debatteren. Nixon leerde zo al vroeg 'meer naar de letter dan naar de geest te regeren'.

solide kleinsteedse advocaat

Een verdere analyse van zijn latere le-

Het Amerikaanse paar Henry Kissinger (l.) en president Richard Nixon. Kissinger is in Duitsland geboren.

naar buiten te brengen: voor de tv. Uiteraard zonder de werkelijkheid te vertellen. Het werd een fantastische 'personality' show die hem redde. Maar nog steeds was zijn probleem op het persoonlijkheidsniveau aanwezig: een enorm repressief mens, die rebelleerde op basis van irrationele motieven.

En de psycho-analytische theorie zegt dat dergelijke mensen die zich zo intens bezig houden met controle over zich zelf, *weinig vertrouwen* hebben in hun eigen autonomie. Alleen als hij het beeld van zichzelf als 'rebel' kon onderdrukken had hij politiek een kans. Nog sterker dan tevoren legde hij zich zelf aan banden, en tenslotte groeide uit dit alles de Nixon die door middel van koude objectiviteit zijn eigen emoties tegen ging, zo die al niet onderdrukt waren. Twee keer mislukte zijn politieke carrière: Kennedy versloeg hem met een neuslengte in 1960 tijdens de presidentsverkiezingen en hij verloor in de race om het gouverneurschap van California in 1962. Toen hij in 1968 weer de kans kreeg opnieuw kandidaat voor de republikeinen te worden, besloten hij en zijn staf niet weer een fout te ma-

kritisch is, dat hij rekening moet houden met de verschillende departementen die alle in de alternatieven betrokken moeten worden. Ook Collier zoekt het in de psychische richting en vraagt zich af of die verschillende door hem zo verheven beschreven gaven van Kissinger niet verklaard kunnen worden door diens verleden: het antisemitisme dat hij aan den lijve heeft ondervonden, de plotse emigratie, de struggle in Amerika etc. Zonder verder op die invloed in te gaan wordt vervolgens meegedeeld, dat dit volgens Kissinger zelf niet het geval is. Vast staat dat hij een ongevoel IQ moet hebben, althans volgens de legergegevens, en dat hij een 'towering mind' bezit. En hoewel hij publiekelijk heeft verkondigd dat het een ramp zou zijn als Nixon president zou worden, heeft hij diens verzoek om steun direct geaccepteerd. De hele wijze waarop dit stuk wordt gepresenteerd, suggereert dat Kissinger in plaats van een geleerde te zijn, bezig is de 'geschiedenis te beïnvloeden'.

overdreven aandacht voor individu

schil tussen de regering Nixon en de regering-Johnson, of de regering-Kennedy, om eens wat recente figuren te noemen?

En dit is niet zo maar een willekeurige vraag van iemand die is geïnteresseerd in presidenten van Amerika. De vraag heeft belangrijke politieke consequenties. In een van de kranten van de linkse pers, die hier om een vreemde reden nog steeds 'ondergronds' wordt genoemd, in *The Guardian*, stond een stuk over een probleem dat hier nauw mee samen hangt: *zullen de anti-oorlogbewegingen de Democraten steunen bij de volgende verkiezingen?* Het nogal wat andere publicaties blijkt dat er een 'dump-Nixon'-actie wordt overwogen, en dat nogal wat van die anti-oorlogsgroepen zich voor dit doel willen aansluiten bij de Democraten. Maar vraagt de schrijver van het stuk zich af: heeft dat enige zin? Bereid men dan niet impliciet al weer de volgende dumpactie voor, voor de volgende president, in dat geval een Democraat? Er zijn nogal wat overwegingen die tot het inzicht kunnen leiden dat het niet de individuele beslissingen zijn van een president of van zijn raadsheer, of van de specifieke partij die aan de macht is

Teleac presenteert:
ESPERANTO
vanaf december op de T.V. met
KEES VAN KOOTEN en WIM DE BIE

een paar apart in de verenigde staten

HET INNERLIJKE LEVEN VAN NIXON EN KISSINGER

HET is een kenmerk van de meeste westerse samenlevingen, maar Amerika spant op dit punt wel de kroon: nergens wordt meer aandacht aan „sterren”, Vips en andere bijzondere personen besteed dan in dit land. Je zou voor dat verschijnsel een heleboel leuke redenen kunnen noemen, die een analyse romantisch of „interessant” zouden kunnen maken. Men kan hier denken aan de „pioniersgeest” die dit land volgens ontelbare historici zo kenmerkt, en die een „stempel” op Amerika's cultuur heeft gedrukt. Of een fijn verhaal over de *self-made man* zou ook leuk kunnen worden met allerlei verwijzingen naar de succesverhalen van het arme jongetje dat als krantenjongen begint en als president van General Motors of van de Verenigde Staten eindigt. Maar al hebben die verschijnselen iets met de verklaring te maken, de grondoorzaak van de verering van „uitzonderlijke” individuen ligt op een ander vlak. Aan de hand van twee uitgebreide artikelen over *Amerika's nieuwste duo* (wie herinnert zich niet de andere duo's: de dikke en de dunne, Dean Martin en Jerry Lewis en gaat u maar door) *Nixon en Kissinger* worden we misschien iets wijzer.

In het novembernummer van het tijdschrift *Trans-Action* wordt de „geschiedenis van Richard Milhous Nixon's innerlijk leven” uit de doeken gedaan door twee bijzonder goed geïnformeerde heren: Michael Rogin, politoloog en John Lottier, historicus. En in *The New York Times Magazine* bespreekt ene Barnard Law Collier innerlijk- en uiterlijkheden van Heinz Alfred Kissinger. En dit zijn maar twee van wege hun inhoud gekozen voorbeelden uit een grote variëteit aan verhalen over beide heren. En laten we wel wezen: ook in Nederland zijn er weken geweest dat het „fenomeen” Kissinger werd geanalyseerd, al dan niet met „onthullingen” van of over de man.

vastbesloten vaderlijke figuur

In de Amerikaanse geschiedenis hebben vice-presidenten eigenlijk nooit zo'n belangrijke rol gespeeld. Een man als Johnson is een uitzondering door de uitzonderlijke manier waarop hij op eens van vice-president tot president werd, nl. door de dood van zijn eigen baas. Spiro Agnew is géén uitzondering, al weet hij via het gebruik van krachttaal nog wel eens de voorpagina's te halen. Werkelijk belangstelling voor zijn persoon is er niet. Er is echter ook nooit zoveel aandacht geweest voor de mensen „achter” de president, en in dat opzicht vormt Kissinger bepaald wel een uitzondering. Waar het vroeger in de massamedia gold dat het De President was die be-

waarom alles zo geheimzinnig

Hoe komt het, zo vragen beide auteurs, dat de regering Nixon zo geheimzinnig met alles doet: alles wordt „geheim” genoemd, en meestal weet het publiek pas iets als de zaak al in kannen en kruiken is. Geheime Vietnam-onderhandelingen, geheime tijdschema's voor het terugtrekken van de troepen, geheime documenten die door een rebel, Daniel Ellsberg, publiek gemaakt moeten worden, off-the record persconferenties, en niet te vergeten de geheime reis van de wederhelft van ons duo: Kissinger. De hoofdgebeurtenissen in de Nixon-jaren: Cambodja, de gevechten tussen studenten en politie en troepen aan Kent-State University, de rechtszaken tegen samenzwerings, Laos, Lt. Calley en de Pentagon-documenten — dat alles verdwijnt zodra ze

gebeuren. Het geheim van de Nixon-regering is misschien wel dat er niets verandert, terwijl dat wat schijnt te veranderen in feite hetzelfde blijft, alleen nu als geheim. Het Nixon regime is niet vóór beëindiging van de oorlog, maar voor voortzetting-alsof-ze-beëindigd-was: dat wil zeggen dat alle Amerikanen uit Vietnam moeten. Is het niet zo, aldus de vraag van Rogin en Lottier, dat Nixon misschien een bepaalde *persoonlijkheid* heeft die het noodzakelijk voor hem maakt alles in het geheim te doen? Wat zijn dan precies die *motieven*, en hoe komt de *goeie man* eraan? Ze gaan vervolgens uitgebreid in op de levensgeschiedenis van Tricky Dicky. Hij groeide op met ouders die niet het geluk hadden dat de anderen om heen leken te hebben. Terwijl verschillende ondernemingen van zijn vader mislukten leek California waar ze woonden één grote economische explosie, althans tot aan de Crisis van '29. In

die twintiger en dertiger jaren zat de familie Nixon opgescheept met een slecht draaiend benzinstation. Zijn vader keert zich na een economisch schandaal in California tegen die schurken van politici en tegen de „smeerlappen van advocaten”. Al vroeg deelt Richard mee dat hij later een „eerlijke” advocaat wil worden. En een advocaat werd hij, dat wel.

Gebruik makend van een autobiografie en diverse mededelingen over Nixon proberen de schrijvers vervolgens diens persoonlijkheid te analyseren. Uit een patroon van emotionele ondervoeding, een niet naar buiten gebracht Oedipus-complex en de ervaringen van de economische mislukkingen van zijn vader zien we een jongeman tevoorschijn komen met enorme problemen rond *agressie en schaamte*. Richard Nixon ontwikkelde een „anale controle” over zijn emoties en een angst voor de fysieke wereld om hem heen. De enige uitweg die hij zag, sloot aan bij zijn vroegste jeugdroom: de rechtenstudie. Vanaf de lagere school ontwikkelde de jonge Nixon een *enorm verbaal vermogen* en hij won elke debatwedstrijd, en men vertelde van hem dat hij willekeurig welke positie maar wilde verdedigen als hij maar kon debatteren. Nixon leerde zo al vroeg „meer naar de letter dan naar de geest te regeren”.

solide kleinsteedse advocaat

Een verdere analyse van zijn latere le-

Het Amerikaanse paar Henry Kissinger (l.) en president Richard Nixon. Kissinger is in Duitsland geboren.

maar buiten te brengen: voor de tv. Uiteraard zonder de werkelijkheid te vertellen. Het werd een fantastische „personality” show die hem redde. Maar nog steeds was zijn probleem op het persoonlijkheidsniveau aanwezig: een enorm repressief mens, die rebelleerde op basis van irrationele motieven.

En de psycho-analytische theorie zegt dat dergelijke mensen die zich zo intens bezig houden met controle over zich zelf, *weinig vertrouwen* hebben in hun eigen autonomie. Alleen als hij het beeld van zichzelf als „rebel” kon onderdrukken had hij politiek een kans. Nog sterker dan tevoren legde hij zich zelf aan banden, en tenslotte groeide uit dit alles de Nixon die door middel van koude objectiviteit zijn eigen emoties tegen ging, zo die al niet onderdrukt waren. Twee keer mislukte zijn politieke carrière: Kennedy versloeg hem met een neuslengte in 1960 tijdens de presidentsverkiezingen en hij verloor in de race om het gouverneurschap van California in 1962. Toen hij in 1968 weer de kans kreeg opnieuw kandidaat voor de republikeinen te worden, besloten hij en zijn staf niet weer een fout te ma-

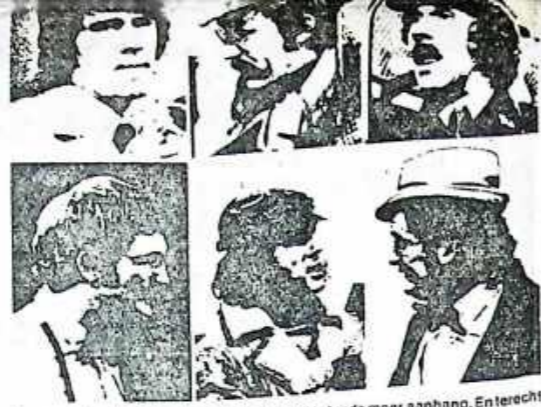
ken, maar buiten te brengen: voor de tv. Uiteraard zonder de werkelijkheid te vertellen. Het werd een fantastische „personality” show die hem redde. Maar nog steeds was zijn probleem op het persoonlijkheidsniveau aanwezig: een enorm repressief mens, die rebelleerde op basis van irrationele motieven. En de psycho-analytische theorie zegt dat dergelijke mensen die zich zo intens bezig houden met controle over zich zelf, weinig vertrouwen hebben in hun eigen autonomie. Alleen als hij het beeld van zichzelf als „rebel” kon onderdrukken had hij politiek een kans. Nog sterker dan tevoren legde hij zich zelf aan banden, en tenslotte groeide uit dit alles de Nixon die door middel van koude objectiviteit zijn eigen emoties tegen ging, zo die al niet onderdrukt waren. Twee keer mislukte zijn politieke carrière: Kennedy versloeg hem met een neuslengte in 1960 tijdens de presidentsverkiezingen en hij verloor in de race om het gouverneurschap van California in 1962. Toen hij in 1968 weer de kans kreeg opnieuw kandidaat voor de republikeinen te worden, besloten hij en zijn staf niet weer een fout te ma-

overdreven aandacht voor individu

schil tussen de regering Nixon en de regering-Johnson, of de regering-Kennedy, om eens wat recente figuren te nemen? En dit is niet zo maar een willekeurige vraag van iemand die is geïnteresseerd in presidenten van Amerika. De vraag heeft belangrijke politieke consequenties. In een van de kranten van de linkse pers, die hier om een vreemde reden nog steeds „ondergronds” wordt genoemd, in *The Guardian*, stond een stuk over een probleem dat hier nauw mee samen hangt: *zullen de anti-oorlogsbewegingen de Democraten steunen bij de volgende verkiezingen?* Dit nogal wat andere publicaties blijkt dat er een „dump-Nixon”-actie wordt overwogen, en dat nogal wat van die anti-oorlogsgroepen zich voor dit doel willen aansluiten bij de Democraten. Maar vraagt de schrijver van het stuk zich af: heeft dat enige zin? Bereid men dan niet impliciet al weer de volgende dumpactie voor, voor de volgende president, in dat geval een Democraat? Er zijn nogal wat overwegingen die tot het inzicht kunnen leiden dat het niet de individuele beslissingen zijn van een president of van zijn raadshoofd, of van de specifieke partij die aan de macht is

beslissingen nu een meer gemeenschappelijk karakter.

Voor ik op die aandacht voor het nemen van beslissingen in de politiek terugkom wil ik eerst in het kort weergeven hoe de beide heren door hun respectievelijke „biografen” uit de doeken worden gedaan. We beginnen hier met Nixon, gewoon omdat de president van de Verenigde Staten altijd al in de publieke belangstelling heeft gestaan. Normaliter wordt alles over de goeie man uit de doeken gedaan: hoe het met zijn vrouw gaat, en met zijn dochter (vooral dochters!) en met de man van zijn dochter, en met het kind van de man van zijn dochter en natuurlijk met het kind van zijn dochter. Kortom allerlei uiterlijkheden worden breed uitgemeten, en de publiciteitsjongens in zijn staf zorgen er normaliter wel voor dat het *image* dat over komt dat van een vastbesloten vaderlijke figuur is; die volk en vaderland tegen alles wat men zich kan voorstellen zal behoeden. Opvallend is ook hoe informatie over de persoonlijkheid niet wordt gegeven, en hoe, als dergelijke informatie bekend is, dit angstvallig wordt achtergehouden. Door een toeval heb ik zelf ooit in Brussel een geheim memorandum in handen gekregen waarin in een periode van ernstige crisis in de Vietnam oorlog werd verteld dat Johnson door verschillende psychiaters op bepaalde punten „instabiel” was bevonden. Pas nu komt dergelijke informatie in de pers terecht. Met Nixon staat het net even anders. *Rogin en Lottier* gaan wél op zijn persoonlijke levensgeschiedenis en zijn persoonlijkheid in, op een manier die doet herinneren aan Freuds analyse van Woodrow Wilson.

Esperanto leeft. De „taal van de hoop” krijgt steeds meer aanhang. Enterecht, wat is er tenslotte mooier dan een wereldtaal? Teleac brengt Esperanto op een lovendige en vaak zeer humoristische manier. En hoe kan het anders, met het bekende T.V.-stel Kees van Kooten en Wim de Bie. Vanaf december geven zij u elke week een dulle les op de buis. Roken maar dat u dan deze taal met z'n uiterst simpole grammatika snelt onder de knie hebt. Vooral wanneer u voor slechts f 54,50 maar liefst 5 langspeelplaten en 2 lesboeken erbij neemt. Dan bent u meteen kursist Esperanto. U kunt ook cassette's nemen i.p.v. grammofoonplaten. Maar dan kost het u studioplakket f 74,50.

Waarom zou u niet even onderstaande bon ingevuld opsturen? Dan bent u kursist, of we sturen u geheel vrijblijvend meer Esperanto-informatie.

BON

- Ik schrijf me graag in als kursist en ontvang daarbij gratis een alfiche, ik maak f 54,50 over op postrekening 54 42 22 i.n.v. Teleac-Utrecht, onder vermelding „Esperanto”.
- Ik zou graag meer informatie ontvangen.
- Ik wil alleen het Esperanto-alfiche en maak hierbij f 1,45 over op rekening van Teleac, onder vermelding „alfiche”.

Naam: _____ Prof: _____
 Adres: _____
 Plaats: _____

Bon opsturen aan: Teleac, Postbus 2414, Utrecht.

teleac

veel moeie heft in het waken te koken, en die verschillende kerren niet de positie krijgt die hij wilde hebben. Maar de overdreven zelfcontrole en het bijbehorende doorzettingsvermogen brachten hem tenslotte toch in de politiek en in de juristerij. Als respectabele, vechtende, witteboorden-protestant representeerde Nixon de solide kleinsteedse advocaat, die stond voor de ouderwetse waarden van individualisme, en vrij ondernemerschap, waarden die door de wereldse machthebbers in het Oosten van Amerika ondergraven werden.

Hoewel voor de oorlog nog lid van de New Deal bureaucratie van Roosevelt, een regering die zich in de meeste van haar beslissingen tegen dergelijke waarden van vrij ondernemerschap keerde, komt Nixon uit de oorlog als „gerijpt” anticommunist, die zich voor die oude waarden gaat inzetten. Zijn eigen persoonlijke problemen, aldus Rogin en Lottier, zag hij nu terug in het maatschappelijk conflict tussen controle versus autonomie. Kiezend voor het laatste zocht hij in de communisten en in de East Coast-leiders de zondebokken die de schuld kregen van de verbroekeling van die oude waarden. Als lid van de beruchte Commissie van het Huis voor Onamerikaanse Activiteiten kreeg hij zijn kans om alle persoonlijke conflicten op een politiek niveau uit te spelen. Maar daarmee loste hij niet zijn eigen emotionele problemen op.

Dat gebeurde pas nadat Nixon in een schandaal verzeild raakte waaruit hij zich alleen wist te redden door eindelijk de „vuiligheid” die hij ook op het persoonlijke vlak altijd binnen hield,

rentje persoonlijkheid. Elke emotie was taboe. Nixon, aldus de biografen, sloot zijn persoonlijkheid voor goed op, zoals hij na zijn overwinning al zijn politieke beslissingen opsloot, en zoals steeds groeiende bureaucratieën, die elke beslissing onpersoonlijk maken.

Kissinger: helder denken.

Het stuk over Kissinger in de New York Times Magazine is niet zo diepgravend, en het kan daarom korter worden weergegeven. De conclusie daarvan is overigens enigszins verschillend van het bovenstaande. Collier schildert Kissinger als iemand die onmiddellijk in staat is de 'waarheid van een zaak te doorgronden', die de gave heeft om 'door mist en afval heen te graven' die er rondom een probleem liggen, en die beschikt over een 'bovenaardse helderheid van denken'. Geen commentaar. Kissinger blijkt volgens verschillende insiders een zeer begaafd historicus te zijn, die van joodse ouders, vlak voor de oorlog nog net aan Hitler wist te ontsnappen door uit Duitsland naar Amerika te emigreren. Hij beschrijft zichzelf als de man die een probleem in alternatieven uiteen weet te leggen, deze vervolgens als keuzemateriaal aan zijn werkgever, Nixon nu, Rockefeller voorheen, voorlegt, die vervolgens een beslissing neemt. Maar hij wil niet zo bescheiden zijn te zeggen dat zijn mening niet af en toe een rol speelt bij die beslissing, al legt hij er de nadruk op dat zijn positie in zoverre

Samengevat: we hebben een duo bestaande uit een geheimhoudende president, die zich voorzien heeft van de 'bovenaardse helderheid' van een geschiedenis-professor van Harvard. De een beschreven als iemand wiens beslissingen steeds meer schuil gaan achter grote bureaucratische lichamen, de tweede beschreven als iemand die alternatieven voorlegt en advies geeft aan de eerste, die blijkbaar toch beslissingen blijkt te nemen. En wanneer we de eerste analyse van Nixon nog eens lezen blijkt ook dat mendar geïnteresseerd is in de beslissingen van Nixon: alleen gaan ze volgens zijn biografen 'schuil' achter die bureaucratieën. Gemeenschappelijk in beide stukken is de aandacht voor de rol van de persoonlijkheid van de politicus, een aandacht die deze rol als bijzonder groot ziet. In dat opzicht sluiten beide stukken, de een wetenschappelijk, de tweede journalistiek aan bij de overdreven aandacht in Amerika voor het uitzonderlijke individu.

Opvallend aan dit alles is dat de analyse van Nixon in een radicaal tijdschrift verscheen. Maar de vraag dient gesteld te worden wat voor rol persoonlijke eigenschappen in dit spelen. Het probleem is in feite identiek met het probleem destijds met 'Johnson Moorenaar'. Hoewel sommigen Johnson als symbool zagen voor een apparaat dat in oorlog was, bleek uit vele reacties dat de meeste mensen oprecht deze ene man voor moordbaar aan het uitmaken waren. Op die gedachte was ook de hele 'dump Johnson'-actie gebaseerd. Laat een man valk, en je verandert de politiek — of juist niet? Is er veel ver-

worden binnen een historisch verband dat economische belangen omvat die niet veranderen met het komen en gaan van presidenten. De linkse beweging, schrijft hij, kan zich beter bezighouden met het mobiliseren van mensen voor de anti-oorlogsbeweging, met name onder de arbeiders in Amerika, dan met het steunen van Democratische kandidaten. En in dat verband is het goed te herinneren aan een voortreffelijk interview met Jean Paul Sartre dat kortgeleden gehouden werd en dat verscheen in de New York Times Magazine. Sartre zegt, dat ook het verspreiden van de linkse denkbeelden een onderdeel van de strijd kan zijn. Dan moet men niet zoals nu zorgen dat de linkse kranten en blaadjes onder mensen verspreid worden die het toch al eens zijn met de inhoud. Nee, men moet de arbeiderswijken ingaan, en met het risico van in elkaar geslagen te worden, proberen het materiaal te verspreiden, en discussies aan te gaan.

Hoewel de revolutie niet voortkomt uit het verspreiden van gedachten, kan die verspreiding wel een rol spelen bij de voorbereiding van maatschappelijke bewegingen. Tenslotte is een van de mechanismen van de moderne kapitalistische staat om het inzicht van mensen van de kern van die samenleving af te houden, *de pers + de tv*, en we zagen hierboven hoe juist daarin (zelfs in zogenaamde radicaal-wetenschappelijke tijdschriften) de aandacht wordt gevestigd op personen en persoonlijkheden. Een tegenwicht kan hier van enorme betekenis zijn.

RIJPKES SIERKSMA

richting m Arntsz
ing Dennendal
 ktische didacticus
 e zichzelf als een
 ziet waar het gaat om
 EN

prakticus voor wie kennis slechts een middel is tot doen. Terwijl u deze advertentie leest, kunt u van alles zijn. Een cultureel werker. Een vormingsleider. Iemand met ervaring in een richting deskundige

dat er een
 poradisch — die
 bid biedt om
 ten samengaan.
 is is thans op
 enendal, waar
 deskundige

studere

De Rijksoverheid biedt de mogelijkheid aan de Rijksuniversiteit Rotterdam en Tilburg met een uitzondering wordt tijdens de termijnen van f 450,- uitbetaald.

inspecteur van belastingen

Na het voltooien van de studie is

Kerstbestand in Vietnam-oorlog

SAIGON, 21 dec. (AFP) — De Zuidvietnamese troepen zullen met Kerstmis, Nieuwjaar en met Tet (het boeddhistische Nieuwjaar) een bestand van 24 uur in acht nemen, zo is in Saigon meegedeeld. Het bestand zal ook gelden voor de troepen van de Verenigde Staten, Thailand en Korea in Vietnam, maar niet voor de Vietnamese troepen in Cambodja. Uitgezonderd van het bestand zijn defensieve acties en verkenningsvluchten. Het boeddhistisch Nieuwjaar, Tet, valt op 15 februari.

Begin december had het opperbevel van het Nationale Bevrijdingsfront van Zuid-Vietnam al aangekondigd dat de Vietcong een bestand van drie dagen in acht zal nemen met Kerstmis, Nieuwjaar en van vier dagen met Tet.

Thieu verbond de aankondiging van het bestand met een oproep aan de communisten om ter gelegenheid van Kerstmis onmiddellijk en volstrekt de gevechten te beëindigen in geheel Indochina, zodat spoedig serieuze besprekingen zouden kunnen beginnen over een herstel van de vrede.

De Vietcong had drie weken geleden een eenzijdig staakt-het-vuren afgekondigd van drie dagen ter gelegenheid van Kerstmis en Nieuwjaar en van vier dagen ter gelegenheid van het Tet-feest van 14 tot 18 februari. Thieu zei dat deze langere perioden van staakt-het-vuren die op 3 dec. door de Vietcong waren uitgeroepen een dekmantel vormen voor hun boze bedoelingen om van de perioden van wapenstilstand te profiteren om hun troepensterkte op peil te brengen door mannen en wapens uit het noorden aan te voeren.

Ongeveer 15.000 Noordvietnamezen hebben, met steun van tanks en een regiment luchtafweer, de strategisch

717
belangrijke Vlakte der Kruken in Noord-Laos veroverd, zo heeft Sisoek Natsjaampassak, minister van financiën belast met de Laotiaanse defensie, maandag in Vientiane meegedeeld.

Natsjaampassak zei, dat nog niet eerder een dergelijke aanval op alle regeringsposten was uitgevoerd. De regeringstroepen hadden zondag de gehele dag stand gehouden, maar zich ten slotte uit nagenoeg alle versterkingen in de vlakte moeten terugtrekken. Volgens de minister bedroegen de verliezen aan doden en gewonden onder de aanvallers 1500 man, terwijl de eiger verliezen zeer zwaar waren.

Het Amerikaanse leger in Vietnam dreigt in elkaar te klappen

Binnen het Amerikaanse leger en onder Vietnam-veteranen groeit het verzet tegen de oorlog in Zuidoost-Azië snel. John Jakobson van de Los Angeles Free Press wijdt een beschouwing aan de situatie; Peter Flik sprak met de meest gedecoreerde Korea-strijder, die ook in Vietnam vocht en er vol walging vandaan kwam.

Het vliegdekschip Coral Sea vertrok ondanks alle protesten van de opvarenden toch naar Vietnam, en bombardeert nu dagelijks de Ho Tsjih Minh-route. Het militaire muziekkorps speelde gewoon, terwijl demonstranten het schip bij het vertrek uit de baai van San Francisco nastaalden. Alle opwinding rond de Stop our Ship-actie, die de gemeente Berkeley zelfs bracht tot het aanheffen van gemeentegebouwen aan dienstweigeraars, is geluwd (HP 48/71).

„De mannen aan boord van de Coral Sea weten dat de oorlog doorgaat omdat ze miljoenen kilo's ammunities in de 85 gevechtsbommenwerpers laden”, zegt Larry Harris, een van de organisatoren van SOS, die sindsdien uit de dienst is ontslagen.

Oornst

Met hem verlieten 9 anderen de marine, een paar andere aanzetters tot actie werden overgeplaatst. Een zeer lichte straf, die schrill afsteekt bij de 14 jaar gevangenis die een aantal militairen in San Francisco 2 jaar ge-

leden kreeg, toen ze een sit-down staking hiielden tegen het harde regime in de gevangenis van de basis.

Aan boord van de Coral Sea zijn ook 3 officieren, die zich tegen vertrek richting Vietnam uitspraken. Hun ontslagprocedure wegens gewetensbezwaren loopt nog. Een van de 3, luitenant James R. Meyers, zei dat 80 procent van de jongere officieren er eigenlijk net zo over denkt maar het alleen niet durft te zeggen.

De militairen aan boord geven toe dat er weinig grondstrijdkrachten meer sneuvelen. SOS-organisator Harris: „De Amerikanen zien niet graag hun zonen sneuvelen in Vietnam, dus proberen de militairen een technologische oorlogsmachine te ontwikkelen die alle vernietiging losmaakt van menselijke gevoelens. Ze ontwikkelen elektronische slagvelden en al die bombardementen drijven de Vietnamezen naar de steden, die door Saigon worden gecontroleerd”.

Militairen in actieve dienst en oorlogsveteranen uit Vietnam liepen voorop bij de

vredesdemonstraties die afgelopen maand in 20 Amerikaanse steden werden gehouden. De aantallen demonstranten waren klein, maar de aanwezigheid van veel militairen is tekenend voor de stemming in het leger. Gesteerd door wijdverspreid hard-drug-gebruik, raciale problemen en de erfenis van My Lai krijgt het leger nu ook nog last van verzet van binnenuit tegen de oorlog in Vietnam. Het percentage kort-verband-vrijwilligers loopt drastisch terug. „Ons leger in Vietnam dreigt in elkaar te klappen”, schrijft kolonel Robert Heintz in een officiële militaire publikatie, die werd overgenomen door de Los Angeles Free Press.

Slechte reuk

Hij schrijft over eindeloos veel gevallen van dienstweigeren, moord op officieren, en regelrechte muiterij. De Amerikaanse militairen die in Vietnam alleen nog defensief optreden voelen er weinig voor om als laatsten te sneuvelen in een verloren oorlog. „Het leger wordt kapot gemaakt doordat

Amerikaanse anti-Vietnam-demonstranten: verdwenen heroïek

Parade van Vietnam-veteranen: „... oude mannen maken oorlog”..

de jongens nog steeds dood moeten gaan zonder reden", zegt de gewezen marine-luitenant John F. Kerry, die nu een grote rol speelt in de beweging Vietnam Veterans Against the War. Hij diende in de Mekong-delta en zijn ster steeg snel in de veteranen-beweging die nu ongeveer 25.000 sympathisanten omvat, waarvan 85 procent in Vietnam diende. De VVAW-beweging heeft ook 300 sympathisanten in Vietnam; het aantal breidt zich gestaag uit.

Eind oktober bezochten ook ruim 100 militairen in actieve dienst de Anti War Convention in San Francisco. „De generaals kunnen hun ogen sluiten voor burgerlijk protest tegen de oorlog", zegt luitenant Gordon Piland, „maar wanneer het verzet binnen het leger zelf smeult trekken ze zich dat wel aan". Dat ervoer Piland zelf: zijn gezagsondermijnende activiteiten werden prompt beloond met overplaatsing naar het eiland Adak in Alaska, het Amerikaanse Siberië.

De Vietnam Veterans Against the War vor-

men de grootste organisatie, maar er bestaan ook kleinere groepen die Kerry's VVAW te „liberal" vinden en zichzelf als „revolutionairen" betitelen. Het conservatieve „American Legion" krijgt weinig aanwas meer. De heroïek van het dienen in Vietnam bestaat niet meer. Het percentage werkloze Vietnam-veteranen is hoog; hoger nog dan het gemiddelde werkloosheidscijfer van 7 procent. De veteranen staan in een slechte reuk door hun reputatie van druggebruikers.

Jim Rogers (23) woont in Berkeley in een commune van radicale ex-veteranen: „Wij zagen het het eerst en begrijpen wat er aan de hand is, het is de plicht van een militair om actie te voeren tegen de oorlog. De mensen geloven ons makkelijker dan de studenten wanneer we vertellen over de politiek van genocide die de Verenigde Staten in Vietnam voeren".

De linkse veteranen kregen op „Veterans Day", als veteranen uit oudere voorbije oorlogen in San Francisco paraderen

voor de nu commanderende generaals, geen kans om mee te doen. Met hun baarden, lange haren en oude legerkleren waren ze de rechtse Veterans of Foreign Wars een doorn in het oog. De oud-Vietnam-soldaten riepen tijdens de parade voor hoogwaardigheidsbekleders „oude mannen maken oorlogen, jongemannen gaan alleen maar dood" en „draai de geweren om".

„Brothers"

De rassentegenstelling is binnen het militaire apparaat nog sterker dan in de VS als geheel. De negers zonderen zich af en beschouwen de zwarte militairen als „brothers", en demonstreren dat door de Black Panthergroet te brengen. Die demonstratie van solidariteit leidt herhaaldelijk tot rassenspanningen zoals onlangs in Zuid-Korea, Vietnam en Okinawa. Dertien zwarte leden van het congres onderzoeken nu de racistische uitbarstingen in het leger. Ze wijten de gewelddadigheden aan blanke officieren en wijzen op 't onevenredige hoge aantal negergevan->

'Een volwassen mens heeft geen onderscheidingen nodig'

Anthony B. Herbert (41), de meest gedecoreerde Korea-strijder, rapporteerde oorlogsmisdaden in Vietnam waar hij als kolonel diende. Het leger nam wraak op hem door de beroepsvechtjas als rekrut te behandelen. Zijn staf placht Herbert's echtgenote nog al eens op te bellen met de vraag of haar man al thuis was „omdat zijn vliegtuig al uren geleden was aangekomen."

De door hem gerapporteerde misdaden zijn door de autoriteiten bevestigd en terzijde gelegd. Herbert kreeg 65.000 brieven, waarvan 2 dreigbrieven. „Die tweede kwam waarschijnlijk omdat de eerste niet werd beantwoord", vertelde hij laconiek in de televisieshow van Dick Cavett. Herbert (lang, gebuigd, bros haar) door de legerleiding nergens gemaakt en nu militair af, sprak in New York ten kantore van zijn uitgever met VPRO-medewerker Peter Flik.

Hoe werd u de meest gedecoreerde man in de Koreaanse oorlog?

Door te vechten, zo hard als ik kon. Maar ik had ook geluk, want er waren er zoveel die het verdienden, maar zij stierven of hun prestaties werden niet opgemerkt. Ik heb mijn onderscheidingen alleen gedragen als het moest. Onderscheidingen in het leger schijnen nodig te zijn, net als bij de Indianen het verzamelen van schedels. Hoe meer schedels je hebt hoe meer bewijs dat je een goede vechter bent. Een volwassen mens heeft geen onderscheidingen nodig.

Wat denkt u van de filosofie „er zijn zoveel Amerikanen gesneuveld, dus moeten we evenveel vijanden doden?"

Dat was een van de ergste dingen die er gebeurde in Vietnam. Het enige wat telde waren de lichamen. Als ik 100 mensen doodde kreeg ik 500 punten. Aan het eind van de maand werden de scores van de bataljons met elkaar vergeleken. Maar niemand

vroeg ooit waar de lichamen vandaan kwamen en dat was heel erg. Ongelukkigerwijs produceerde mijn bataljon vaak het grootste aantal lichamen.

Wanneer kwam u tot het inzicht dat de oorlog in Vietnam een vergissing was?

Ik heb de oorlog in Vietnam nooit als een vergissing beoordeeld, het enige punt voor mij is dat er oorlogsmisdaden zijn begaan en dat een achtenswaardig leger in staat moet zijn dat zelf af te handelen. Toen ik naar Vietnam ging was de beslissing om daar te vechten al genomen en had ik er als soldaat niet meer over te oordelen of de oorlog moreel gesproken juist was of niet: ik was er. Maar omdat ik soldaat was had ik wel te beslissen over de vraag of een opdracht wetmatig was of niet. Ik weet wat de conventie van Genève inhoudt en wat de uitspraken in Neurenberg zijn geweest en ik weet dus dat oorlogsmisdaden immoreel zijn. Ik was in Vietnam om tegen soldaten te vechten en niet tegen burgers.

Ik rapporteerde in totaal 7 oorlogsmisdaden. Drie gevallen van marteling, één moord, één geval van verminking van een lijk ten behoeve van een foto, één geval van verstikking en het neerschieten van een eigen officier door een soldaat.

Wat is het essentiële verschil in doelstelling tussen de oorlog in Korea en die in Vietnam?

Truman had het doel van Korea misschien niet zo duidelijk geformuleerd, maar we wisten dat we de vijand achter de 38ste breedtegraad moesten terugdringen om een onafhankelijk Zuid-Korea te behouden. Naar mijn idee hadden we in Vietnam nooit een duidelijk beeld voor ogen wat we daar moesten doen. Er werd wel gezegd dat we er waren om mensen te bevrijden, maar ik kan niet inzien hoe het bloedbad van My

Lai bevrijding zou kunnen betekenen.

Ik voelde ook dat we werk deden om het land te beschermen tegen agressie van buitenaf, maar ergens onderweg hebben we ons morele richtingsgevoel verloren en hebben we zeer veel immorele acties ondernomen. Wat nooit gebeurd zou zijn met een duidelijke politiek, duidelijke opdrachten en krachtige leiding. We hebben honderdduizenden uitstekende mensen in dit leger en het moet mogelijk zijn uit te vinden wat er verkeerd was aan de gevoerde politiek en de slechte elementen in het leger kwijt te raken. Ik pleit nog steeds voor een zeer strenge civiele controle op het militaire apparaat. Ik geloof dat diegenen in het leger, die leven bij de gratie van de oorlog, nooit een politieke functie mogen hebben waar ze te beslissen hebben over de vraag of er oorlog zal zijn of niet.

U vertelde over GI's die spoorwegen aanlegden, tempels restaureerden, hoe konden ze dat doen terwijl hun collega's aan het vernietigen waren?

Het lijkt een paradox, maar dat is het niet. Ik ben in Vietnam geweest en heb gedood, vernietigd, maar tegelijkertijd was ik bereid met de Zuidvietnamezen hun land op te bouwen. Om op te bouwen moet je soms vernietigen, tussen de goede elementen de kwade uitwieden, die de oorzaak van de vernietiging zijn. Ik geloof dat we iets groots in Vietnam hebben gedaan.

Als we zouden vaststellen dat we verkeerd hebben gedaan, moet er een restitutie zijn. Een teruggave zonder beperkende voorwaarden vooraf. Dus niet: we zullen jullie land weer opbouwen als jullie maar in een democratie willen leven. Als we jullie land gaan opbouwen dan is het aan jullie om te beslissen wat je gaat kiezen. Ook al is dat het communisme.

Jonge
WF
genever
van
Wynand
Fockink
in de
nieuwe
kneepfles

Slank en prettig greepvast in de hand.
Een gemakkelijke schroefdopsluiting.
Passend in het deurrek van elke koelkast.
Pak 'm die nieuwe kneepfles Jonge WF.
Genever van Wynand Fockink.
Proef 'm en geniet deze 'smiltzachte'
jonge. Iedere ware fijnproever weet het:
Rond het af met een rondje WF.

WF Genevers van
WYNAND FOCKINK

genen in militaire gevangnissen.

Er zijn maar weinig negerofficieren en nog minder zwarte militaire rechters. De congresleden ontdekten, dat de VS een geheime overeenkomst hebben met IJsland om maar een beperkt aantal negers naar die Navo-partner te sturen. Er schijnen ook zulke overeenkomsten te bestaan met Griekenland en West-Duitsland. In Vietnam sneuvelen naar verhouding meer negers dan blanken. Raciale tegenstellingen liggen daar vaak ten grondslag aan „fraggings” binnen het leger. Veteranen verklaarden dat op het hoogtepunt van de oorlog per week zo'n 200 aanvallen met granaten werden gedaan op populaire officieren. Het „opblazen” van een officier kostte weinig moeite als de verhalen van de veteranen waar zijn. Er werd wel eens geld opgehaald om degene die een gehate officier uit de weg ruimde, te kunnen honoreren. In weinig van dit soort gevallen komt het tot een rechtszaak. Momenteel wordt er in het Californische Fort Ord een proces gevoerd tegen de neger Billy Smith wegens „fragging”. Zijn verdedigers en de krant van de Black Panthers houden staande dat hij uitsluitend wordt vervolgd omdat hij een neger met onwelkome politieke denkbeelden is.

Verantwoordelijk voor het lage moreel in het leger is de onthulling van de slachtpartij in My Lai en de daaruit voortgekomen veroordeling van luitenant Calley. Sindsdien kwamen meer dan 100 veteranen voor de dag met gelijksoortige gruwelen. Ze gaven hun relaas aan de Citizens Commission of Inquiry in US War Crimes en de Vietnam Veterans Against the War. De Amerikaanse pers is overvoerd met gruwelverhalen; de getuigenissen van de meer dan 100 veteranen kregen niet veel aandacht in de media.

Slaan

De afkeer van de eindeloze oorlog, schuldgevoel gekoppeld aan een gevoel van bitterheid over niet beloofde opoffering brachten veel soldaten tot bekentenissen. Meestal beschouwen de oud-strijders zich als martelaren onderaan de ladder, die de plannen, die werden geboren in Lyndon B. Johnson's vergaderkamers en het Pentagon, alleen maar uitvoerden. Ze „volgden de orders op”, doodden en martelden burgers.

Nathan Hale uit Coatsville (Pennsylvania) diende in '67-'68 in „Nam” als ondervrager van gevangenen en potentiële Vietcongs. Zijn kapitein zei dat hij iedere gewenste techniek kon gebruiken bij de verhoren, „behalve slaan in de aanwezigheid van buitenstaanders”. Hij zag zelf een gevangene doodschoppen. Angst weerhield hem van de weigering om dit soort werk te doen. Hale organiseert nu het anti-Vietnam-protest van veteranen.

Dan Notley diende in de Song Ve-vallei in de provincie Quangngai waar hij meedeed aan „nog een My Lai”. „Een populaire vent werd gedood en toen zei de luitenant: „ik wil wat doden zien”. We gingen naar het dorpje Troungkhanh 2 en ik verwachtte echt een paar Vietcongs te zien, maar toen we er aan kwamen brandde het dorp en waren er alleen vrouwen en kinderen. Plotseling begon een van ons te vuren en schoot ze dood.”

Later vond het peloton nog 10 vrouwen en

kinderen. „Mijn pelotonscommandant zei tegen me dat dit een mooie gelegenheid was om mijn nieuwe M-79 te testen. Ik wou niet dat ze zouden denken dat ik een lafaard was, dus ik richtte mijn M-79 en haalde de trekker over. Toen kwamen de anderen met hun M-16's”. Naar schatting 30 burgers werden in het dorp gedood, later ging de bataljonscommandant nog een keer op onderzoek uit en gaf het peloton een compliment”.

Terug in de VS probeerde Notley het maar te vergeten, maar toen My Lai dagelijks in de kranten verscheen kwamen de herinneringen bovendien. Hij vertelde zijn verhaal, maar gelooft niet dat er een vervolging uit voortvloeit.

Wrok

Ken Campbell, anno '71 een langharige radicale student aan Temple University in Pennsylvania, herinnert zich nog hoe hij geestdriftig bij de mariniers ging. „Ik was klein stuk en had een minderwaardigheidscomplex. Ik zocht een manier om me te bewijzen”. Hij was in Con Thien gestationeerd als waarnemer bij de artillerie en in die hoedanigheid liet hij 2 dorpen beschieten uit wrok over een gesneuvelde vriend. „Ik wist dat ik burgers doodde, maar de werkelijkheid was zo ver weg dat ik het idee verdroeg. Pas toen mijn telegrafist me riep en zei dat ik moest ophouden begreep ik wat ik had gedaan”.

Gary Battles uit Chesterland in Ohio (nu 21) was persoonlijk verantwoordelijk voor de dood van 6 Vietcongs en een burger. Hij staakte de strijd nadat hij een keer naakt zwom en toen ongemoeid werd gelaten door een Vietcong-soldaat, ook hij is nu actief in de veteranenorganisatie.

„Het leger bleef met zijn onderzoek aan de oppervlakte”, zegt Alan Quale uit Montana die, eenmaal sergeant af, in de journalistiek ging. Quale zag een Amerikaanse soldaat een Vietcong, die niet wilde praten onthoofden; een oude man die zijn hut niet uit de komen verbrandde met hut en al. De meeste diensturen bracht Quale in Vietnam drinkend en „stoned” in zijn tent door. Eenmaal terug in Amerika spuugden jongeren op zijn uniform.

Tweeslachtig

De legerleiding reageert nogal tweeslachtig op de nieuwe moraal van de soldaten. Veel regels worden afgezwakt en de militairen dragen ongemoeid lang haar. Men begon een groots opgezet anti-drug-programma en heroïnegebruikers die zich melden worden niet meer gestraft. Politiek onwelkome denkbeelden worden echter des te heftiger bestreden. In Fort Lewis (Washington) liet de commandant een paar ondergeschikten arresteren wegens „het uitreiken van subversieve lectuur”. Toen later bleek dat zijn mannen de grondwet verspreiden veranderde de aanklacht in „het uitreiken van lectuur zonder toestemming”. Dit soort voorvallen maakt het de soldaten duidelijk dat het leger niet wezenlijk verandert.

Er blijven menselijke wezens nodig voor de oorlogsmachine met zijn technologische slagvelden.

John Jakobson

de nieuwe AVENUE

januari

Wel eens een gele Chinees gezien?

Zo ja, dan was hij geel geveerd. Wel eens een gevaarlijke Chinees gezien? Zo ja, dan had iemand hem gesard. Niet mee eens? Lees dan Jaap van Ginneken - terug van Mao - in AVENUE januari.

AVENUE heeft meer:

Jesus Revivals
(gesprek met Rabbi Flusser),

Het Einde der Wereld
(milieu-panorama),

Uw Eigen Toekomst
(het Tarot-spel).

En een echt boekje. Knip het uit AVENUE: „De Buurt” door Gershon en Toeija, met superplaatjes van Rupert.

Lood om oud ijzer

I. F. Stone

De Democratische senator Henry Jackson was in 1969 één van de mensen aan wie Richard Nixon dacht als zijn minister van Defensie. Nu, in 1971, is Jackson, die zich kandidaat heeft gesteld voor de Democratische presidentskandidatuur, de favoriet van de doordouwers: het militair-industrieel complex, de zionistische lobby en de vakbondsbureaucratie van de AFL/CIO.

In de buitenlandse politiek staat hij rechts van Nixon. Op binnenlands gebied staat hij overal en nergens; zijn belangrijkste thema is „Law and order”.

Toen Jackson bekend maakte kandidaat voor het presidentschap te willen zijn beloofde hij voor en na „de zaken bij hun naam te noemen”. Maar in zijn verklaringen ontbreekt geen enkel cliché. Over geen enkel werkelijk probleem liet hij ook maar één oprecht woord horen; hij ging een standpunt over de meeste vraagstukken uit de weg.

Onderhandelingsobject

Een voorbeeld: „Ik geloof niet dat wij de rol van politieagent van de wereld moeten spelen. Maar laat ik openhartig zijn: ik geloof niet dat wij ons door de wereld moeten laten regeren.” Toen hij het over de economie had, sprak hij over het creëren van meer werk. Maar hij zei niet hoe dat zou moeten. En hij gaf ook niet aan hoe hij de inflatie te lijf zou gaan.

Net als Hubert Humphrey steunt Jackson Nixon's politiek om in Indochina voor onbepaalde tijd een beperkte Amerikaanse troepenmacht achter te laten — die vanuit de lucht op onbeperkte steun kan rekenen — als „onderhandelingsobject” voor de vrijlating van Amerikaanse krijgsgevangenen. Noch Humphrey in zijn commentaar op Nixon's laatste aankondiging over de terugtrekking van Amerikaanse troepen noch Jackson op zijn persconferentie heeft duidelijk gemaakt hoe je een vijand er toe kan brengen gevangen genomen vliegers vrij te laten als je Johnson's methode om hem vanuit de lucht om de oren te slaan als je belangrijkste politieke wapen gebruikt.

Een studie van de Cornell University toont aan, dat Nixon in de afgelopen drie jaar meer bommen op Indochina heeft laten vallen dan Johnson in de drie jaar voor de bombardementsstop. Hoewel de terreur vanuit de lucht niets heeft opgeleverd gaat men er gewoon mee door.

Satellietregime

De onderhandelaars van Hanoi in Parijs hebben gezegd, dat er een begin zal worden gemaakt met het vrijlaten van krijgsgevangenen zodra Amerika een datum vaststelt voor een totale terugtrekking van zijn troepen en daarmee daadwerkelijk begint. Maar Nixon's belangrijkste zorg is zich te beschermen op zijn rechter politieke flank. En hij doet dat door een satellietregime in Saigon in het zadel te houden. Humphrey en Jackson sluiten zich aan bij de kern van haviken in de leiding van de Democratische Partij, die dit ook, evenals Johnson in het verleden en Nixon nu, nastreven.

In de oorlog die de democratie in Indochina moet veiligstellen boekt men de ene politieke overwinning na de andere; na de schijnverkiezingen van Nguyen Van Thieu in Zuid-Vietnam zijn ook de democratische façades in Cambodja en Thailand omver gevallen. In Washington wekken de Republikeins-Democratische leiders de schijn even sterk als Lon Nol tegen „het steriele spel van de liberale democratie” te zijn.

Opiniepeiling

Na dat de opiniepeiling van het Harris-instituut had aangetoond dat 62% van de Amerikanen vóór een totale terugtrekking van Amerikaanse troepen tegen mei volgend jaar is en dat 65% van de Amerikaanse bevolking het moreel verkeerd vindt dat Amerika in Vietnam oorlog voert werd het voorstel van de afgevaardigde Ed Boland om de financiering van deze oorlog te staken in het Huis van Afgevaardigden verworpen met 238 tegen 163 stemmen. Hoewel 60% van de Democraten voor dit voorstel stemde gingen de voor mannen van deze partij hand in hand met de Re-

publikeinen en de Democraten uit de zuidelijke staten.

Voorzitter Albert stemde tegen. Fractieleden Boggs onthield zich van stemming. Van de 21 Democraten, die de verschillende commissies uit het Huis van Afgevaardigden voorzitten, stemden er 16 tegen en onthielden 4 zich van stemming. Alleen Garmatz uit Baltimore sprak zich uit voor het anti-oorlogsvoorstel van Boland; maar hij wordt in zijn parlementaire positie bedreigd door een vredeskandidaat in zijn kiesdistrict.

Bombardementen

De stemming over het voorstel-Boland laat een stijging ten gunste van een beëindiging van de Amerikaanse oorlog in Indochina zien van 4% als men haar vergelijkt met de stemming over het voorstel-Nedzi-Walen dat in juni van dit jaar in het Huis van Afgevaardigden werd ingediend; toen stemde 56% van de Democraten voor het intrekken van fondsen voor de oorlog.

Als deze „trend” zich zo voortzet zal de publieke opinie zo om en nabij 1978 pas tot uitdrukking komen in „het steriele spel van liberale democratie.”

Nixon heeft in de tussentijd als aangekondigd, dat hij het beroep op hem van de fractievoorzitter van de grootste partij in de Senaat, Mike Mansfield van de Democraten, om „op een bepaalde datum” de Amerikaanse aanwezigheid in Vietnam te beëindigen, zal negeren. Meerderheidsbestuur werkt in Amerika even beroerd als in Indochina.

De Democraat George McGovern zei onlangs in een 5 minuten durend televisieprogramma, dat „men voor 4 miljard dollar — het bedrag dat dit jaar opgaat aan de bombardementen op Indochina — een goede school of polikliniek in 300 Amerikaanse steden kan bouwen en dan nog 1 miljard over heeft om wat te doen aan de inkomens van noodlijdende boeren.”

Het land zal er misschien wel oren naar hebben, maar de leiders van de Democratische partij niet.

Laatste kerst-toernee Bob Hope in Vietnam

Van een correspondent

DANANG, 23 dec. — Achtduizend in Vietnam gelegerde Amerikaanse militairen hebben Bob Hope een minutenlange staande ovatie gebracht tijdens de traditionele kerst-toernee voor de troep van deze befaamde Amerikaanse komiek.

Bob Hope (68) kreeg die ovatie toen hij de soldaten prees en op-hemelde als verkeerd begrepen hel-den, die het thuisfront zou moeten steunen in plaats van verguizen. Het is de achtste keer, dat Bob Hope een reeks jaarlijkse kerst-voorsellingen geeft voor de Ameri-kanen in Vietnam. De stemming was ditmaal beter dan ooit, waarbij het feit dat de soldaten weten, dat dit wel eens hun laatste Kerstmis in Vietnam zou kunnen zijn, onge-twijfeld een rol gespeeld heeft.

Bob Hope beklagde de soldaten, dat de Amerikanen thuis zo eenzidi-gig — naar zijn mening — worden voorgelicht over hun doen en laten. „De mensen lezen alleen maar over My Lai en dergelijke.” Maar, aldus de komiek, „ze lezen nooit eens iets over de goede dingen, die jullie hier doen, over al jullie opofferin-gen... Echt waar, er is niemand meer tegen de oorlog dan ik, maar de geschiedenis zal ooit leren, dat jullie niet alleen dit land, maar heel Zuidoost-Azië gered hebben van de handen van de vijand”. Dergelijke dingen heeft Bob Hope ook in vorige jaren ten beste gedaan, maar toen reageerden de

Bob Hope tijdens zijn open-lucht-show voor Amerikaanse soldaten in Vietnam.

soldaten er nogal mat op. Ditmaal echter kreeg de bejaarde komiek een minutenlang, uiterst stormachtig applaus.

Bob Hope zelf zegt niet zo veel verschil te zien met vorige jaren. „De jongens hebben altijd goed gereageerd. Misschien zijn ze dit jaar wat meer ontspannen dan vorige keren”. Of Hope ook van mening is, dat dit hun — en zijn — laatste Kerstmis in Vietnam is? „Ik weet het niet. U wel?”

Ex-soldaten bezetten

Vrijheids- beeld

Van een correspondent

NEW YORK, 28 dec. — De Verenigde Staten zijn in de greep van een reeks demonstraties, die voormalige Amerikaanse militairen, die in Vietnam gediend hebben, op touw hebben gezet uit protest tegen de Vietnampolitiek van president Nixon.

Nadat zondag zestien ex-GI's het Amerikaanse Vrijheidsbeeld in de haven van New York hadden „bezet,” verschansten zich kort daarop achttien ex-soldaten, die net uit Vietnam terug zijn, in een militair ziekenhuis in Californië. Ze worden allen behandeld in verband met het gebruik van verdovende middelen. Hun protest gold de wijze van behandeling, die aan verdovende middelen verslaafden van de militaire autoriteiten krijgen. Na tien uur gaven zij hun actie op.

Terwijl het Vrijheidsbeeld nog steeds bezet was, werden gisteren 25 betogers aangehouden die het historische huis van Betsy Ross waren binnengedrongen. In dit huis, nu eigendom van de stad, woonde twee eeuwen geleden Betsy Ross, die in 1776 van George Washington en andere leiders opdracht kreeg de eerste Amerikaanse vlag te maken. De 25 betogers zijn beschuldigd van lokaalvredebreuk.

De federale autoriteiten zijn nu ook van plan de zestien op het Vrijheidsbeeld aan te pakken. Ze hebben bij een federale rechter een aanklacht ingediend. Deze bewoog de eisende partij eerst naar het Vrijheidsbeeld te gaan om te proberen tot een akkoord met de strijders te komen. Dit werd verklaard voor een wettelijke bij zich te hebben.

Zestien veteranen uit Vietnamoorlog sluiten zich op in Vrijheidsbeeld

NEW YORK, 22 dec. — Zestien oud-strijders uit de oorlog in Vietnam hebben zich zaterdagavond uit protest tegen het voortduren van de strijd opgesloten in de opgeheven arm van het Vrijheidsbeeld in de haven van New York.

De regional coördinator van de anti-oorlogsorganisatie van oud-strijders in New York, Ed Damato, deelde mee dat de zestien mannen als toeristen naar het monument zijn gegaan en zich op die manier hebben laten insluiten. Ze willen tot a.s. vrijdag in de arm van het Vrijheidsbeeld blijven. (Reuter)

Quakers tegen „Vietnam”

Kerstmis vieren op de stoep van het Witte Huis

WASHINGTON, 24 dec. (DPA) — Wanneer de Quaker Richard Nixon zich in het goed verwarmde Witte Huis met zijn familie aan tafel zet voor het kerstdiner, zit voor zijn deur een groepje geloofsgenoten te kleumen in de kou ter wille van de vrede.

Wat de Quakers binnen en buiten het Witte Huis gescheiden houdt is, behalve het smeedijzeren hek en de geheime dienst, de oorlog in Vietnam.

Uit protest tegen deze bloedige strijd bivakkeren sinds 2 juni de 16-jarige Bruce Baechler uit Glastonbury in Connecticut en enkele medestanders voor de ambtswoning van hun 58-jarige geloofsgenoot en president. Zij zullen hun plaats op de stoep van Pennsylvania Avenue pas ontruimen als er in Vietnam niet meer wordt geschoten.

Twee bomen

Richard Nixon viert Kerstmis onder een tien meter hoge boom in de zogenoemde „blauwe zaal”. Op de eerste verdieping van het Witte Huis staat nog een tweede kerstboom. Bruce Baechler en zijn vrienden moeten het zonder boom doen. De omgeving van het Witte Huis geldt als nationaal park. Voor het plaatsen van een kerstboom heeft men een speciale vergunning nodig. Die hebben de demonstranten niet bijtijds aangevraagd.

Geen illusies

De president hoeft niet bang te zijn dat zijn kerstvrouwde door zijn mede-Quakers zal worden verstoord. Zij beperken zich er toe de

voorbijgangers met spandoeken of in gesprekken aan het denken te zetten over de strijd in Vietnam.

„Wij hebben niet de illusie dat wij een eind aan de oorlog kunnen maken”, aldus de 23-jarige Bob Simpson uit een voorstad van Washington, „maar als wij de mensen een beetje tot nadenken kunnen brengen en misschien een enkeling tot andere gedachten, dan hebben wij al alles bereikt.”

Nazi's

Tot dusver is de actie van de Quakers rustig verlopen. Een paar weken geleden doken in de nacht enkele vechtlustige „bruinhemden” van de Amerikaanse Nazi-beweging op. Zij lieten zich weliswaar in een lange discussie niet van de zinloosheid van de oorlog overtuigen, maar verdwenen toch rustig.

De steeds koudere nachten geven de demonstranten meer zorgen. Een meisje heeft onlangs haar medewerking aan het protest moeten opgeven, omdat zij bevroeringsverschijnselen vertoonde.

Brieven

Ondanks het feit dat zij nu al die tijd voor het Witte Huis de wacht houden, hebben de jonge Quakers nog geen gesprek met hun invloedrijke geloofsgenoot gehad. „Wij hebben hem een paar maal in zijn auto voorbij zien rijden en wij hebben hem enkele brieven geschreven. Dan antwoordde de een of andere secretaris dat de president ons bedankt en dat hij de kwestie onderzoekt”, aldus Bruce Baechler.

VS-veteranen zeer actief

NEW YORK, 28 dec. — Vietnamveteranen die het Amerikaanse Vrijheidsbeeld bezet houden, hebben in een open brief aan Nixon verklaard dat zij het monument niet willen ontruimen voordat deze de datum bekend heeft gemaakt waarop alle VS-soldaten Vietnam zullen hebben verlaten. Volgens andere berichten willen zij in ieder geval tot nieuwjaarsdag blijven. De Vietcong heeft hun in een boodschap „succes” gewenst.

Intussen hebben de autoriteiten een klacht ingediend bij de rechter. Zij klagen er over dat nu vele toeristen het monument niet kunnen bezichtigen. „Normaal komen er 1500 à 2000 bezoekers per dag. Onder hen zijn buitenlanders die slechts een paar dagen in New York zijn en die nu onherroepelijk de kans missen het Vrijheidsbeeld te bezoeken.”

Maar voorlopig wilde de rechter niet verder gaan dan een verplichting voor de zeshonderd bezetters om vandaag toe te lichten „waarom zij niet met geweld zouden mogen worden bewogen tot ontruiming”.

Ook elders in de VS waren Vietnamveteranen actief. In Philadelphia bezetten 23 mannen en twee vrouwen het Betsy Ross-museum. Betsy Ross vervaardigde in 1776 in opdracht van George Washington de eerste Amerikaanse vlag. De bezetters klommen op het dak en spraken de samengestroomde menigte toe. Politie ontruimde na drie kwartier het gebouw en arresteerde de bezetters.

Op de militaire basis Travis in Californië gaven achttien militairen, die urenlang een verdieping van het ziekenhuis bezet hadden gehouden, hun verzet op. Op deze basis worden aan drugs verslaafde militairen behandeld. Na een gesprek met specialisten stemden de achttien toch toe in een behandeling. Zij waren kort geleden uit Vietnam teruggekeerd en hadden aanvankelijk meteen naar huis gewild. Zij behoren tot dezelfde groep („Vietnamveteranen tegen de oorlog”) als de bezetters van het Vrijheidsbeeld.

Eveneens in Philadelphia werd senator Hubert Humphrey geconfronteerd met jeugdige radicalen. Op een vergadering van een wetenschappelijk genootschap waar Humphrey het woord voerde, riepen zij dat er een einde moet komen aan de Vietnam-

oorlog, aan wetenschappelijke arbeid met militaire doeleinden en aan racisme bij de wetenschapsbeoefening.

Een tomat raakte Humphrey bijna. In de zaal werden Vietcongvlagen getoond en spandoeken waarop stond: „Humphrey liegt”, „Humphrey gezocht wegens moord” en „Humphrey, pooier van het VS-imperialisme”. Maar Humphrey bleef onbewogen tot aan het einde van zijn toespraak. (Reuter/AFP)

Pro
Van Mein Kampf verscheene na de oorlog weer tientallen vertalingen. Over Hitler en nazisme zijn zo'n 50.000 studiefiches van Hitler, Albert Pank en Willy Frick, hebben samen al driehonderd keer in de 80 vanogens gezien, verdacht te ren di teruggekeerde Führer te zij weijf.

Gerhard Zwernz leverde een cynisch nawoord, waarin hij zei dat er veel te tonen was aan de verandering van de nazistische krachten als motoriserende kracht door de nazistische krachten.

Bestellertfabrikant Kirs publiceert een schandaalroman rond de voorbereidingen van de Olympische Spelen in München, maar de März Verlag haalde een veel groter stunt uit door te kopen met Die Olympische Spelen 1936 in Berlin und Z Garmisch Partenkirchen. Een integrale herdruk van het officiële (nazi-) Olympisch Album (20 Dm, de eerste oplage van 30.000 exemplaren was al verkocht bij aanbidding aan de boekhandel).

Nazi-album
spelen van
door Martin Ros

AMSTERDAM, 28 dec. —

6 herdrukt
pische
Gijs Hendriks met de prijs heeft willen huidige omdat hij er in geslaagd is om een groot aantal amateurs tot blijmoedigheid te brengen. Dan was de prijs volkomen terecht.

Den Koreaan won de marathon onder Japans vlag en hoonde die. Maar ondanks alle Japanse gruwelen in China had men de Spelen voor 1940 al toegekend

Wor
Har
wa
Ver
sen
de
Har
E
zoa
na
der
er
zer
Ha
da
zo
w.
si
v
t
t
Zuid-1
weijf.
Legendes en mythes lieren m
ren di teruggekeerde Führer te zij
Zuid-1
vangers gezien, verdacht te
al driehonderd keer in de 80
Nixon
en Willy Frick, hebben same
gers van Hitler, Albert Pank
Dat
verschenen. Twee dubbelg
nazisme zijn zo'n 50.000 stud
vertalingen. Over Hitler en h
na de oorlog weer tientalle
Van Mein Kampf verscheene

Bomaanvallen op N.-Vietnam gestaakt

SAIGON, 30 dec. (AP) — De bombardementen op Noord-Vietnam, die vijf dagen hebben geduurd, zijn afgelopen, zo heeft het Amerikaans opperbevel in Saigon meegedeeld.

Volgens het opperbevel is bij de massale bombardementsacties slechts één vliegtuig, een F-4-Phantom-jachtbommenwerper, verloren gegaan. De twee bemanningsleden worden vermist.

Aan de acties hebben ongeveer 350 vliegtuigen deelgenomen, die bij elkaar meer dan duizend aanvalsvluchten hebben uitgevoerd.

Volgens Noord-Vietnam zijn 14 Amerikaanse vliegtuigen neergeschoten en is „een aantal” vliegers gedood of gevangengenomen.

De bombardementen, die door de Amerikanen zelf als „zwaar” worden omschreven, hebben zich uitgestrekt tot de twintigste breedtegraad, 130 kilometer ten zuiden van Hanoi. Tot de doelen behoren vliegvelden, luchtdoelinstallaties en opslagplaatsen.

De aanvallen werden uitgevoerd onder slechte weersomstandigheden, zo heeft het Amerikaanse opperbevel meegedeeld. Daarom is men nog niet in staat geweest luchtfoto's te maken van de aangerichte schade. Er werd gebruik gemaakt van nieuwe bombardementstechnieken, waarbij de vliegtuigen door radar naar hun doelen werden geleid.

Ook werd gebruik gemaakt van nieuw ontwikkelde wapens, zoals de zogenaamde „Smart”-bommen, die door laserstralen worden geleid en ondergrondse bunkers en vliegtuighangars via de ingangen kunnen binnendringen.

„Walgelijk”

De bombardementen worden in de Verenigde Staten zwaar gekritiseerd. „Een gok met rampspoed”, schreef de New York Times en de Washington

Post gebruikte zelfs het woord „walgelijk”.

Senator William Fulbright, voorzitter van de senaatscommissie voor buitenlandse betrekkingen, zei: „De bombardementen tonen aan dat de regering-Nixon evenzeer als vorige Amerikaanse regeringen hopeloos jaagt naar een militaire overwinning”.

Senator Frank Church: „De indruk wordt gewekt dat Amerika „een genadeloze reus” is.

„Barbarisme”

Noord-Vietnam veroordeelde de bombardementen gisteren als een „hysterische en misdadige escalatie van de oorlog”, waardoor de vastberadenheid van het Noordvietnamese volk om door te vechten alleen maar kan worden vergroot. Hanoi gebruikte verder uitdrukkingen als „een misdaad van ongehoord barbarisme”.

In Laos hebben de gigantische Amerikaanse B52 bommenwerpers dagelijks systematisch de Viakie der Kruiken gebombardeerd sinds deze tien dagen geleden geheel door Noordvietnamese troepen werd veroverd.

Nixon riskeert veel met bombardementen

BANGKOK, 30 dec. — De massale luchtaanvallen op Noord-Vietnam kunnen

Hanoi weigert kerstpakketten: „onmenselijk”

WASHINGTON, 30 dec. — Noord-Vietnam heeft geweigerd ruim 900 kerstpakketten, bestemd voor Amerikaanse krijgsgevangenen en in Noord-Vietnam vermiste militairen in ontvangst te nemen, zo heeft het Pentagon gisteren meegedeeld.

Een woordvoerder van het Amerikaanse ministerie zei dat dit de eerste keer was sinds er een regeling met Hanoi was getroffen over het verzenden van postpakketten door de familieleden van de gevangenen dat de zending niet was geaccepteerd.

Over de mogelijke redenen daarvan liet de woordvoerder zich wijselijk niet uit. Wel meende hij de weigering van Hanoi als „onmenselijk en onbeschaafd” te moeten bestempelen.

(Reuter - AP)

Nederland wil meerjarenplan voor Euratom

DEN HAAG, 24 dec. — De Nederlandse regering hoopt met haar financiële bijdrage aan Euratom voor 1972 te hebben meegewerkt aan de basis voor een toekomstig meerjarenonderzoekprogramma van deze instelling. Uitsluitend om te voorkomen dat Euratom in een volgestrekte impasse zou komen, heeft Nederland in de Europese ministerraad ingestemd met het programma voor 1972.

Dit heeft staatssecretaris Westertop van buitenlandse zaken gisteren in de Tweede Kamer geantwoord op mondelinge vragen van dr. Oele (PvdA). De bewindsman zei dat hij er in de onderhandelingen op heeft gestaan dat het meerjarenprogramma spoedig komt. De ministerraad heeft uitgesproken daar in de toekomst naar te zullen

voor president Nixon nog wel eens een ernstig risico opleveren. In Noord-Vietnam was men sinds vele maanden voorbereid op die bombardementen en Nixon zou zich, zonder dat hij zijn doel op het slagveld bereikt, straks in een netelige positie kunnen bevinden aan de vooravond van zijn bezoek aan Peking.

Dit jaar heeft de Amerikaanse luchtmacht meer dan honderd raids uitgevoerd op Noord-Vietnam. Maar de aanvalsgolf die zondag begon was anders. Honderden vliegtuigen drongen diep het land in om er raketbatterijen en andere militaire installaties te bombarderen. Dat betekende een terugkeer tot de toestand van 1968 vóór de algehele topzetting van de bombardementen door president Johnson op 30 november van dat jaar.

De aanleiding tot de bombardementen, zo werd gezegd, is geweest het verlies van zes vliegtuigen in december waaronder drie Phantoms in een luchtgevecht met Noord-Vjetnamese MiGs 21. Maar zelfs indien de MiGs niet boven Laos waren verschenen, zouden de huidige massale luchtaanvallen op het noorden toch uitgevoerd zijn.

Welingelichte bronnen zeggen dat Washington daartoe al lang tevoren besloten had en dat dat vooral verband hield met het toenemende verkeer op de Ho-Tsji-Minhroute en de activitei-

In Cambodja hebben de communisten eind oktober een operatie van 20.000 man ten noorden van Phnom Penh gebroken en in december hebben zij hun kracht laten zien toen zij tot de rand van de hoofdstad waren genaderd.

Dat alles heeft meer politieke gevolgen gehad dan vroeger. Lon Nol was verplicht de hulp van Saigon in te roepen. In Zuid-Laos hebben de communisten achtereenvolgens Saravane, Thateng en, voor het ogenblik, Paksong veroverd, wat hen in staat heeft gesteld de Ho-Tsji-Minhroute uit te breiden op een

moment dat die route het best berijdbaar is. Volgens de Amerikanen is de luchtafweer er ieder jaar sterker geworden.

Nieuwe middelen

De revolutionairen gebruiken dus nieuwe middelen om eerder dan op de gebruikelijke datum hun seizoensaanvallen in te zetten.

Het antwoord van Nixon in de vorm van represailles tegen het noorden heeft tot doel: zoveel mogelijk de aanvoer op de Ho-Tsji-Minhroute van materiaal en mensen ter versterking van de troepen in Cambodja en Zuid-

vietnam te vertragen. Omdat het bombarderen daarvan niet volstaat, zijn de Amerikanen weer met grote luchtaanvallen op het noorden begonnen.

Een gevaar voor de Amerikaanse luchtmacht zijn de MiGs 21 niet, maar ze zijn hinderlijk. Daarentegen zijn de luchtafweerbatterijen minder kwetsbaar geworden want er zijn er nu veel meer. Anderzijds schijnt het ingewikkelde netwerk van de Ho-Tsji-Minhroute beter te functioneren. De Amerikaanse luchtmacht moet dus een grotere krachtsinspanning leveren zonder dat er betere resultaten worden bereikt.

In deze omstandigheden was de keus van Nixon tamelijk duidelijk. Maar als hij het verkeer op de Ho-Tsji-Minhroute werkelijk had willen ontwrichten door het leven in Noord-Vietnam te verstoren, dan hadden de massale luchtaanvallen op z'n minst gedurende enkele weken moeten worden voortgezet.

Maar dan zou het gevaar hebben bedreigd dat de Vietnamese oorlog die Nixon zo'n beetje in het vergeetboek had gestopt weer op de voorgrond was gekomen in de Verenigde Staten. En dat Nixon misschien ook zijn reis naar Peking in gevaar had gebracht.

Vietnamveteranen gearresteerd in San Francisco

SAN FRANCISCO, 30 dec. — Zeventien Vietnamveteranen hebben gisteren het gebouw van het Zuidvietnamese consulaat in San Francisco bezet uit protest tegen de Amerikaanse luchtaanvallen op Noord-Vietnam.

De twaalf employés verlieten daarop het gebouw, dat door de veteranen twee uur lang bezet werd gehouden. Ze barricadeerden de deuren van het gebouw met meubels. Toen zij weigerden het gebouw te verlaten greep de politie in en bezette het gebouw zonder dat de Vietnamveteranen verzet boden. De zeventien bezetters werden door de politie gearresteerd. (Reuter)

Hanoi: 14 vliegtuigen neergehaald

Einde bomactie

op Noord-Vietnam

SAIGON/HONGKONG, 30 dec. — De reeks massale bombardementen op Noord-Vietnam zijn vanmiddag om 15.36 uur plaatselijke tijd beëindigd, zo heeft het Amerikaanse opperbevel in Saigon meegedeeld. Volgens het opperbevel waren de aanvallen gericht tegen militaire doelen ten zuiden van de 20ste breedtegraad.

Noord-Vietnam heeft gemeld dat sinds het begin van de bombardementsgolf, zondag, in totaal 14 Amerikaanse vliegtuigen zijn neergeschoten.

In de Laotische hoofdstad Vientiane is vernomen dat sinds tien dagen geleden de Kruikenvlakte door guerrillastrijders werd heroverd dit gebied dagelijks systematisch door zware B-52-bommenwerpers wordt gebombardeerd.

De non-stop bombardementsoperatie, die ruim vier en een halve dag heeft geduurd, was de zwaarste aanval op Noord-Vietnam sinds president Johnson eind 1968 besloot tot een volledige staking van de bombardementen.

Volgens het Amerikaanse opperbevel was het gros van de aanvalsmisssies gericht tegen luchtafweerstellingen, raketstellingen, radarinstallaties en munitie- en brandstofopslagplaatsen tussen de 18de en de 17de breedtegraad. De laatste vormt de grens tussen Noord- en Zuid-Vietnam in de gedemilitariseerde zone.

Bepaalde vliegvelden, gelegen ten zuiden van de 20ste breedtegraad waarvan de laatste weken groeiende activiteit van MIG-straaljagers was bespeurd, waren ook bestookt, aldus het communiqué. De 20ste breedtegraad loopt ongeveer 95 km ten zuiden van de Noordvietnamese hoofdstad Hanoi.

Verliezen

Volgens het opperbevel heeft de operatie drie vliegtuigen gekost, waarvan één piloot is gered. De overigen worden vermist.

Volgens radio Hanoi zijn vanmorgen drie Amerikaanse vliegtuigen neergeschoten, terwijl gisteren het neerschieten van vier Phantoms bekend werd gemaakt. Daarmee was het totaal aan neergeschoten Amerikaanse vliegtuigen sinds zondag volgens Hanoi gestegen tot veertien.

Een aantal piloten was volgens de radio gevangen genomen, maar bijzonderheden werden niet gegeven. De vliegtuigen waren neergeschoten in de provincie Nghe An, ten zuiden van Hanoi, in Quang Binh, de provincie die grenst aan de gedemilitariseerde zone en in Thanh Hoa, juist ten zuiden van de 20ste breedtegraad, bij de kust.

In het communiqué van het Amerikaanse opperbevel werd gezegd dat de eerste dag 46 vliegtuigen hadden deelgenomen aan de bombardementen en de

overige dagen gemiddeld 240 aanvalsvluchten per dag waren gemaakt. Speciale aandacht was besteed aan opslagplaatsen voor brandstof en munitie bij de toegangswegen naar Laos, aldus het communiqué.

Nieuwe wapens

Noord-Vietnam heeft gisteren gezegd dat bij luchtaanvallen in de provincie Thanh Hoa 24 mensen zijn gedood en 47 gewond. Bij de bombardementen zou een nieuw soort fragmentatiebom zijn gebruikt met een zeer grote splinterwerking. Het Noordvietnamese ministerie van buitenlandse zaken noemde de bombardementen gisteren „een misdaad van ongehoord barbarisme“.

Amerikaanse functionarissen in Saigon hebben laten weten dat bij de bombardementen op Noord-Vietnam gebruik is gemaakt van een groot aantal pas ontwikkelde wapens, zoals „Smart“-bommen, die door laserstralen worden geleid en via ingangen ondergrondse bunkers en vliegtuighangars kunnen binnendringen.

Een overzicht van de resultaten van de bombardementen is volgens deze diplomatieke zeggelieden nog moeilijk te geven omdat het weer boven het doelgebied steeds slecht is geweest.

Amerikaanse piloten hebben melding gemaakt van bijzonder zwaar afweergeschut op de eerste dag van de aanvallen, zondag, en gisteren. Tegenstand van MiG-straaljagers was niet ondervonden, maar er waren er wel verscheidene in de lucht gesignaleerd. (Reuter - AP)

Zie ook pag. 4

Daniel

Ellsberg

beschuldigd

WASHINGTON, 31 dec. (DPA) — De Amerikaanse regering heeft Daniel Ellsberg, die in de zomer van dit jaar documenten van het Amerikaanse ministerie van defensie over de oorlog in Vietnam aan de Amerikaanse pers heeft verstrekt, beschuldigd van diefstal van belangrijke defensiedocumenten en overtreding van de spionagewetten.

Ellsberg kan, als hij schuldig wordt bevonden, een gevangenisstraf van maximaal 115 jaar en een boete van 120.000 dollar (zo'n vierhonderdduizend gulden) krijgen. De nieuwe aanklacht tegen de 40-jarige professor is door het Amerikaanse ministerie van justitie gepubliceerd. In de aanklacht staat, dat Ellsberg elf wetsovertredingen heeft begaan en bovendien tegen de staat heeft samengezworen.

Al op 28 juni is Ellsberg beschuldigd van het onwettig bezit van regeringsdocumenten, waarop een gevangenisstraf staat van maximaal 20 jaar plus een geldboete van 20.000 dollar.

Met Ellsberg, die zich tegen borgtocht op vrije voeten bevindt, zijn de 35-jarige Anthony Russo, de 52-jarige voormalige Zuidvietnamese ambassadeur in Washington, Voë Van Thai, en de 28-jarige Linda Sinay uit Los Angeles in verband met de publicatie van de Pentagon-documenten beschuldigd.

Russo, die met Ellsberg werkte in de „denkfabriek” van de Californische „Rand Corporation”, wordt verweten de documenten in ontvangst te hebben genomen. Voë Van Thai zou een kopie van de documenten gekregen hebben en Linda Sinay zou bij het reproduceren van het materiaal geholpen hebben.

Voë Van Thai en Linda Sinay worden respectievelijk als „mede-samenzweerder” en „mede-samenzweester” beschouwd hetgeen betekent dat zij niet terecht hoeven te staan. Ellsberg heeft toegegeven, dat hij de documenten aan de pers heeft gegeven.

Ellsberg heeft de beschuldigingen van de regering onjuist genoemd.

De Amerikaanse president zei dit in een t.v.-interview met Dan Ruther van CBS. Hij verklaarde medio januari officieel bekend te zullen maken of hij zich herkiesbaar zal stellen, maar hij liet doorschemeren, dat dit vrijwel zeker is.

De intensieve bombardementen op Noord-Vietnam van de afgelopen vijf dagen zijn volgens Nixon zo succesvol geweest, dat de terugtrekking van de Amerikaanse troepen er mogelijk door zou kunnen worden versneld. In ieder geval kan het huidige tempo van 22.500 man per maand gehandhaafd blijven. Mogelijkerwijs kan later deze maand nog een opvoering van het terugtrekkings-tempo bekend gemaakt worden.

De ruim duizend bombardementsvluchten van de laatste dagen naar Noord-Vietnam zijn de zwaarste, die tijdens de regering-Nixon zijn uitgevoerd. Volgens de Amerikaanse president waren ze nodig omdat de Noord-vietnamezen Amerikaanse verkenningsvliegtuigen beschoten en hun infiltraties hadden opgevoerd. Dank zij de volgens Nixon „zeer doelmatige” bombardementen kunnen de Amerikaanse verliefschijfers laag blijven — rond het huidige maandelijkse gemiddelde van tien doden — aldus Nixon.

Krijgsgevangenen

Tegen de tijd van de Amerikaanse presidentsverkiezingen in november dit jaar zouden vrijwel alle Amerikaanse troepen uit Vietnam teruggetrokken kunnen zijn. Op de vraag of dat ook het einde zou betekenen van Amerika's inmenging in de Vietnamese oorlog antwoordde Nixon dat dit afhangt van de kwestie van de Amerikaanse krijgsgevangenen. Voor het eerst stelde Nixon hier alleen nog de vrijlating van de krijgsgevangenen als voorwaarde en niet — zoals tot dusver — dat Zuid-Vietnam ook sterk genoeg moet zijn om zichzelf te kunnen verdedigen. Over de krijgsgevangenen heeft Amerika ook gesproken met Moskou en Peking, maar zonder resultaat.

Nixon herhaalde, dat zijn reis naar Peking niet gevolgd zal worden door diplomatieke erkenning van de Chinese Volksrepubliek. Amerika blijft de regering op Formosa erkennen en handhaaft zijn defensieverdrag met dat land.

VS-luchtmacht viel Laos aan

SAIGON, 3 jan. (DPA) — De Amerikaanse luchtmacht heeft het Nieuwjaarsbestand in Zuid-Vietnam benut voor de zwaarste luchtaanvallen sinds maanden op de Ho-Tsji-Minh-route in Laos.

Inmiddels begon in Zuid-Vietnam voor de sinkende Amerikaanse strijdkrachten het twaalfde oorlogjaar in bijna volledige rust. Het Amerikaanse opperbevel in Saigon berichtte, dat het bestand van vierentwintig uur slechts driemaal door de tegenstander was geschonden.

amerikanen vechten voor olie in indo-china

OK in 1972 zullen de Verenigde Staten proberen de grondstoffen van Zuidoost-Azië te controleren. Vooral de zeer grote olievoorraden. Als dit niet zo was, hadden de bombardementen van de Amerikanen, in de laatste week van december, geen enkele zin gehad. Geen vrijheidsstrijder immers, Zuidvietnamees, Noordvietnamees, revolutionaire Kmer in Cambodja, of onafhankelijke Laotiaan zou de Amerikanen willen tegenhouden bij het terugtrekken van hun soldaten.

De bombardementen waren dan ook niet bedoeld om eigen troepen te beschermen, zoals de officiële Amerikaanse verklaring zei. Ze waren bedoeld om de totale bevrijding van Cambodja en Laos te verhinderen. Want dit is de grote lijn in Indo-China: wie dit grote schiereiland beheerst, bezit de grootste olievoorraad uit de geschiedenis. En de eigen, nationale en opstandige troepen van de drie genoemde landen schijnen steeds meer de overhand te krijgen: Cambodja is vrijwel onder controle van „Rode Kmers“, Laos is voor tweederde bezet door Laotiaanse vrijheidsstrijders, en Zuid-Vietnam is, hoewel nog steeds door gedevaleerde dollars gesteund, tot niets in staat. Het wacht de opruiming van corrupte politici, gangsters en hoeren af.

In een zwaktepositie gedrongen moest Amerika met geweld gaan strooien. Honderden bommenwerpers vraten de levens van Noordvietnamezen, en de belastingdollars van het volk door wie ze gebouwd zijn. Een paar dagen maar, want langer was niet verstandig.

Al te veel bombardementen zouden de protesten in het moederland nog

meer aanwakkeren dan ze al gedaan hebben, het bezoek van Nixon aan China onmogelijk maken, Nixon internationaal ongeloofwaardig maken.

Daarom heeft de Amerikaanse president, vakman als hij is, wél toegegeven aan de druk van zijn generaals (nekken, kaken en computers), maar niet zo grenzeloos als zijn mislukte voorganger Johnson, die Nederlanders geen moordenaar mochten noemen.

Op het ogenblik wordt de „Ho Tsjj Min-route“ (het wegennet van Noord-naar Zuid-Vietnam via Laos) door de opstandigen intensiever gebruikt dan ooit. Op de Vlakte der Kruiken in Laos, waar in 1971 vier maal Amerikaanse huurlingen en Laotiaanse bevrijdingsguerrilla's elkaar afgelost hebben, komen de laatsten thans met zwaardere wapens te voorschijn dan vroeger. In Cambodja hebben de vrije Kmers samen met Noordvietnamezen en geholpen door kleine opstandige Taise groepen, de soldaten van dictator Lon Nol (Amerikaans marionet in de Cambodjaanse hoofdstad Pnom-Penh) en van dictator Thieu (Amerikaans marionet in de Zuidvietnamese hoofdstad Saigon) vernietigend verslagen.

Daarom smijten Amerikaanse beroepssoldaten hele zware „anti-personel“-bommen, afschuwelijke veelvoudige moordapparaten, op Noord-Vietnam.

Deze kolonialistische moordpartij wordt zo niet goedgepraat dan toch stilzwijgend begeleid door de Nederlandse regering. Dat is moeilijk te verwerken.

Vietnam

§ 327 2 nu

De „Beperkte” hervatting van de Amerikaanse bombardementen op Noord-Vietnam wordt in Washington op twee manieren gemotiveerd. In de eerste plaats zouden de Noordvietnamezen zich niet houden aan de afspraak om als ruil voor het stopzetten van de bombardementen in Parijs ijveriger te onderhandelen, geen Zuidvietnamese steden meer te beschieten en het de Amerikanen niet moeilijker maken dan nodig was om te vertrekken.

Nu is dit ook volgens de Amerikanen een „stilzwijgende” overeenkomst, wat wil zeggen dat Washington indertijd na heftige protesten vooral binnenslands op-hield met bombarderen op voorwaarde dat enzovoort. Echter: Noord-Vietnam heeft zich nimmer geroepen gevoeld van haar kant iets te beloven en van een echte afspraak kan men dus niet spreken, laat staan van het schenden ervan. Maar Washington heeft nog een tweede reden: de herleefde activiteiten van Noord-Vietnam bedreigen de afvloeiing van de Amerikaanse troepen, volgens het schema. Ook al een zaak waaraan Noord-Vietnam geen boodschap heeft.

De werkelijke reden van de herleefde Amerikaanse bombardementsactiviteiten is dat Washington er zich rekenschap van geeft dat Noord-Vietnam de oorlog in eigen land nagenoeg voor gezien houdt. Het kan wat korter of langer duren, maar de Amerikaanse troepen gaan weg. En het burgerregime, of de militaire dictatuur, die daarna komt in Saigon zal zijn eigen boontjes moeten doppen. Dat zal wel niet lukken, redeneert Noord-Vietnam dat tenslotte ook zijn geschiedenis kent en vervolgens is de zaak geregeld.

Vietnam heeft dus geen prioriteit meer en er is alle gelegenheid om de strijd naar elders te verplaatsen. Er is ook alle reden voor. Vandaar de acties in Laos en in Cambodja, die met tamelijk succes voor de communistische groeperingen daar — gesteund door Noord-Vietnam uiteraard — verlopen. Er zijn een paar keer Zuidvietnamese eenheden met Amerikaanse „adviseurs” en Amerikaans transport over de grens gestuurd om te voorkomen dat de communistische successen te groot werden, maar veel heeft dit niet uitgemaakt. Nixon kan het zich niet permitteren — en met de les van Johnson in zijn geheugen zal hij het ook niet willen — Amerikaanse troepen in het veld te sturen om de krijgsdans wat te laten keren.

Maar aan de andere kant gaat het hem ook te ver Noord-Vietnam rustig zijn gang te laten gaan en dan is het enige wat althans de Noordvietnamezen door verlies aan materiaal nog een beetje kan remmen: bombarderen. Maar de drie jaar geleden nog onder Johnson afgesloten bombardementenreeks heeft niet veel uitgemaakt ondanks de hoge kosten aan mensen, materiaal en munitie. Het valt te betwijfelen of Nixons lucht-offensief meer effect zal sorteren.

Nixon liegt, aldus verwanten krijgsgevangenen

WASHINGTON 5 jan (DPA) — Een groep verwanten van Amerikaanse krijgsgevangenen in Noord-Vietnam heelt president Nixon verweten, dat hij de publieke opinie over zijn inspanningen voor de vrijlating van de gevangenen maar wat voorliegt.

In een tv-interview had Nixon verklaard, dat Hanoi vrijlating van de krijgsgevangenen in ruil voor vaststelling van een definitieve datum voor terugkeer van de laatste Amerikaanse troepen had afgewezen. „Dat is volkomen onwaar”, verzekerden de verwanten in een verklaring die ze in Washington publiceerden. Volgens hen hebben de Amerikanen zo'n ruil nimmer aangeboden. „Men kan de protocollen van de Parijse onderhandelingen van begin tot eind napluizen. De engien die zo'n ruil te berde hebben gebracht, zijn de Noordvietnamezen en het Nationale Bevrijdingsfront”, aldus de groepsverwanten.

Het Democratische congreslid Robert Kennedy bestempelde de uitslating van Nixon over de afwijzing van de ruil als „een van de meest vreselijke van de waarheid”.

Bewapende Amerikaanse Rode Kruis- helikopters

SAIGON, 5 jan (Reuter) — Amerikaanse Rode-Kruishelikopters zijn al tien jaar lang uitgerust met machinegeweren. Dit heeft een Amerikaanse militaire woordvoerder in Saigon verklaard.

De woordvoerder zei dit in antwoord op vragen over een Amerikaanse patrouille die maandag op 65 km van de hoofdstad in een hinderlaag is gelopen. Hierbij is een militair gedood en zijn er veertien gewond. Vier helikopters waren de aangevallen militairen te hulp gekomen om de slachtoffers af te voeren. Drie van deze toestellen zijn bij de medische hulpactie neergeschoten.

„Het militaire opperbevel acht deze bewapening niet in strijd met de conventie van Genève, in die zin dat de niet met wapens zijn uitgerust met het doel aan te vallen, maar alleen om de bemanning en patiënten te verdedigen”, aldus de woordvoerder.

Kerken in VS investeerden in oorlog

De Nationale raad van kerken in de V.S. heeft in een rapport, dat vrijdag a.s. zal worden gepubliceerd, tien protestantse kerkgenootschappen beschuldigd van medeplichtigheid aan „onverantwoordelijke immorele en sociaal laakbare activiteiten „door hun aandelenbezit in 29 oorlogsindustrieën. Dit meldt de Herald Tribune vandaag.

Onder de kerken die deze aandelen bezitten, zijn er die altijd op de voorgrond hebben gestaan met kritiek op de oorlog in Vietnam en het groeiende militarisme in de V.S.

De tien kerken zouden samen voor 203 miljoen dollar aandelen hebben in industrieën, die het laatste jaar voor meer dan 10 miljard dollar aan oorlogsmateriaal hebben geleverd, variërend van geweren tot raketten.

Frank P. White, directeur van het informatiebureau CJC, onder wiens verantwoordelijkheid het rapport is opgemaakt, is van mening dat de kerken niet van schijnheiligheid kunnen worden beschuldigd: „het is heel begrijpelijk, dat het investeringsbeleid geen gelijke tred heeft gehouden met de politiek — niemand heeft daar ooit zo op gelet..... Ons rapport beveelt alleen aan, dat de kerken nauwlettender gaan toezien op hun investeringen..... zij moeten zelf beslissen wat zij doen. „Hij

zegt nadrukkelijk, dat het rapport van de kerken niēt eist, dat zij de gewraakte aandelen verkopen, „al zal er dat tenslotte toch wel op neerkomen.”

White wijst er dan nog op, dat door de verkoop van de aandelen ook de mogelijkheid wordt weggenomen om invloed uit te oefenen op de politiek van beoefende industrieën.

Volgens verder onbevestigde mededelingen zouden een aantal kerken overwegen de aandelen in oorlogsindustrieën toch van de hand te doen.

De Amerikaanse krijgsgevangenen in Noord-Vietnam (voornamelijk vliegers van neergeschoten jachtbommenwerpers) zijn gedegradeerd tot trieste pionnen in een onmenselijke politiek schaakspel. Het is spijtig te moeten constateren dat vooral de Amerikaanse regering zich in deze zaak zeer onzuiver opstelt, zulks tot grote woede van de familieleden van de gevangenen. Zij hebben deze week een verklaring uitgegeven, waarin zonder omhaal wordt gesteld dat president Nixon een leugenaar is.

Nixon heeft het laatste jaar steeds gezegd dat Amerika in de Vietnamese oorlog nog twee doeleinden nastreeft: Zuid-Vietnam moet in staat worden gesteld zijn eigen toekomst te bepalen en de krijgsgevangenen moeten terugkeren. Pas als dit allebei is gebeurd is Amerika bereid de oorlog definitief te beëindigen.

Deze week praatte de president in een TV-interview alleen nog maar over de terugkeer van de krijgsgevangenen. Hij zei dat aan Hanoi was voorgesteld alle krijgsgevangenen vrij te laten in ruil voor de terugtrekking van de laatste Amerikaanse troepen, althans de vaststelling van een datum daarvoor.

Toen de Amerikaanse pers veel publiciteit gaf aan deze verklaring van de president haastte het Witte Huis zich mee te delen dat ook de andere voorwaarde nog steeds van kracht is: Zuid-Vietnam moet voor zijn eigen toekomst kunnen zorgen.

De TV-verklaring van Nixon was inderdaad een leugen - Washington heeft Hanoi nooit zo'n voorstel gedaan. Als men het wél had gedaan,

zou het waarschijnlijk zijn afgewezen. De Noordvietnamese regering zegt, niet ten onrechte, dat er voor de VS maar één manier is om de krijgsgevangenen thuis te krijgen, namelijk het staken van de oorlog.

Hanoi wordt daarbij gesteund door artikel 118 van de Conventie van Genève inzake de behandeling van krijgsgevangenen. Dit artikel zegt: „Krijgsgevangenen moeten zonder uitstel worden vrijgelaten en gerepatriëerd na het beëindigen van de daadwerkelijke vijandelijkheden”.

Noord-Vietnam heeft steeds gezegd dat het zich aan artikel 118 zal houden. Als de laatste Amerikaan uit Vietnam is verdwenen mogen de krijgsgevangenen naar huis. Nixon daarentegen gebruikt de gevangenen als een politiek wapen: eerst moeten zij worden vrijgelaten, pas daarna trekt hij zijn laatste troepen terug.

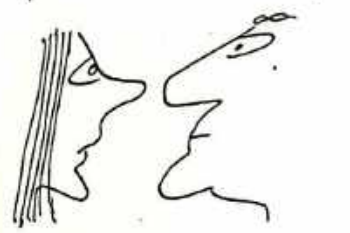
Dit alles wil niet zeggen dat Noord-Vietnam zich altijd keurig aan de Conventie van Genève heeft gehouden. Men heeft bijvoorbeeld, in strijd met de Conventie, Amerikaanse vliegers vernederd door hen, uitgejouwd en bespot door de bevolking, door de straten van Hanoi te voeren.

Niettemin, de Amerikaanse regering zou wijzer moeten zijn. Als men de „boys” wil terughalen is daar inderdaad slechts één manier voor. Het is teveel gevraagd van Hanoi te verlangen dat zij in dit stadium vliegers op vrije voeten stelt, die tijdens hun bombardementsvluchten in heel Noord-Vietnam enorme verwoestingen hebben aangericht.

8 jan 92 Van

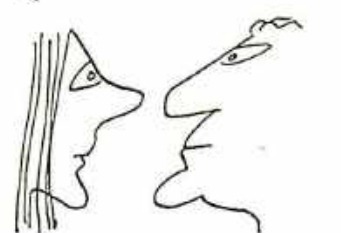
NOG MAAR EEN PAAR JAAR GELEDEN WAREN DE MEESTEN VAN ONS VOOR DE OORLOG-
IK OÖK.

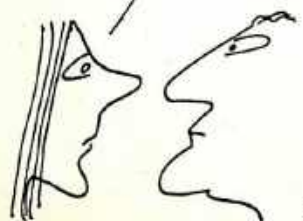
TERWIJL DE MEESTEN VAN ONS NU TEGEN DE OORLOG ZIJN-
IK OÖK

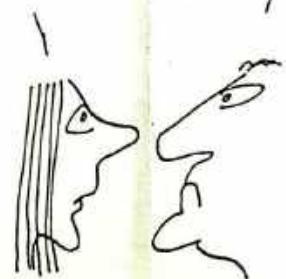
EN HET VOLGENS DE OPINIEONDERZOEKEN EEN IMMORALE OORLOG VINDEN.
IK OÖK.

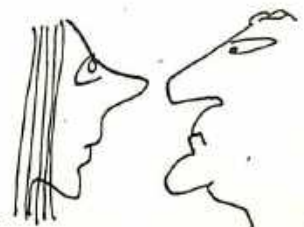
DE VRAAG IS DUS WAT WE MOËTEN DOEN MET DIE DUIZENDEN JONGE MANNEN DIE DE OORLOG AL JAREN GELEDEN IMMORALEEL VONDEN EN DIE GEDESERTEERD ZIJN NAAR CANADA EN ZWEDEN.

MOËTEN WE DIE GEEN AMNESTIE VERLENEN?
GEEN SPRAKE VAN!

WAAROM NIET?
DAN HADDEN ZE MAAR GEEN HAANTJE DE VOORSTE MOËTEN SPELEN.

India erkent

Nrd.-Vietnam

72 T
NEW DELHI, 8 jan. (AP) — India is overgegaan tot diplomatieke erkenning van Noord-Vietnam — een maatregel die de Verenigde Staten volgens diplomatieke zegsliceden sinds 1969 hebben trachten te voorkomen.

Hoewel dit in praktijk slechts betekent dat India en Noord-Vietnam ambassadeurs zullen uitwisselen en ambassades zullen vestigen in elkaars hoofdsteden, zou de Indiase beslissing van invloed kunnen zijn op de betrekkingen tussen India en de Verenigde Staten en op de pogingen een vrede in Indo-China tot stand te brengen.

Westerse diplomatieke zegsliceden verklaarden dat de Amerikaanse minister van buitenlandse zaken, William P. Rogers, persoonlijk actief is geweest in de campagne die tot doel had India er van af te laten zien om Noord-Vietnam diplomatiek te erkennen of er tenminste voor te zorgen dat een zelfde maatregel zou worden getroffen in de Indiase betrekkingen met Zuid-Vietnam. De Verenigde Staten vrezen dat de Indiase stap de rol van India als voorzitter van de internationale controle commissie voor Indo-China in gevaar kan brengen. Deze commissie werd in 1954 in het leven geroepen en belast met het toezicht op het bestand in Vietnam op grond van de Akkoorden van Genève.

OPROEP INDO CHINA

Op initiatief van de Internationale Fellowship of Reconciliation, in Nederland vertegenwoordigd door de Doopsgezinde Vredesgroep en Kerk en Vrede gaat een oproep aan alle strijdende partijen in Indo-China. Het oogmerk van deze actie is tussen Kerstmis 1971 en Tet (15 februari 1972) te komen tot een algemeen „staakt het vuren”. Om deze actie kracht bij te zetten, werden parlementariërs in een groot aantal landen, waaronder Nederland, benaderd met de vraag hun naam aan deze actie te geven. Een lijst van Nederlandse parlementariërs, uit KVP, PvdA, ARP, D'66, VVD, BP, PSP en PPR, die dat gedaan hebben, volgt hier:

W. Albeda, Mr. P. J. Boukema, Mevr. G. Brautigam, J. B. Broeks, W. du Chatinier, P. Dankert, D. Eisma, C. Egas, J. van Elsen, Dr. Mr. B. de Gaay Fortman, M. Gardeniers-Berendsen, A. Groen-smit van der Wallen, Dr. M. van Hulten, Ds. J. Knot, H. Koekoek, C. Laban, Drs. A. J. Lems, Martini, Mr. J. W. Masman, A. Mater, A. T. Oele, Dr. A. Th. van Ooijen, J. P. Pronk, Prof. dr. L. M. de Rijk, J. Schaefer, A. Schouten, A. G. van der Spek, E. Steenberg, A. Stermerdink, Ir. N. F. I. Schwarz, J. C. Terlouw, Ir. D. S. Tuijnman, J. J. Voogd, P. Wassen-van Schaveren, H. Wiebenga, E. R. Wieldraaijer, Dr. W. A. F. Willems, Mr. J. H. van Wijk, D. de Zeeuw, Dr. J. H. Zoon. Tenslotte werd ook nog een schrijven ontvangen van Drs. J. M. den Uyl, waarin deze meedeelt dat de fractie van de PvdA in de Tweede Kamer in haar geheel adhesie betuigt.

„Wij spreken namens miljoenen mensen, die het niet langer kunnen verdragen dat het bloedvergieten in Vietnam en zijn buurlanden nog steeds voortgaat. De bombardementen. De My Lais. De oorlog tegen de burgers van beide kanten. De schiet-maar-raak acties. De hinderlagen, de terreur en de foltering. De jonge mannen aan stukken geschoten, roepend om hun moeder. De kinderen, verbrand en gewond, zonder vader, zonder moeder. De weduwen, de invaliden, de boeren wier land onvruchtbaar gemaakt werd door ontbladering en vuur. Onderhandelingen, protesten, aanklachten tegen de verschrikking hebben aan de harde feiten totaal niets veranderd. Het doden gaat nog steeds verder.

De Verenigde Staten moeten de eerste stap doen. De meeste doden komen voor rekening van de Amerikaanse vuurkracht, en vrijwel alle verwoesting is door Amerikaanse wapens teweeg gebracht. Het zijn de Amerikanen die een halve globe verderop vechten. Zij moeten het initiatief nemen.

De Zuidvietnamese Regering zou volledige medewerking moeten verlenen aan het staakt-het-vuren, en aan de onderhandelingen, die nodig zijn om deze toestand van durende aard te doen zijn. Zij moet eveneens garantiebepalingen accepteren, die het voor het Nationaal Bevrijdingsfront mogelijk maken, na het tot stand komen van het staakt-het-vuren, haar doelstellingen langs politieke weg na te blijven streven.

Wij doen een beroep op alle drie de Grote Mogendheden, wier strijd om macht en invloed in Zuid Azië wordt uitgevochten, hun invloed op de strijdende partijen aan te wenden om een definitief staakt-het-vuren tot stand te brengen. Niet alleen de Verenigde Staten, ook de Sovjet Unie en de Volksrepubliek China, moeten zich gezamenlijk inspannen om deze massamoord te beëindigen.”

Langs deze weg willen we een dringend beroep doen op de gehele Nederlandse bevolking om *De oproep aan alle strijdende partijen in Indo-China* door het geven van handtekeningen te steunen.

Handtekeninglijsten en afschriften van „De oproep” kunnen worden aangevraagd bij: **KERK EN VREDE**, Utrechtseweg 159, Amersfoort.

Saigon verlaat overhaast Oost-Cambodja

SAIGON, 12 jan. (Reuter, UPI en AP) — Zuid-Vietnam heeft volkomen onverwacht het gros van zijn troepen uit Cambodja teruggetrokken. Krek, de belangrijkste militaire basis in Oost-Cambodja, is ontruimd.

Er blijven nog slechts 5.000 militairen in Cambodja achter, op vijf kilometer van de Zuidvietnamese grens. De vrijkomende troepen ter sterkte van 15.000 man worden rond Saigon ingezet waar een offensief van de Noordvietnamezen en de Vietcong wordt verwacht.

De Zuidvietnamese regering heeft Cambodja niet tevoren ingelicht over het vertrek. De Cambodjaanse troepen rond Krek zijn zwak en hebben als gevolg van de overhaaste Zuidvietnamese terugtocht al een basis moeten opgeven.

In Laos lijden regeringstroepen op het ogenblik zware verliezen in het noorden en zuiden van het land. In Zuid-Laos zijn Noordvietnamese troepen doongedrongen tot op 30 kilometer van de strategisch belangrijke stad Pakse, de op een na grootste stad. Een groot aantal Amerikaanse functionarissen heeft Pakse al verlaten.

Corruptie in Cambodja

Papieren leger 72 Vn verslindt geld

Dertig bataljons bestaan alleen op loonlijst

SAIGON, 13 jan. (DPA) — In Cambodja is een enorm corruptieschandaal ontdekt dat, naar wordt verondersteld, zijn weerslag moet hebben op het regime van veldmaarschalk Lon Nol.

Het directe gevolg is dat het Cambodjaanse leger dat vooral de laatste tijd gevoelige nederlagen lijdt in de strijd tegen de Noordvietnamezen en de Vietcong, zo'n 15.000 man ofwel 30 bataljons is kwijtgeraakt.

Die 15.000 man zijn niet gesneuveld of op een andere wijze buiten gevecht gesteld. Ze hebben nooit een schot gelost, omdat de betreffende bataljons slechts uit commandanten bestonden.

De manschappen kwamen alleen voor op de loonlijsten die maandenlang naar de administrateur werden opgestuurd. De wedde en de soldij staken de commandanten direct in eigen zak. Het materieel verkochten ze. Vermoed wordt dat een deel van de wapens via de zwarte markt bij de Vietcong is terechtgekomen.

De corruptie is aan het licht geko-

men tijdens de talrijke recente nederlagen van het Cambodjaanse leger. Volgens ingewijden zeide de generaalstaf eenheden in waarvan de manschappen in het gunstigste geval in het kaartstelsel van de administrateur voorkwamen.

Het zogenaamde offensief van de papieren soldaten mondde steevast uit in een „tactische terugtocht”. Ironisch genoeg moeten de echte soldaten soms maanden op hun soldij wachten. Dikwijls moeten zij hun kostje bij elkaar bedelen.

In de hoofdstad Phnompenh gaan nu hardnekkige geruchten dat een staatsgreep of op zijn minst drastische kabinetswijzigingen niet meer zijn tegen te houden. Tegenstanders van Lon Nol zouden de zieke premier het liefst met pensioen of naar het buitenland sturen en vervangen door Son Ngoo Than, leider van de uiterrechtse Khmer-Serei-beweging. Son Ngoo Than zou de steun genieten van de Amerikaanse inlichtingendienst CIA.

Anderson onthult voorgekauwde brief aan Nol

WASHINGTON, 13 jan. (AFP-
UPI) — Een woordvoerder van het
Amerikaanse ministerie van buiten-
landse zaken heeft verklaard, dat
„geen geheimzinnigheden of manipu-
laties” gezocht moeten worden achter
een Amerikaans initiatief om een in-
ternationale groep te vormen voor
economische hulp aan Cambodja. Hij
reageerde met zijn verklaring op
nieuwe onthullingen van de journa-
list Jack Anderson uit geheime docu-
menten van het Witte Huis.

Jack Anderson heeft onthuld, dat
het Amerikaanse ministerie van bui-
tenlandse zaken zijn ambassadeur in
Pnom Penh had gelast premier Lon
Nol aan te sporen tot het schrijven
van een „persoonlijke” brief aan ver-
schillende regeringen, waarin om
economische steun werd gevraagd.
De tekst van de brief werd erbij ge-
leverd, omdat de Amerikaanse politi-
ci — aldus Anderson — er geen ver-
trouwen in stelden dat de Cambod-
jaanse regeringsleider zijn eigen
brieven over zulke delicate zaken zou
kunnen schrijven.

Vrijdag begint in Pnom Penh een
internationale conferentie over eco-
nomische hulpverlening aan Cam-
bodja. Amerika zou ruim 12 miljoen
dollar moeten bijdragen, als het Con-
gres dat goedkeurt. Volgens de ont-
hullingen van Anderson hoefde pre-
mier Lon Nol in de voorgekauwde
brief alleen maar de bedragen in te
vullen, die hij voor elk land op het
oog had.

Toenemende communistische druk

Offensief verwacht in Indo-China

Nieuwe actie in Cambodja

SAIGON, 14 jan (UPI, Reuter, AP, NYT). — Strijders van de Vietcong hebben donderdag een basis even buiten Saigon aangevallen en het Amerikaanse militaire commando meldde de eerste communistische aanval sinds bijna twee jaar, op de grote Amerikaanse vliegbasis Da Nang. Zware gevechten werden ook gemeld uit het centrale kustgebied van Zuid-Vietnam, terwijl de militaire situatie in het naburige Laos en Cambodja er niet rooskleurig uitziet voor de regeringstroepen. Alles duidt er op dat de communisten op vrijwel alle fronten een krachtig offensief voorbereiden, aldus militaire waarnemers in Saigon.

De aanval bij Saigon viel samen met een gestadige opvoering van Vietcong aanvallen in ver uitsluitende gebieden van Zuid-Vietnam. De mortieraanval op Da Nang richtte volgens de Amerikanen geen schade aan maar was er wel een aanwijzing voor, dat de communisten de basis dicht zijn genaderd.

Tijdens de 140ste bijeenkomst van de vredesonderhandelingen in Parijs heeft de delegatie van de Vietcong de Amerikanen en Zuidvietnamezen er van beschuldigd een grootscheepse evacuatie van de bevolking in de noordelijke provincies te versnellen met het doel een „vogelvrije” zone te scheppen waar tactische kernwapens kunnen worden gebruikt. Woordvoerder Li Van Sau zei dat miljoenen mensen waren betrokken bij het overbrengen naar „concentratiekampen” in het zuiden.

De Amerikanen en Zuidvietnamezen noemden de beschuldiging „absurd”. De Zuidvietnamees Ngoejen Trieu Dan zei dat ongeveer 50.000 mensen — ongeveer vijf percent van de totale bevolking in vijf noordelijke provincies — vrijwillig naar zuidelijke gebieden gingen omdat het land er vruchtbaarder is en niet onderhevig aan overstromingen. De Zuidvietnamezen lieten ook duidelijk blijken dat de Amerikanen niet weg zullen gaan voordat de tegenstanders

„bereid zijn ernstig te onderhandelen over het probleem van de terugtrekking van troepen (Noordvietnamese) als onderdeel van een algemene regeling, evenals over de kwestie van de vrijlating van krijgsgevangenen”.

In Washington maakte president Nixon donderdag bekend dat hij nogmaals 70.000 man zal terugtrekken uit Zuid-Vietnam zodat de Amerikaanse strijdkrachten daar op 1 mei zijn teruggebracht tot 69.000 man. Nixon stelde in het vooruitzicht voor de eerste mei nogmaals een terugtrekking te zullen bekendmaken. Minister van defensie Laird verklaarde, dat de Verenigde Staten niet alle troepen zal terugtrekken „zolang de kwestie der krijgsgevangenen niet is opgelost”. Hij zei ook dat de Amerikanen zullen doorgaan met luchtaanvallen, zo lang dat nodig is in het belang van de geallieerde (Amerikaanse) troepen.

Donderdag werden ook 600 Thaise militairen uit Zuid-Vietnam teruggetrokken zodat er nu nog ongeveer 6.000 Thaise militairen zijn. Thailand steunde Saigon vijf jaar geleden met het zenden van 12.000 man.

Nieuwe actie

In militaire kringen te Saigon heeft men verklaard dat men is teruggekomen op het besluit de Zuidvietnamese troepen uit Cambodja terug te trekken, omdat de Cambodjaanse regeringstroepen niet in staat blijken alleen het communistische offensief tegen te houden. Toen drie dagen geleden 10.000 man Zuidvietnamese troepen werden teruggetrokken, werden zij bijna op de voet gevolgd door de Cambodjaanse troepen die hadden moeten achterblijven om de stellingen te verdedigen, in de buurt van Krek en hoofdweg 7. Andere plannen om zich terug te trekken hebben de Zuidvietnamezen voorlopig uitgesteld. De meeste Cambodjaanse soldaten en hun gezinnen die de Zuidvietnamezen tot over de grens volgden, zijn teruggestuurd naar Cambodja, langs de hoofdweg 1.

Bovendien is een nieuwe gemeenschappelijke actie ingezet, diep in het zuiden van Cambodja. De operatie begon woensdag. Tot dusver hebben echter alle Zuidvietnamese zultveringsacties in Cambodja weinig schade toegebracht aan de communisten, aldus waarnemers in Saigon.

Basis Long Tsjeng

De communistische bevrijdingsbeweging in Laos, Pathet Lao, heeft donderdag gemeld dat de belangrijke basis Long Tsjeng is veroverd. In Long Tsjeng werden leden van de Meo-stam opgeleid door de Amerikaanse inlichtingendienst (CIA), die er ook een belangrijk communicatiecentrum had. In de hoofdstad Vientiane ontkende men de val van Long Tsjeng maar gaf men wel toe dat de basis volledig is omsingeld door Noordvietnamese troepen. Er wordt rekening gehouden met de evacuatie uit Long Tsjeng en alle militaire apparatuur is vernietigd of weggehaald.

MALMÖ IN REP EN ROER

*Deserteurs kwamen
ondanks gijzelaars
Zweden niet uit*

MALMÖ, 22 jan. (Reuter, UPI) — Drie jonge Amerikaanse deserteurs hebben, nadat zij aangehouden waren op verdenking van drugsmokkel, twee Zweedse douane-beambten voor korte tijd gegijzeld in een poging Zweden per pont te ontvluchten. Maar twee kapiteins van ponten — richting Denemarken — weigerden hen aan te boord te nemen. Een poging om via Noorwegen te ontkomen mislukte ongeveer 80 kilometer buiten Malmö toen de politie hen kon overmeesteren.

Tientallen politieagenten en rechercheurs wisten het drietal te pakken te krijgen toen zij met de auto langs de kant van de weg waren gestopt. De achtervolgende politie omsingelde direct de wagen en schoot de voorbanden lek. Het vuren van de politie werd met enkele schoten beantwoord. Twee van de drie Amerikanen, die in West-Duitsland als soldaat waren gestationeerd, gaven zich toen over, voor de met de revolver gewapende man waren vijf politiemannen nodig. Niemand werd bij de schietpartij gewond.

Het drietal was samen met twee Deense meisjes juist met de pont uit Denemarken aangekomen toen de Zweedse douane een kilo hasjiesj in de auto vond. De meisjes mochten gaan, maar de drie Amerikanen werden aangehouden.

Het is voor de douaniers nog een raadsel hoe de man aan een revolver kwam omdat hij kort tevoren was gefouilleerd. Plotseling trok de Amerikaan de revolver en dwong twee Zweedse douane-beambten in de auto slaats te nemen.

De gewapende Amerikaan dwingt onder bedreiging van zijn revolver de douane-beambte in de auto.

Enkele Zweedse politiemensen houden een van de Amerikanen stevig vast terwijl zij hem naar het politiebureau overbrengen.

Nixons halve ei

HET aanbod van Richard Nixon aan Hanoi lijkt op het eerste gezicht een oprechte poging om met genereuze tegemoetkomingen op korte termijn een eind te maken aan de kwart-eeuwige oorlog in Indo-China. Op de letter bekeken doet de president van de States in zijn vredesplan concessies op alle feitelijke twistpunten met inbegrip van Thieu's aftreden. Maar bij nadere analyse van de feiten blijft van het dramatische aanbod niet helemaal een half ei over.

De timing en de presentatie van het plan dragen weer duidelijk het Nixon-stempel — het ijk-teken van de man, die verkiezingstaktiek altijd zwaarder laat wegen dan staatsmanschap. De president maakt zijn „goede beurt” tegenover Hanoi precies een maand voor zijn bezoek aan Rood China, nauwelijks tien maanden voor de stembus-slag in Amerika waarop hij met al zijn vermogens geconcentreerd is. Maar hoe kleinhartig en hoe ergerlijk de egocentrische politiek van de president der States ook is, zij zou aanvaardbaar en zelfs plausibel zijn als zij in de kern maar gezond was, en gericht op een eerlijke regeling van het conflict. Dit laatste is op zijn minst zeer twijfelachtig.

De oorlog in Indo-China is een onderdeel van de totale ontvoogding van Zuidoost Azië — een voortzetting van de dekolonisatie-bewegingen in China, voormalig Brits Indië, Korea, Birma en ex-Nederlands Oost-Indië. Bij al deze oorlogen en bevrijdingsacties is bloed gevloeid, maar nergens zoveel als in Indo-China waar Ho Tsj Min het spits afbeet. Al na de eerste wereldoorlog pleitte Ho in de wandelgangen van Versailles voor een onafhankelijk Vietnam. Na de tweede wereldoorlog vócht hij er voor als Vietmin-leider tegen de Fransen tot in Dien Bien Foe toe. Na deze ogenschijnlijke apotheose kwam in 1954 de „regeling” van Genève, die uitliep op een nieuwe, nooit verklaarde maar tienmaal verschrikkelijker oorlog tegen de Verenigde Staten. Het zwaar geteisterde Vietnam van de Vietkong heeft, met hulp van de wereldopinie ook deze afschuwelijke fase doorstaan. Het kan nu, als bijna-overwinnaar, geen genoegen nemen met de nieuwe schikking, die niet meer zekerheid en niet meer ontvoogding garandeert dan de regeling van 1954.

Toch wijst Nixon met zijn vredesplan duidelijk terug naar een nieuwe schikking à la Genève. De president stelt vrije verkiezingen voor, maar onder zijn eigen voorwaarden; hij biedt een vaste termijn aan voor terugtrekking van zijn legers, maar geen aftocht van zijn luchtmacht uit Thailand; hij vraagt de repatriëring van alle buitenlandse eenheden en dus ook van de „internationale” vrijheidsstrijders van de Vietkong en de Pathet Lao uit geheel Indo-China.

Gezien in het harde licht van de realiteit is Nixons vredesplan zonder twijfel een knap staaltje van tactiek en

manoeuvreekunst. De president verkeert zelf in een duidelijke dwangpositie. De Vietnamisering van de oorlog is mislukt. De terugtrekkende Amerikaanse troepen dreigen overweldigd te worden door van alle kanten opdringende vrijheidsstrijders, die de aanloop schijnen te nemen naar een nieuw beslissend Tet-offensief. Als in deze positie een regeling op initiatief van Nixon aanvaard werd zou de president toch nog een politieke en morele overwinning behalen en militair meer dan quitte spelen.

Ofschoon Nixons plan in zijn tegenwoordige vorm minder is dan een half lege dop kan het wel waarde hebben — als basis voor een nieuw gesprek. Maar er moeten heel wat ongewissheden uit verdwijnen en veel concessies aan worden toegevoegd voordat het als vredesbasis aanvaardbaar is voor Hanoi en de Vietkong, die moreel tijd gelijk hebben gehad en die nu militair boven liggen.

Mening Zuid-Vietnam: Nixon steunt dictator

22 Jan 72
VH

Democratie is niet voor export

CAMBRIDGE, Massachussets, januari — Een paar maanden geleden ben ik met een groep Amerikaanse studenten in Saigon geweest. Daar heb ik 21 gevangenen ontmoet in een opvangcentrum in een boeddhistische pagode, die allen twee of drie weken daarvoor waren vrijgelaten. Ze hadden drie tot vijftien jaar gevangens gezeten. Ongeveer de helft kwam uit de tiggerkooien op het eiland Con Son en zij droegen daarvan nog duidelijk de sporen. Een van hen was blind geworden door een „strafmaatregel” in Con Son: het gooien van ongebluste kalk op de gevangenen. Een van hen had een been verloren. Een aantal liep moeilijk.

Elk vertelde zijn geschiedenis, die zin na zin door de tolk werd vertaald. Ik was het meest onder de indruk van hun woede; zij waren kwaad en verbitterd — niet het meest op hun eigen regering, maar vooral op de Amerikaanse.

Waarom? In de eerste plaats heeft elke gevangenis en elk ondervragingscentrum in Zuid-Vietnam een Amerikaanse adviseur. Toen het Amerikaanse parlementslid William Anderson, aan de hand van een ruwe plattegrond die de Amerikaanse journalist Don Luce voor hem had getekend, de tiggerkooien op Con Son ontdekte, verweet de Amerikaanse adviseur, een militair, hem dat hij zich bemoeide met zaken die hem niet aangingen.

Ontwikkeling

In de tweede plaats wordt de Zuid-vietnamese politie getraind en bewapend door de Amerikanen. Dat kost Amerika dertig miljoen dollar per jaar en valt onder het Agentschap voor Internationale Ontwikkeling.

In de derde plaats heeft de Amerikaanse marine vorig jaar januari een contract ter waarde van 400.000 dollar afgesloten met een Amerikaanse bouwonderneming om nog drie rijen tiggerkooien te bouwen op Con Son. Het werk zou worden uitgevoerd door gevangenen, die daarvoor 55 tot 72 dollarcent per week zouden ontvangen. De oude tiggerkooien zijn gebouwd door het Franse koloniale bewind. Amerika bouwt de nieuwe.

De Vietnamezen weten dit heel goed, al kennen ze misschien niet alle bijzonderheden. De gevangenen hadden wel reden voor hun beschuldigingen. Maar toen nam het gesprek een vreemde wending. Zouden we het aan president Nixon vertellen? Als die wist wat er aan de hand was, dan zou hij er toch zeker wel een eind aan maken?

Hoeveel gevangenen zitten er in Zuid-vietnamese cellen? Niemand die het weet. Alle verzoeken van de Zuid-vietnamese Commissie voor Hervorming van het Gevangeniswezen om lijsten met namen zijn geweigerd. Deze commissie schat het totaal op meer dan 100.000. Afgevaardigde Anderson sprak in het Congres op 17 juni van minstens 120.000 — van wie het merendeel nooit terecht heeft gestaan. Wij hoorden dat er in Zuid-Vietnam minstens net zoveel gevangenen zijn als scholen en dat er meer gevangenen zijn dan scholieren.

En de rol van Amerika? Terwijl onze hulp aan de politie steeg van

---

Dit is het eerste van twee artikelen geschreven door George Wald.: Hij is professor in de biologie aan de universiteit van Harvard en is in 1967 onderscheiden met de Nobelprijs.:

20,9 miljoen dollar in 1970 tot 30 miljoen in 1971 daalde onze bijdrage aan het onderwijs van 6,1 miljoen in 1970 tot 4,5 miljoen in 1971. Dat is symptomatisch voor ons huidige hulpprogramma in Zuid-Vietnam.

Zonder proces

Wie zitten er gevangen in Zuid-Vietnam? Een op het oog opgewekte vrouw vertelde ons met verbazingwekkende kalmte over haar beide dochters die zijn gearresteerd toen ze 17 en 19 waren en die de laatste drie jaar in de gevangenis hebben doorgebracht zonder dat ze ooit voor een rechter zijn geweest.

Een advocaat vertelde me bezorgd over een onderwijzer die sinds 1965 gevangen zit. De eerste twee maanden werd niets van hem vernomen tot bekend raakte dat de geheime politie zijn huis had doorzocht en connecties met de Vietcong zou hebben gevonden.

Een verlegen studente, Voë Thi Doeng, die de buitenlandse betrekkingen verzorgt van de studentenvereniging in Saigon, treedt op als tussenpersoon en tolk voor Engels sprekende studenten en andere bezoekers, zoals ze dat ook voor ons deed. Ze heeft Engels geleerd toen ze als rullstudent een jaar op een middelbare school in Amerika zat. Op 9 oktober is ze opgepakt door de geheime politie en sindsdien is ze afgezonderd van de buitenwereld, zogenaamd omdat ze had meegedaan aan een betoging tegen de éénmans-presidentsverkiezing. Haar broer schrijft me: „Waarom neemt de Amerikaanse president een wrede despot in mijn land in bescherming terwijl het Amerikaanse volk vrijheid en democratie kent? Waarom?” Wat moet ik hem zeggen? Dat onze democratie niet voor export bestemd is?

In Saigon zijn we ook ontvangen door de juriste Ngo Ba Thanh. Zij is voorzitter van de Vrouwenvereniging voor het Recht op Leven, mede-voorzitter van het Volksfront voor de Verdediging van de Vrede en lid van de Internationale Vrouwenliga voor Vrede en Vrijheid. Enkele uren na een gesprek met de Amerikaanse senator Adlai Stevenson werd zij op

straat gearresteerd door de geheime politie, die haar isoleerde van de buitenwereld. Later werd zij vrijgelaten en opnieuw gearresteerd op 18 september, tijdens een demonstratie tegen de verkiezingen. Ditmaal had zij ernstig te lijden als gevolg blijkbaar van het braakgas CS.

Wij hebben een brief van het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken over beide incidenten. Daarin staat dat de eerste arrestatie in verband staat met „het Vietnamese equivalent van belediging van de rechtbank”, terwijl de tweede arrestatie ging om „het deelnemen aan een demonstratie... hangende een uitspraak in deze laatste zaak blijft zij in verzekerde bewaring.”

Alles volmaakt legaal, zelfs gebruikelijk, zowel in Amerika als in Zuid-Vietnam. Niets om je over op te winden. Zoals ambassadeur Bunker ons in Saigon zei over de toen op handen zijnde gemanipuleerde verkiezingen zonder tegenkandidaat: „Nou ja, na tweehonderd jaar komen er ook bij ons nog ernstige onregelmatigheden voor bij onze eigen verkiezingen”.

Wie zijn wij dat we de ketel verwijten dat hij zwart ziet?

HANOI

BOOS

Vervolg van pagina 1

Bij dit punt merkte Nixon op dat over de hereniging van Vietnam beslist zal moeten worden op basis van overleg en overeenkomsten tussen Noord- en Zuid-Vietnam. De hereniging moet geschieden zonder dwang en annexatie van een van beide partijen en zonder buitenlandse inmenging.

4. Noord- en Zuid-Vietnam en hun bondgenoten zullen de Geneefse akkoorden van 1954 over Indo-China en het akkoord van 1962 over Laos eerbiedigen.

5. De strijdkrachten van de landen van Indo-China moeten binnen hun nationale grenzen blijven. De vraagstukken van deze landen zullen door hen zelf worden opgelost op basis van wederzijdse eerbied voor de onafhankelijkheid, soevereiniteit, territoriale onschendbaarheid en niet-inmenging in elkaars aangelegenheden.

6. Er komt een algemeen bestand in heel Indo-China, dat begint als het akkoord ter beëindiging van de oorlog is getekend, en er zal geen nieuwe infiltratie meer plaatsvinden door buitenlandse troepen in de landen van Indo-China.

7. Op de militaire aspecten van het akkoord, waaronder het bestand, de vrijlating van de krijgsgevangenen en de terugtrekking van de niet-inheemse troepen uit Indo-China moet in internationaal verband toezicht worden uitgeoefend.

8. Er moeten internationale waarborgen geschapen worden voor de uitoefening van de fundamentele nationale rechten van de volkeren van Indo-China, de status van alle landen in Indo-China en een blijvende vrede in dit gebied. Beide partijen moeten bereid zijn deel te nemen aan een internationale conferentie over Indo-China.

SAIGON. — De Zuidvietnamese president Ngoejen Van Thieu heeft woensdag in aansluiting op Nixons toespraak aangeboden nieuwe presidentsverkiezingen in Zuid-Vietnam te laten houden waaraan kan worden deelgenomen door het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront. Thieu zei dat hij en zijn vice-president Tran Van Hoeong een maand voor die verkiezingen zullen aftreden. Thieu drong aan op het bijeenroepen van een nieuwe vredesconferentie om van gedachten te wisselen over de neutralisering van geheel Zuidoost-Azië. Hereniging van Noord- en Zuid-Vietnam kan, aldus Thieu, alleen maar een zaak zijn van deze twee landen.

Besprekingen met Kissinger waren geheim

BOOS HANOI WEIGERT

VOORSTEL NIXON

WASHINGTON, 26 januari (UPI, AP, Reuter) — Noord-Vietnam heeft het uit acht punten bestaande voorstel van president Nixon om tot een regeling van de Vietnamese kwestie te komen, afgewezen. De Noordvietnamese regering heeft zowel in Hanoi als via haar onderhandelingsdelegatie in Parijs uiting gegeven aan haar ontstemming dat Nixon zaken uit geheime gesprekken openbaar heeft gemaakt. Gisteren is gebleken dat Nixons voornaamste adviseur Henry Kissinger in de afgelopen dertig maanden tenminste twaalf keer in Parijs is geweest om daar geheime besprekingen te voeren met de voornaamste Noordvietnamese onderhandelaar Xoean Thoy. Kissinger hield zijn trips geheim door vaak van vliegtuig te verwisselen en te landen op een weinig gebruikt militair vliegveld bij Parijs. De gesprekken werden gevoerd in een villa buiten Parijs die door de Franse regering ter beschikking was gesteld.

Vredesplan is „flexibele blauwdruk”

Kissinger verklaarde gisteren op een persconferentie in Washington dat het plan beschouwd moest worden als een „flexibele blauwdruk”, een „niet voor eens en voor altijd vaststaand voorstel.” De buigzaamheid van het vredesvoorstel lag, aldus Kissinger in een stapsgewijze benadering van de uitvoering van de politieke en militaire bepalingen van het plan.

De Verenigde Staten hadden rekening gehouden met de Noordvietna-

mese bezwaren tegen het in augustus 1971 voorgestelde plan en daarom was in het laatste plan de termijn voor terugtrekking verkort tot zes maanden. Ook hadden de Verenigde Staten een nauwkeurige beschrijving gegeven hoe het politieke proces diende te verlopen.

Kissinger benadrukte nogmaals dat de Noordvietnamese verwerping van het Amerikaanse voorstel voornamelijk te wijten is aan het feit dat Hanoi vasthoudt aan de eis dat de Verenigde Staten al hun steun aan de regering Zuid-Vietnam opzeggen — zelfs in die mate dat de Verenigde Staten het Zuidvietnamese leger al die wapens afneemt die het eerder aan Zuid-Vietnam heeft gegeven om zichzelf te verdedigen.

Hij zei dat Noord-Vietnam wil dat bij de uiteindelijke oplossing de bestaande regering in Saigon vervangen wordt en dat de overname door Noord-Vietnam van de regering in Zuid-Vietnam praktisch zeker is. „Zij vragen ons te onderhandelen over een overdracht aan hen, ongeacht wat het Vietnamese volk er van denkt,” aldus Kissinger

„Edelmoedig”

President Nixon had in zijn toespraak voor de Amerikaanse televisie- en radiozenders zijn nieuwe plan een „edelmoedig aanbod” genoemd. Het was ruim drie maanden geleden in het geheim ter kennis gebracht van Noord-Vietnam maar dat had er niet op gereageerd. Met geheime houding, zei de president nu, wordt niets bereikt als de andere partij ons vertrouwen uitbuit om Amerika te verdelen en de conferentietafel te vermijden.

Later tekende het Witte Huis hierbij aan dat Noord-Vietnam zelf een geheim plan van negen punten heeft opgesteld en dat de communisten maar moeten uitmaken of en wanneer zij dit willen onthullen.

Het uit acht punten bestaande vredesplan van Nixon luidt als volgt:

1. Volledige terugtrekking uit Zuid-Vietnam van alle Amerikaanse strijdkrachten en de troepen van de andere bondgenoten van de regering in Saigon binnen zes maanden na het sluiten van een overeenkomst om de oorlog te beëindigen.

2. Vrijlating van alle krijgsgevangenen en onschuldige burgers die in heel Indo-China gevangen zijn genomen. Deze vrijlating moet samenvallen met de aftocht van de troepen.

3. Binnen zes maanden na het sluiten van het akkoord ter beëindiging van de oorlog vrije en democratische presidentsverkiezingen in Zuid-Vietnam. President Thieu en zijn vicepresident zullen dan een maand voor deze verkiezingen gehouden worden aftreden. Thieu mag zich, als hij dit wil, weer kandidaat stellen.

Zie verder pagina 7, kolom 4

Henry Kissinger, Nixons voornaamste adviseur en het brein achter het nieuwe vredesplan, komt samen met perschef Ron Ziegler de conferentiezaal van het Witte Huis binnen om een persconferentie te geven over de nieuwe voorstellen en over zijn eigen geheime trips naar Parijs.

ONDANKS KRITIEK GEEN AFWIJZING HANOI BESTUDEERT PLAN-NIXON³³ TOCH

*Rogers noemt
reactie
„bemoedigend”*

WASHINGTON, 28 Jan. (AP, Reuter). — De Amerikaanse regering vindt de Noordvietnamese eis, dat Zuid-Vietnam een communistisch bewind moet krijgen onaanvaardbaar. Dit heeft de Amerikaanse minister van buitenlandse zaken, William Rogers, gisteren gezegd. Rogers zei ook dat de Noordvietnamese onderhandelingsdelegatie in Parijs het acht-puntenplan van Nixon niet geheel had verworpen en dat hij dit „enigszins bemoedigend” vond.

„Wij hopen dat zij serieus gaan denken over de mogelijkheid van een oplossing van het Vietnamees conflict door middel van onderhandelingen,” zei de minister, die kort tevoren met de Amerikaanse delegatieleider in Parijs, William Porter, een telefoongesprek had gevoerd.

De radio van de Vietcong heeft gisteren zonder het voorstel geheel te verwerpen punt voor punt kritiek geleverd op het plan van Nixon, zoals Radio Hanoi een dag eerder al had gedaan. Voor de Vietcong zijn twee punten van overwegend belang: „De Amerikanen moeten hun agressie-oorlog beëindigen, hun troepen met inbegrip van raadgevers en militair personeel snel en volledig terugtrekken. Alle militaire Amerikaanse bases moeten worden opgeheven, lucht- en marine-aanvallen op zowel Zuid- als Noord-Vietnam moeten

worden gestaakt en de Amerikaanse regering moet het recht op zelfbeschikking werkelijk eerbiedigen en de inmenging in de binnenlandse aangelegenheden van Zuid-Vietnam beëindigen.”

De correspondent van de Volkskrant in Parijs tekent bij de persconferentie van minister Rogers aan:

Impasse

De 142ste zitting van de Vietnameese vredesconferentie in Parijs heeft op het eerste gezicht geen enkele wijziging gebracht in de bestaande impasse tussen Amerikanen en Saigon enerzijds en het bevrijdingsfront en Hanoi anderzijds. In de gestencilde verklaringen was de afwijzing van Nixon's jongste vredesvoorstel in acht punten even duidelijk geformuleerd als in de eerste uitzending van Radio Hanoi na de tv-rede van de Amerikaanse president.

Zowel vertegenwoordigers van Noord-Vietnam als van het bevrijdingsfront verklaarden, dat zij zich nu nog beter realiseerden, dat de Verenigde Staten een Amerikaanse troepenmacht in Zuid-Vietnam willen handhaven en niet van plan zijn hun steun aan het huidige bewind in Saigon op te geven.

Een massaal pessimisme over het verloop van deze 142ste zitting werd echter voorkomen door de Noordvietnamese bekendmaking, dat het programma van Nixon uitgebreid zal worden bestudeerd en dat tijdens komende zittingen opheldering zal worden gevraagd over punten, die niet geheel duidelijk zijn. Het laatste woord is kennelijk nog niet gezegd over de Amerikaanse voorstellen en mogelijk zal op de 143ste zitting reeds blijken op welke punten er verder onderhandeld moet worden. De Amerikanen van hun kant lieten weten, dat de voorstellen van Nixon open staan voor verder overleg.

„AMERIKA MANIPULEERT OORLOG“

Katholieken in Vietnam steeds meer in verzet

28 Jan 72
Vr

CAMBRIDGE, Massachussets, januari — Toen ik met een groep Amerikaanse studenten naar Saigon ging, wilde ik daar vooral de mening van de katholieken peilen. In de Verenigde Staten zijn er ongeveer 40 miljoen katholieken en velen van hen denken dat een van de voornaamste bedoelingen van de oorlog in Vietnam is om de katholieken tegen de communisten te beschermen.

De eerste aanwijzing dat dit wellicht niet de hele waarheid is vond ik in een verklaring die op 15 oktober 1969 is uitgegeven door 93 katholieke Vietnamezen die in Europa wonen en „een groot aantal katholieken in Vietnam wier namen niet onthuld kunnen worden“.

Deze verklaring luidde: „Naar onze mening zijn de werkelijke hinderpalen (voor vrede) hierin gelegen, dat de Amerikaanse regering niet inziet dat de Amerikaanse interventie in Vietnam, de aanwezigheid van een half miljoen Amerikaanse soldaten in dit land en de grootscheepse bombardementen die alle dorpen van de landkaart hebben weggevaagd, gisteren in het noorden en vandaag in het zuiden, misdaden zijn die de grondrechten en de heilige soevereiniteit van ons volk aantasten... Het is nu duidelijk dat deze tragi-comedie geheel is opgezet door de regering van de Verenigde Staten.“

Ongeveer een tiende van de Vietnamezen is katholiek, de overigen hoofdzakelijk boeddhistisch. Vóór 1954 heeft het Franse koloniale bewind het katholicisme niet alleen verbreid, maar ook een Frans georiënteerde katholieke, professionele, militaire en bureaucratische elite voortgebracht.

Hoe denken de Zuidvietnamese katholieken op het ogenblik over de oorlog, hun vooruitzichten en de aanwezigheid van de Amerikanen?

Vredesgroepen

Er zijn twee goed georganiseerde katholieke vredesgroepen in Zuid-Vietnam: Katholieken voor Vrede

van de middenklasse en de vredesgroep van de Katholieke Arbeidersjeugd, die het merendeel van de jonge katholieke arbeiders en soldaten vertegenwoordigt.

We hebben enkele leden van de Katholieke Arbeidersjeugd opgezocht. Ze zeiden dat zij bovenal zelfbeschikking voor Zuid-Vietnam willen. De meesten van hen dachten dat de zeven punten van mevrouw Binh die in Parijs naar voren zijn gebracht door de delegatie van de voorlopige revolutionaire regering waarschijnlijk de beste manier waren om dat te bereiken.

Ze zeiden dat de mening van de katholieken in Zuid-Vietnam zich snel had gewijzigd. Veel ouderen, onder wie vluchtelingen uit het noorden, hadden hun zonen de oorlog in gestuurd in de waan dat het erom ging het communisme te bestrijden.

Dit is het laatste van twee artikelen door George Wald. Hij is professor in de biologie aan de universiteit van Harvard.: In 1967 is hij onderscheiden met de Nobelprijs.: Zijn eerste artikel is verschenen in de Volkskrant van gisteren.

Nu zien zij diezelfde oorlog als een manipulatie van de Amerikanen.

Hoe kunnen katholieken er zulke opvattingen op na houden? Ik denk dat daar twee belangrijke redenen voor zijn: ten eerste doet de kerk het goed in het noorden; en ten tweede zijn zij ervan overtuigd dat het Vietnamese communisme meer Vietnames is dan communistisch. Het is een uiterst nationalistische beweging. Zij beschouwen 'n Vietnamese communist als een mede-patriot met een bijzondere economische en sociale belangstelling.

Maar laat ik een katholiek zelf aan het woord laten — Ngoeyen Van Can, ex-parlements lid, professor in de filosofie, diplomaat en schrijver: „Voor we de huidige toestand van de kerk bespreken, moet ik eerst korte metten maken met de wijd verbreide gedachte dat de katholieken vóór de oorlog zijn en tegen vrede. Dat is ab-

soluut niet waar. Deze vergissing — of deze laster — komt waarschijnlijk voort uit de extremistische houding van enkele priesters die uit Noord-Vietnam zijn gevlucht, die daar het communisme enigszins hebben leren kennen, die zijn vervolgd en die dachten dat de regering tegen het nationaal belang in werkte door het land een socialistisch communisme op te leggen dat strijdig is met de traditie. De bekendste priester van die opvatting was pater Hoang Quynh; maar iedereen weet dat hij zijn opvattingen een paar jaar geleden radicaal heeft veranderd.“

Jongeren

Het is onmogelijk te zeggen hoe de verhoudingen onder de Zuidvietnamese katholieken nu liggen. Voor zover ik weet zijn hun opinies nooit gepeild. De meeste leden van de biskopdomraad en veel oudere priesters en leken staan nog steeds achter de oorlog; maar steeds meer katholieke jongeren en jonge priesters voegen zich bij de oppositie en vervullen daarin soms zelfs een leidende rol.

De meest uitgesproken politicus van de oppositie is Ngo Cong Duc, katholiek parlamentslid en uitgever van de anti-regeringsgezinde krant Tin Sang waarvan in het afgelopen jaar meer dan 140 nummers in beslag zijn genomen. Toen ik op een dag de redactie van Tin Sang op kwam lopen, zag ik daar een redacteur aan het werk met een pistool open en bloot naast zijn papieren.

In zijn kerstboodschap van 1970 schreef de prelaat van Zuid-Vietnam, aartsbisschop Ngoeyen Van Binh van Saigon: „Men spreekt van vrede met overwinning, van vrede met ere. Ik begrijp niet wat dat betekent: Wij willen gewoon vrede, een vrede die door beide partijen wordt aanvaard. Het gaat niet alleen om de katholieken, maar om alle mensen die vrede willen, want er zijn te veel doden gevallen, in het noorden en in het zuiden“.

Pompidou gelooft niet in vrede

Urenlange strijd rond Saigon

72. V.K

Pravda noemt plan-Nixon „nieuw”

SAIGON, 29 jan. (Reuter, AP) — De oorlogsactiviteit in Zuid-Vietnam neemt weer toe. Vrijdag hebben regeringstroepen binnen de verdedigingsgordel om de hoofdstad Saigon urenlang strijd geleverd met Viet-

cong-eenheden. De gevechten speelden zich slechts tien kilometer ten noordwesten van de stad af. Volgens de radio van de Zuidvietnamese strijdkrachten zijn 23 guerrillastrijders gedood. Het was de eerste keer in verscheidene maanden dat zo dicht bij Saigon werd gevochten.

In de buurt van de havenstad Qoei Nhon hebben Zuidkoreaanse troepen een grote opslagplaats met granaten van de Vietcong ontdekt. Dit bijbehorende documenten bleek volgens een woordvoerder dat de granaten bestemd waren voor gebruik tijdens een „Tet”-offensief bij de viering van het boeddhistisch nieuwjaar.

WASHINGTON — De Verenigde Staten hebben tijdens de geheime gesprekken die Kissinger met afgevaardigden van Hanoi heeft gevoerd, gezegd dat Noord-Vietnam ruim acht miljoen gulden kan krijgen van de ruim 24 miljoen gulden die Amerika beschikbaar stelt voor wederopbouw in het Vietnam van na de oorlog. Het zou gaan om een hulpprogramma van vijf jaren.

MOSKOU — Het Russische partijorgaan Pravda heeft Nixons vredesplan voor Vietnam „nieuw” genoemd. Het blad zegt dat de Noordvietnamese leiders het „zorgvuldig analyseren”. Dit rapporteert de correspondent van de Prawda in Hanoi.

FORT LAMY — De Franse president Pompidou heeft zich in Fort Lamy (de hoofdstad van de Afrikaanse Tsjaad) uitgelaten over het plan-Nixon. Hij heeft er lof voor, maar gelooft niet dat het een einde kan maken in de Vietnamese oorlog. Met name het feit dat het plan openbaar is gemaakt zal een succesvolle uitwerking in de weg staan, aldus Pompidou. De Franse president speelde een belangrijke rol bij het organiseren van de geheime ontmoetingen in Parijs tussen Kissinger en vertegenwoordigers van Hanoi.

Nieuw China:

„Nixons plan is
onhandige truc”

TOKIO, 31 jan. (AP,UPI) — Het persbureau Nieuw China heeft zaterdag in een commentaar de voorstellen van president Nixon om een einde te maken aan de oorlog in Vietnam „een onhandige truc” genoemd. In deze eerste Chinese reactie wordt verder gezegd dat Nixon met zijn plan van acht punten is gekomen na de „herhaalde nederlagen in de agressie-oorlog” en „onder sterke druk van de publieke opinie zowel in eigen land als daarbuiten”.

Hanoi publiceert vredesplan

*Amerika moet
eerst
Vietnam uit*

PARIS, 1 febr. (AFP, Reuter) — De Noordvietnamese delegatie bij de vredesbesprekingen in Parijs heeft een vredesplan bekendgemaakt. Dit plan is op 26 juni 1971 aan de Amerikaan Henry Kissinger ter hand gesteld en nooit gepubliceerd. In Washington kon perschef Ziegler van het Witte Huis geen commentaar geven. Nixon diende, aldus Ziegler, de zaak eerst in details te bestuderen.

Het plan omvat de volgende punten:

1) In de loop van 1971 zullen de strijdkrachten van de Amerikanen en hun bondgenoten Zuid-Vietnam verlaten.

2) gelijktijdig worden alle burgers en militairen vrijgelaten, die tijdens de oorlog gevangen zijn genomen.

3) Amerika zal het bewind van de Zuidvietnamese president Ngoeyen Van Thieu niet langer steunen. Thieu zal plaats maken voor een nieuwe regering, waarmee de Vietcong besprekingen zal voeren over Zuidvietnamese vraagstukken.

4) Noord-Vietnam en de Vietcong willen van Amerika vergoeding van de schade die in Noord- en Zuid-Vietnam is aangericht.

5) De akkoorden van Genève van 1954 over Indo-China en die van 1962 over Laos worden geëerbiedigd. Staking van de Amerikaanse interventie.

6) De problemen die bestaan tussen de landen van Indo-China worden door de betrokken Indochinese partijen opgelost op basis van wederzijdse eerbiediging van soevereiniteit, van onafhankelijkheid en van territoriale integriteit en niet-inmenging in binnenlandse zaken.

7) Alle partijen staken het vuren als overeenstemming bestaat over voorgenoemde punten.

8) Er wordt internationale controle ingesteld.

9) Een internationale garantie zal onmisbaar zijn om eerbiediging van

de fundamentele nationale rechten van de Indochinese volken te verzekeren, alsmede de neutraliteit van Zuid-Vietnam, Laos en Cambodja, en om een blijvende vrede in het gebied te vestigen.

PEKING — De Chinese premier Tsjoe En Lai heeft gisteren tijdens een ontmoeting met Noordamerikaanse China-deskundigen en zakenlieden gezegd dat het niet mogelijk is de oorlog in Indo-China te beëindigen als de Verenigde Staten zouden vasthouden aan hun plan van acht punten. Het was de eerste openbare kritiek van een Chinese leider op het plan van Nixon.

SAIGON — De Amerikaanse voorzitter van de verenigde chefs van staven heeft gisteren na een reis van een week door Vietnam voorspeld dat Noord-Vietnam binnen een paar weken een groot offensief zal beginnen maar dat de Zuidvietnamezen, gesteund door hun geallieerden, dit offensief zullen kunnen keren. Het offensief zou groter zijn dan die van de laatste tijd maar kleiner dan het Tet-offensief van 1968.

Vrachtwagenkonvooien doelwit

Zuid-Vietnam bestookt Ho Tsji Min-weg

Ook aanvallen
op geschut in
Noord-Vietnam

SAIGON, 2 febr. (UPI) — Het Zuidvietnamese opperbevel heeft dinsdag voor het eerst bekendgemaakt dat de Zuidvietnamese luchtmacht bombardementen uitvoert op vrachtwagenkonvooien op de Ho Tsji

Minh-route in Laos. Zuidvietnamese vliegtuigen waren al twee maanden geleden met bombardementsvluchten op de Noordvietnamese aanvoerwegen begonnen.

Dinsdag was de eerste keer dat berichten over deze vluchten voorkwamen in het dagelijks overzicht van de militaire activiteit. „Zuidvietnamese piloten hebben dinsdag acht vluchten gemaakt met A-37 gevechtsbommenwerpers tegen doelen langs de Ho Tsji Minh-route in Zuid-Laos. De Zuidvietnamezen maken nu regelmatig gevechtsvluchten boven drie van de vier in de oorlog gewikkelde landen van Indo-China: Zuid-Vietnam, Laos en Cambodja. Tot dusver hebben ze zich niet boven Noord-Vietnam gewaagd. De Noordvietnamezen verdedigen hun grondgebied met Mig-straaljagers, die meer dan twee keer zo snel zijn als de A-37.

Het Amerikaanse opperbevel maakte tegelijkertijd bekend dat vijf aanvallen zijn uitgevoerd op luchtfabriek en weergeschut in Noord-Vietnam, het grootste aantal vluchten op één dag sinds ex-president Johnson in 1968 stopzetting van de bombardementen gelastte. Dinsdag werden opnieuw twee bombardementsvluchten uitgevoerd. Boven Zuid-Vietnam hebben Amerikaanse bommenwerpers de afgelopen 24 uur 19 vluchten uitgevoerd, het hoogste aantal in drie maanden.

Tegenstanders VS in Indo-China gaan topgesprek houden

PARIJS (UPI, Reuter, AP) — Leiders van Noord-Vietnam, de Viet-Cong, de Cambodjaanse guerrilla's en de Laotiaanse Pathet Lao zullen binnen enkele dagen besprekingen voeren.

Het overleg is bedoeld om nieuwe gezamenlijke doeleinden vast te stellen voor de strijd en het vredesoverleg met de tegenstanders voordat de Amerikaanse president Nixon naar Peking vertrekt. Dit heeft een Cambodjaanse afgevaardigde, die aan deze topbesprekingen zal deelnemen, bekendgemaakt.

In een exclusief interview met het Amerikaanse persbureau United Press International heeft deze afgevaardigde, Tsjau Seng, verteld dat de strijd van de vier partners tegen de 'Amerikaanse agressie in Indo-China' zal worden opgevoerd door het gezamenlijk overleg. Tsjau Seng is minister voor speciale opdrachten van de Cambodjaanse regering in ballingschap. Seng heeft verder verklaard dat de vier partijen tot de overtuiging zijn gekomen dat hun acties tegen de Amerikanen verder gecoördineerd dienen te worden. Er zijn echter geen plannen om een gezamenlijk militair commando te vormen, aldus Seng. De afgevaardigde weigerde de plaats en de precieze datum van de besprekingen te onthullen. Wel zei hij dat het de bedoeling is voortaan elk jaar een dergelijke topbijeenkomst te organiseren.

In april 1971 was de eerste conferen-

tie van Amerikaanse tegenstanders in Indo-China gehouden, aldus Seng. Toen was deelgenomen door het voormalige Cambodjaanse staatshoofd prins Norodom Sihanouk, premier Pham Van Dong van Noord-Vietnam, de Pathet Lao-leider prins Soevannoevong, en Viet Cong-afgevaardigden onder leiding van hun president Ngoejen Hoecoe Tho.

Hanoi

Trocong Tsjin, de voorzitter van de Noordvietnamese nationale vergadering en lid van het politieke bureau van de partij, heeft in een rede die pas nu is gepubliceerd, verklaard dat 'de strijd van de wereldrevolutie gericht dient te zijn tegen het Amerikaanse imperialisme en nergens anders tegen'. Trocong, die bekend staat als een van de meest onverzoenlijke Noordvietnamese partijtheoretici, hield zijn rede afgelopen december. Volgens waarnemers richtte Trocong een bedekte waarschuwing aan het adres van de 'Russische en Chinese vrienden', die binnenkort bezoek ontvangen van president Nixon. 'Het Amerikaanse imperialisme wil met de Sowjet-Unie en China onderhandelen om deze twee grote socialistische landen in hun vooruitgang af te remmen. Het wil deze landen uitbuiten ten voordele van de VS. Het wil met de grote landen tot een compromis zien te komen om de druk op de kleine te kunnen voortzetten', aldus Trocong.

Het Zuidvietnamese opperbevel heeft gisteren voor het eerst bekendgemaakt dat de Zuidvietnamese luchtmacht bombardementen uitvoert op vrachtwagenkonvoien op de Ho Tsj Minh-route in Laos. Met deze operaties is al twee maanden geleden begonnen.

Het Amerikaanse opperbevel heeft meegedeeld dat vijf aanvallen zijn uitgevoerd op luchtafweergeschut in Noord-Vietnam. Het was de grootste aanval op één dag sinds ex-president Lyndon Johnson in 1968 de stopzetting van de bombardementen op Noord-Vietnam gelastte.

PORTER: „WILD PLAN”

Vietcong heeft ook vredesplan

Nixons voorstel is bedrog?

PARIS, 4 febr. (Reuter, UPI). — De Vietcong is bereid met de huidige regering in Saigon te onderhandelen over de vorming van een regering van nationale eenheid en over het uitschrijven van algemene verkiezingen als president Thieu aftreedt. Voorts moeten de Verenigde Staten hun luchtoorlog boven Vietnam beëindigen en een datum vaststellen

voor het terugtrekken van alle troepen. Op de dag dat de terugtrekking is voltooid zullen alle krijgsgevangenen met inbegrip van de Amerikaanse piloten in Noord-Vietnam worden vrijgelaten.

Dit zijn de hoofdpunten van een nieuw vredesplan dat de vertegenwoordiger van de voorlopige revolutionaire regering van Zuid-Vietnam donderdag heeft ingediend op de Parijse vredesbesprekingen. Het nieuwe plan heeft de instemming van Noord-Vietnam. Even eerder had de Vietcong het acht-puntenplan van president Nixon afgewezen. De vertegenwoordiger van de Vietcong noemde Nixons plan „bedrog” en bedoeld voor gebruik tijdens de campagne voor de Amerikaanse presidentsverkiezingen.

In een eerste reactie sprak de Amerikaanse delegatieleider William Porter van „een nogal wild plan”. Er was tijd nodig, zo zei hij, om alle voorstellen die op tafel lagen te bekijken. Hij achtte de aanwijzingen belangrijk dat de Noordvietnamezer een nieuw offensief voorbereiden „Het is moeilijk te begrijpen waarom men denkt te bereiken met een nieuw bloedbad. Het zal een volmaakt nutteloze operatie zijn,” aldus Porter.

HONGKONG — Noord-Vietnam heeft de Verenigde Staten ervan beschuldigd de verdeeldheid in het communistische kamp uit te buiten. De beschuldiging is afkomstig van Troeong Tsjinh, voorzitter van de Noordvietnamese nationale vergadering en een van de drie topleiders in Hanoi die op 17 december een felle aanval deed op de politiek van Washington.

Troeong Tsjinh verklaarde dat „de bereidheid van de Verenigde Staten om met andere landen, in het bijzonder de Sovjet-Unie en China, te onderhandelen” neerkomt op „een politiek om deze twee grote socialistische mogendheden in bedwang te houden de tegenstellingen tussen deze twee landen zo ver mogelijk uit te buiten en tegenstellingen uit te lokken tussen de socialistische landen in het algemeen.” Dit alles, aldus Troeong Tsjinh, is erop gericht „een gunstige toestand voor de Verenigde Staten te scheppen en de pogingen te kunnen voortzetten om de kleine landen te intimideren.”

China steunt vredesplan van Vietcong

HONGKONG/SAIGON, 5 febr. (Reuter, AP) — De Chinese Volksrepubliek heeft vrijdag meegedeeld het zeven punten tellende vredesplan voor Vietnam van de Vietcong officieel te steunen. China steunt „resoluut” de Vietnamezen en de andere Indochinezen in hun strijd tegen de „Amerikaanse agressie”. Dit is verklaard in een radio-uitzending van het persbureau Nieuw China.

SAIGON — De Zuidvietnamese minister van buitenlandse zaken Tran Van Lam heeft vrijdag het plan van de Vietcong, waarin het onmiddellijke aftreden van de Zuidvietnamese president Ngoejen Van Thieu wordt geëist, verworpen. Het voorstel wordt „volslagen onaanvaardbaar” genoemd. Van Lam zegt dat de Vietcong niet het recht heeft het aftreden te eisen van een president die rechtmatig door het volk is gekozen. „Wanneer president Thieu aftreedt staan we in een zeer zwakke onderhandelingspositie, omdat zijn regering de wettige en volgens de grondwet gekozen regering is.”

Vraag Saigon in Moskou afgewimpeld

SAIGON, 8 febr. (Reuter, AP) — Rusland heeft zonder commentaar een Zuidvietnamees verzoek teruggedrukt om het Indiase voorzitterschap van de internationale controlecommissie voor Vietnam opnieuw te bezien.

Zuid-Vietnam had het verzoek gedaan, nadat de Indiase regering had meegedeeld een ambassade in Noord-Vietnam te zullen openen. Het verzoek was gericht aan Engeland, dat met Rusland in 1954 voorzitter van de Geneefse Conferentie was. Engeland had het doorgegeven.

In Zuid-Vietnam zijn zware gevechten geleverd tussen regeringstroepen en eenheden van Noord-Vietnam en de Vietcong. Vooral in de Mekong-delta werd hevig gevochten. Amerikaanse B 52-bommenwerpers voerden grootscheepse acties uit langs de Zuidvietnamese grens in Laos en Cambodja om het verwachte Noordvietnamese offensief te vertragen.

In Thailand zijn regeringstroepen in de aanval gegaan tegen wat genoemd wordt communistische eenheden in het noordoosten van het land. Volgens het militaire opperbevel is het het belangrijkste offensief tijdens de droge periode sinds tien jaar. De troepen zouden 17 kampen hebben ingenomen.

Offensief lijkt begonnen

Vietcong lanceert aanval op Da Nang

SAIGON, 10 februari (Reuter, UPI, AP). — Eenheden van de Vietcong en Noord-Vietnam hebben hevige aanvallen gedaan op Amerikaanse en Zuidvietnamese stellingen in het noorden van Zuid-Vietnam. Een zware raketaanval op de belangrijke havenplaats Da Nang richtte grote schade aan op een Amerikaanse luchtbasis. Drie burgers werden gedood. Volgens een woordvoerder van de Zuidvietnamese regering betekenen de acties waarschijnlijk het begin van een grootscheeps offensief.

Legerautoriteiten in Zuid-Vietnam hebben de laatste weken voortdurend verklaard een hevig offensief rondom het Vietnamese nieuwjaar (Tet), dat maandag begint, te verwachten. Het offensief zou ook moeten samenvallen met het begin van Nixons reis naar Peking op 21 februari. De Zuidvietnamese regering heeft verklaard voor het Tet-feest een staakt-het-vuren van 24 uur in acht te nemen. De Vietcong heeft aangekondigd 96 uur het vuren te staken.

Bij een morteraanval op een basis van Zuidvietnamese regeringstroepen in de provincie Binh Dinh werden zes militairen gedood en 22 gewond. Volgens een legerwoordvoerder sneuvelden tien aanvallers. Het Amerikaanse vliegdekschip Constellation heeft in verband met de situatie opdracht gekregen in allerijl terug te keren uit de haven van Hongkong.

President Ngojen Van Thieu van Zuid-Vietnam heeft verklaard, dat de belangrijkste taak voor de Zuidvietnamese bevolking is de communisten niet Zuid-Vietnam te laten overnemen met militaire of politieke middelen. Dit is in de Zuidvietnamese regeringspers bekendgemaakt. Volgens Thieu moeten de Zuidvietnamezen zelf alle problemen van het land oplossen.

Thieu is volgens mededelingen in Saigon woedend geworden over de verklaringen van de Amerikaanse minister van buitenlandse zaken, William Rogers, dat Amerika bereid is verder te onderhandelen met Hanoi over het punt in het Amerikaanse vredesplan, waarbij Thieu zou affre-

den en nieuwe verkiezingen in Zuid-Vietnam zouden worden gehouden. Thieu heeft in een reactie aan Amerikaanse autoriteiten in Washington en bij de vredesonderhandelingen in Parijs verklaard, dat de politieke toekomst van Zuid-Vietnam door Saigon en niet door Washington moet worden afgehandeld.

Een woordvoerder van het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken heeft in Washington ontkend, dat er in de betrekkingen tussen Amerika en de Zuidvietnamese regering een „verkoeling” is ingetreden. Volgens Charles Bray staat Washington in nauw contact met de Zuidvietnamese regeringsleiders over alle voorstellen, die worden gedaan.

Na Stockholm, Versailles

Conferentie tot steun aan Indo-China

(Van onze correspondent)

PARIJS, 11 febr. — In Versailles begint vandaag een driedaagse „wereldbijeenkomst voor vrede en onafhankelijkheid van de volkeren in Indo-China“. De massale vergadering, waaraan in totaal ruim 1000 afgevaardigden uit zo'n 75 landen deelnemen, is georganiseerd door de uit het vredesdistribunaal van 1967 voortgekomen Conferentie van Stockholm voor Vietnam en een groep van 48 Franse organisaties, waarvan de Franse Communistische Partij en haar dochters verreweg de belangrijkste zijn.

De Nederlandse groepen met een vertegenwoordiging in het Congrespaleis van Versailles zijn het Vietnam-Bulletin, de Socialistische Jeugd, Scholen voor Vietnam, Medisch Comité Nederland-Vietnam en Sjaloom. Twee studenten, Paul Timmer (25) van de Sociale Academie in Amsterdam en zijn plaatsgenoot Benno Groeneveld (25) zijn in Versailles namens het Vietnam-Bulletin.

Er komen eerst twee plenaire zittingen, waarop verslagen worden uitgebracht die vol staan van solidariteit met en steun aan het Vietnamese volk. Er komen rapporten van Noord-Vietnam, het Zuidvietnamese Bevrijdingsfront, het Patriottische front van Laos en de Cambodjaanse bevrijdingsorganisatie FUNK. Verder is er een delegatie uit de Verenigde Staten van ongeveer 100 man met mogelijk leden van de Amerikaanse volksvertegenwoordiging en waarschijnlijk Jane Fonda.

Daarnaast splitst de vergadering zich in commissies voor politiek, economie, acties en oorlogsmisdaden. Bij

dat laatste zal het vooral gaan om de manier, waarop van Vietnam een elektronisch slagveld wordt gemaakt, waarin een meetapparatuur voor geluid en temperaturen automatisch een bombardementsactie op gang brengen en regelen. Dan komt er de traditionele oproep van Stockholm aan de wereld voor steun aan de Vietnamezen met een handtekeningactie. Twee uur na afloop van het congres is er zondagmiddag een demonstratie in Parijs van de Place de la République naar de Bastille.

Deze demonstratie was oorspronkelijk gepland naar de Opera, maar dat werd door de Franse regering verboden. Nu wordt de traditionele demonstratieve wandelweg in Parijs aangehouden, waarvan de ordedienst van de Franse communisten ieder huis wel kan dromen. De Franse regering is onder druk gezet door Washington om de bijeenkomst in Parijs te verbieden, aangezien deze het neutrale karakter van de Parijse vredesconferentie over Vietnam zou aantasten. Voor de congresdeelnemers in Versailles spreekt het vanzelf, dat hun bijeenkomst een bijdrage kan zijn om druk uit te oefenen op het verloop van die vredesconferentie tussen Amerikanen en Noordvietnamezen in Parijs.

Amerika verdubbelt bommenwerpers

Zware luchtacties in Zuid-Vietnam

VIETNAMEES OFFENSIEF DREIGT

SAIGON/WASHINGTON, 11 febr. (Reuter, AP) — Amerikaanse B-52 bommenwerpers hebben in de zwaarste luchtaanvallen sinds een jaar een basiskamp van de Vietcong bij Da Nang in het noorden van Zuid-Vietnam tot zesmaal toe gebombardeerd. Jachtbommenwerpers voerden 84 aanvallen uit op doelen in het centrale hoogland en ten zuiden van de gedemilitariseerde zone. Legerautoriteiten verwachten in deze gebieden een grootscheeps offensief in de tijd van het boeddhistische nieuwjaar, dat maandag begint, en het bezoek van Nixon aan Peking.

Amerika heeft zijn luchtvloot in Indo-China binnen 24 uur meer dan verdubbeld. Dit is gebleken uit uittalingen van een woordvoerder van het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken in Washington en zeggelingen van het SAC, het hoofdkwartier van de strategische luchtmacht in Omaha in de staat Nebraska. De vloot B-52 bommenwerpers is weer gebracht op de sterkte van enkele jaren geleden.

Op bases in Thailand en op het ei-

GEORGE MCGOVERN
... derde wereldoorlog ...

land Goeam in de Stille Oceaan zijn 80 B-52 bommenwerpers samenge trokken. Donderdag vlogen 30 bommenwerpers in allerijl uit Amerika naar Goeam. In de Golf van Tonkin kruisen nu drie vliegdekschepen in plaats van een. Een vierde vliegde schip zou in Amerika voor vertrek gereed worden gehouden. De Amerikaanse tactische luchtmacht beschikt in het gebied nu over meer dan 200 jachtbommenwerpers.

Bombardementen

Volgens een woordvoerder van het Amerikaanse Pentagon is het zeer waarschijnlijk dat de grootscheeps bombardementen op Noord-Vietnam worden hervat, als het offensief komt. Volgens Amerikaanse luchtverkenningen is de aanvoer van materiaal en mankracht uit het noorden in de afgelopen maanden aanzienlijk opgevoerd. B-52 bommenwerpers hebben talloze aanvallen uitgevoerd op de Ho-Tsji-Minh-route, de aan-

NEGEN DODEN

Aanslag gepleegd op Cabora Bassa

BEIRA, 11 febr. (AFP) — Guerrillero's van Frelimo — het bevrijdingsfront van Mozambique — hebben bij de stuwdam van Cabora Bassa een vrachtauto met ontplofbaar materiaal in de lucht laten vliegen. Negen mensen, onder wie vier burgers, kwamen om het leven en vijf werden gewond.

De Portugese militaire autoriteiten zeggen dat de aanslag is gepleegd door een kleine groep guerrillero's die met behulp van de plaatselijke bevolking het betrokken gebied wist binnen te komen.

voerweg naar Zuid-Vietnam via Laos en Cambodja.

Een woordvoerder van het Zuid-Vietnamese leger in Saigon heeft meegedeeld dat vooral in de provincie Binh Dinh de activiteiten van de Vietcong scherp zijn toegenomen. In Binh Dinh en rond Da Nang is melding gemaakt van 41 incidenten, het hoogste aantal sinds maanden.

In Parijs heeft de Amerikaanse onderhandelaar bij de Vietnam-besprekingen, William Porter, geweigerd een datum vast te stellen voor de volgende onderhandelingsronde. Hij deed dit uit protest tegen de „Wereld-assembly voor vrede en onafhankelijkheid in Indo-China“, die vandaag in Versailles begint. Porter verklaarde te willen wachten tot „de atmosfeer bepaald kon worden“ na de driedaagse assembly.

Verslechtering

De onderhandelaars van Noord-Vietnam en de Vietcong verklaarden dat de situatie in de Vietnamese oorlog verslechtert. Zij waren van oordeel dat Nixons verklaring over de Amerikaanse buitenlandse politiek woensdag geen hoop heeft gegeven op een akkoord. Nixon heeft, zeiden zij, op de voorstellen van Hanoi geantwoord met een opvoering van de oorlog.

De Amerikaanse senator McGovern heeft fel gereageerd op de uittaling van president Nixon, dat presidentskandidaten voorzichtig moeten zijn met kritiek op zijn Vietnambeleid. Als dat zou gebeuren, zei McGovern, „zouden we zeer waarschijnlijk op hetzelfde moment in Azië de derde wereldoorlog hebben. Ik denk dat hij de begrijpelijke ongerustheid van de Amerikaanse bevolking over de oorlog uitbuit om zijn politieke critici hier de mond te snoeren“, aldus McGovern.

Internationale actie tegen Nixon

(Van onze correspondent)

PARIJS, 14 febr. — Met een demonstratie in Parijs, waaraan zo'n 15.000 mensen in de stromende regen deelnamen, is gisteren de driedaagse wereldbijeenkomst voor Indo-China in Versailles besloten. De 1200 afgevaardigden uit 84 landen hebben besloten het komende voorjaar in samenwerking met Amerikaanse vredesorganisaties een internationale actieperiode te houden.

Hoogtepunten in de periode zijn twee massabetogingen in New York en San Francisco op 22 april, en een demonstratie in Japan vier dagen daarvoor ter gelegenheid van de teruggave van Okinawa aan Japan.

Drie dagen lang is in Versailles solidariteit betuigd met de bevrijdingsorganisaties in Vietnam, Laos en Cambodja. Gistermorgen werd dat onder anderen gedaan door de Amerikaanse filmster Jane Fonda. In een slotresolutie werd onder andere vastgesteld: „1972 zal een jaar van voortgezette strijd zijn tegen de oorlog in Indo-China. Gedurende dit hele verkiezingsjaar, waarin Nixon opnieuw het presidentschap zal trachten te veroveren, zal de Amerikaanse beweging tegen de oorlog een campagne van toenemende intensiteit organiseren om de problemen van de oorlog en haar financiële consequenties voor de Verenigde Staten met kracht duidelijk te maken.”

De Amerikaanse delegatie in Versailles van zo'n 100 man viel op het laatste moment bijna uiteen in twee groepen, waarvan de één een actie van een week wilde en de ander een periode van zes weken. Deze laatste groep heeft tenslotte haar zin gekregen.

Niet alleen de Amerikanen kampen met dreigende splitsingsproblemen. In de Oostenrijkse delegatie was een duidelijke koelheid te merken tussen de leden van de Oostenrijkse Vrije Jeugd en de sinds kort opnieuw opgerichte officiële communistische jeugdorganisatie uit Wenen, die de Vrije Jeugd van trozkistische sympathieën beschuldigt. Ideologische meningsverschillen werden ook in Versailles op gangen en trappen duidelijk.

Tet-bestand in Vietnam

SAIGON, 14 febr. (Reuter, UPI, AP). — De ruim 130.000 Amerikaanse militairen in Zuid-Vietnam zijn in verhoogde staat van paraatheid gebracht in verband met verwachte acties tijdens de viering van het boeddhistische nieuwjaar, dat vandaag begint. De Vietcong heeft voor vier dagen een staakt-het-vuren afgekondigd. De Zuidvietnamese regering neemt alleen vandaag een staakt-het-vuren in acht.

Amerikaanse B-52 bommenwerpers hebben gedurende het weekend de zwaarste bombardementen in bijna twee jaar uitgevoerd. De bombardementen waren vooral gericht tegen de aanvoerlijnen van de Noordvietnamezen en de Vietcong in het driegrenzen-gebied tussen Zuid-Vietnam, Laos en Cambodja. Amerikaanse en Zuidvietnamese legerautoriteiten verwachten een grootscheeps offensief tijdens de viering van het nieuwe Tet-jaar of tijdens het bezoek van president Nixon aan Peking.

Noordvietnamees afweergeschut heeft op 10 en 11 februari twee Amerikaanse gevechtsvliegtuigen neergehaald. Dit is in Hanoi bekendgemaakt. Er werd niet meegedeeld, wat het lot van de piloten was. Radio-Hanoi beschuldigde Amerika ervan tussen 3 en 11 februari talrijke bombardementsvluchten te hebben uitgevoerd in het noordelijk gedeelte van de gedemilitariseerde zone.

PHNOM PENH — Volgens een Cambodjaanse regeringswoordvoerder is het Cambodjaanse regeringsleger in de aanval gegaan in het gebied van de eeuwenoude tempels van Angkor. Het tempelcomplex wordt bezet gehouden door enkele duizenden Khmers, die versterking hebben gekregen van Noordvietnamese eenheden. Meer dan duizend archeologen waren in het gebied werkzaam.

Amerika treft doelen in Noord-Vietnam

SAIGON, 17 febr. (Reuter, NYT). — Amerikaanse gevechtsvliegtuigen hebben woensdag aanvallen uitgevoerd op doelen in Noord-Vietnam. Volgens radio-Hanoi zijn twee Amerikaanse toestellen neergehaald. De piloten zouden zijn gedood of gevangengenomen. Amerikaanse zegslieden verklaarden, dat de aanvallen gericht waren tegen stellingen in het Noord-vietnamese gedeelte van de gedemilitariseerde zone in Vietnam.

Het grootscheepse bombardements-offensief van de Amerikanen in de afgelopen dagen is het gevolg geweest van geheime rapporten over een snel groeiende stroom Noordvietnamese soldaten in Zuid-Vietnam. Dit is in Amerikaanse legerkringen bekendgemaakt. Volgens de Amerikaanse inlichtingendienst zijn deze maand meer Noordvietnamezen in Zuid-Vietnam binnengedrongen dan enige maand ervoor. Maar sommige Amerikaanse legerautoriteiten verwachten het belangrijkste Noordvietnamese offensief in juni of juli.

Op de Californische vlootbasis van San Diego is het vliegdekschip *Kitt Hawk* klaargemaakt voor vertrek naar de Golf van Tonkin. Het schip zal vandaag uitvaren en zich voegen bij de drie andere vliegdekschepen, die al in de wateren bij Vietnam zijn samengetrokken.

Contact met Hanoi

Het Franse persbureau AFP meldde uit Moskou en Parijs, dat er aanwijzingen zijn voor contacten tussen Nixon en de leiders van de Indochinese verzetsbewegingen. Men meent te weten dat de lange reeks geheime onderhandelingen die Kissinger vorig jaar in de omstreken van Parijs had met de speciale Noordvietnamese vertegenwoordiger Le Duc Tho, niet zozeer bedoeld waren om het Parijse vredesoverleg nieuw leven in te blazen, als wel om een ontmoeting tussen Nixon en Le Duc Tho ergens in China voor te bereiden. Het schijnt dat als er contacten zullen komen, deze elders dan in Peking zullen plaatsvinden en wel onder leiding van president Nixon zelf. Er deden hardnekkige geruchten de ronde dat Noordvietnamese persoonlijkheden naar Peking zouden gaan.

De avond werd gisteren doorgebracht in de hoofdstedelijke sportzaal met ruimte voor 18.000 bezoekers, waar demonstraties van turnen en tafeltennis werden gegeven. Het was het eerste openbare optreden van de Nixons. Het was in deze grote sporthal dat het Amerikaanse tafeltennisploeg vorig jaar april speelde en het begon was van de zogenaamde „ping-pong diplomatie” tussen Washington en Peking. In de daaropvolgende maand juli vertrok Kissinger in het geheim naar Peking om Nixons reis voor te bereiden.

Pat Nixon bracht gisteren bezoeken aan een commune en een glasfabriek. Vandaag maken de Nixons een uitstapje naar de tien eeuwen oude Grote Muur, circa 70 kilometer ten noorden van Peking en naar de graven van de Ming-dynastie, waarvan een graf in 1956 werd blootgelegd en nu het zogenaamde „onderaardse museum” herbengt. Duizenden Chinezen hebben de hele nacht door gewerkt om de route naar de Muur sneeuwvrij te maken. Het sneeuwde gisteren maar het weer zou vandaag opklaren. Vanmiddag zullen Nixon en Tsjoe weer bijeen komen voor hun vierde gesprek. Het ziet er naar uit dat iedere middag zal worden geconferencerd, zo lang Nixon in Peking is.

Zie ook pagina 5

Amerikanen mogen Noordvietnamese Migs aanvallen

SAIGON, 18 feb (NYT, UPI). — Amerikaanse piloten, die acties boven Laos en Noord-Vietnam uitvoeren, mogen voortaan Noordvietnamese Mig-straaljagers aanvallen. Dit is een belangrijke wijziging in de Amerikaanse luchtstrategie; zo is in Saigon gezegd.

Tot nu toe moesten de piloten elk contact vermijden behalve wanneer ze werden aangevallen of bedreigd. Door de nieuwe maatregel mogen de Amerikaanse piloten de Migs in de lucht bevechten en achtervolgen. Er werd niet bekend gemaakt waarom de strategie is gewijzigd.

Meer dan honderd Amerikaanse oorlogsvliegtuigen hebben onder spervuur van SAM-raketten Noordvietnamese artilleriegeschut in en even ten noorden van de gedemilitariseerde zone gebombardeerd. De actie, de zwaarste sinds de vijfdaagse bombardementen op Noord-Vietnam vorig jaar, is gisteren na twee dagen beëindigd en had ten doel de onlangs opgestelde Russische 130 millimeter kanonnen met een reikwijdte van 26 kilometer uit te schakelen.

Volgens de Amerikanen werden twee Phantoms neergeschoten door Noordvietnamese luchtafweer. Uit Hanoi is evenwel verklaard dat zeven toestellen zijn neergehaald. De Amerikanen maken de verliezen pas bekend als alle reddings- en zoekacties zijn gestaakt.

Volgens het Amerikaans commando in Saigon werden vijf kanonnen, twee raketlanceerplaatsen en ander materieel door de bombardementen uitgeschakeld. In de verklaring staat dat de actie was bedoeld om Amerikaanse soldaten te beschermen. Maar volgens waarnemers waren ze bedoeld om de Zuidvietnamezen te steunen omdat in het noorden bijna geen Amerikanen meer zijn gestationeerd.

Hanoi loopt weg uit vredesberaad

PARIJS, 25 febr. (Reuter, NYT). — De vertegenwoordigers van Noord-Vietnam en van de Vietcong zijn gisteren kort na het begin van de 145ste zitting van de Parijse vredesbesprekingen weggelopen uit protest tegen de Amerikaanse bombardementen op Noord-Vietnam, zoals Xoean Thoy verklaarde.

Dit was de eerste keer dat één van de onderhandelingspartners uit het overleg wegliep. Tot nu toe werden weigeringen om aan het overleg deel te nemen altijd voor het begin van de vergadering bekendgemaakt. De Zuidvietnamese en de Amerikaanse delegatie beschuldigen Hanoi en de Vietcong dan ook van schending van de reglementen, omdat zij pas 17 minuten na het begin van de vergadering waren vertrokken.

Geheim senaatsrapport:
Amerika voert
troepensterkte
in Thailand op

BANGKOK/WASHINGTON. 3 maart (UPI) — Twee Amerikaanse onderzoekers voor de senaatscommissie voor buitenlandse betrekkingen, Lowenstein en Moose, zeggen in een rapport van 96 pagina's dat Amerika weliswaar bezig is zijn troepen uit Vietnam terug te trekken maar zijn troepensterkte in Thailand opvoert. Thailand zal de basis worden voor alle Amerikaanse operaties in Zuidoost-Azië in de toekomst. Er zullen binnenkort half zoveel Amerikaanse manschappen zijn als er nu in Vietnam gelegerd zijn, aldus Lowenstein en Moose.

Het rapport is geheim maar senator Stuart Symington heeft er tegenover verlaggevers in Washington enkele dingen uit geciteerd.

Een woordvoerder voor de Amerikaanse ambassade in Bangkok heeft de inhoud van het rapport inmiddels onjuist genoemd. Volgens de woordvoerder waren er medio 1969 49.000 Amerikaanse militairen in Thailand en begin 1970 32.000. Sedertdien zijn er geen troepen teruggetrokken, maar te spreken van een uitbreiding is „een vergissing”.

Van de 32.000 Amerikanen in Thailand behoort ongeveer 26.000 man tot de luchtmacht die met B-52 bommenwerpers vluchten uitvoert naar Vietnam, Laos en Cambodja.

IN CENTRAAL HOOGLAND

Zuid-Vietnam begint massale aanval

RADIO HANOI:

*„Groene Baretten
in noorden”*

SAIGON, 4 maart (UPI, NYT) — Een strijdmacht van ongeveer veertienduizend Zuidvietnamese militairen is begonnen aan een nieuw offensief in het centraal hoogland van Zuid-Vietnam. Het wordt in militaire kringen in Saigon de grootste operatie genoemd sedert de inval in Cambodja, de afgelopen herfst. B-52-bommenwerpers hebben hevige aanvallen uitgevoerd voordat de actie begon. Het gebied waar de actie plaats heeft ligt op ongeveer vierhonderd kilometer ten noorden van Saigon vlak bij waar de grenzen van Vietnam, Laos en Cambodja samen komen.

De hoofdmacht van elfduizend man Zuidvietnamese militairen heeft volgens de bronnen nog geen vuurcon-

tact met de Noordvietnamezen gehad tijdens de eerste dag van de operatie. Een groep van drieduizend man zou evenwel in een actie 57 guerrillastrijders hebben gedood en dertien gevangenen hebben gemaakt. Over verliezen aan Zuidvietnamese zijde werd niet gerept.

Noord-Vietnam heeft een aanval gedaan op de verklaringen die president Nixon in Peking heeft afgelegd en de Verenigde Staten beschuldigd „tweedracht te zaaien” tussen de communistische landen. De aanval werd gelanceerd in het officiële partijblad in Hanoi. Nixon werd er onder meer in beschreven als „de oorlogszuchtige, wrede, meedogenloze en verraderlijke imperialistische bendeleider”. Voorts beschreef het blad de Verenigde Staten als „vijand nummer één van alle naties ter wereld”. Het verhaal ging vergezeld van een cartoon waarin een tweekoppige Nixon stond afgebeeld met een olijftak in de ene en een bom in de andere hand.

Radio Hanoi heeft Amerika ervan beschuldigd een aantal „Groene Baretten”, speciale commando-eenheden, naar Noord-Vietnam te sturen om de communisten te bespioneren en samen te werken met reactionaire groepen.

VIETNAM-OORLOG IN DE KRANTEN

Het Vietnam-comité in Nijmegen heeft een jaaroverzicht gemaakt van de oorlog in Indochina onder de titel: *Vietnam, Laos en Cambodja in het jaar 1971*. Het is een verzameling van wekelijkse uitgaven van het Nijmeegse comité in de tijd tussen 7 december 1970 tot en met 31 december 1971. In de inleiding wordt onder meer gesteld, dat uit een onderzoek van Nederlandse landelijke dagbladen het comité is gebleken dat Trouw en De Waarheid de beste en meest gedetailleerde berichtgeving brengen; de verdienste van De Waarheid is de zeer duidelijke en begrijpelijke taal. Het comité vindt de Volkskrant slecht: „gemiddeld twee maal per week sterk ingekorte stukken. Daar staat tegenover dat de Volkskrant regelmatig artikelen met goede achtergrond informatie plaatste”, (Vietnam-comité, Berg- en Dalseweg 361, Nijmegen).

Hanoi meldt Amerikaanse bombardementen

HANOI, 6 maart (Reuter, UPI) — De Noordvietnamese regering heeft Amerika tot twee keer toe in twee dagen ervan beschuldigd nieuwe luchtaanvallen uit te voeren op Noordvietnamees grondgebied. Twee Amerikaanse gevechtsvliegtuigen zouden zijn neergeschoten.

Volgens radio-Hanoi werden de Amerikaanse luchtacties uitgevoerd in de zuidelijke provincies Ha Tinh en Quang Binh, waar veel burgers om het leven kwamen en gewond raakten. Zaterdag verklaarde de Noordvietnamese radio, dat Amerikaanse bommenwerpers in de voorafgaande dagen hetzelfde gebied zwaar hadden gebombardeerd.

Het Amerikaanse legercommando heeft geweigerd commentaar te geven op de Noordvietnamese beschuldiging. Een woordvoerder deelde mee, dat Amerikaanse gevechtsvliegtuigen drie stellingen met afweerschut in Noord-Vietnam hadden aangevallen na Noordvietnamese pogingen twee Amerikaanse verkenningsvliegtuigen neer te schieten. De aanvallen waren een onderdeel van de Amerikaanse tactiek van „beschermende reactie”, aldus de woordvoerder.

STRIJDLUSTIGE JAN

De Amerikaanse actrice Jane Fonda steeks in Rome op een betoging van de Italiaanse „Dolle Mina” beweging haar gebalde vuist omhoog ten teken van radicaal verzet.

NA BEZOEK NIXON Tsjoë stelde Hanoi gerust over steun

Prins Sihanoeck vertelt over topgesprek

SJANGHAI, 10 maart (Reuter) — De Chinese premier Tsjoë En Lai heeft na het bezoek van Nixon aan China besprekingen gevoerd met Noordvietnaseseregeringsleiders en hen verzekerd van China's volledige steun „tot de totale overwinning is bereikt”. Dit heeft het vroegere Cambodjaanse staatshoofd, prins Norodom Sihanoeck, in Sjanghai (China) bekendgemaakt.

Sihanoeck weigerde te zeggen, waar de ontmoeting tussen Tsjoë En Lai en de Noordvietnasese regering zich had afgespeeld. Volgens diplomaten in Peking werden de besprekingen vorige week zaterdag in Hanoi gehouden aan de vooravond van Sihanoecks te-

rugkeer naar China na een bezoek van twee weken aan Noord-Vietnam. Tsjoë En Lai zou inmiddels ook de Noordkoreaanse premier Kim Il Soeng op de hoogte hebben gesteld van de Chinese besprekingen met Nixon.

Sihanoeck vertelde, dat premier Tjoë En Lai Nixon had meegedeeld, dat China op geen enkele manier, ook niet in het geheim, als bemiddelaar wil optreden tussen Amerika en de Indochinese verzetsbeweging. Het probleem-Indo China, had Tsjoë gezegd, is een kwestie, die alleen kan worden opgelost door en tussen de Amerikanen en de verzetsbeweging van de Indochinese volkeren. Het is daarom China's plicht deze bewegingen te steunen „tot de totale overwinning”.

Volgens Sihanoeck heeft Tsjoë En Lai Nixon te verstaan gegeven, dat Amerika eerst de kwestie-Indo-China uit de wereld moet helpen. Pas daarna komt de kwestie-Taiwan aan bod. De oplossing van de kwestie Taiwan is een zaak van de Amerikanen, „omdat wij beloofd hebben geen geweld te gebruiken om Taiwan te bevrijden”, zou Tsjoë En Lai Nixon hebben gezegd.

Sihanoeck onthulde tevens, dat troepen in Cambodja, die hem na de staatsgreep van Lon Nol in maart 1970 trouw zijn gebleven, vechten met wapens van de Cubaanse premier Fidel Castro. Cuba had vorig jaar zijn guerillero's 5000 nieuwe geweren en verscheidene tonnen suiker gegeven, zei hij. Vanwege de transportmoeilijkheden langs de Ho-Tsji-Minh-route was de suiker aan zijn Vietnamese bondgenoten gegeven.

Tegenregering

Sihanoeck ontkende berichten, dat hij van plan zou zijn in Angkor (Cambodja) een tegenregering te vestigen. Angkor, een oude tempelstad in het westen van Cambodja, is door eenheden, die aan de kant van Sihanoeck staan, na fele strijd met Cambodjaanse regeringstroepen ingenomen. „Wij willen geen twee Cambodja's”, aldus prins Sihanoeck. „Wij zullen onze regering vestigen in Pnom Penh en niet in Angkor”.

VIENTIANE — De Laotiaanse minister van defensie Tsjampassak heeft de situatie rond Pakse, 480 kilometer ten zuidoosten van de hoofdstad Vientiane, „zeer ernstig” genoemd. Noordvietnasese eenheden zouden de hele verdedigingslinie van de regeringstroepen rond Pakse, de tweede stad van Laos, onder de voet hebben gelopen. Het doel van de actie zou zijn het bergmassief rond de stad in bezit te nemen.

Voorspelling premier Sato: *China zal vrijwillig steun beperken aan Vietnam*

(New York Times dienst)

TOKIO, maart — Premier Eisakoe Sato van Japan is van mening dat de reis van president Nixon naar China „een grootse en belangwekkende gebeurtenis in de geschiedenis” is geweest en ook „zeer doeltreffend voor de vermindering van de spanningen in Azië”.

In een vraaggesprek met C. L. Sulzberger, politiek correspondent van de New York Times, voorspelde de Japanse premier dat China ergens een grens zal trekken en „vrijwillig zijn steun aan de Vietnamese communisten zal beperken”, als gevolg van het bezoek van Nixon.

Sato pretendeerde niet dat hij voor deze opvatting enige inlichtingen had gekregen, ondanks de korte uiteenzetting die hij van de waarnemend minister van buitenlandse zaken Marshall Green over Nixons reis had gekregen. Marshall Green bezoekt in opdracht van president Nixon verschillende hoofdsteden in Azië, om de regeringsleiders daar op de hoogte te stellen van de resultaten van Nixons bezoek. Sato gaf als zijn persoonlijke mening dat „nicuw overleg over vrede in Indo-China spoedig zal beginnen op basis van de recente Amerikaanse voorstellen”.

Premier Sato verklaarde dat Japan een bezoek van president Nixon zeer op prijs zal stellen. Hij meende echter dat het passender zou zijn als de Japanse keizer eerst een bezoek brengt aan de Verenigde Staten, zodat de keizer de dankbaarheid tot uitdrukking zou kunnen brengen van Japan voor hetgeen de Verenigde Staten voor Japan hebben gedaan na de oorlog. Sato wekte de indruk dat het keizerlijke bezoek en het tegenbezoek van de Amerikaanse president niet vóór 1973 zouden kunnen

plaatsvinden in verband met de Amerikaanse presidentsverkiezing.

Vredesverdrag

Premier Sato roerde nog de volgende punten aan. Voor het einde van dit jaar zullen besprekingen beginnen tussen Japan en de Sovjet-Unie, gericht op een formeel vredesverdrag. Japan zal gunstig staan tegenover een niet-aanvalsverdrag tussen de Sovjet-Unie, China, de Verenigde Staten en Japan, maar alleen op de voorwaarde dat zo'n verdrag een clausule bevat met sancties voor elke schending van zulk een overeenkomst. Japan was zeer voldaan te vernemen dat China na het bezoek van Nixon „zelf heeft verklaard dat het niet de bedoeling heeft een supermacht te worden.”

Japan is daarentegen zeer teleurgesteld, dat de grote mogendheden openlijk betrokken zijn geraakt bij de recente oorlog op het Indiase subcontinent, waarbij de Sovjet-Unie India steunde en Amerika en China zich achter Pakistan schaalden. Niettemin was Sato van mening dat het machtsevenwicht in Azië door het conflict niet is verstoord.

Sato verklaarde dat de Verenigde Staten nimmer de suggestie hebben gedaan, dat Japan zou moeten beginnen aan een kernbewapening, hoewel de Verenigde Staten wel de Japanse verlangens ondersteunen voor een versterking van de conventionele defensiemiddelen.

De Japanse premier liet doorscheren dat de Verenigde Staten hun militaire bases in Japan dienden te beperken tot de bescherming van Japan krachtens het defensieverdrag tussen beide landen, in plaats van deze bases te gebruiken ter ondersteuning van Amerikaanse verplichtingen elders in Azië (zoals in Vietnam). Hij legde er tenslotte de nadruk op dat de Amerikaanse militaire aanwezigheid noodzakelijk is als afweer voor Russische bedreigingen

Aanval Zuid-Vietnam

NIEUWE INVAL IN CAMBODJA

SAIGON, 11 maart (Reuter, UPI, AFP). — Een 40.000 man sterke Zuidvietnamese legermacht heeft in een nieuw offensief tegen Noordvietnamese aanvoerlijnen een inval gedaan in het oosten van Cambodja. Dit hebben militaire zeggelieden in Saigon bekendgemaakt. De actie is bedoeld, zo werd gezegd, als „een zuiveringsoperatie, die zich over een betrekkelijk lange periode zal uitstrekken”.

Eind november vorig jaar lanceerde het Zuidvietnamese leger, gesteund door de Amerikaanse luchtmacht, eveneens een invasie in Cambodja. De nieuwe operatie valt samen met het begin van het droge seizoen. Bij de actie zijn 50 bataljons infanterie en 200 tankenheden betrokken, die worden gesteund door helicopters en jachtbommenwerpers. Volgens de militaire zeggelieden zijn de groepen tot nu toe op weinig tegenstand gestuit.

Boven Noord-Vietnam hebben Amerikaanse bommenwerpers voor de negende achtereenvolgende dag acties uitgevoerd tegen Noordvietnamese afweergeschut. De aanvallen werden gedaan in het kader van de tactiek van „beschermende reactie”, nadat Noordvietnamezen geschoten zouden hebben op een onbewapend Amerikaans verkenningsvliegtuig. Ook in Zuid-Vietnam voerden Amerikaanse bommenwerpers aanvallen uit.

China heeft vrijdag voor het eerst sinds het bezoek van Nixon aan Peking weer een aanval gedaan op de Amerikaanse politiek in Indo-China. In een verklaring van het Chinese ministerie van buitenlandse zaken werd gezegd, dat het Amerikaanse imperialisme zijn bombardementen op Noord-Vietnam direct moet stoppen en een einde moet maken aan het steunen van „marionettenregeringen”. Maar volgens diplomaten in Peking was de toon van de verklaring minder scherp als vóór Nixons bezoek.

Machtswisseling

PNOM PENH — Maarschalk Lon Nol, premier van Cambodja, heeft het presidentschap van Tsjeng Heng overgenomen. In een radiotoespraak verklaarde Tsjeng Heng zijn ambt neer te leggen, omdat „alleen Lon Nol de capaciteit heeft het land te leiden”. Volgens Tsjeng Heng is de situatie in het land verslechterd door geschillen, die de stabiliteit van Cambodja in gevaar hebben gebracht.

Maarschalk Lon Nol, die als gevolg van een hersenbloeding gedeeltelijk verlamd is, heeft generaal Sirik Ma-

LON NOL
...capaciteiten...

tak tot premier benoemd. Matak was tot dusver vice-premier. Studenten van de juridische faculteit in Pnom Penh hielden vrijdag een betoging, waarin zij waarschuwden zich te verzetten tegen elke poging Sirik Matak premier te maken. Lon Nol verklaarde direct na het aanvaarden van het presidentschap zijn politiek van „vrede door overwinning” tegenover het communisme onverminderd voort te zetten.

Alarm

BANGKOK — In Bangkok (Thailand) zijn de militairen in de hoogste staat van paraatheid gebracht na de arrestatie van drie oud-parlementsliden, die tot de oppositie behoren. De drie zouden geprobeerd hebben de uitvoerende raad in Thailand aan de kant te zetten. Volgens de militaire regering van generaal Kittikatsjorn vormen hun activiteiten een gevaar voor de nationale veiligheid.

Schrijftelijke sollicitatie te richten aan de Voorzitter van de Stichting, de heer
H. J. Stoef, Vollenbergstraat 10, Venray.

Guerrilla weer actief in Maleisië

(New York Times Dienst)

KOEALA LOEMPOER, maart
De communistische guerrille-
ros in het westen van Maleisië
zijn weer actief na ongeveer tien
jaar in stilte te hebben gewerkt
aan de wederopbouw van hun
organisatie in schuilplaatsen in

TJIN PENG

... internationale klasse ...

Hoge functionarissen in Koeala Loempoer, de hoofdstad van Maleisië verklaren dat de guerrilleros een grootscheepse campagne hebben gelanceerd om de sympathie te verwerven van de dorpingen in de noodlijdende gebieden en om Maleiers te recruteren voor hun eenheden die door Chinezen worden gedomineerd. Zij verklaarden ook, dat uit recent bewijsmateriaal is gebleken dat de guerrilleros voor het eerst de beschikking hebben over moderne wapens — geweren van het Amerikaanse type M-16 en van het Chinese type AK-47 — maar deze nog niet hebben gebruikt.

„Gedurende lange tijd waren er geen aanwijzingen dat de communisten nieuwe wapens hadden,” zo verklaarde vice-premier Ismael in een vraaggesprek. „Nu zijn er aanwijzingen dat zij die wel hebben,” aldus Ismael die verder weigerde bijzonderheden te geven, en herhaalde: „Alles wat ik kan zeggen is dat zij moderne wapens hebben.”

Na hun verzet van twaalf jaar tegen de Britse troepen in Maleisië trok een overgebleven groep van 600 man in 1960 over de grens naar Thailand. Sindsdien zouden zij naar schatting 1.200 tot 2.000 man hebben gerecruiteerd en opgeleid voor de guerrilla en nog eens enkele duizenden man jong kader dat niet gewapend is, hebben opgeleid.

De communistische partij van Maleisië kondigde enkele jaren geleden aan dat zij een nieuw gewapend offensief zou lanceren in juni 1968. Sindsdien zijn de communisten over de grens naar het zuiden getrokken om in de vijf noordelijke provincies van Maleisië hun oude netwerk van infiltratieroutes te herstellen, hun opleidingskampen opnieuw in te richten en hun geheime voorraadplaatsen te heropenen in de woeste beboste hooglanden die de ruggegraat van het schiereiland vormen.

Sprekend over het nieuwe offensief van de communisten zei vice-premier Ismael: „Ik geloof dat dit in feite van hun kant een erkenning is dat het nu of nooit moet gebeuren. Ze weten dat als wij eenmaal de levensstandaard van het volk hebben verhoogd, zij geen bedreiging meer vormen omdat het heel moeilijk is voor de communisten om mensen die iets hebben te verliezen, aan hun kant te krijgen. Daarom hangt alles nu af van het „Tweede Maleisië Plan” voor de economische ontwikkeling en hun tactiek is om dit plan te saboteren.”

Medio 1969 begon een radiostation dat zichzelf „De stem van de Maleisische revolutie” noemde dagelijkse propaganda uit te zenden vanuit het zuiden van China en verklaringen om te roepen van een politieke contactgroep die naar men aanneemt in Peking zit.

De belangrijkste politieke verklaring van deze groep werd in april 1970 uitgezonden, op de veertigste verjaardag van de oprichting van de Maleise communistische partij. In de verklaring werd er de nadruk op gelegd, dat de partij, die zich voorheen namelijk had geconcentreerd op de Chinezen, die 38 procent van de bevolking vormen en die grote economische macht bezitten, een „nieuwe democratische revolutie” zou teweegbrengen. Deze revolutie, aldus de uitzending, zou zich baseren op de klassentegenstelling en zou de grote meerderheid van de arme Maleise plattelandsbevolking omvatten.

Er is weinig bekend over het ver-

band — behalve ideologisch — tussen de guerrilla in het grensgebied met Thailand en de ondergrondse acties die de Maleisische regering toenemende zorgen baren in Serawak (de provincie in het noordwesten van Borneo). Maar ze vullen elkaar in zoverre aan, dat grote aantallen regeringstroepen en politiemensen in beide gebieden vast zitten zodat zij geen geconcentreerde actie kunnen voeren tegen de guerrilleros.

De guerrilleros in het westen worden geleid door de in Maleisië geboren Chinese Tjin Peng, die tegen de vijftig loopt. De laatste keer dat men deze legendarische figuur zag, was op 29 december 1955 in het dorp Baling, waar hij een ontmoeting had met de toenmalige premier Abdoel Rahman. Als doorgewinterde guerrillero van de klasse van een Ho Tsjing Minh, hielp Tjin Peng de Britten in de strijd tegen de Japanners tijdens de Tweede Wereldoorlog en na de oorlog liep hij mee in de overwinningssparade van de troepen in Londen. Tijdens de ontmoeting in Baling weigerde hij het amnestie-aanbod van Abdoel Rahman.

De guerrilla-infiltratieroutes uit het zuiden van Thailand naar Maleisië heten in navolging van de Ho Tsjing Minh-route de Tjin Peng-route. Zijn krijgsmacht is in drie regimenten onderverdeeld, het 8ste, 10de en 12de, dat ieder een eigen onderduikgebied heeft in het grensgebied van Thailand.

Het achtste regiment is gelegerd rondom de Thaise stad Sadao aan de westkant en is over de grens getrokken in de Maleisische provincies Perlis en Kedah. Het tiende regiment, dat naar verluidt een meerderheid van Maleise guerrilleros omvat, opereert rondom Weang en naar het zuiden in de provincie Kelantan. Het twaalfde regiment, dat de sterkste eenheid wordt beschouwd, is gelegerd in een smal stuk Thais grondgebied dat uitsteekt in het midden van Noord-Maleisië. Dit regiment beheerst de stad Betong en is diep doorgedrongen in de provincies Perak en Kedah.

Mohammed Saleh, commandant van het nationale politiekorps, heeft verklaard dat er een nauwere band schijnt te ontstaan tussen de Maleisische communisten en de groeiende Thaise communistische partij en naarmate deze band versterkt wordt, wordt de dreiging voor Maleisië sterker, aldus Saleh.

„Men kan dit probleem niet geïsoleerd zien,” zei hij. „Alles hangt af van wat er gebeurt ten noorden van ons, in Thailand, Cambodja en Vietnam.”

Cambodjaanse regering neemt ontslag

PNOM PENH, 13 maart (Reuter, UPI, AFP) — Twee dagen na de machtswisseling in Cambodja, waarbij maarschalk Lon Nol het presidentschap voor zich opeiste, heeft de nieuwe premier Sirik Matak het ontslag van zijn regering aangekondigd. De regering zal tot 15 maart de lopende zaken afhandelen. Maarschalk Lon Nol heeft het ontslag aanvaard.

Volgens een verklaring van Sirik Matak volgt de ontbinding van het kabinet op de overdracht van het presidentschap aan Lon Nol. Op de benoeming van Sirik Matak tot premier volgden heftige protesten van de zijde van studenten in Pnom Penh. Zaterdag stuurde Lon Nol de wetgevende vergadering van Cambodja naar huis. Tevens kondigde Lon Nol aan, dat het werk aan de bijna voltooide nieuwe grondwet wordt opgeschort.

Het Zuidvietnamese opperbevel in Saigon heeft officieel bevestigd dat Zuidvietnamese troepen opnieuw een inval hebben gedaan in Cambodja. Het gaat, aldus een verklaring, om twee operaties: een grote actie tegen „communistische troepen” in het gebied van de rubberplantages bij de Vietnamees-Cambodjaanse grens en een kleinere actie van enkele bataljons in de zuidelijke provincies. De Zuidvietnamese troepen worden gesteund door Amerikaanse luchteenheden.

Wulff

HET Medisch Comité Nederland-Vietnam organiseert zondag 19 maart in Krasnapolsky te Amsterdam een Indo-China Dag. Als gast-spreker zal optreden de Duitse hoogleraar in de *etno-psychiatrie*, Erich Wulff. Deze man heeft verbazingwekkende dingen op zijn naam staan — even verbazingwekkend is het feit dat hij in Nederland zo weinig bekendheid geniet. Een korte introductie dus.

Wulff maakte zes jaar lang, van 1961 tot 1967, deel uit van een Duits art-senteam dat door de Bondsrepubliek naar Zuid-Vietnam was uitgezonden teneinde in de oude keizerstad Hué mee te werken aan de opbouw van een medische faculteit en een kliniek. Kort voor het Tet-offensief verliet hij Vietnam om als kroongetuige op te treden voor Russells Vietnamtribunaal in Kopenhagen in 1968.

Wulff ging naar Vietnam met een vrij oppervlakkige belangstelling. Niets duidde erop, dat hij zich zeer diepgaand met het Vietnamese probleem zou gaan bezighouden. Mede door enkele schandalige gebeurtenissen die zijn patiënten overkwamen, groeide zijn politieke en maatschappelijke belangstelling. Maar daar bleef het niet bij. Naarmate zijn inzicht in de Zuidvietnamese toestanden toenam, begon hij zich ook daadwerkelijk met de politiek bezig te houden.

Hij ging zelfs naar Washington om er begrip te kweken voor de boeddhistische oppositie tegen Diem. Dit leidde er toe dat hij Vietnam moest verlaten, maar na de val van Diem keerde hij terug. Maar toen bleek pas werkelijk dat hij zich op een weg bevond die geen rechtsomkeert toeliet. Zijn kennis van de Vietnamese problemen en van de aard van de Amerikaanse interventie werd steeds in-tiemer. Hij kwam tot de ontdekking dat ook de nieuwe machthebbers geen oplossing konden en wilden bieden voor het geteisterde Vietnamese volk. Hij ging over tot het standpunt van het Bevrijdingsfront, en dat betekende het einde van zijn werkzaamheden als arts in Hué.

Wulff II

DE weg die Wulff doorliep wordt door hemzelf gekarakteriseerd als een leerproces. Het is het leerproces van een wat vervreemde specialist die zich ontwikkelt tot iemand die inzicht krijgt in de positie van zijn specialisme en van zichzelf in het maatschappelijke bestel en die daar-

aan consequenties verbindt in zijn handelen. Van dit leerproces heeft hij onder het pseudoniem George W. Alsheimer verslag uitgebracht in *Vietnamesischer Lehrjahre: Sechs Jahre als deutscher Arzt in Vietnam*. (Suhrkamp Verlag, 485 pp, f 21,95) Dit boek mag zonder veel twijfel beschouwd worden als het meest indrukwekkende rapport over de Vietnamese oorlog tot aan 1968. Het is zonder meer onbegrijpelijk dat het niet vertaald is — wellicht heeft de omvang van het boek hier parten gespeeld, indrukwekkend is het als het verslag van een leerproces, van een volwassenwording. Als zodanig behoort het zelfs tot de hoogtepunten van de Duitse literatuur sinds 1933. Wulffs verslag is van een luciditeit, en zijn taalgebruik is van een navennante helderheid, dat men mag stellen dat met dit boek de fascistische doem op de Duitse taal definitief doorbroken is.

Nog belangrijker is natuurlijk het in-tieme beeld dat Wulff geeft van de Vietnamese oorlog en van Vietnam. Hij heeft daartoe zijn positie als Duitse arts volslagen uitgebuit. Enerzijds kwam hij in aanraking met het gewone volk: zijn patiënten. Wulff spreekt de taal van het land, wat hem in hoge mate heeft geholpen bij het verkrijgen van een zeer gedetailleerd beeld. Anderzijds kwam hij als notabele hulpverlenende buitenlander uit Duitsland in contact met de hoogste politieke kringen in Vietnam, en wat misschien nog essentiëler is: met het stelletje hooggeplaatsten die als wetenschappelijke en/of politieke adviseurs de Amerikaanse regering terzijde stonden: Walt Rostow, Samuel Huntington, Kissinger, enzovoorts. Uit de Pentagon-papers kan men afleiden wat ongeveer de invloed is geweest van deze wetenschappers. Hun invloed als wetenschappers is wellicht overschat; als politieke adviseurs hebben zij zeker een stem (gehad). Wulff schetst hun persoonlijkheden, hun optreden, hun vragen. Het is de schets van een failliet, dat zijn weerga slechts vindt in het failliet van de Duitse intelligentia onder Hitler.

In antwoord op vragen van de commissie voorspelde Rogers, dat Cambodja een „stabiele regering” zou houden na de machtsgreep van maarschalk Lon Nol.

Lon Nol zou, aldus Rogers, spoedig proberen zijn regering meer steun onder het volk te geven. Volgens Rogers tast de ontwikkeling in Cambodja het Amerikaanse hulpprogramma niet aan.

In Cambodja heeft maarschalk Lon Nol zich als president met alle macht tijdens een plechtigheid in Pnom Penh laten installeren. Enige uren later bezetten duizenden studenten de universiteit van Pnom Penh uit protest tegen Cambodja's tweede man, luitenant-generaal Sirik Matak.

Sirik Matak, vroeger lid van de koninklijke familie van de afgezette prins Norodom Sihanoeek wordt door de studenten verdacht van sympathieën voor Sihanoeek.

SAIGON. — In Zuid-Vietnam hebben Zuidvietnamese regeringstroepen fel slag geleverd met Noordvietnamese eenheden, die een grootscheepse aanval lanceerden ten zuiden van de stad Hoeé. Militaire zegslieden hebben verklaard een actie tegen Hoeé (in 1968 een belangrijke stad tijdens het Tet-offensief) te verwachten. Volgens Amerikaanse legerwoordvoerders hebben B-52 bommenwerpers bij aanvallen in Cambodja een groot Noordvietnamees hoofdkwartier verwoest.

VIENTIANE. — Noordvietnamese troepen zijn doorgeslagen tot de Amerikaanse CIA-basis Long Tsjeng in het noorden van Laos. De CIA leidt in de basis Long Tsjeng guerrillero's op. De Noordvietnamezen bestookten verdedigingspunten met zware granaataanvallen.

Strijd laait op in Zuid-Vietnam

SAIGON, 17 maart (Reuter, AP) — De aanvalsactiviteiten van Noord-vietnamese eenheden en de Vietcong zijn de laatste dagen in het kustgebied van Zuid-Vietnam sterk in hevigheid toegenomen. Dit heeft een woordvoerder van het Zuidvietnamese opperbevel meegedeeld. Volgens de woordvoerder zijn de aanvallen bedoeld om de geruchten over een op handen zijnde grootscheepse actie te rechtvaardigen. Hij ontkende kranteberichten, dat het offensief al drie dagen aan de gang zou zijn.

De felste gevechten werden geleverd in de provincie Quang Ngai op ongeveer 120 kilometer ten zuiden van Da Nang. Doelwit waren vooral regeringseenheden, die belast zijn met de plaatselijke veiligheid. Amerikaanse jachtbommenwerpers hebben na een onderbreking van enkele dagen hun acties tegen stellingen in Noord-Vietnam hervat. In Cambodja hebben Zuidvietnamese troepen een vierde Noordvietnamese basis vernietigd.

PARIJS — Het Vietnamese overleg in Parijs is donderdag na een onderbreking van enkele weken hervat. De Amerikaanse ambassadeur William Porter drong opnieuw aan op een internationaal onderzoek naar de situatie van de Amerikaanse krijgsgevangenen in Noord-Vietnam. De Noordvietnamese vertegenwoordiger Ngoen Minh Vy protesteerde fel tegen de voortdurende Amerikaanse luchtaanvallen op Noordvietnamees gebied.

Crisis verscherpt in Cambodja

PNOM PENH, 17 maart (Reuter, UPI). — De vroegere waarnemend premier van Cambodja, Sirik Matak, heeft aangekondigd zich volledig uit de politiek terug te trekken. Sirik Matak nam zijn besluit na dagen lange studentendemonstraties tegen zijn aanblijven na de machtsgreep van president Lon Nol vorige week vrijdag. De leuze van de studenten was voortdurend „Lon Nol ja; Sirik Matak nee”.

De regeringscrisis in Cambodja, die is ontstaan na de opschorting van de vrijwel voltooide nieuwe grondwet door Lon Nol, is door het besluit van Sirik Matak verscherpt. Ook de Cambodjaanse ambassadeur in Japan, Sim Var, heeft een verzoek van Lon Nol tot vorming van een nieuwe regering afgewezen. „Ik ben niet in staat een situatie te herstellen zonder een grondwet of een parlement”, verklaarde Sim Var.

Jongerencomité voor Vietnam valt uiteen

AMSTERDAM, 16 maart (ANP) — Het dagelijks bestuur van de federatie van jongerengroepen in de PvdA (FJG) heeft woensdag besloten „Na rijp beraad en met pijn in het hart zich terug te trekken uit het comité Jongeren voor Vietnam”.

De oorzaak van het besluit is dat het comité niet bereid was het principe te aanvaarden dat beslissingen met meerderheid van stemmen worden genomen, wanneer geen overeenstemming kan worden bereikt door discussie, aldus de FJG. De niet-bereidheid daartoe wordt toegeschreven aan de leden van het Algemeen Nederlands Jeugdverbond in het comité.

Het comité vindt dat alle beslissingen unaniem genomen moeten worden en er in geval van onenigheid net zolang doorgesproken moet worden tot overeenstemming is bereikt. Het dagelijks bestuur van de FJG voelt echter niets voor een dergelijke „Vaticaanse conclaaf-methode”.

Het besluit van de FJG zich terug te trekken is mede beïnvloed door „frustrerende ervaringen” bij samenwerking met het ANVJ. Volgens de FJG speelt hierbij dat het jeugdverbond de mogelijkheid ontbreekt tot standig optreden, omdat het volwaardig ondergeschikt is aan de Communistische Partij Nederland.

Bestuur FJG stapt uit comité

Jongeren voor Vietnam

Van onze verslaggever

AMSTERDAM, 17 maart. — Het dagelijks bestuur van de Federatie van Jongeren Groepen uit de Partij van de Arbeid (FJG) heeft gisteren in een communiqué verklaard, dat het zich terugtrekt uit het comité „Jongeren voor Vietnam”. Daarbij is gezegd dat dit besluit niet is genomen op politieke gronden.

De reden van het besluit is, dat het comité, met name het ANJV, niet bereid was het principe te aanvaarden, dat beslissingen in het comité met meerderheid van stemmen worden genomen, wanneer geen overeenkomst bereikt zou kunnen worden door discussie. Dit is in het FJG-comité meegedeeld.

Het besluit van het dagelijks bestuur van de FJG is mede beïnvloed door „frustrerende ervaringen t.a.v. samenwerking met het ANJV bij voorgaande gelegenheden, zoals de Sukatno-actie in Amsterdam en Alkmaar”.

Naar de mening van het FJG-bestuur speelt hierbij mee, het ontbreken van de mogelijkheid tot zelfstandig opereren van het ANJV, aangezien het Algemeen Nederlands Jeugd Verbond bij al haar doen en laten volledig afhankelijk is van en ondergeschikt aan de CPN.

Duitse arts schreef boek over ervaringen

Erich Wulff is een rustige hoogleraar in de psychiatrie aan de universiteit van Freiburg in Duitsland. Wie hem ontmoet — bijv. in het huis van cineast Fons Rademakers in Amsterdam — zou op het eerste gezicht zeker geen aanleiding zien hem te verbinden met de figuur Georg W. Alshemer.

Wulff is een ietwat verlegen wetenschapsman, die zelfs in het warme zoldervertrek zijn colbert niet uittrekt, hoe ongedwongen de mensen om hem heen zich ook gedragen. Zijn uiterlijk is ietwat stijl, doet een uiterst cerebrale persoonlijkheid vermoeden, en het verbaast niemand dat hij tijdens het gesprek een paar keer zo onhandig beweegt dat hij bijna van zijn zetel valt.

Deze man kan weinig gemeen hebben met de Alshemer die in linkse kringen naam heeft gemaakt door zijn boek Vietnameseische Lehrjahre, Sechs Jahre als deutscher Arzt in Vietnam, dat in 1968 bij Suhrkamp is verschenen, en dat dit na jaar een tweede druk zal beleven. Toch zijn Wulff en Alshemer dezelfde persoon.

Wulff was het weekeinde in Amsterdam om voor het Medisch comitee Nederland-Vietnam een lezing te houden in Krasnapolski. Vandochtend werd hij weer in zijn kliniek verwacht.

Hoe bent u in Vietnam terecht gekomen?

„In het kader van een hulpprogramma voor Zuid-Vietnam werden vijf andere Duitsers en ik naar Hué gestuurd om daar te helpen met het opzetten van een medische faculteit aan de universiteit. Er waren ook Fransen en Canadezen bij dat project betrokken.“

vooral rondom Saigon, waar de vrijheidsbeweging al bezig was. Bij Hué, in het noorden, dicht bij de grens met Noord-Vietnam, was er geen onrust te bespeuren. Dit wijst tussen haakjes op de onjuistheid van het in die tijd gebruikelijke Amerikaanse argument voor ingrijpen, dat de oorlog werd gevoerd door Noord-Vietnamezen.“

Wulff is pas geëngageerd geraakt in 1963. De nieuwe faculteit begon te lopen, en Wulff vroeg zich af wat er met de studenten zou gaan gebeuren. Hij had opgemerkt dat op het Vietnamese platteland medische verzorging te enen mate ontbrak, en hij zag dat alle medische medici zich zo snel mo-

sen wilden geen „boerenpumpmels“ in hun stand toelaten.“

Gifgas

In 1963, bij de onlusten tussen boeddhisten en katholieken, gebruikte een commandant zonder de nodige toestemmingen Amerikaanse gifgas tegen demonstrerende studenten. De slachtoffers kwamen naar het ziekenhuis en er kwam naar buiten dat dit gas was gebruikt. En al vaker tevoren was gebruikt tegen de Vietcong.

Weer iets later maakte Wulff foto's van de lijken van studenten die bij een demonstratie wa-

Psychiater Wulff: Alle „verdachten“ in Zuid-Vietnam worden gemarteld

door A. DE KOOL

„De meesten kwamen bij me met een hoofd vol vragen. Ze wisten dat ik rij veel met Vietnamezen had gesproken, en ze wilden van mij gegevens hebben, en daarom reisden ze naar Hué. Ook Kissinger, de huidige adviseur van Nixon, is de huidige ad-

„Hij stelde leerde vragen en hij paste de antwoorden op een buitengewoon manier in eigen theorieën die geen enkele waarde hadden, maar werden geformuleerd. Voor Kissinger lagen de zaken eenvoudig: het waren al van spel en gedachte. Het was een spel van macht, en me

Deze mensen waren ervan overtuigd, dat ze niets anders deden dan feiten verzamelen. Een waardenvrije bezigheid want het maakt niets uit of die feiten worden verzameld door een Amerikaan of een Rus: ze blijven dezelfde.

Die feiten konden dan bijv. voortkomen uit een sociologische analyse van de achtergronden en karakteristieken van de Vietcong. Of uit een studie van de mogelijkheden om de Chinese minderheid in het land te beïnvloeden. Of uit een onderzoek naar de religieuze gewoonten bij bepaalde bergstammen.

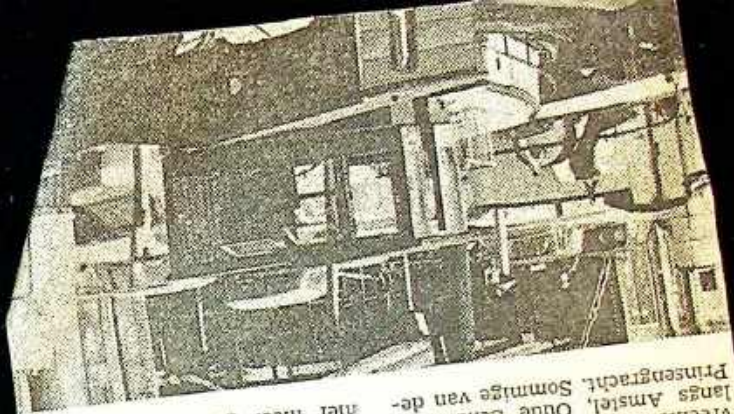
Gebruik

hoogst ongelukkig waren, maar het duurde heel lang voordat ik kon beoordelen wat ze werkelijk deden. Eerst toen ze me al heel lang kenden, en ik al heel lang actief was geweest, kwamen er enkelen die toegaven verbinding te hebben met de Vietcong.

„Er waren — niet aan de universiteit — enkele artsen die in Saigon waren opgeleid en die voor de Vietcong als militair arts werkten. De regering te Saigon heeft van de Amerikanen speciaal geld gekregen om een prijs op hun hoofd te zetten.“

Nogmaals: had het regime geen bezwaar tegen uw activiteiten?

„Jazeker. In 1967 ben ik e-

„De grootste concentratie van de verblijfplaats van de meer uitsluitend te geven om- als Amsterdam wordt dan al- van ons zijn een jaar in Europe- Een Amerikaan zegt: „Veel wel een cheque.“ dan sturen de ouders meestal hebben. Krijgen ze die toeh, en weinig financiële problemen andere nationaliteiten omdat zij- algemeen leven ze hier maken- hijker zo heerst de indruk dan- met vreemde dingen bezighouden- Volgens instanties die zich- groter worden, vrees hij. „Het- „Dit jaar zal die groep nog- en Paradiso ook bezoeken. park onveilig gemaakt hebben, de afgelopen zomer het Vondel- warme. Zo gaan ze aan de hart- cieuze cirkel terecht.“

Onderdak

„Dit jaar zal die groep nog- en Paradiso ook bezoeken. park onveilig gemaakt hebben, de afgelopen zomer het Vondel- warme. Zo gaan ze aan de hart- cieuze cirkel terecht.“

TIENTALLEN DODEN IN PNOM PENH

Offensief verwacht in Zuid-Vietnam

PLEIKOE/PNOM PENH, 22 maart (NYT, AP, Reuter) — Leden van de Amerikaanse inlichtingendienst maken uit buitgemaakte documenten en uit verklaringen van krijgsgevangenen op dat Noord-Vietnam zaterdag een grote aanval zal beginnen in het centrale hoogland van Zuid-Vietnam. Het zwaartepunt van de aanval zal gericht zijn op de provincie Kontoem, die juist ten oosten van de Ho Tsji Min-route door Laos ligt. Verder zijn aanvallen te verwachten in de provincie Pleikoe, die in het zuiden aan Kontoem grenst.

Mansfield wil Sihanoek aan de macht

Het zou, aldus nog steeds Amerikaanse inlichtingenfunctionarissen, gaan om de grootste aanval van de laatste jaren die bedoeld is om Zuid-vietnamese eenheden in een rechtstreekse confrontatie te verslaan.

Er zijn geen Amerikaanse troepen in het centrale hoogland. Men neemt in Pleikoe aan dat de Noordvietnamezen willen proberen aan te tonen dat de vietnamisering, zoals president Nixon die voorstaat, niet werkt. Desondanks bestaat er in Saigon vertrouwen dat de Zuidvietnamese strijdkrachten een grootscheepse aanval kunnen weerstaan, waarbij evenwel de hulp van de Amerikaanse luchtmacht onontbeerlijk zal blijken, te zijn.

Communistische troepen zijn dinsdagavond een reeks van gecoördineerde aanvallen begonnen op de hoofdstad van Cambodja, Pnom Penh. Zij hebben bovendien het beleg geslagen voor de districts-hoofdstad Prey Veng, 48 kilometer ten oosten van de hoofdstad. Maarschalk Lon Nol, de invalide president van Cambodja, heeft in een toespraak voor de radio een beroep gedaan op de bevolking om haar kalmte te bewaren en niet in paniek te raken na de raketaanval op de hoofdstad waarbij 75 personen omkwamen en meer dan honderd gewond raakten. Lon Nol zei dat dit de zwaarste aanval was die op Pnom Penh is uitgevoerd en hij verklaarde te vermoeden dat dit „een samenzwering van de communisten is om onrust onder het publiek te zaaien tijdens een moeilijke politieke periode in Cambodja”.

De toegenomen aanvallen op Pnom Penh hangen wellicht samen met het Noordvietnamese offensief tegen de CIA-basis Long Tsjeng in het noorden van Laos, waar voor de vierde achtereenvolgende dag felle gevechten geleverd zijn.

Doodgestoken

Ongeveer de helft van het aantal doden in Pnom Penh blijkt in hun huizen te zijn doodgestoken door communistische commando's. Zij drongen de woningen binnen en doodden mannen, vrouwen en kinderen, kenelijk met het doel de inwoners van de stad te intimideren, aldus een woordvoerder van de Cambodjaanse militaire politie.

WASHINGTON. — De Democratische leider van de Amerikaanse senaat, Mike Mansfield, heeft gisteren in een commentaar op de aanval gezegd, dat Pnom Penh „te pakken is”. De enige oplossing voor Cambodja is, volgens Mansfield, de terugkeer van prins Norodom Sihanoek (die in ballingschap in Peking woont). Hij is de enige, die het land één kan maken en één kan houden, aldus de Amerikaanse senator.

Amerikanen verlaten vredes tafel

PARIJS, 24 maart (Reuter, AP) — De Verenigde Staten hebben gisteren besloten niet meer met Noord-Vietnam en de Vietcong in Parijs te spreken totdat „de communisten echt wensen te onderhandelen over een vreedzame regeling.” De Noordvietnamese onderhandelingsdelegatie heeft onmiddellijk gereageerd met de beschuldiging dat de Amerikanen de besprekingen willen saboteren. De delegatie houdt de Amerikaanse regering verantwoordelijk voor de gevolgen.

De onderhandelingen waren op 16 maart na een onderbreking van een maand hervat. Beide partijen hebben de, gewoonlijk op donderdag gehouden, bijeenkomsten herhaaldelijk opgeschort. William Porter uitte gisteren zijn „diepe teleurstelling” over de houding van de tegenstander en noemde deze „absurd in het licht van zijn morele, militaire en politieke nederlagen”.

Via de gebruikelijke kanalen van verbindingsfunctionarissen zal het contact onderhouden worden, maar — zo zei Porter — als er duidelijke tekenen van bereidheid tot ernstige onderhandelingen worden ontvangen dan zullen deze grondig worden onderzocht alvorens de Verenigde Staten instemmen met hervatting van het overleg. Porter zei vooral geïnteresseerd te zijn in een teken dat men over de krijgsgevangenen wil onderhandelen. „Wij zijn meer dan geduldig geweest. Het is slechts een waarachtig verlangen naar vrede dat ons naar deze tafel deed komen, ondanks de lawine van beschimpingen welke u over ons hebt uitgestort,” aldus Porter tegen de tegenpartij.

De woordvoerder van Hanoi, Ngoejen Thanh Le, noemde Porters stap tegenover journalisten „zonder precedent en hysterisch”. Volgens Le had de onderhandelaar van Hanoi, Xoean Thoej, aan de conferentietafel gezegd, dat deze Amerikaanse stap „een weerspiegeling is van president Nixons wens om de oorlog niet te beëindigen en Indo-China te beschouwen als een proefterrein voor Amerikaanse wapens en militaire tactieken.”

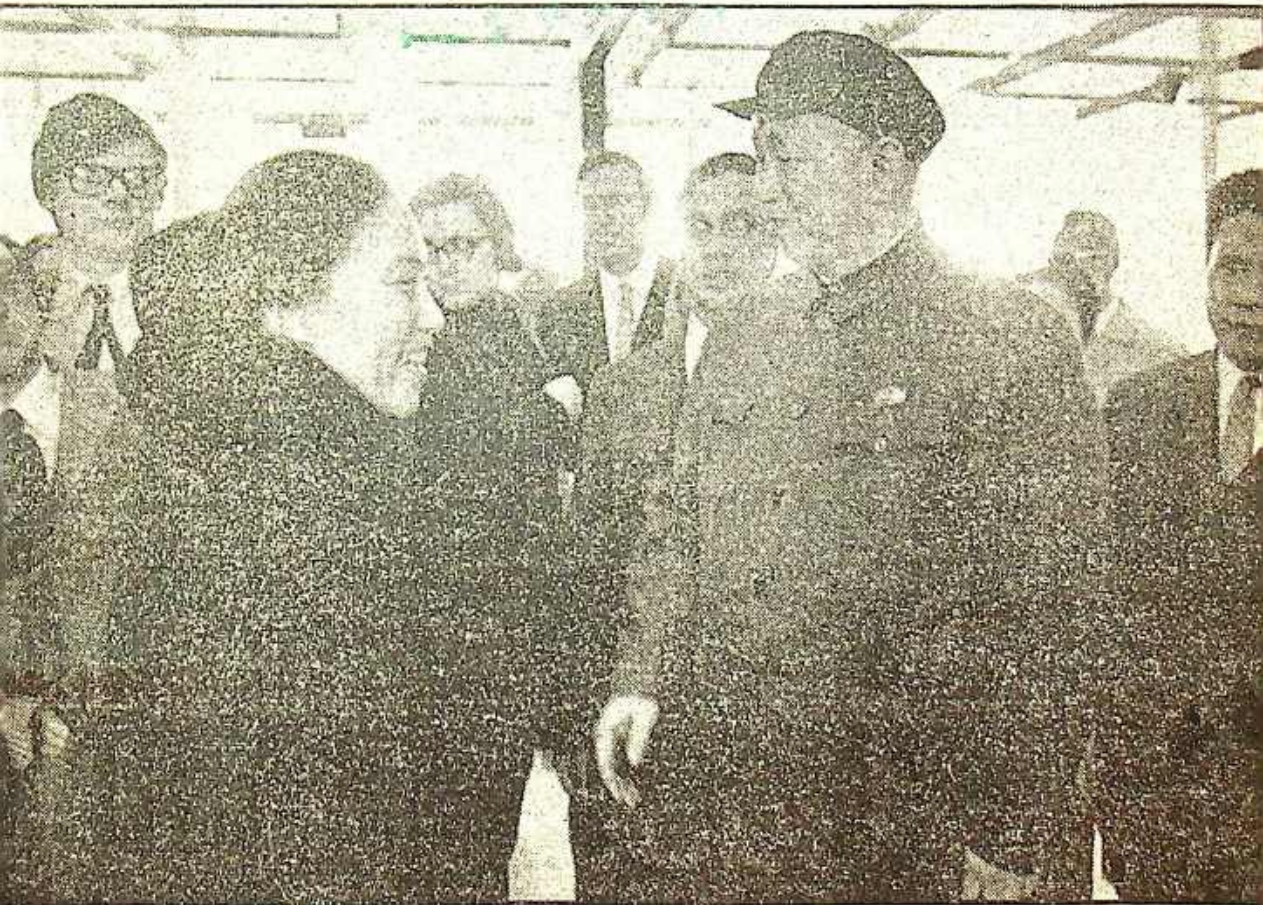
PEKING — De Chinese premier Tsjoen En Lai heeft gisteren een totale en onvoorwaardelijke terugtrekking geëist van de Amerikaanse troepen uit Indo-China. Tsjoen deed deze uitspraak op een banket dat de Cambodjaanse leider-in-ballingschap gaf in Peking.

Nixon kapte zelf vredesgesprek

WASHINGTON, 25 maart (UPI, AP) — President Nixon heeft gisteren op een persconferentie gezegd dat hij persoonlijk opdracht heeft gegeven aan de Amerikaanse onderhandelingsdelegatie in Parijs voorlopig weg te blijven van de vredesbesprekingen. Nixon deed dit in een poging het „eindeloze propaganda-gesprek" van Noord-Vietnam en de Vietcong te doorbreken. Nixon liet evenwel de mogelijkheid open voor onderhandelingen in de toekomst.

Nixon zei ook op de persconferentie dat hij tijdens zijn reis naar Moskou in staat hoopt te zijn een overeenkomst te sluiten tot beperking van het gebruiken van offensieve en defensieve wapens. Nixon haalde daarbij de woorden van de Russische partijleider Leonid Brezjnef aan, die hij „zeer constructief" noemde. Nixon zei ook dat Rusland en Amerika met betrekking tot de SALT-onderhandelingen in Helsinki nog zeer uiteenlopende standpunten hebben, vooral waar het betreft raketten die van onderzeeboten worden gelanceerd. Nixon noemde het twijfelachtig dat de SALT-besprekingen (die op 28 maart weer beginnen) voor zijn reis naar Moskou tot tastbare resultaten zullen leiden.

MEVROUW BINH WEER IN PARIJS

Mevrouw Ngoejen Thi Binh, hoofd van de onderhandelingsdelegatie van de Vietcong op de vredesbesprekingen in Parijs, wordt na zes maanden afwezigheid op het vliegveld Le Bourget begroet door de Chinese ambassadeur in Frankrijk, Hoang Tsjen. Mevrouw Binh verklaarde onmiddellijk na haar aankomst dat Amerika's weigering voorlopig aan de conferentietafel plaats te nemen „een sabotagedaad van grote betekenis” is.

PNOM PENH BEDREIGD

PNOM PENH, 29 maart (UPI, Reuter) — De regering van Cambodja heeft de burgers in de hoofdstad Pnom Penh geadviseerd om loopgraven bij hun woningen te graven uit voorzorg tegen een mogelijke aanval van communistische rebellen. Volgens de inlichtingendienst zou zich een regiment van de eerste divisie van de Vietcong binnen schotsafstand van de hoofdstad bevinden en zouden hun eenheden met zware wapens zich binnen marsafstand bevinden.

Pnom Penh werd dinsdag bevoorrad met benzine, munitie en andere voorraden toen een konvooi van schepen over de Mekong onder escorte van 35 kanonneerboten, helikopters en waarnemingsvliegtuigen de hoofdstad bereikte.

De kleine Cambodjaanse luchtmacht bombardeert troepenconcentraties van de Vietcong binnen een cirkel van 48 kilometer rond de stad. Nieuwe gevechten werden gemeld rondom de ruïnes van Angkor Wat en 112 kilometer ten zuiden van Pnom Penh.

In Vietnam hebben de Amerikanen dinsdag de eerste van hun vijf grote luchtmachtbasis overgedragen aan de Zuidvietnamezen. Het was de basis Phan Rang aan de kust, 273 kilometer ten noorden van Saigon. De terugtrekking van Amerikaanse troepen uit Vietnam heeft nu een dagelijks gemiddelde van duizend man bereikt.

Hanoi wacht op Washington

PARIJS, 30 maart (AP) — Noord-Vietnam heeft woensdag verklaard dat het aan de Verenigde Staten is de eerste stap te nemen die kan leiden tot hervatting van de besprekingen op de Parijse Vietnam conferentie. Noord-Vietnam zal zelf geen initiatief nemen.

„De Verenigde Staten dienen elke vorm van sabotage van de Parijse conferentie op te geven en op de dwalingen huns weegs terug te keren door onmiddellijk weer aan de conferentie deel te nemen”, aldus verklaarde Ngoeyen Thanh Le, de woordvoerder van de Noordvietnamese delegatie in Parijs.

In Hanoi heeft de Noordvietnamese regering alle landen opgeroepen druk op Washington uit te oefenen opdat de Amerikanen weer aan de conferentietafel verschijnen. Vorige week donderdag heeft de Amerikaanse delegatie aangekondigd niet meer aan de conferentie te zullen deelnemen tot de Noordvietnamezen en de Vietcong bereid zijn „serieus” te onderhandelen.

DANIEL ELLSBERG

„Ik realiseerde me hoeveel doden er zijn gevallen, omdat deze pagina's tot topgeheim werden bestempeld”

Ellsberg over Pentagon Papers

RICHARD NIXON

Fel Vietnam-debat op til in proces Daniel Ellsberg

(Van onze redactie-buitenland)

AMSTERDAM, 1 april

Koortsachtige opwinding heerste zaterdag 12 juni vorig jaar in een hecht afgegrensde ruimte op de negende verdieping van het gebouw van The New York Times in New York. Geen woord mocht uitlekken van de zes pagina's in de krant van zondag, waaraan door een handjevol mensen met de grootste omzichtigheid de laatste hand werd gelegd. De eerste opzienbarende onthullingen uit de „Pentagon Papers”, de uiterst geheime Vietnam-studie van de Amerikaanse regering, stonden voor de deur.

„Het enige aspect aan de hele operatie, dat ik nog steeds niet kan begrijpen, is dat krantenmensen inderdaad bijna drie maanden lang hun mond hebben kunnen houden”, zei projectleider Abe Rosenthal later. Toen The New York Times van 13 juni eenmaal van de persen was gerold en de sensationele publicatie overal gretig aftrek vond, liet president Nixon onmiddellijk de jacht openen op het „lek”, waardoor de

te vertellen, welke passages in de Pentagon Papers volgens de Amerikaanse regering bij onthulling gevaar zouden opleveren voor de nationale veiligheid. Voor hen is een fundamentele discussie over die kritieke onderdelen van de studie van het grootste belang voor een juiste beoordeling van de feiten. „Het is onmogelijk bewijsmateriaal voor te bereiden over alle 38 delen,” aldus prof. Nesson.

De regeringsadvocaten wilden niets weten van zo een diepgaand politiek debat. „Zoals de meeste verdachten, die zichzelf als helden beschouwen, is hun eigenlijke bedoeling ~~de poging de rage~~, die door de aanklacht worden opgeworpen, te beoordelen te dwarsbomen,” verklaarden zij. „In plaats daarvan doen zij hun uiterste best van het proces een soort theater te maken, waarin de verdachten nieuwe vragen opwerpen en nieuwe verdachten aanwijzen, die in hun plaats terecht moeten worden.”

Rechter William Matthew Byrne jr heeft zich tot fikse teleurstelling van de aanklagers aan de kant van de verdediging opgesteld. „Het lijkt geen twijfel, dat een van de kernkwesties in deze zaak de vraag is of de documenten betrekking hebben op de nationale veiligheid,” oordeelde hij. Voor de verdedigers reden tot grote vreugde: „Dit betekent, dat wij diep op de documenten kunnen ingaan. De rechter zal de zaak niet als een bankoverval afhandelen.”

Vanaf het ogenblik van de publi-

Daniel Ellsberg betreedt met zijn vrouw het gerechtsgebouw van Harrisburg, waar zeven leden van een katholieke anti-Vietnambeweging, onder wie pater Philip Berrigan, terechtstaan.

waarbij de president in het besluitvormingsproces vaak aan banden werd gelegd door allerlei bureaucratische instanties in het Witte Huis.

In die maanden viel de beslissing van minister van defensie Robert Mc Namara om een grondig onderzoek in te laten stellen naar de wijze, waarop Amerika in de Vietnamse oorlog betrokken was geraakt. De raad van zijn specialistische

Jamenzwering

Dat „lek“ was dr Daniel Ellsberg (40), oud-regeringsfunctionaris en verbonden aan het befaamde Massachusetts Institute of Technology. Maandag 28 juni meldde hij zich uit eigen beweging bij de justitie in Boston: „Ik heb de Pentagon-documenten aan de Senaatcommissie voor buitenlandse betrekkingen gegeven en aan het Amerikaanse volk door middel van de pers.“ Hij werd in staat van beschuldiging gesteld en op een borgtocht van 50.000 dollar vrijgelaten.

Dinsdag 9 mei begint in Los Angeles — als alles volgens het plan van de rechtbank verloopt — het door de Amerikaanse regering aangespannen proces tegen Ellsberg. Daarmee krijgt de zonnige glimourstaat Californië van wet-en-ord-kampioen Ronald Reagan een tweede proces, dat in deze maanden de aandacht van de wereld in zijn ban zal houden. Maandag gingen in San José de eerste officiële zittingen in het proces tegen de radicale negerleidster Angela Davis van start.

De aanklacht tegen Ellsberg omvat 15 punten, variërend van diefstal van regeringseigendommen en spionage tot samenzwering tegen de staat, het geliefkoosde wapen van het ministerie van justitie tegen politieke dissidenten. Met Ellsberg zit ook Anthony J. Russo jr, die ervan wordt beschuldigd geholpen te hebben bij het kopiëren van de 38 delen van de Pentagon Papers tijdens het werk voor Rand Corporation in Californië, in de verdachtenbank.

Eind februari hebben de regeringsadvocaten tijdens hoorzittingen, voorafgaand aan het eigenlijke proces, al flink slag geleverd met de verdediging. Zij betoogden hardnekkig, dat de zaak onverkort beperkt moet blijven tot de gewraakte feiten: waar heeft Ellsberg bij de Rand Corporation de Pentagon-analyse te pakken gekregen en hoe heeft hij de stukken in handen van de pers gespeeld?

Lijnrecht daartegenover staat de opvatting van de verdedigers. Waarom moest de Pentagon-studie geheim gehouden worden? Dat is de vraag, waar het hun om gaat. Het hele systeem, dat de Amerikaanse regering erop na houdt met betrekking tot geheimhouding en classificatie van documenten, is in het geding. „Dat systeem is een duister doolhof van bevelen, regels en formele verordeningen,” verklaarde een van de verdedigers, prof. Charles Nesson van de Harvard Law School.

Gevaar

„Ellsberg en Russo worden alleen vervolgd, omdat hun onthullingen de regering in grote verlegenheid brachten,” aldus prof. Nesson. „Elke dag staan de kranten vol met onthullingen uit documenten, die veel gevoeliger zijn dan de Pentagon Papers. Dat zal altijd zo blijven. Het laten uitlekken van geclassificeerde informatie is in Washington een feitelijk gebruik. Maar het wordt gewoonlijk gedaan om de publieke opinie te manipuleren en de regeringspolitiek een handje te helpen.”

De verdedigers hebben de regeringsadvocaten gevraagd precies

gebruiken in de besluitvorming, waarvan latere presidenten zouden kunnen profiteren om betere beslissingen te nemen. Terwijl hij daarmee bezig was, kreeg hij van het ministerie van defensie het verzoek als adviseur te komen werken. Hij nam het aanbod met beide handen aan. Het leek hem een uitgelezen kans om het proces van besluitvorming van dichtbij mee te maken. Hij kreeg de taak zich bezig te houden met de kwestie-Vietnam.

Met dit alles heeft Nixon zich de beschuldiging op de hals gehaald, dat hij een „visexpeditie” op touw heeft laten zetten naar het doen en laten van de anti-Vietnam-beweging in de academische wereld. The New York Times kreeg deze week een vrijwel letterlijk verslag in handen van een jury-verhoor van prof. Samuel Popkin, een Vietnam-expert, waarin hij categorisch weigerde iets te zeggen over wie toegang had tot de Pentagon-documenten of hoe ze in handen van de pers werden gespeeld. Popkin kreeg voor zijn weigering 18 maanden gevangenisstraf.

Onderzoekingen

Daniel Ellsberg kwam al in het begin van de jaren zestig in aanraking met geheime documenten van de Amerikaanse regering. Op grond van zijn wetenschappelijke specialiteit (besluitvorming in crisissituaties) kreeg hij een functie bij de Rand Corporation in Californië, die veel voor de regering werkte en zeer geïnteresseerd was in Ellsbergs onderzoekingen. In 1964 werkte hij mee aan een onderzoek naar de besluitvorming tijdens de Suez-crisis (1956), het U-2 incident (1960) en de crisis rond de Russische raketinstallaties op Cuba (1962).

Dit onderzoek zette hem op het spoor van iets, dat hem niet meer los zou laten: de machtige invloed van het eigen oordeel van de Amerikaanse president (Eisenhower, Kennedy) in het besluitvormingsproces. Die ontdekking ging dwars in tegen een toen gangbare opvatting onder het Amerikaanse volk,

waaraan latere presidenten zouden kunnen profiteren om betere beslissingen te nemen. Terwijl hij daarmee bezig was, kreeg hij van het ministerie van defensie het verzoek als adviseur te komen werken. Hij nam het aanbod met beide handen aan. Het leek hem een uitgelezen kans om het proces van besluitvorming van dichtbij mee te maken. Hij kreeg de taak zich bezig te houden met de kwestie-Vietnam.

In 1961 was hij al eens een week in Vietnam geweest als lid van een commissie, die het onderzoek en de ontwikkeling moest bestuderen. In 1965 besloot hij voor lange tijd terug te gaan. „Ik voelde, dat ik betrokken was geraakt bij de politieke discussies, die ertoe hadden geleid Amerikaanse soldaten erop uit te sturen om een oorlog uit te vechten in Azië. Ik was van mening, dat ik daar bij hen moest zijn en niet langer de oorlog op een afstand vanuit Washington moest bekijken.”

Ellsberg ging zich in Vietnam bezighouden met het pacificatieprogramma, dat door de Amerikanen voor Zuid-Vietnam werd ontwikkeld. Na een verblijf van een kleine twee jaar moest hij vanwege een leveraandoening naar Amerika terug. Tot dan had hij zich nauwelijks afgevraagd of de Vietnamese oorlog gerechtvaardigd was. Hij aanvaardde eenvoudig het officiële standpunt: een overwinning van Noord-Vietnam zou groot gevaar opleveren voor de Vietnamese bevolking, de Verenigde Staten en de wereldvrede.

Na terugkeer in Amerika voltrok zich in het denken van Ellsberg een complete omwenteling. Hij zag de enorme invloed van de oorlog op de binnenlandse situatie in Amerika en ging zijn ervaringen in Vietnam in een ander perspectief zien. Al gauw kwam hij tot de overtuiging, dat de oorlog door niets gerechtvaardigd werd en dat de Amerikanen zo snel mogelijk uit Vietnam moesten verdwijnen.

New York Times-redacteur Neil Sheehan werkt in een kamer in het Hilton hotel in New York onder de grootste geheimhouding aan de voorbereiding van de onthullende publicaties uit de Pentagon Papers.

nieuwe studie in de zaak. Het ministerie van defensie gaf hem als enige die toestemming.

Het lezen van de Pentagon-documenten versterkte zijn visie, die hij uit eerdere onderzoekingen had opgedaan: de Vietnamoorlog was in hoge mate een oorlog van de Amerikaanse presidenten. „Volgens mij ligt de verklaring in de allervroegste periode, toen wij erbij betrokken raakten, in 1949/1950”, zou hij later zeggen. „Het was het motief van de Democratische president, die de val van Indo-China niet wilde toevoegen aan de val van China. Van toen af zag de besluitvorming er jaar in jaar uit hetzelfde uit: zien enkele Amerikaanse president, Democraat of Republikein, wilde de president zijn, die de oorlog of Saigon verloor.”

Voor Ellsberg werd het steeds duidelijker, dat Nixon de vijfde president op rij was, die aan dezelfde druk blootstond om de oorlog voort te zetten. In september 1969, toen hij alle documenten had doorgelezen, stond zijn besluit vast: de Pentagon Papers moesten buiten het regeringsbolwerk gebracht worden. Zijn eerste stap was ze te geven aan de Senaatcommissie voor buitenlandse betrekkingen in de hoop, dat daardoor het beleid omgebogen zou kunnen worden.

Redmiddel

Vanaf die tijd deed hij alles om Nixon te bewegen de oorlog stop te zetten. Hij stuurde brieven aan alle leidinggevende Democraten en publiceerde een open brief, waarin hij opriep tot volledige terugtrekking van de troepen binnen één jaar. Het hielp niets. Amerikaanse troepen vielen Laos en Cambodja binnen en de Amerikaanse luchtvloot bestookte met verdubbelde kracht Noord-Vietnam. In de lente van 1971 besloot Ellsberg als laatste redmiddel het Amerikaanse volk van de documenten op de hoogte te brengen.

Hij gaf de Pentagon Papers aan de pers. „Ik wilde niet in de gevangenis terechtkomen, maar aan de andere kant werd ik geconfronteerd met de situatie, waarin een zeer duidelijke manier aanwezig leek om een bijdrage te leveren aan stopzetting van de oorlog en tegelijk voor dat doel een bijdrage te leveren aan een versterking van onze democratie, die verzwakt was door twintig jaar van leugens en regeringsmanipulaties.”

Daniel Ellsberg heeft verklaard onschuldig te zijn aan wat hem ten laste is gelegd. „Ik heb niets gestolen, ik heb geen spionage bedreven en ik ben me er niet van bewust enige strafwet overtreden te hebben”, zei hij. „Ik kan niet iets betreuren wat ik gedaan heb in mijn plicht als burger. Ik realiseerde me, hoeveel doden er zijn gevallen, omdat deze pagina's tot topgeheim werden bestempeld en generaties ambtenaren zoals ik ze geheim hebben gehouden.”

HAN VAN GESSEL

Parijs bemiddelt in vredesoverleg

3 - W

PARIJS, 1 april (UPI) — De Franse minister van buitenlandse zaken, Maurice Schumann, zal proberen het vastgelopen Vietnamese vredesoverleg weer op gang te krijgen. Dit heeft mevrouw Ngoejen Thi Binh, delegatieleidster en minister van buitenlandse zaken van de voorlopige revolutionaire regering van Zuid-Vietnam, vrijdag gezegd na een onderhoud met de Franse bewindsman.

Volgens mevrouw Binh „betreurt Schumann de Amerikaanse houding de besprekingen voor onbepaalde tijd te hebben opgeschort.”

SAIGON. — Zware Noordvietnamese aanvallen hebben de Zuidvietnamese troepen vrijdag genoopt zich uit nog drie bases langs de gedemilitariseerde zone terug te trekken, waardoor nu in twee dagen vijf bases zijn ontruimd. Het Zuidvietnamese leger heeft voorts de bewoners van dorpen in het gebied geëvacueerd na beschieting met 5.000 granaten van de vorige nacht door de Noordvietnamezen.

Donderdagavond is weer een Amerikaans gevechts- en verkenningsvliegtuig van het type AC-130 boven Laos neergehaald. Ditmaal hebben de vijftien bemanningsleden zich met een valscherms in veiligheid kunnen stellen. Na een nacht in het oerwoud doorgebracht te hebben, werden zij vrijdagochtend gered. Veertien bemanningsleden van een AC-130, die woensdag werd neergeschoten, worden nog steeds vermist.

Amerika dreigt met vergeldingsacties

NOORD-VIETNAM ZET GROOT OFFENSIEF IN

SAIGON/WASHINGTON,

4 april (NYT, Reuter, UPI, AP)

— Amerikaanse bommenwerpers hebben in een van de zwaarste bombardementsaanvallen uit de Vietnamese oorlog acties uitgevoerd op de Noordvietnamese legermacht, die de gedemilitariseerde zone in Zuid-Vietnam in binnengevallen en de noordelijk provincie Quang Tri vrijwel volledig in bezit heeft genomen. Het slechte weer heeft de Amerikaanse luchtmacht tot nu toe verhinderd grootscheeps in actie te komen. De Noordvietnamese eenheden dreigen de oude keizerstad Hanoi, de derde stad van Zuid-Vietnam, te bestormen.

Amerika heeft Noord-Vietnam ervan beschuldigd de akkoorden van Genève van 1954 en de stilzwijgende overeenkomsten, die in 1968 leidden tot een pauze in de bombardementen op Noord-Vietnam, te hebben geschonden. Het Noordvietnamese offensief werd door Robert McCloskey, woordvoerder van het ministerie van buitenlandse zaken, betiteld als „een invasie” van Zuid-Vietnam. McCloskey liet in zijn verklaring in het midden, of president Nixon opdracht zou geven tot hervatting van grootscheeps bombardementsaanvallen op Noord-Vietnam.

Nixon riep maandag zijn „speciale actiegroep van Washington” in een spoedzitting bijeen. De groep, die voor het eerst bij elkaar kwam tijdens de Indiaas-Pakistaanse oorlog om Bangladesh, stond onder leiding van Henry Kissinger, de speciale adviseur van Nixon. Nixon woonde zelf de bijeenkomst niet bij. Volgens een van de aanwezigen blijft Nixon ervan overtuigd, dat Zuid-Vietnam het offensief zelf kan opvangen. Nixon houdt vast aan zijn vietnamiseringsprogramma en wil de Amerikaanse troepensterkte in Vietnam vóór 1 mei terugbrengen tot 69.000 man, aldus een woordvoerder van het Witte Huis.

In Parijs verklaarden woordvoerders van Noord-Vietnam en de Vietcong, dat de Amerikaanse beschuldigingen slechts een excuus vormden om de oorlog op te voeren en de bombardementen op Noord-Vietnam op grote schaal te hervatten. Volgens Ly Van Sau, woordvoerder van de Vietcong, zijn bij de acties geen Noordvietnamese troepen betrokken. „Deze voorgewende aanwezigheid van Noordvietnamese troepen is het bekende Amerikaanse argument om de opperste verwarring van het Zuidvietnamese marionettenleger te verklaren”, aldus Sau.

Volgens de woordvoerder van de Vietcong heeft president Nixon de deur naar onderhandelingen dichtgegooid door op 23 maart de besprekingen in Parijs voor onbepaalde tijd te verlaten en tegelijk daarmee de deur geopend naar een verdere escalatie van de oorlog. Sau verklaarde, dat de Vietcong bereid blijft de onderhandelingen weer op te nemen. In Washington verklaarde McCloskey, dat Amerika ook bereid is weer te praten in Parijs, „maar wij zijn niet van plan dat te doen onder militaire druk”, aldus McCloskey.

Zie verder pagina 3, kol. 7

Zuid-Vietnam overrompeld

4 APRIL 72
vervolg van pagina 1

De Zuidvietnamese president Ngoejen Van Thieu vloog maandag in allerijl naar het militaire hoofdkwartier in Danang voor besprekingen met de Zuidvietnamese militaire leiders. Later op de dag vloog hij ook naar Pleikoe, het militaire hoofdkwartier voor het centrale hoogland, waar nieuwe aanvallen worden verwacht. Vlak voor zijn vertrek zei Thieu slechts, dat de militaire situatie „gespannen” was geworden.

In een vrijwel gelijke verklaring als Washington beschuldigde de Zuidvietnamese regering Hanoi van open agressie. President Thieu verklaarde in een boodschap aan de nationale vergadering, dat het Noordvietnamese offensief bedoeld was om een betere onderhandelingspositie in Parijs te krijgen. „De communisten hebben constant geweigerd te onderhandelen en hebben de Parijse besprekingen gebruikt als een forum voor propaganda”, aldus de verklaring.

De Zuidvietnamese regering heeft censuur ingesteld op alle berichten, die Zuidvietnamese kranten over de gevechtsacties willen publiceren. De kranten werden gewaarschuwd voor inbeslagname, als zij andere dan de officiële versies van de oorlog zouden opnemen. De censuur houdt in, dat de kranten geen gebruik mogen maken van berichten van buitenlandse persbureaus, die niet gebaseerd zijn op officiële lezingen.

Wanorde

Volgens Amerikaanse legerwoordvoerders staat de Amerikaanse luchtvloot met meer dan 600 gevechtsvliegtuigen op drie vliegdekschepen en zes bases in Danang en Thailand klaar om zodra het weer beter wordt grootscheepse aanvallen uit te voeren. De situatie op de grond is, aldus deze woordvoerders, weinig veranderd, sinds het Zuidvietnamese leger zondag zich in grote wanorde terugtrok naar de steden Dong Ha en Quang Tri.

Rondom de stad Dong Ha werd maandag de hele dag zwaar gevochten. De Noordvietnamese tanks zouden de stad, die grotendeels in brand stond, tot op enkele honderden meters zijn genaderd. Berichten, dat de stad al door de Noordvietnamezen is ingenomen, werden later tegengesproken. Ook Quang Tri, de hoofdstad van de provincie op 50 kilometer ten noorden van Hoëe, ligt onder zware beschietingen van Noordvietnamese eenheden.

logsgebied zijn op de vlucht geslagen

In de richting van Hoëe. Al 20.000 vluchtelingen zouden in de stad zijn aangekomen. De militaire politie heeft de stad afgegrensd uit vrees, dat aanvallers zouden proberen binnen te dringen door zich tussen de vluchtelingen te mengen. Verwacht wordt, dat de stroom vluchtelingen de komende dagen zich zal uitbreiden tot meer dan 100.000.

„Elastisch”

Een Zuidvietnamese militaire woordvoerder heeft toegegeven, dat de regeringstroepen alle bases bij de gedemilitariseerde zone hebben moeten ontruimen. Volgens hem was er sprake van een nieuwe tactiek, die hij „elastische verdediging” noemde. In de stad Quang Tri is een versterking van 12.000 man aangekomen. In militaire kringen in Saigon is meegedeeld, dat vanuit het zuidoosten van Cambodja een tweede groot offensief is ingezet door Noordvietnamese eenheden.

Radio-Hanoi maakte melding van „grote overwinningen” in het offensief, dat vrijdag werd ingezet. Volgens het Noordvietnamese persbureau is het offensief gelanceerd door eenheden van de Vietcong. Er werd geen melding gemaakt van Noordvietnamese troepen. Radio-Hanoi deelde maandag mee, dat een Amerikaanse bommenwerper werd neergeschoten. Het Amerikaanse opperbevel heeft dit bericht later ontkend. Volgens radio-Hanoi zouden al 6500 Zuidvietnamese militairen krijgsgevangen zijn gemaakt.

Volgens Amerikaanse regeringsfunctionarissen heeft Noord-Vietnam met het lang verwachte offensief drie dingen op het oog. Hanoi wil Moskou en Peking duidelijk laten zien, dat het vastbesloten is door te vechten. Vervolgens wil Hanoi de Vietnamoorlog weer in Amerika aan de orde stellen en zo eventueel de presidentsverkiezingen beïnvloeden. Tenslotte zou Hanoi willen proberen Nixons vietnamiseringsprogramma volledig te laten mislukken.

Nixon aarzelt met tegena Offensief van Har bedreigt Hoeé

422

Hervatting vredesoverleg afgewezen

SAIGON/WASHINGTON, 5 april (NYT, Reuter, UPI, AFP) — Noordvietnamese troepen en eenheden van de Vietcong hebben ondanks hevige bombardementen van de Amerikaanse luchtvloot nieuwe vorderingen gemaakt bij het grootscheepse offensief in de noordelijke provincie Quang Tri van Zuid-Vietnam. De troepen staan nu op ongeveer 30 kilometer van Hoeé, de derde stad van Zuid-Vietnam. In Washington heeft een woordvoerder van het Witte Huis opnieuw verklaard, dat president Nixon „alle mogelijkheden” open houdt om de situatie het hoofd te bieden.

In China is dinsdag voor het eerst met veel ophef melding gemaakt van het nieuwe Noordvietnamese offensief, het hevigste sinds het Tet-offensief van 1968. Het officiële persbureau Nieuw-China uitte zijn vreugde over „de herhaalde felle aanvallen op de militaire bases en installaties van de Amerikaanse marionettenklik”. „In een poging het heroïsche Vietnamese volk te intimideren, heeft Amerika aangekondigd de zogenaamde vergeldingsacties tegen Noord-Vietnam te intensiveren”, aldus Nieuw-China.

In Washington riep president Nixon voor de tweede achtereenvolgende dag de „Speciale Actiegroep van Washington” onder leiding van zijn speciale adviseur Henry Kissinger bijeen om de laatste ontwikkelingen te bespreken. Volgens regeringsfunctionarissen betekent het Noordvietnamese offensief de eerste zware vuurproef voor Nixons vietnamiseringsprogramma. Robert McCloskey,

verbonden aan het ministerie van buitenlandse zaken, verklaarde, dat de aanval verschilt van het traditionele patroon van guerrilla-acties door Russische steun.

De Democratische leider in de Senaat, Mike Mansfield, heeft zich fel verzet tegen het inzetten van de Amerikaanse luchtvloot en Amerikaanse grondtroepen in een poging het Noordvietnamese offensief te keren. Mansfield riep opnieuw op tot een volledige terugtrekking van alle Amerikanen uit Vietnam en verklaarde, dat de beste manier om dat te bereiken was het Parijs overleg te hervatten. Bij het overleg zouden ook vertegenwoordigers van Laos en Cambodja moeten worden betrokker.

Zekerheid

In Parijs hebben Amerika en Zuid-Vietnam een voorstel van Noord-Vietnam en de Vietcong om het overleg weer op te nemen resoluut van de hand gewezen. De Amerikaanse en Zuidvietnamese vertegenwoordigers hebben verklaard vast

te houden aan hun standpunt, dat zij van tevoren de zekerheid moeten, dat de andere partijen bereid zijn tot „serieuze onderhandelingen” zonder dat militaire druk wordt uitgeoefend. Amerika verliet 23 maart voor onbepaalde tijd de besprekingen.

Noordvietnamese troepen doorbraken dinsdag de voornaamste Zuidvietnamese verdedigingslinie aan de rivier de Coea Viet en veroverden de strategische artilleriebasis Anne op 30 kilometer van Hoeé. Volgens Zuidvietnamese militaire woordvoerders vormt het verlies van de basis Anne een directe bedreiging voor Hoeé, de derde stad van Zuid-Vietnam met een inwonertal van 200.000

Zie verder pagina 5, kolom 7

Zuid-Vietnam

vraagt steun

ΣΜΟΡΙΛΥΛ
Vervolg van pagina 1

Tijdens het Tet-offensief van 1968 hielden de Noordvietnamezen en de Vietcong Hoeé enige tijd bezet, totdat zij zich na hevige gevechten moesten terugtrekken.

De hoofdmacht van de Zuidvietnamese troepen in het noordelijk gedeelte van Zuid-Vietnam is vrijwel omsingeld. De stad Dong Ha door alle inwoners verlaten. De provinciehoofdstad Quang Tri, die nog in handen van het Zuidvietnamese leger is, wordt van alle kanten bedreigd. De Amerikaanse bombardementen duren in alle hevigheid voort. In een tijdsbestek van 24 uur wlerpen Amerikaanse B-52 bommenwerpers boven het oorlogsgebied bijna 1500 ton bommen af.

Het Zuidvietnamese congres heeft een beroep gedaan op de Verenigde Naties en „alle vredelievende landen” om krachtige steun te verlenen aan „de strijd uit zelfverdediging tegen de Noordvietnamese invallers” aldus een verklaring. In Noord-Vietnam heeft het dagblad Nhan Dan melding gemaakt van „grote successen”. De Amerikaanse vietnamiseringspolitiek is „een mokerslag” toegebracht, aldus de krant.

Volgens berichten in Hanoi hebben honderdduizenden bewoners van de provincie Quang Tri zich aan de zijde van de oprukkende troepen geplaatst. Ook zouden grote groepen Zuidvietnamese militairen aan het muiten zijn geslagen. De Vietcong heeft het regeringsleger opgeroepen te deserteren en zich te voegen bij de aanvallers om „Vietnam te bevrijden”. Radio-Hanoi noemde Amerikaanse waarschuwingen over een hervatting van bombardementen op Noord-Vietnam een „onbeschaamd dreigement”.

Thieu: „Beslissende slag”

Hanoi valt aan op drie fronten

Nu ook offensief bij Saigon

SAIGON / WASHINGTON, 6 april (NYT, Reuter, UPI, AP) — Noordvietnamese troepen en eenheden van de Vietcong hebben hun massaal offensief in Zuid-Vietnam uitgebreid met aanvallen op stellingen in de buurt van Saigon en in het centrale hoogland. In het noorden staan de steden Dong Ha en Quang Tri op vallen. Volgens een Zuidvietnamese generaal hebben Noordvietnamese Mig-straaljagers vluchten uitgevoerd ten zuiden van de gemilitariseerde zone. President Ngoejen Van Thieu heeft het driefronten-offensief „de beslissende veldslag van de oorlog” genoemd.

Een legermacht van naar schatting 5000 Noordvietnamezen en leden van de Vietcong lanceerden met steun van tanks een grootscheepse aanval op de stad An Loc op ongeveer 95 kilometer ten noorden van Saigon. In het centrale hoogland voerden Noordvietnamese tanks acties uit in de buurt van belangrijke stellingen van het regeringsleger. Amerikaanse vliegtuigen die boven Noord-Vietnam vluchten uitvoerden, meldden, dat tienduizenden Noordvietnamezen in zuidwaartse richting optrokken.

In de noordelijke provincie Quang Tri is de druk op de laatste regeringsstellingen in Dong Ha en Quang Tri verder toegenomen. In de nacht van dinsdag op woensdag leverden de troepen van Hanoi zware gevechten tegen de Zuidvietnamezen, die versterking hebben gekregen van 12.000 man infanterie. De Zuidvietnamese generaal Voe Van Gial, die melding maakte van het overvliegen van de Mig-straaljagers, verklaarde, dat deze geen bombardementen uitvoerden. Het Zuidvietnamese opperbevel in Saigon ontkende de berichten van Gial met klem.

„Kritiek”

De Zuidvietnamese president Thieu verklaarde, dat de militaire situatie „zeer kritiek” is. Thieu zei voortdurend in contact te staan met de Amerikaanse president Nixon. Thieu deed deze mededelingen tijdens een bijeenkomst met de belangrijkste Zuidvietnamese regeringsfunctionarissen en bestuurders in het presidentiële paleis. Hij zei, dat president Nixon hem gezegd had geen Amerikaanse troepen te zullen sturen om deel te nemen aan een tegenoffensief.

Woensdag hield Thieu een radio- en televisietoespraak, waarin hij aankondigde, dat de regeringstroepen een vernietigende tegenaanval in het noorden zouden lanceren. Hij zei van Amerika maximale steun vanuit de lucht en vanuit zee gevraagd te hebben om de noordelijke provincies tot elke prijs te verdedigen. Thieu gaf opdracht in de steden een absolute orde te handhaven en waarschuwde voor misleidende berichten over de oorlog.

„Een communistische strijdmacht van 54.000 man hoopt de noordelijke provincies te veroveren en er een hoofdstad voor de Vietcong te vestigen,” zei Thieu. „Als wij toestaan, dat de communisten dit doen, betekent dat niet alleen het verlies van

twee provincies, maar ook dat deze gedeeltelijke overwinning de communisten in staat zal stellen een politieke oplossing voor geheel Zuid-Vietnam op te leggen. Dit is de beslissende veldslag van de oorlog, waarvan de nederlaag of de overleving van het Zuidvietnamese volk afhangt,” aldus Thieu.

Versterking

In Washington gaf president Nixon opdracht meer B-52 bommenwerpers ter versterking naar Zuidoost-Azië te sturen. De toestellen zijn van drie bases in Amerika vertrokken. Voor de derde achtereenvolgende dag kwam de „Speciale Actiegroep van Washington” onder leiding van Henry Kissinger bijeen zonder dat concrete beslissing bekend werden gemaakt. Alle mogelijkheden blijven nog steeds open, verklaarde een woordvoerder van het Witte Huis.

Drie kandidaten voor de Democratische presidentsnominatuur verklaarden, dat Nixon het recht zou hebben nieuwe bombardementen op Noord-Vietnam te gelasten. Volgens de kandidaten Humphrey, Jackson en Wallace zou Amerika zijn luchtvloot moeten gebruiken om zowel het Zuidvietnamese leger als de Amerikaanse troepen te beschermen. De vroegere Republikeinse presidentskandidaat Barry Goldwater heeft aangedrongen op bombardementen op de belangrijke Noordvietnamese haven Haiphong.

Zie verder pagina 3, kolom 7

George McGovern, de fatsoenlijke

6 APRIL 1971

(Van onze redactie buitenland)

AMSTERDAM, april

Het is een legende. Misschien waar. Misschien niet waar, zoals het een goede legende betaamt. De actrice Shirley MacLaine telefoneerde in 1967 met wijlen Robert Kennedy en in het gesprek ontviel Kennedy dat

GEORGE MCGOVERN

hij George McGovern de fatsoenlijkste man in de senaat vond. Kennedy belde later terug om te vertellen dat hij het verkeerd had gezegd: George McGovern was de enige fatsoenlijke man in de senaat. Het hoeft geen betoog dat de filmactrice dit verhaal juist nu zo vaak ophangt omdat zij campagne voert voor McGovern.

Misschien zal juist deze fatsoenlijkheid McGovern van het presidentschap afhouden. Hij weigert te liegen, weigert een draai aan een verhaal te geven als dat wellicht in zijn politieke kraam te pas zou kunnen komen.

Een tweede nadeel voor McGovern is, dat hij nog steeds bij veel Amerikanen te boek staat als een kandidaat met slechts één programma-punt: het beëindigen van de oorlog in Vietnam. Alsof hij niet zeer selectieve besnoeiingen van de defensiebegroting voorsbaat! alsof hij niet een interessant programma heeft voor een gecombineerde hervorming van de directe belastingen en verbetering van de sociale voorzieningen; alsof hij niet van plan is de scholen onafhankelijk te maken van plaatselijk geheven belastingen.

Natuurlijk is de oorlog in Vietnam voor McGovern nog steeds één van de hoofdpunten. Hij gelooft namelijk niet dat Nixon bezig is door onderhandelingen een einde aan de oorlog te maken (het staken van het Parijse vredesoverleg geeft McGovern hier althans de schijn van gelijk). En de

senator uit Zuid-Dakota zegt dan ook: als men mij tot president kiest, dan treed ik af wanneer ik niet binnen een bepaald aantal maanden de oorlog in Indo-China heb beëindigd.

De 49-jarige senator, die negen jaar geleden de eerste Amerikaanse parlementariër was, die zich tegen de oorlog in Indo-China keerde, heeft nog meer nadelen voor de doorsnee Amerikaan. Hij domineert niet, is geen volksmenner, praat te zacht om een groot redenaar te zijn en dat zijn allemaal dingen waar de show-lievende Amerikaanse burger gevoelig voor is. Zijn critici vinden hem te liberaal, te negatief in zijn kritiek op de huidige regeringspolitiek en veelal ook te naïef.

McGovern was ook de eerste presidentskandidaat, die een lijst publiceerde met 42.472 namen van mensen die financiële bijdragen hadden geleverd voor zijn campagne, met de exacte bedragen erbij. Andere kandidaten volgden schoorvoetend.

George McGovern weet dat hij onmogelijk rechtstreeks kan afsteveneren op een nominatie op de Democrati-

---

Al negen jaar tegen oorlog in Indo-China

---

sche conventie, straks in Miami Beach. Daarom mikt hij op een „gelijk spel” tussen Humphrey en Muskie. Deze twee koplopers moeten elkaar in Miami Beach neutraliseren, waardoor een machtig blok stemmen van afgevaardigden aan McGovern zou kunnen toevallen.

De senator uit Zuid-Dakota heeft één groot voordeel. Hij is al sedert 1 januari 1971 kandidaat: verreweg de eerste. Hij heeft dus systematisch een campagnegroep kunnen opbouwen die wordt geleid door Frank Mankiewicz, perschef van wijlen Robert Kennedy en de jonge Gary Hart, die ook actief is geweest in de campagne van de tweede Kennedy. Bovendien weert de toenmalige perschef van president John Kennedy, Pierre Salinger, zich hevig ten faveure van McGovern.

En omdat hij al zo lang bezig is, heeft McGovern de tijd gehad zijn „huiswerk” beter te doen dan alle andere kandidaten. Zijn programma is hechter doortimmerd en graaft dieper dan dat van de anderen. Of dat veel uitmaakt is een tweede. Amerika stemt nu eenmaal niet op programma's maar op mensen. En daarbij worden wel eens vreemde maatstaven aangelegd.

In Noord-Vietnam

NIXON

slaat

terug ^{72 VA}

SAIGON/PARIJS, 7 april
(NYT, Reuter, UPI, AP) — President Nixon heeft opdracht gegeven tot grootscheepse vergeldingsbombardementen op Noord-Vietnam. Donderdag lanceerden Amerikaanse B-52 bommenwerpers en eenheden van de Amerikaanse Zevende Vloot massale aanvallen op stellingen langs de aanvoerwegen van de Noordvietnamezen. Volgens een verklaring van het Amerikaanse opperbevel in Saigon zijn de acties van beperkte duur. De Noordvietnamezen en troepen van de Vietcong hebben hun drie-fronten-offensief in Zuid-Vietnam met onverminderde kracht voortgezet.

Het Amerikaanse opperbevel verklaarde, dat de vergeldingsbombardementen een antwoord zijn „op de Noordvietnamese invasie in Zuid-Vietnam“. De aanvallen zijn bedoeld „om de in aantal afnemende Amerikaanse troepen te beschermen“. Er zijn ongeveer 95.000 Amerikaanse militairen in Zuid-Vietnam. Het Amerikaanse opperbevel heeft berichten van radio-Hanoi tegengesproken, dat tien Amerikaanse gevechtsvliegtuigen zouden zijn neergeschoten.

Zie verder pagina 5, kolom 5

zorgvuldig opgezette plan plotseling in moeilijkheden gekomen. Zijn bombastisch aangekondigde mondiale vredespolitiek heeft al glans verloren door het optreden van Russische tanks en Migs bij Quang Tri en door waarschuwingen van China tegen bombardementen op Noord-Vietnam. En Nixons tweede grote troef - liquidatie van de kwarteeuwse oorlog vóór het einde van zijn ambtstermijn lijkt moeilijk op tijd binnen te halen. Het drie-fronten offensief in Vietnam houdt onge-droomde kansen in voor de tegenstanders van Nixon, de „zekere winnaar van de presidentsverkiezingen.

Geachte redactie

Stoop (I)

Het voorstel van de heer Stoop de helft van de Europa Cup-recettes ten goede te laten komen aan de overige betalende clubs is waanzinnig. Stoop weet heel goed, dat het welzijn van een vereniging voor een groot deel afhangt van het bestuursbeleid. Helaas is dit beleid bij DWS onder Stoop niet al te best geweest. Ik zal nalaten alle spelers te noemen, die uit DWS-keurtroep verkocht zijn. Als er goede controle was geweest, dan had Stoop nu niet met zijn stupide voorstel behoeven te komen. Als trouw bezoeker van DWS hoop ik dat degradatie voorkomen kan worden. Indien dat lukt dan verwacht ik, dat DWS zijn voorzitter buitenspel zal zetten.

AMSTERDAM

B. Bastiaans

Stoop (II)

Voetbal wordt keiharde business genoemd. Is het dan niet redelijk, dat ploegen die het meeste werk verzetten hier ook de vruchten van plukken, al zijn de druiven voor de andere zuur? Als ik mij goed herinner was DWS een van de eerste, die zich voor Nederland in het Europese avontuur mocht storten, met alle financiële voordelen vandien. Ik kan me niet herinneren, dat er toen over eerlijk verdelen is gesproken. Het lijkt wel een sinterklaasfeestje, waarbij de een 'n groter cadeau krijgt dan de ander en de laatste dan met een scheef gezicht zit te kijken of er voor hem misschien nog meer uit de zak komt rollen.

OLDENZAAL

Slag voor Nixon

HET drie-frontenoffensief van Hanoi en de Vietcong heeft veel weg van een „finale”, van een laatste gecombineerde stormloop op onhoudbaar geworden stellingen: in het noorden een opmars van Noordvietnamese legers met superieure Russische wapens; in het midden een door tanks gesteunde inval van guerrillatroepen; in het zuiden stoten in de richting Saigon, die aan het Tet-offensief doen denken.

Ondanks de vervaarlijke schijn is het strategische doel van de aanvallers

Offensief van Hanoi

Vervolg van pagina 1

In Parijs heeft mevrouw Ngoejen Thi Binh, leidster van de delegatie van de voorlopige revolutionaire regering in Zuid-Vietnam bij de vredesbesprekingen en minister van buitenlandse zaken van de Vietcong, Nixon ervan beschuldigd de oorlog „weer helemaal van voren af aan te beginnen”. Volgens mevrouw Binh had Nixon niet alleen opdracht gegeven tot aanvallen vanuit de lucht en vanuit zee, maar ook grondtroepen in de strijd gestuurd om het offensief te keren.

„Avonturen”

Mevrouw Binh verklaarde, dat Amerika zelfs onder de regering-Johnson niet zoveel bombardementen had uitgevoerd als nu. Zij noemde Nixons maatregelen „nieuwe militaire avonturen”. Nixon, aldus mevrouw Binh, herkauwt zijn absurde beweringen over een zogenaamde invasie en een schending van akkoorden om daarmee het opvoeren van de Amerikaanse agressie en de escalatie van de strijd in Noord-Vietnam te rechtvaardigen.

„President Nixons vietnamiseringspolitiek is aan het mislukken”, zei mevrouw Binh. „Ons doel is Zuid-Vietnam te bevrijden. De huidige gevechten zijn een stap in die richting.” Zij verklaarde, dat de Vietcong nog steeds het conflict langs de weg van onderhandelingen wil oplossen. „De politiek van president Nixon laat ons echter geen andere keus dan de strijd”, aldus mevrouw Binh.

Journalisten trachtten mevrouw Binh de uitspraak te ontlokken of aan de gevechten in Zuid-Vietnam ook deelgenomen werd door Noordvietnamese troepen. Tot nu toe hebben Hanoi, de Vietcong en ook China in verband met het nieuwe offensief steeds alleen gesproken van acties van de Vietcong. Het enige antwoord, dat mevrouw Binh gaf, was: „Het is

de heilige plicht van alle Vietnamezen tegen de Amerikaanse agressors te strijden.”

Evacuatie

De Zuidvietnamese regering heeft de evacuatie gelast van alle nog in de noordelijke stad Quang Tri verblijvende burgers. In vrachtwagens en trucks worden de laatste 20.000 inwoners naar Hooé, op ruim 50 kilometer afstand gebracht. Zij krijgen onderdak in 30 kampen, die al in Hooé voor de tienduizenden vluchtelingen in scholen, pagodes en kerken zijn ingericht. De Noordvietnamese troepen hebben in hun opmars in het noorden de strategisch belangrijke rivier de Coea Viet overgestoken.

Het tweede front van de Noordvietnamezen in de provincie Binh Long even ten noorden van Saigon is verder verscherpt. Een bataljon Noordvietnamese militairen sneed op slechts 37 kilometer van Saigon de belangrijkste weg naar de Cambodjaanse grens af. Aan het offensief nemen naar schatting 5000 tot 9000 mi-

litairen deel. Het is de eerste keer in twee jaar, dat de Noordvietnamezen zijn doorgedrongen tot in de provincie Binh Long. Ook op het derde front in het centrale hoogland zijn de gevechtsactiviteiten toegenomen.

De Zuidvietnamese bevelhebber in Quang Tri, generaal Voe Van Giai, heeft verklaard, dat veel Zuidvietnamese militairen worden vermist. Daartegenover staat de melding van radio-Hanoi, dat talloze Zuidvietnamese militairen in de noordelijke provincies naar de oprukkende Noordvietnamese legers zijn overgelopen. Radio-Saigon heeft een oproep gericht tot alle soldaten, die hun eenheden hebben verlaten, om terug te keren en deel te nemen aan de gevechten.

Het Noordvietnamese opperbevel in Hanoi heeft opgeroepen tot verhoogde waakzaamheid om voorbereid te zijn op een mogelijke militaire „agressie” tegen Noord-Vietnam. In Washington hebben regeringsfunctionarissen laten doorschemeren dat de president slechts in het uiterste geval zal besluiten tot grootscheepse bombardementen op geheel Noord-Vietnam.

Drie gebieden

Volgens vooraanstaande functionarissen van de Amerikaanse ministerie van defensie en buitenlandse zaken heeft de „Speciale Actiegroep van Washington”, die de afgelopen dagen steeds onder leiding van Henry Kissinger bijeenkwam, drie mogelijke aanvalsgebieden in Noord-Vietnam bestudeerd:

● Een strook van enkele kilometers ten noorden van de gedemilitariseerde zone, waar de voornaamste aanvoerlijnen en stellingen voor langeafstands-raketten getroffen kunnen worden.

● Een gebied, dat zich uitstrekt tot ongeveer 225 kilometer ten noorden van de grens met daarin de belangrijke doorvoerhavens Donghoi en Vinh.

● Een gebied, dat zich uitstrekt tot ongeveer 320 kilometer ten noorden van de grens met daarin het belangrijkste toeleveringscentrum Thanh Hoa, Hanoi en Haiphong liggen noordelijker van dit gebied.

Een woordvoerder van het ministerie van defensie heeft geweigerd te zeggen, tot hoever de hernieuwde bombardementen op Noord-Vietnam zich uitstrekken.

FBI LIJDT NEDERLAAG IN BERRIGAN-PROCES

HARRISBURG, 7 april (NYT, UPI, AP) — De openbare aanklager in het proces tegen zeven Amerikaanse leden van een katholieke anti-Vietnambeweging, onder wie de priester Philip Berrigan, heeft verklaard niet te kunnen zeggen, of er na de juryuitspraak van woensdag een nieuw proces komt. Dit is een beslissing van het Amerikaanse ministerie van justitie, aldus William Lynch. Het proces tegen de „Zeven van Harrisburg” werd door rechter Dixon Herman beëindigd, omdat de twaalf juryleden het niet eens konden worden over de belangrijkste punten in de aanklacht.

De uitspraak van de jury wordt gezien als een zware slag voor het Amerikaanse ministerie van justitie en vooral voor FBI-directeur Edgar Hoover, die van het proces tegen de vredesactivisten, leden van de „Katholieke Verzetsbeweging”, een grote zaak hebben gemaakt. Edgar Hoover bracht de zaak door onthullingen tijdens een hoorzitting van een senaatscommissie aan het rollen. „De regering heeft zichzelf al belachelijk genoeg gemaakt”, aldus een commentator van The New York Times.

Philip Berrigan (49) en zijn zes medeverdachten werden ervan beschuldigd in 1970 plannen te hebben beraamd als protestactie tegen de Vietnamese oorlog de speciale adviseur van Nixon, dr Henry Kissinger, te ontvoeren, de verwarmingstunnels onder regeringsgebouwen in Washington op te blazen en overvallen uit te voeren op recruiteringscentra in negen staten. Als belangrijkste bewijsmateriaal voor de samenwerkingsaanklacht legde het openbaar ministerie 24 brieven op tafel.

Deze brieven vormden, aldus de aanklagers, onderdeel van een geheime briefwisseling tussen Philip Berrigan en met name zuster Elizabeth McAlister. De twee vormden een

koppel als een soort „clericale Bonnie en Clyde”, aldus William Lynch. De brieven werden in de gevangenis van Lewisburg (waar Philip Berrigan een straf van zes jaar uitzat wegens andere verzetsactiviteiten) naar binnen en naar buiten gesmokkeld door een medegevangene, Boyd Douglas. Douglas bleek later een door de FBI betaalde spion te zijn, die zich in de gelederen van de katholieke beweging had binnengedrongen.

De jury, bestaande uit negen vrouwen en drie mannen, kon alleen tot overeenstemming komen over de vraag of Philip Berrigan en zuster McAlister enkele brieven in en uit de

gevangenis hadden gesmokkeld. Daarvoor wacht hun een maximumstraf van 40 en 30 jaar. De overige verdachten gingen vrijuit. „Wij hebben het gevoel een overwinning te vieren”, zei Elizabeth McAlister na de uitspraak. „Maar dat verheelt niet ons bewustzijn, dat we in de rechtszaal een hoop pruilwerk hebben gezien.”

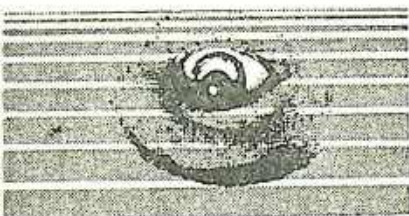
Rechter Dixon Herman heeft een verzoek van de verdediging toegewezen om op 2 mei een extra zitting achteraf te houden. De verdediging had hierom gevraagd om de veroordelingen van Berrigan en McAlister aan te vechten. Als de twee inderdaad voor het smokkelen van brieven veroordeeld worden, is er sprake van „discriminatie”, aldus verdediger Paul O'Dwyer. Het binnen-smokkelen van brieven in gevangnissen is zo gangbaar, dat niemand ervoor wordt berecht. De „smokkelwet” geldt alleen voor het binnensmokkelen van wapens en drugs, aldus de verdedigers.

Verscheidene jury-leden verklaarden, dat tijdens de 60 uur durende beraadslagingen (een record) een

Zuster Elizabeth McAlister (midden) kijkt lachend om zich heen, nadat de rechter het proces tegen de „Zeven van Harrisburg” heeft stopgezet. De vijf naast haar zijn vrijgesproken. Het zijn v.l.n.r. de Pakistaan Egbal Ahmad, pater Neil McLaughlin, pater Joseph Wenderoth, Anthony Scoblick en diens vrouw. Op de foto ontbreekt Philip Berrigan.

Vietnam in Journaal tamelijk onvoldoende

7 APRIL 72 VW

DE plotselinge veldtocht van Noordvietnamese troepen en militairen van het Bevrijdingsfront in Zuid-Vietnam heeft op de Nederlandse televisie tot dusver enkel in het NOS-journaal aandacht gekregen; politieke en militaire analyses erover hebben de actualiteitenrubrieken niet gebracht, ook al is die militaire actie al een week aan de gang. De journaal-berichtgeving erover moet als tamelijk onvoldoende worden gekenmerkt.

Als men dit oordeel uitspreekt, moet men wel onderscheid maken tussen wat het NOS-journaal niet kan brengen en wat het niet wil brengen. Voor zo'n onderscheid heeft men een aardig vergelijkingspunt. Een kwartier voor het NOS-journaal van acht uur begint een ander West-europees televisiestation een nieuwsuitzending; het programma „Heute” van Duitsland 2.

Het NOS-journaal heeft (om acht uur althans) maar vijftien minuten beschikbaar voor het nieuws, het Westduitse „Heute” om die tijd dertig minuten. De Nederlandse televisie heeft bovendien geen eigen correspondent in Vietnam en is dus geheel aangewezen op buitenlandse persbureaus — vooral Amerikaanse — en buitenlandse televisiestations. Voor het tv-journaal is het een tegenvaller dat het nieuws doorgaans sneller per telex binnenkomt dan in beelden.

In de tv-berichtgeving over de huidige veldtocht komen wel nieuwsflarden voor, maar geen analyses over de politieke doelen van de veroveringen, over de herkomst en bewapening van de troepen en over het nieuwe regiem in de veroverde gebieden en de houding van de bevolking daar. De NOS-nieuwslezer sprak gisteren alleen over talrijke in-

filtranten die zijn gedood of gearresteerd. Hoeveel precies „talrijke” is werd er niet bij gezegd.

Over de verdedigers komen we ook al niet veel te weten. Het NOS-journaal toonde om acht uur een tamelijk summier kaart van het slagveld en beperkte zich tot een staccato opsomming van gevechten. In „Heute” ging een Duitse correspondent in Vietnam in op de vraag hoe het komt, dat de Zuidvietnamese verdedigingslinies onmiddellijk achter de gedemilitariseerde zone, die relatief tamelijk sterk werden geacht, zo snel zijn ineen gestort.

Vluchtelingen werden in beide journaals getoond. De NOS voegde eraan toe dat de autoriteiten bussen charterden voor het vervoer en scholen en kerken als onderkomen in gereedheid brachten. „Heute” meldde de hulp van de plaatselijke overheden niet, maar refereerde aan de kampementen, waarin de Zuidvietnamese regering bezig is de boeren te „hervestigen”.

Aan een deel van de nieuwsgierigheid kan het NOS-journaal niet tegemoet komen omdat er geen bronnen zijn. Om militaire, technische of politiek-ideologische redenen komt er niet al te veel nieuws van Noord-Vietnam of het Bevrijdingsfront. Toch moet het mogelijk zijn meer te peuren uit de voorlichting van Hanoi dan de verklaring die mevrouw Binh van de Front-delegatie in Parijs geeft en die in het late NOS-journaal snel tussen andere feiten wordt gemoniteerd.

Aan Zuidvietnamese kant is een censuur op de militaire berichtgeving ingesteld. Toch citeert het NOS-journaal regelmatig verklaringen van Zuidvietnamese en Amerikaanse autoriteiten (militaire voorlichters, Thieu, Nixon, Rogers etc.) als waren

VIETNAM

De Pijl
Vervolg van pagina 1/2

Het Noordvietnamese offensief in Zuid-Vietnam heeft zich verder uitgebreid. Terwijl in de noordelijke provincie Quang Tri hevige strijd werd geleverd rond de laatste regeringsstellingen in de steden Dong Ha en Quang Tri, openden de Noordvietnamezen en de Vietcong een nieuw front in de Mekong-delta ten zuiden van Saigon. Ook in het westelijk gedeelte van het centrale hoogland (waar de grenzen van Zuid-Vietnam, Cambodja en Laos samenkomen) zijn felle gevechten uitgebroken.

In het frontgebied ten noorden van Saigon moesten de Zuidvietnamese regeringstroepen de strategisch belangrijke plaats Loc Ninh prijsgeven. Volgens berichten in Saigon probeert het regeringsgarnizoen zich door de omsingeling heen te breken, maar radio-Hanoi meldde, dat de Zuidvietnamezen zich al hebben overgegeven. De gevechten hebben drie dagen geduurd. De Noordvietnamezen hebben ook het beleg geslagen rond de provincie-hoofdstad An Loc, 25 kilometer ten zuiden van Loc Ninh.

Avondklok

In Saigon heeft het Zuidvietnamese opperbevel een verscherpte avondklok ingesteld. Gevreesd wordt voor een directe dreiging op Saigon, de ernstigste sinds het Tet-offensief van 1968. In het noorden hebben Amerikaanse vliegtuigen de 260 meter lange Ben-Hai-brug, een belangrijke wegverbinding tussen Noord- en Zuid-Vietnam in het midden van de gedemilitariseerde zone, vernield.

Amerikaanse bommenwerpers, afkomstig van vier vliegdekschepen en bases in Thailand en Zuid-Vietnam, hebben voor de tweede achtereenvolgende dag grootscheepse vergeldingsbombardementen uitgevoerd op Noord-Vietnam. De aanvallen waren volgens het Amerikaanse legercommando gericht tegen troepenconcentraties op de aanvoerwegen, radarposten en raketinstallaties. Ook ten zuiden van de gedemilitariseerde zone werden massale acties uitgevoerd.

Kernwapens

De Amerikaanse rubriekschrijver Jack Anderson heeft vrijdag beweerd, dat president Nixon bereid zou zijn tot het gebruik van kernwapens om „een tweede Duinkerken” voor het restant van het Amerikaanse leger te voorkomen. Anderson, die zei te steunen op een „belangrijke bron” schreef, dat in Vietnam wel eens kernwapens zouden kunnen worden gebruikt, „als de president tot de conclusie zou komen, dat er geen ander middel is om de Amerikaanse soldaten te redden”.

Volgens de secretaris-generaal van de Zuidoost-Aziatische Verdragsorganisatie (SEATO), Jesus Vargas, heeft het Noordvietnamese offensief de noodzaak onderstreept een schild te vormen „tegen communistische agressie”. Generaal Vargas verklaarde na een bezoek aan de Zuidvietnamese steden Da Nang en Hoé, dat Noord-Vietnam met zijn „invasie” zowel politiek als militair een grote vergissing heeft gemaakt.

Amerika wil Noord-Viet

Nixon blijft l

SAIGON/WASHINGTON, 8 april (NYT, Reuter, UPI, AP) — Amerika zal doorgaan met zijn vergeldingsbombardementen op Noord-Vietnam, totdat Hanoi de bereidheid toont in Parijs te onderhandelen en zijn troepen terug te trekken uit Zuid-Vietnam. Dit heeft de Amerikaanse minister van defensie Melvin Laird in Washington verklaard. De Noordvietnamese troepen en eenheden van de Vietcong hebben bij hun offensief een vierde front geopend ten zuiden van Saigon in de Mekong-delta. Amerikaanse bommenwerpers voerden talrijke acties uit op stellingen in Noord-Vietnam.

Minister Laird verklaarde, dat Amerika het nodige zal doen om de Amerikaanse troepen tijdens de terugtrekking uit Vietnam te beschermen. „De vijand heeft het geduld, de zelfbeheersing en het verlangen naar vrede van het Amerikaanse volk minachtend van de hand gewezen”, aldus Laird. „Ons geluld is beantwoord met propaganda en provocaties, onze zelfbeheersing met een invasie”. Volgens Laird blijft het plan per 1 mei de troepensterkte in Zuid-Vietnam terug te brengen tot 69.000 man gehandhaafd.

Hanoi opent vierde front in offensief

De Amerikaanse minister van defensie zei, dat Amerika de afgelopen maanden steeds geprobeerd heeft door onderhandelingen vrede te bewerkstelligen, terwijl in diezelfde tijd Noord-Vietnam werkte aan zijn „grootscheepse invasie”. „We kunnen niet stil blijven toekijken, terwijl andere landen de akkoorden van 1954 en 1968 grof schenden ten koste van onze bondgenoten of ten koste van de nog aanwezige Amerikaanse troepen”, aldus Laird.

Afwijzing

In Parijs wezen vertegenwoordigers van Amerika en Zuid-Vietnam bij de vredesbesprekingen een Noordvietnamees verzoek tot hernieuwing van de onderhandelingen resoluut van de hand. „Volslagen belachelijk”, noemde een Amerikaanse afgevaardigde het voorstel. Het

neet geen zin met ze te praten. Amerika beschuldigde mevrouw Ngoejen Thi Binh, minister van buitenlandse zaken van de Vietcong, ervan in haar felle verklaring van donderdag totaal geen bereidheid tot serieuze onderhandelingen te hebben getoond.

In de Amerikaanse Senaat werd felle kritiek geuit op Nixons besluit de bombardementen op Noord-Vietnam te hervatten. De Democratische senator Edward Kennedy verklaarde, dat Amerika de morele plicht had de onderhandelingen, die het zelf afbrak, weer op te nemen, omdat het vietnamiseringsprogramma nu op de proef werd gesteld met de levens van duizenden mannen, vrouwen en kinderen als inzet. De Democratische leider in de senaat, Mike Mansfield, zei, dat — als er al een overeenstemming in 1968 was getroffen — die door beide partijen was geschonden.

Engeland heeft een vergeefse poging gedaan Rusland te bewegen een nieuwe conferentie van Genève bijeen te roepen. Engeland en Rusland waren in 1954 samen voorzitter van de toenmalige conferentie van Genève over de oorlog in Indo-China. Volgens goedingelichte kringen in Londen antwoordde de Russische ambassadeur in Londen, Smirnovsky, dat Amerika moest terugkeren naar de conferentietafel van Parijs. De Engelse regering verklaarde eerder deze week het te betreuren, dat Noord-Vietnam met geweld zijn wil aan Zuid-Vietnam wil opleggen.

Waldheim

De secretaris-generaal van de Verenigde Naties, Kurt Waldheim, heeft zijn diensten aangeboden om een eind te maken aan de gevechten in Vietnam. In Parijs verklaarde hij wellicht contact op te nemen met de afvaardigingen bij de vredesonderhandelingen. Hij toonde zich vurig voorstander van hervatting van het overleg. Kort na het begin van de Parijse onderhandelingen hebben de afgevaardigden van Noord-Vietnam en de Vietcong bemiddeling van de toenmalige secretaris-generaal Thant afgewezen.

Zie verder pagina 13, kolom 1

keren
nam dwingen tot overleg

...willen dat jaar cassan ne 23 en d
miljoen gulden higen. De directie
...willen over het af- |

AMSTERDAM, 8 april — De Alge-
ne Bank Nederland is van plan
naar vermogen binnen afzienbare
tijd verder te versterken door de uit-
gifte van een nieuwe in aandelen
nwisselbare, achtergestelde obliga-
tlening. Nadere bijzonderheden
kunnen gisteren op de jaarvergade-
ning nog niet worden gegeven.
Het bestuur van de bank ziet on-
inns een dreigende verkleining van
rentenmatige geen reden tot pessimis-
me. De resultaten in het eerste
kwartaal zijn "niet legengavallen".